

DIGITÁLIS KÜLÖNSZÁM
2024. november

A LEGHANGOSABB ROCKMAGAZIN!

HAMMER

W O R L D

A N T H R A X
T R I B U L A T I O N
R O A D
T H Y C A T A F A L Q U E
F U N E R A L
T H E D E A D D A I S I E S
P H R E N I A
THE FUNERAL PORTRAIT

CONCERTO MUSIC PRESENTS BY ARRANGEMENT WITH K2 AGENCY

Barba Negra

SUMMER 2025

2025. 08. 23.

BUDAPEST

BARBA NEGRA

HAVI METAL

ÍRTA: CSELÓTEI LÁSZLÓ

A mikor fanzine-t írsz, szabad vagy. Elmondhatod, amit gondolsz, úgy, ahogy gondolod, agyon dicsérelhetsz, a földbe döngölhetsz bármit és bárkit kedved szerint. Úgysem olvassák sokan, akik meg igen, azok vagy szóba állnak veled legközelebb vagy nem. Legfeljebb orrba vágják, ha nagyon túlzásba vitted az őszinteséget és beletapostál valakinek a lelki világába. Ha évtizedeken át te csinálod a legnagyobb szakmai médiumot, akkor azért többször is meggondolod, hogy mit, hogyan, miért írsz le. Mert ez már felelősség. A te szavad számít, rád hallgatnak, az van, amit mondasz, ízlést formálsz, hatással vagy egy teljes zenei színtérre, egy egész ország figyel rád, sőt, utóbb kiderül, generációk nőttek/nőnek fel a gondolataidon. Lénárd Lacival sokat beszélgettünk arról, vajon hol van az egészséges határ a szabad vélemény nyilvánítás, a politikai korrektség és az üzleti érdekek között? Mert amikor havonta tízezrekhez szólsz és – bár sosem volt célod – de szentírásnak veszik az általad leírtakat, akkor nagyon lehet használni, de nagyon lehet ártani is. Zenekarok, koncertek, kiadványok sorsa múlik rajtad. Ha jól írsz, akkor érezhetően többen érdeklődnek az adott téma iránt. Ha rosszat, az véget vehet zenélésnek, jegy- vagy termékadásnak.

Azt gondolom, a Hammernél többé-kevésbé mindig sikerült megtalálni az egyensúlyt. Tudtunk őszinték lenni, de nem dicsértünk, ám nem is bántottunk senkit túlzottan. Persze, mindig az volt a cél, hogy segítsük a „mozgalmat”, úgy adjunk hírt szeretett zenénk, a hard rock és heavy metal világának híreiről, eseményeiről, hogy attól jobban működjenek, fejlődjenek a dolgok, ám ezzel együtt érezhető legyen, mit gondolunk az adott témáról.

Mégis, most, hogy ideiglenesen nincs nyomtatott Hammer, és szinte csupán szórakozásból csináljuk az újságírást, a fent leírtak ellenére érzem magamon, ahogy lassan elmúlik a görcs, ami évtizedeken át feszített. Ha valamiről azt gondolom, hogy szar, akkor leírom, hogy szar. Nem kertelek, nem kerülgetem a forró kását, kimondom, amit gondolok. Bár továbbra is épp annyian olvassák, amit írok, mint egykor, valahogy újra megéreztem azt a szabadságot, amit a Metallica Hungarica időkben (a '80-as évek második felében) éreztem utoljára. Elsősorban a Hangpróba-pontjaimon és a lemezkritikáimon látom a változást. Persze, legtöbbször arról írok, amit szeretek (és nem is írok már annyit, mint régen), tehát nem nehéz őszintén rajongani az adott albumért. Viszont bátrabban pontozom le azokat, amelyek nem nyerik el a tetszésemet. Ha nem jön be, bosszant, idegesít valami, akkor képes vagyok akár 5 pontnál kevesebbet adni rá. Lehet, kis lépés ez az emberiségnek, de nagy lépés nekem! Felszabadító érzés, hogy nem kell finomkodnom, taktikáznom, politikailag korrektnek lennem, kijöhet belőlem, ami bennem van.

Dolgozunk azon, hogy jövőre újra legyen nyomtatott Hammer. Igyekszem majd megőrizni azt a hozzáállást, ami most annyira jól esik. Lehet, kívülről nem is látszik majd, de nekem belül fontos, hogy hittel, meggyőződéssel tudjak írni továbbra is. Mert a metal nekem (és persze kiváló munkatársaimnak is) nagyon fontos, nem mindegy, mit és hogyan írunk róla. **HW**

vezető szerkesztő

laszlo.cselotei@hammerworld.hu

OLVASÓI HANGPRÓBA 24/10.

NASTY SAVAGE Jeopardy Room	7,37
GRAND MAGUS Sunraven	7,24
SWALLOW THE SUN Shining	7,15
THE CROWN Crown Of Thorns	6,77
ENSIFERUM Winter Storm	6,61
KINGS OF MERCIA Battle Scars	6,59
DEVIN TOWNSEND PowerNerd	6,58
D-A-D Speed Of Darkness	6,47
1349 The Wolf And The King	6,35
STRYPER When We Were Kings	6,07
FIT FOR AN AUTOPSY The Nothing That Is	6,00
THE OFFSPRING Supercharged	5,74
DRAGONY Hic Svnt Dracones	5,26
WIND ROSE Trollslayer	5,18
ONE MORNING LEFT Neon Inferno	4,58

PONTOZZ TE IS!
HAMMERWORLD.HU / HP

TARTALOM 11-7

ANTHRAX	64
„Az egész album arról szól, hogy honnan indultunk és hová tartunk. Nem tudom, hogy az utazás véget ért-e már...”	
BROTHERS OF METAL	76
„Hidd el, nem azért hordom, mert olyan kényelmes viselet. Az én kosztümöm egy 14 kilós gyomorpáncél...”	
ÉLŐ FÉM	90
Dream Theater, Majesty, Watch My Dying, In Flames, Arch Enemy, Kalandra és a többiek...	
FUNERAL	86
„Ez egy önéletrajzi történet, amely a személyes veszteségek és a szomorúság terheit dolgozza fel...”	
HANGPRÓBA	21
MÉDIARADAR	100
Képregény-túltengés!	
OLD SCHOOL	102
Volt egyszer egy 1994. november...	
PHRENIA	72
„Hiszek benne, hogy egy jól megírt lemez, egy koherens alkotást tud képezni, ami kiérdemli az időt és figyelmet.”	
ROAD	16
„Én már a karrierünk elején megfogalmaztam, hogy inkább megbukok egy lemezzel, vállalom, hogy nem lesz közönségkedvenc, mintsem felüljek egy vonatra, amiről aztán nem akarok leszállni.”	
SOKKOLÓ KORONGOK	22
A hangpróbás albumok és sok-sok extra.	
THE DEAD DAISIES	58
„Vannak nálam ezerszer tehetségesebb zenészek, akik közel sem értek el az életük során olyan sikereket, mint én. Áldott vagyok, kegyeltje a sorsnak, és egyáltalán nem bántam meg semmit.”	
THE FUNERAL PORTRAIT	70
„Atlantában a sport a minden. Ha nem vagy kosárlabdázó, amerikai focista vagy baseball-játékos, akkor egy senki vagy. Én semmilyen sportágban sem voltam jó. Viszont imádtam a punkot, a rockzenét...”	
THY CATAFALQUE	6
„Mindenkinek mást mond egy dal, és pont ezért jó is az egész. Ha neked az életbe vetett reményről szól, akkor pontosan arról szól.”	
TRIBULATION	12
„Egyértelműen a zene a fontosabb. A szöveg lehet rossz, őszintén szólva néha az is, de a zenéneknek mindig jónak kell lennie.”	
UGLY KID JOE	80
„Ráébredtünk, hogy megváltozott a világ, és ennek örültünk is. Végre nemcsak a csajokról és a gyors autókról lehetett dalokat írni, hanem sötétebb témákról is.”	

HAMMER ROCKZENEI MAGAZIN METAL & HARD ROCK 1986 óta – Alapítók: Cselőtei László és Lénárd László (†2022) – Kiadó: Hammerworld Media Entertainment, 1114 Budapest, Fadrusz u. 12., +36 30 952 3550 – Felelős kiadó: Cselőtei László – Örökös, tiszteletbeli főszerkesztő: Lénárd László – Vezető szerkesztő: Cselőtei László laszlo.cselotei@hammerworld.hu – Szerkesztők: Posta János janos.posta@hammerworld.hu, Pintér Miklós miklos.pinter@hammerworld.hu, Zubor Olly (online) zubor.olly@hammerworld.hu – Tervezőszerkesztő: Posta János – Munkatársak: Gáti Viktor, Gyuricza Ferenc, Gyuricza Tamás Marcell, Kánya Ferenc, Kiss Daniella, Kiss Gábor, Milán Péter, Schmidt Péter, Szénégető Richárd, Uzseka Norbert – Fotók: kiadói archívumok – Sales és marketing: Hammerworld Media Entertainment – Hirdetésfelvétel: hirdetes@hammerworld.hu – Irodavezető: Kacsurné Szarka Bianka – Levélcím: Hammerworld, 1114 Budapest, Fadrusz u. 12. E-mail: info@hammerworld.hu – Terjesztés: www.hammerworld.hu és www.laptapir.hu

Copyright: A HammerWorld szókép és embléma a Hammerworld Media Entertainment bejegyzett védjegye. A szókép és embléma, valamint az újságban található minden szöveg, grafika és képanyag felhasználásához a Hammerworld Media Entertainment előzetes, írásbeli engedélye szükséges. HU ISSN 1589-4088

2024.12.28.

BROADWAY.HU

Rock 1

Mondhatni, hogy ez az első album, amit már a 2021-es Mezzolit-koncert után írtál, ill. hogy kialakult a TC koncertfelállása. Változtatott ez bármin?

„Igen, az Alföld nagyjából kész volt a Mezzolit idején az éneksávok kivételével. De nem változott semmi, ugyanúgy álltam hozzá most is mindenhez: a koncertezésnek nincs befolyása erre, az album album, a koncert pedig koncert. Fontos a kettőt különválasztani, hogy megmaradjon a valódi alkotói szabadság, hogy bármit megtehessek a lemezen. Később majd valahogy megoldjuk, vagy ha az adott dalt nem lehet előadni, ezért vagy azért, akkor nem játszunk. Van elég olyan, amivel nincs sok gond.”

Mindenesetre a koncertfelállítás szereplői csaknem mind itt vannak, csak a dobos Szent István nem.

„Ő is szerepelt volna, és az a terv, hogy a következőn tényleg fog is és élő dob lesz végig. Most is mondta, hogy szívesen feljászaná, de annyi dolga volt, és annyi zenekarban játszik, és a TC-vel is Szegedről jár próbálni minden vasárnap. Nem akartam azzal is terhelni, hogy megtanuljon egy egész lemezt és fel is vegye, aminek a felét egyébként soha nem is vesszük elő talán később. De a következő lemezre már úgy döntöttünk, mégis csak próbáljuk meg.”

THY CATAFALQUE Messze még a hajnal?

A Thy Catafalque 12. stúdióalbuma A gyönyörű álmok ezután jönnek címmel jelent meg november közepén. A minden korábbinál több vendéget felvonultató, TC mércével mérve is igen gazdag albumról Uzseka Norbert kérdezte ki Kátai Tamást.

Mi az, ami biztos nem lesz koncerten?

„Például a Vakond. Ahogy a Kiscsikót sem játszunk, hogy még egy állatos dalt említsek a sok közül. Az is felmerült korábban, de a zenekarban többen nem szeretnék, mert nem teljesen tükrözi az egyéniségüket, vagyis hogy egyáltalán nem. És ezt meg is értem, az égvilágon semmi köze a metalhoz semmilyen szempontból, és van elég dalunk, amiből tudunk válogatni olyanokat, ami mindenkinek kényelmes. Én mondjuk a legjobban épp a Vakond megírását élveztem most.”

Miért?

„Az egy gátlástalan és szórakoztató dal, és nagyon tudom élvezni az ilyesmit. Ilyeneket nem szoktak metallemezre tenni és biztos sokan nem is tudnak majd vele mit kezdeni.”

Volt bármí, amit egyszerre legalább két ember vett fel?

„Nem.”

Akkor miért volt olyan jó felvenni a Vakondot?

„Megírni leginkább. Olyan játékos irányba elmenni, ami kicsit féltelmes is volt egyben, hogy szabad-e. Rendesen füttyszóló van benne például. Azt láttam magam előtt, hogy ás a kis fekete vakond a föld alatt szorgalmasan, egyre mélyebbre, egyre nagyobb, titokzatos sötétekbe. Egy meselemezen is elférne.”

Nekem ez az album szinte összefoglalásnak vagy összegzésnek tűnik, annyi minden van rajta. Neked?

„Nekem majdnem mindegyik ilyen. Az Alföld kevésbé, mert az szándékosan volt valamilyen, illetve a Sgürr is viszonylag koncepciózus lemez volt a Skót Felföldről, viszont a többi bármilyen irányból értelmezhető, és bármilyen irányba hajlandó elmenni, a legtöbb a zene-karra jellemző dimenzió bennük van.”

A Vadak után azt mondtad, nem akarsz abba az irányba tovább menni, de most még több a vendégzenész. Hogy alakult ez?

„Az Alföld egy szándékosan puritánabb megközelítésű lemez volt, kellett, jólesett, nagyon örülök annak a kiadványnak. Azután meg megint azt éreztem, hogy kalandra van szükségem. Újabb izgalmas, kalandos dolgokra. Az volt a koncepció, hogy amit csak lehet, azt organikus módon érem el. Ha lehetett használni bármit szinti helyett, akkor azt megpróbáltam azzal. Akkor is, ha csak pár másodperces részletekről beszélünk.”

Valóban nagyon sok nem-metal hangszer van az albumon. Könnyebb ma már ilyeneken játszó zenészeket találnod?

„Neten megy az egész, ez ma már nem probléma. Nem is kell ismernünk egymást, nem is fontos. Az énekesekkel más a helyzet, őket ismerem is, a barátaim, közel állnak hozzám azok, akik a szövegeket eléneklük. Meg ők magyarok, ez fontos, hogy megértsük egymást és tudjuk, miről van szó a dalban. De ha valaki játszik trombitán tíz másodperc erejéig egy adott dallamot, akkor igazából nem feltétlenül lényeges, hogy tudjon mindent a projektről.”

Mondjuk a csellista Jo Quail a '22-es akváriumos TC-koncerten fel is lépett előttek.

„Igen, az egy nagyon izgalmas este volt, és akkor mondta a koncert után, hogy ha szeretnék játszani vele, szóljak, szívesen segít. Két dalhoz is felvett részeket, de erre a lemezre csak az egyik került fel, a Ködkirályban hallható.”

Ez hogy működik, hogy elképzelsz valamit, és akkor vagy boldog, ha megcsinálják úgy, vagy ha valamit hozzátesznek?

„Általában van elképzelésem, a legtöbb esetben el is küldöm MIDI-ben a dallamot, de mindig azt mondom, hogy csinálják meg úgy, ahogy ők gondolják, hogy a legjobban fog szólni. És ha bármit hozzá tudnak tenni, vagy van ettől függetlenül valami, ami segítene a dalon, vagy úgy érzik, hogy fontos, vegyék fel, és minél több minden van, annál több mindenből lehet válogatni meg a feje tetejére állítani. Az a lényeg, hogy a dal működjön, nem az, hogy az én témáim legyenek mindenhol. És gyakran sokkal jobb dolgokat hozzátesznek. Jo is olyan összhangzatokat tett a dalba, amiket én nem is tudtam, hogy léteznek, meg hogy ez kijöhet a hangszerből. Valami nagy diszsonanciát terveztem, de a végén még nagyobb lett.” *(nevet)*

Van olyan a lemezen, ami meglepett?

„Hogyne! Nekem is kell, hogy izgalmas legyen, épp ezért szeretek mindig újabb hangszerekkel dolgozni, hogy saját magam is élvezzem, hogy mindig hozzon valami újat maga a lemezfelvétel is.”

Visszatért egy dal erejéig a Róka és a Rengeg több slágerét éneklő Bakos Attila. Hogy sikerült rávenni?

„Ha jól emlékszem, két éve a Fekete Zajon találkoztunk és beszélgettünk, és mondta, hogy megint elkezdett énekelni, és ha szeretnék, szóljak neki, nézzük meg, tudunk-e valamit csinálni. Utána elküldtem neki

két dalt, és az egyik nem csúszott neki, de a Piros kocsi, fekete éj nagyon. De mondta előre, hogy nem fogja elénekelni élőben, nem szeretne fellépni, ez nála sosem volt opció.”

Kreiter Helga két dalban is énekel. Ő ki?

„Ő egy brassói lány, őt is a neten találtam. Azért kellett ő, mert az a két dal, amiben vokálozik, teljesen más jellegű énekhangot igényel, mint ami Martinának és Ivettnak van. Élőben viszont nekik kell a legnagyobb örömükre.”

Most először van külső producere az anyag-nak. Miért? És főleg: milyen volt így dolgozni?

„Vári Gáborral vettük fel a lemezt, a Miracle Sound-ból, és nem is tudom, mennyire áll meg a producer jelző, nekem ez a titulus mindig homályos volt kicsit. Valójában a zenében nem történt semmilyen változás, hangzásban viszont nagyon is, és ez abszolút az ő munkája volt. Úgy éreztem, hogy valamire menni kell, mert megtorpant a fejlődés ebben az aspektusban. Elértem a maximumot, ameddig az otthoni géppemmel és a tudásommal eljuthattam. Az utolsó négy lemez szinte teljesen egyformán szólt és most már lépni akarom, bármerre. Gábor keverte a Mezzolitot, zenéltünk is együtt, játszott azon a koncerten, ismerjük egymást, a Gire-t is szerettem. De ennél is fontosabb, hogy elképesztően lelkiismeretesen és rugalmasan dolgozik. Mindent megtett, hogy a lehető legjobb legyen a végeredmény.

A lemez már tavaly novemberben elkészült, le is adtam, viszont a kiadó még nem küldte el gyártásra csak valamikor idén nyáron, és Gábor megkeresett közben, hogy nézzünk rá megint ennyi idő után, hátha javíthatunk valamin. Egy hetet dolgoztunk még rajta, nagyon sok apróságot kikalapáltunk. Ilyesmire szinte soha nincs lehetőség, nem tudom, ki más ajánlotta fel ezt. Nagy öröm volt vele dolgozni, és szeretnék legközelebb is.”

Azért lesz élő dob, mert ő is ott van Szegeden, meg Árpi is?

„Árpi otthon veszi fel a dobokat, ők ketten ismerik a metódust, sokat dolgoztak már együtt.”

Egyedi megoldás, hogy a borítón az a hölgy szerepel, aki több korábbi pólmintán, és az új album belső képein is dolgozott, Pintér Orsolya. Hogy alakult ez?

„Szerepel a címadó dal klipjében, a borító gyakorlatilag egy kocka a klipből. 52 oldalas füzet készült a CD-hez, és mindegyik dalhoz van egy-egy festmény, illetve más grafikák is, ezek mind az ő munkái. Kölsönösen inspiráljuk egymást, jól tudunk együtt dolgozni. A Piros kocsi klipje is közös munka eredménye.”

A Budapest Park-os koncert néhány dala óta nem rémlik koncertfelvétel. Nem is készült?

„A Fishing on Orfű felvette a tavalyi fellépést, az fent is van Youtube-on, de más nem készült. Viszont most a két dürekes koncertből a másodikat felvesszük, aztán majd meglátjuk, hogy sikerült. Ezek a dolgok azért nagyon sokba kerülnek, a hang is, a kép is – mármint ha normális színvonalat szeretnénk. A parkos helyszín és felvétel sajnos jó magasra tette a léceket nekünk.”

Mióta koncerteztek, zenészként változtál, fejlődöttél?

„Valami eredménye mégis csak kell, hogy legyen, ha viszonylag sokat foglalkozik az ember a hangszerrel. Mármint remélem.”

Ennyi nemzetközi tapasztalattal hogy látod, milyen koncerthelyszínre lenne szükség itthon, vagy min kellene javítania a kluboknak?

„Annyira sok koncertünk nem volt, hogy erről felelősségteljesen tudjak nyilatkozni, de azt látom, hogy például a régi Dürer Kert hiányzik. A mostani Dürer/Akvárium és a Barba Negra között nincs semmi befogadóképesség tekintetében. Egy 1500-2000 fős klub jót tenne Budapestnek.”

A novemberi dürekes dupla koncert mindkét napján eljártsszátok a Rengeteget. Miért pont ezt? Csak mert a Tűnő idő tárlatnak meg a Róka hasának lenne épp kerek évfordulója, meg épp 25 éves elmúlt a zenekar...

„Azért játszottuk el a Rengeteget, mert onnan a tízből hét dalt már játszottunk korábban és már csak hármat kell megtanulni!”

A második napon korábbi zenekarod, a Gire lesz a különleges vendég. Hogy sikerült ezt végül összehozni, s lesz-e folytatás?

„A Gire-ral többször megpróbáltuk újratekenni a 2007-es leállás után. Akkor ugye mindannyian elhagytuk az országot, csak nem pont egy irányba, de mindig akadt probléma, logisztikai buktatók, más prioritások, élet. Mostanra azonban megint sok minden változott, és adódott a lehetőség, hogy normális helyen, sok ember előtt, barátokkal, eljártsszuk újra a dalokat, és Balázs is tud jönni. De egyelőre csak idáig látunk. Én jelenleg egyszerre két aktív zenekart fizikailag nem tudok vinni, Balázs pedig továbbra is Glasgow-ban él, szóval legyen meg ez, már mind boldogok leszünk.”

Itthon a Campus Fesztiválon léptetek fel a nyáron, elég vegyes közegben. Az hogy ment?

„Pont amiatt volt izgalmas, hogy nem a szokásos közegünkben játszottunk, hanem sok olyan embernek is, akik még soha nem láttak minket. Én kifejezetten szeretek ilyen helyzetekben fellépni, illetve azt is, hogy játszhatunk a Brutal Assaulton vagy a Dark Easteren a legextrémebb underground zenekarokkal, a Magyar Zene Házában vagy a Kalákával, illetve a Fishingen vagy a Campuson is. Szerintem ez amellel, hogy elég ritka jelenség, nagyon vagány is.”

Amikor először hallottam az album címét, Hamlet monológja jutott eszembe („Mert hogy mi álmodok jónak a halálban”), de a szöveg sokkal inkább mintha az életbe vetett reményről szólna...

„Igen, lehet így is értelmezni. Nem szeretem magyarázni a szövegeket, mert mindenkinek mást mond egy dal, és pont ezért jó is az egész. Ha neked az életbe

Az idő zakatol a
síneken, fut a szél,
leszalad a hegyeken,
futsz velem, élet, én,
futsz velem, élet, én,
zúgd a meséket. Hova
száll, hova visz a
vonatom? A halál
vasutas a peronon.
Szökj velem, álom
lámpavilágon.
Szökj velem, álom
lámpavilágon.

vetett reményről szól, akkor pontosan arról szól. De ha kell, akkor igen, így is értelmezhető, főleg amiatt, hogy ez a dal az utolsó a lemezen, és az első meg azzal kezdődik, hogy megy be a vonat a fekete éjszakába. Ez az utolsó dal pedig a hajnalról szól. Az egész lemezen ott van az éjszaka, de a végén elérjük a hajnalt, a záró hangok is a reggeli mező hangjai.”

Viszont itt van ez a pár sor: „Ha nincs mit keresni, és keserűség ébred a földben, elmegyek innen, elmegyek innen, hát elmegyek innen, ha azt akarod.”

„Mi tagadás, ez valóban elhangzik.”

Az ember beparázik, pláne az aktuális híreket látva, hogy megint elköltözik külföldre...

„Mindig van valami, ami miatt lehet parázni, de úgy nem lehet élni, hogy az ember folyton arra fókuszál, hogy megint mi fenyegeti és rendszeresen az aktuális híreken görcsöl. A fizikai létezésemet egyelőre nálunk még nem veszélyezteti a külvilág, ezért próbálok a belső országomban rendet tartani, ami elég feladat.”

A belső világod rendbetételében a zene is segít?

„Igen, segít az, hogy tudok kreatív dolgokkal foglalkozni a napi munka mellett. Olyan dolgokkal, amiket valóban szeretek. Az egy ajándék, hogy ilyen helyzet-

ben vagyok, hogy ezt megtehetem. Próbálok magamra figyelni, testileg-lelkileg is. Figyelek rá, hogy mit eszek, hogy pihenjek eleget, sportoljak és az agyam is használjam. Nem mindenkinek van erre módja.”

Visszatérve a címadó dal klipjére: hogy jött az ötlet, meg akik ott vannak benne?

„Azt találtam ki, hogy most vegyünk fel otthon, Makón egy klipet, és legyenek benne az ottani barátaim. Akit megkérdeztem, mindenki jött. Összeraktuk a sztorit a No Total Film-es sráccal, megbeszéltük, ki mit játsszon és két nap alatt felvettük. Mindenki jól szórakozott.”

Tehát akik szerepelnek benne, nem magukat játsszák, hanem...?

„Ezek nyilván olyan szituációk a klipben, amik szimbolikusan tekinthetők, nem saját magukat játsszák. Azért egyelőre nem jön nekem Zolcsi kempingbiciklivel, ha meglát az utcán.”

A Mindenevő klipjéről is biztos volna mit mondani...

„A kiadó azt mondta, hogy most tudnak pénzt adni egy klipre, és én választhattam ki, hogy kivel szeretnék dolgozni. Egy lengyel cég, a Grupa 13 tavaly megkeresett, hogy szívesen dolgoznának velem, de akkor még erre nem volt pénzügyi alap, most viszont

Be az éjbe csak egyedül utazom, aki mégis jön ezen a vonalon sose látott, sose lát majd. Hova száll, hova visz a vonatom? A szívem olyan kicsi hatalom, ha csillaga nincsen, semmije sincsen.
 Be az éjbe csak egyedül utazom, aki mégis jön ezen a vonalon sose látott, sose lát majd. Hova száll, hova visz a vonatom? A szívem olyan kicsi hatalom, ha csillaga nincsen, semmije sincsen.

ADY ENDRE
INTERCITY

összehoztuk. Ők olyan produkciókkal dolgoznak, mint a Behemoth, Leprous, Samael, Kreator, Gaerea, ezért izgultam is. Wrocławban volt a forgatás, és nagyon érdekes volt látni, hogy működik egy igazi stáb, ami kettőnél több emberből áll. A klip koncepcióját Varga Viki találta ki Edinburgh-ban. Ott voltam most nyáron, és vele ötleteltünk ezen.”

A Piros koci, fekete éj kapcsán azt nyilatkozta, hogy nosztalgikus számodra a dal. Pontosan mi iránt?

„Egyrészt zeneileg nosztalgikus. Ugye Attila énekel benne, és a zene is a Rengeteg világát idézi, de a szöveg is. Akár azon a lemezen is rajta lehetett volna 13 éve.”

A korai időkben versfeldolgozásokat készítettél, az utóbbi időkben viszont népzenezők amúgy részben saját dalait (melyek közben versfeldolgozások). Volt ugye a Kalákától az Embersólyom, most meg a Sebőtől a Lydiához. Miért ez?

„Elmentünk a Magyar Zene Házába a Sebő 75 éves születésnap koncertjére Orsival, és ezzel kezdtek. Nagyon régen hallottam ezt a dalt, annyira elevenen nem is élt bennem, de ahogy elindult, nagyon megtetszett, és elkezdtem okoskodni, hogy lehetne-e ezzel valamit csinálni. És végül lehetett is. Sok verziója van, Sebőék is többféleképpen rögzítették és előadták már, de számtalan feldolgozás is elkészült, van például len-

gyel verziója is, ami ott egy országosan ismert dal. Ez egy Horatius vers egyébként, amit Radnóti fordított le, és maga ez a koncepció, hogy megírták kétezer éve latinul, Radnóti magyarra fordította, Sebő zenét írt hozzá, amihez bolgár népzenei vett alapul, és most mi is továbbgondoljuk kicsit, az izgalmas. Tetszett ez, hogy részei legyünk ennek a ciklusnak. És közben mélyen emberi, ezerévek óta aktuális történet, ami a közös kultúránk része.”

A lemez digitális kiadásának a végén bónuszként ott van az Omega Babylonjának feldolgozása. Az még meglepőbb választás volt. Az eredeti is jó meg minden, de a ti verziótok magyar heavy metal lett, szóval miért pont ez?

„Könnyű volt leszedni. Én szeretem az eredetit, de az volt az érzésem, hogy sokkal huszárosabban is elő lehetne ezt adni, kicsit bácsisan játszották mindig. De azért ez mindenképpen egy megosztó dal, én is hezitáltam rajta, hogy legyen-e. Már a Vadak idején is megvolt, arra sem került rá. Akkor még instrumentális is volt, senki nem akarta elénekelni.

Végül Dudás Gábor mintegy véletlenül megtudta, hogy létezik, és ő viszont kifejezetten szerette volna énekelni, így aztán az utolsó pillanatban ez is meglett. Van benne némi nyolcvanas évekbeli, rockopera, István a király-os hangulat, engem pedig a rockopera műfajától ugyancsak lever a víz, szóval még engem is megosztott! A fizikai kiadványokra nem is került rá, biztos, ami biztos.”

Na, tessék, a következő lemezen punk is lesz!

„Az Exploitedtől a Beat the Bastardsot is elkezdtem már egyszer, az nagy kedvenc.”

A Világnak világa című dalból idézek: „Tiszta, kereslek dudván és muharon át.”, „Ez az atom magja, kerek erdő mélye, vagy az Isten uja? Ki érti, ki tudja?” Mit találtál?

„Ebben a dalban sok Ady-utalás van, és általánosságban a magyarságról mond pár mondatot. Hogy hogy állunk ezzel. Olyan kérdések ezek, amiket az országban az elmúlt sok száz évben sokan feltettek már. Ki-ki a háttere meg a vérmérséklete szerint különféleképpen éli meg ezt a kultúrát, amibe bele született. Ómagyar Mária-siralom, Ady Endre, folklór, tudomány. Tényleg kell választani?”

Szerintem nagyon sokan épp azért szeretik a Thy Catafalque-ot, mert ezeket te bele rakod.

„Én is másokból táplálkozom. Azok a nagyon nagy koponyák meg nagy szívek, akik ebben az országban éltek és alkottak, mindannyiunkat táplálnak. A mi gondolatainkban is benne vannak az ő gondolataik. Ez a dal nagyjából erről szól az én nézőpontomból legalábbis.”

Azért ők is valamire reagáltak, ők is másoknak a vállán álltak, satöbbi.

„Igen, ez egy folyamat, mi is csak részei vagyunk ennek a nagy rendnek, amit lehet, hogy nem is kell megfejteni, csak méltósággal elfogadni és ennek tudatában élni.”

TC mellett lesz még szólóanyag, Neolunar?

„Nincs nagyon semmi, amiről úgy gondolnám, hogy nem fér bele jelenleg a Thy Catafalque-ba. Az új album után meg főleg nem.”

Mondjuk elektronika nincs olyan nagyon sok rajta...

„Igaz, akkor módosított: időm meg energiám nincs annyi. Koncertezés van, így még a TC-vel sem tudok most foglalkozni zeneírás szempontjából. Annyi energiát elvesz, hogy készülni kell a próbákkal, a szervezéssel, minden teendővel, ami egy rendes, működő zenekarral kapcsolatban van, hogy nagyon kevés időm marad mostanában, hogy zenét írjak. És emiatt nem az van, mint régen, hogy pl. 2016-ban három különféle lemez is kijött, három különböző név alatt, mert annyi mindent tudtam írni. Ez most eléggé sci-finek tűnik.”

Ehhez képest posztoltál képet, hogy veszték fel új dalt.

„Igen, vettünk fel egyet, de az sincs még kész azóta sem.”

Akkor ez az első olyan lemezed hosszú idő óta, hogy nem azt mondd, hogy már kész a következő is...

„Most már azért dolgoznék rajta, készülök nagyon, de nem tudtam még nekiülni, és ha vége van ennek az egésznek novemberben, akkor jó lenne azaz is foglalkozni, amit igazán szeretek: zenéket írni.”

És mi van a fotózással?

„Arra végképp nincsen időm, meg nincs motivációm. A Blahánál lakom, ennyit mondok.”

Koncertek?

„Lesznek jövőre is, néhány nyári fesztiválra megvan már a helyünk itthonra és külföldre is. Ha minden összejön, kicsit többet fogunk játszani, mint idén, de megvan a limit ezen a téren. Szinte mindenkinek van másik aktív zenekara és mindannyian dolgozunk is a zenélés mellett, az árnyékunkat nem tudjuk átlépni. De nagyon örülök neki, hogy három év után is változatlan a felállás és szeretjük egymást.”

Ezért kérdezem (ismét), hogy egy ilyen felállással legalább egy dalt nem lehetne-e írni?

„Nézd, szerintem elég egyértelmű, hogy zeneileg elég gátlástalan elképzeléseim vannak, és nem várhatom el senkitől, hogy minden hülye ötletemmel tudjon azonosulni, mikor én magam is folyamatosan meggondolom magam dalírás közben. Jobb ez így, hogy egy kézben van a döntés és valószínűleg ezért is tudott ez a projekt idáig eljutni, mert ez így volt legalábbis a Rengeteg óta. Viszont biztos, hogy a következő lemezen több gitár lesz Kriszutól és Zolitól, és ugye Árpi fog dobolni. Miciből (*Bos Michaela*) is szeretnék többet, hiszen hát gyönyörűen játszik a csellón. Mindenki nagyon jó a zenekarban tényleg, az énekhangokról nem is beszélve. Szóval jó, hogy van a zenekar, és az is, hogy tudok dolgozni új zenéken is. Jó helyen vagyok, meg kell becsülni.” **HW**

Az idő zakatol a síneken, fut a szél a fekete vizeken, futsz velem, élet, zúgd a meséket még.
Az idő zakatol a síneken, fut a szél a fekete vizeken, futsz velem, élet, zúgd a meséket még.

Tribulation

MELANKOLIKUS UTAZÁS A ZENE VILÁGÁBAN

Hatodik nagylemezét jelentette meg november elsején a death metal színtérről indult, majd egyre inkább a gothic és dark rock irányába elmozduló Tribulation.

A Sub Rosa in Aeternum ráadásul az első teljes játékidejű albuma a svéd zenekarnak, amit már a korábbi gitárosuk Jonathan Hultén távozása után készítettek. Mindez elegendő okot szolgáltatott arra, hogy a mára a Tribulation fő dalszerzőjévé előlépett Adam Zaarst kifaggassuk a csapat körüli aktualitásokról.

SZÖVEG: GYURICZA FERENC / GYURICZA TAMÁS MARCELL · FOTÓ: DAMON ZURAWSKI

A november elsején megjelent Sub Rosa In Aeternum album már egyértelműen a dark rock műfajához sorolandó. Egy olyan hangulatos és melankolikus album lett, amilyennel szerintem eddig még soha nem jelentkeztetek. Te is így látod?

„Talán igen, de szerintem mindig is nagyon hangulatos és melankolikus zenét játszottunk, bár sosem volt célom, hogy összehasonlítsam az albumainkat. Abban abszolút igazad van, hogy ez már egyértelműen dark rock album, legalábbis nagyon sok olyan dal található rajta, amire bátran ráaggatható ez a jelző. Mi mindig is vonzódtunk ehhez a hangulathoz, szóval nem most találtuk ki, hogy dark rockot fogunk játszani, ez mindig is benne volt a dalainkban.”

A Tribulation zenéje albumról albumra változott. Amit ma hallunk tőletek, az már az út vége?

„Nem hiszem. Jelenleg azt érzem, mintha csak kaparnánk a felszínt. Az új album nagyon sok lehetőséget nyitott meg előttünk. Nem hiszem, hogy a következő albumon drasztikusan eltérünk majd ettől a zenei világtól, de biztosan nem lesz még egy ugyanolyan albumunk, mint a Sub Rosa in Aeternum.

Amikor a The Children Of The Night albummal kezdtétek a death metal színteret elhagyni, akkor már azt is tudtátok, hogy ebbe az irányba fogtok továbblépni?

„Akkor még nem. Amikor a The Children of the Night albumunk dalait írtuk, még csak azt tudtuk, hogy mást akarunk, mint előtte. Szerintem addigra untuk már azt a tiszta death metal stílust, és egyáltalán nem vágytunk arra, hogy újra és újra elkészítsük ugyanazt az albumot.”

Az új albumon a Saturn Coming Down és a Time & The Vivid One dalok énekét leszámítva szinte egyáltalán nincs death metalra emlékeztető elem. Ez azt jelenti, hogy teljesen fel is számoltatok azzal a stílussal?

„Talán, de ezt még sosem mondta ki egyikünk sem, és nem is gondoltam rá így eddig. Ez egy nagyon jó kérdés, talán azt tudnám válaszolni rá, hogy ha death nem is, de black metal hatás választani lesz még a dalainkban, hiszen mostanában sok black metalt hallgatok,

s azokból tudok ötleteket meríteni. Engem mindig befolyásol, amit éppen hallgatok. Elég sokféle zene fordul meg a lejátszómban, s mind hatással is van rám, de a Tribulation zenéje mégsem a tiszta leképeződése annak, amit éppen hallgatunk. Ez ugyanis nem így működik. Azáltal, amit hallgatsz, kapsz egy impulzust, ami elindít benned egy folyamatot. Dalszerzőként tehát ezek az impulzusok lesznek hatással rád, s nem közvetlenül az a zene, ami éppen szól a lejátszódban. Ha így lenne, akkor Iron Maiden vagy Morbid Angel utánérzésű dalokat írnék, hiszen őket is nagyon sokat hallgatom.”

A zenén kívül más művészetek is hatnak rád?

„Természetesen. Mindenre nyitott vagyok, a művész-filmekre éppúgy, mint a képzőművészetre.”

Emiatt hivatkozik a kiadótok az albumról szóló leírásában a brit gótikán túl az art deco, mint iparművészeti irányzat gazdagságára és az olasz filmek pszichológiai horrorjára?

„Nem, a kettőnek semmi köze egymáshoz. Valójában ez egy érdekes sztori, s ezt a meghatározást nem is mi találtuk ki, hanem egy közismert amerikai író, Chriss Dick. Ő volt az, aki ez megfogalmazta a zenénk kapcsán, a kiadónk pedig beleszeretett ebbe a leírásba. Valójában nekünk is tetszik, hiszen teljesen igaz ránk ez a meghatározás, ezért nem volt ellenünk, hogy a kiadó így írja körül az új album lényegét.”

A Tribulation művészetében a zene vagy a szöveg fontosabb számokra?

„Egyértelműen a zene a fontosabb. A szöveg lehet rossz, őszintén szólva néha az is, de a zenénknek mindig jónak kell lennie. Amikor nekikezdünk egy új dal megírásának, mindig a zene készül el előbb, mert az sokkal fontosabb számunkra.”

Az albumon szereplő dalok közül a Drink The Love Of Godnak elkészült a svéd nyelvű változata is, az I Takt Med Otiden. Ezzel mi a szándékotok?

„Nos, ennek elég érdekes története van. Magát a kifejezést, szerettem volna felhasználni egy dalhoz. Tudod, ez egy svéd mondás, ami nagyjából annyit tesz, hogy lépésben a korrallal, de a nyelvünkön sokkal értelmesebben hangzik, mint angolra lefordítva. Azt terveztem,

„Egyértelműen a zene a fontosabb.
A szöveg lehet rossz, őszintén szólva néha az is,
de a zenénknek mindig jónak kell lennie.”

hogy nemcsak a dal címe lesz ez, de a kórust is svéd nyelven adtuk volna elő. Ki is próbáltuk így, de az angol verzék mellett nem hangzott túl jól, ezért arról a megoldásról lemondtunk, ugyanakkor elkészítettük a teljes dal svéd nyelvű változatát, ami bónuszként lesz majd hallható a limitált kiadású vinyl, valamint a mediabook CD-változatokon.”

Abban volt szándékos időzítés, hogy Mindenszentek napján, azaz november elsején jelent meg az album?

„Egyáltalán nem így terveztük, és nem is döntöttünk róla még az album elkészültét megelőzően, ezért most inkább azt mondanám, hogy a szerencsés egybeesés eredményezte. Amikor már tudtuk, hogy mikorra készülünk el az albummal, s a kiadó is látta, hogy körülbelül melyik időszakra tudja beütemezni a megjelenést, akkor vetette fel valaki, hogy akár lehetne Mindenszentek napja is a dátum. Mi csupán egy lehetőséget kaptunk rá, és mivel jó ötletnek tűnt, elfogadtuk.”

Ezen az albumon már dalszerzőként is szerepet kapott az új gitáros, Joseph Tholl. Mennyi szerepe volt neki abban, hogy a Tribulation zenéje mára ebbe az irányba fordult?

„Elég jelentős szerepet játszott benne, hiszen négy dalt is ő írt az albumra. Ezek közül kettő, a Reaping Song és a Hungry Waters egészen új megközelítést hoztak a Tribulation eddigi zenei világához képest. Ugyanakkor az is tény, hogy a már kialakult stílusunkhoz is jól tudott alkalmazkodni, a Time & The Vivid Ore, ami egy tipikus Tribulation-dal, szintén az ő szerzeménye. Joseph nagyszerű zenész, aki képes arra, hogy együttműködjön másokkal. Tud abban a stílusban dalt írni, ami egészen közel áll hozzánk, és tud olyat is, ami egy új irányba vezet minket.”

A Sub Rosa In Aeternum előtt kiadott Hamartia EP-vel mi volt a szándékotok?

„Nos, nem egyszerű erre választ adni. Leginkább talán úgy tudnám a helyzetet érzékeltetni, hogy még nem álltunk készen egy teljes új album megírására. Úgy éreztük, hogy túl közel voltunk még az előző albu-

munkhoz, de azt is jelezni akartuk a rajongóink felé, hogy az előző gitárosunk, Jonathan Hultén távozása után is itt vagyunk, dolgozunk tovább, írjuk az új dalokat. Ráadásul mindez még a pandémia idején történt, ami szintén nem segített a helyzeten.

A lényeg, új albumot nem akartunk még kiadni, de valami életjelet szerettünk mégis volna mutatni magunkról. Erre volt tökéletes megoldás ez az EP, ami ahhoz is hozzásegített bennünket, hogy felmérjük, működőképes-e ez az új felállás. Bár Josephet ismertük már korábbról is, de előtte még sohasem dolgoztunk együtt, ezért mindenki számára újdonságot jelentett ez a helyzet.”

Amikor ez az interjú készül, éppen előtte álltok az Opethel közös amerikai turnénak. Európával mi a helyzet?

„Észak-Amerika után mindenképpen Európa következik, de már csak a jövő esztendőben. Azt nem tudom pontosan megmondani, hogy mikor, mivel még nincsenek meg a turnédátumok, de abban biztosak lehetnek, hogy mindenképpen jövünk.”

A Tribulation művészetének átéléséhez nagyon fontos, hogy a közönség befogadja a dalaitok üzenetét. Szerintem erre a klubkoncertek az igazán alkalmasak, de működik ez olyankor is, amikor nagyobb csarnokokban léptek fel, például a Ghost előzenekaraként, ahol nemcsak a saját rajongóitok vannak jelen?

„Igen, szerintem olyankor is meg tudjuk csinálni. Ez csak a saját szubjektív véleményem, de én úgy gondolom, az eddigi legjobb koncertünket éppen a Ghost előzenekaraként adtuk, tavaly szeptemberben Mexikóvárosban. Mintegy 27 ezer ember volt jelen, és mindannyian képesek voltak arra, hogy átadják magukat a zenének. Nem tudom, mi történt ott, de nagyon el tudtuk csípni a figyelmüket. A mexikói közönség egyébként is teljesen más, mint az európai, sokkal inkább az érzelmeik irányítják őket. Amúgy ennél nagyobb koncertjeink is voltak már, azok is nagyon jól sikerültek, talán jobban is, mint egyes klubkoncertek.” **HW**

PANTERA

FEBRUÁR 3.
BUDAPEST ARÉNA

WITH
SPECIAL
GUESTS

POWER
TRIP

CHUDBITE

JEGYEK: LIVENATION.HU
PANTERA.COM

LIVE NATION

LEMARADTÁL EGY LAPSZÁMRÓL? KIEGÉSZÍTENÉD A GYŰJTEMÉNYEDET?

RENDELD MEG
RÉGI LAPSZÁMAINKAT!

490 Ft

(FIGYELEM: AZ ÁR DARABÁR.
FUTÁRRAL TÖRTÉNŐ
KIKÜLDÉS ESETÉN PLUSZ
FUTÁRKÖLTSÉGI)

No. 331-355
490 FT / DB

2021-ES ÉVFOLYAM (10 LAPSZÁM)
PAPÍRGYÜRÜBEN - 5990 FT

2022-ES ÉVFOLYAM (8 LAPSZÁM)
PAPÍRGYÜRÜBEN - 4490 FT

2023-AS ÉVFOLYAM (5 LAPSZÁM)
PAPÍRGYÜRÜBEN - 3990 FT

A KÍNÁLAT HAMAROSAN BŐVÜLI

RENDELÉS ÉS TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

RENDELES@HAMMERWORLD.HU

FIGYELEM! SZEMÉLYES ÁTVÉTELRE NINCS LEHETŐSÉG!
A HIRDETÉS CSAK A FELSOROLT LAPSZÁMOKRA VONATKOZIK
A KÉSZLET EREJÉIG!

HAMMER
WORLD

„Én már a karrierünk elején megfogalmaztam, hogy inkább megbukok egy lemezzel, vállalom, hogy nem lesz közönségkedvenc, mintsem felüljek egy vonatra, amiről aztán nem akarok leszállni.”

ROAD

Húsz év után sincs megállás

Megalakulása húszéves jubileumát ünnepli idén hazánk egyik legismertebb és legsikeresebb rockzenekara, a Road. A 2024-es esztendő az évforduló jegyében zajlik. Tavasszal Road 20 * Akusztik & Metal név alatt ünnepi koncertsorozatot adott a Domoszlóról indult csapat, ennek első részében a már jól bejáratott tematika szerint speciális verzióban, akusztikus hangszereléssel mutatták be dalaikat. Ehhez a hangulatában és stílusában is különleges programhoz később egy kiadvány is kapcsolódott, a szeptember 20-án megjelent Akusztik Live Session című album. Az ünneplésnek azonban még nincs vége, december 6-án Az utolsó rapszódia címmel új stúdiólemezt is kiad a zenekar, az elsőt Tóth Tamással, a bandához 2021-ben csatlakozott dobossal. A 20 éves jubileumról, valamint az új albumokról Gyuricza Ferenc kérdezte ki Molnár Mátét, a Road basszusgitáros-énekesét.

SZÖVEG: GYURICZA FERENC · FOTÓ: KIADÓI ARCHÍVUM

Nem túl gyakori, hogy egy zenekar ilyen rövid idő alatt két albummal jelentkezik, még akkor sem, ha jubileumi évet ünnepel. Az Akusztik Live Session album a húszéves turnének köszönhető?

„Az Akusztik album története 2014-ig, a Road zenekar tízéves jubileumáig nyúlik vissza. Akkor azt találtuk ki, hogy önmagunk előzenekaraként állunk ki a színpadra, s előkapunk néhány jól ismert, a közönség által kedvelt Road-dalt, amiket átfর্মálunk akusztikusra. De nem oly' módon, ahogy azt már nagyon sokan megcsinálták, mi nemcsak letekerni akartuk a hangerőt és tologatni a kvinteket az akusztikus gitáron, hanem olyan szinten nyúltunk bele a dalokba, amitől teljesen új arculatot kaptak azok. Dalszerkezetileg és hangszerelést tekintve is megváltoztattuk őket. Olyan zenei stílusokra is átfর্মáltuk, ami kívül esett a komfortzónánkon. Magunk közt el is neveztük ezeket az akusztikus változatokat mátraaljai bossanovának vagy vidéki rockabillynek, hiszen nyomokban tartalmazták azokat stílusjegyeket.

Az akusztikus műsorral persze nem az volt a célunk, hogy átlépjünk egy másik zenei világba, s azt sem akartuk, hogy f.szméretegésnek tűnjön ez az egész, hogy megmutassuk: mi mindent is el tudunk játszani gitáron, hanem egyszerűen csak jópofa dolognak tartottuk. Azt szintén elhatároztuk, hogy minden jubileumi évben, azaz öt évente újra elővesszük ezt a jubileumi programot.”

Aki követi a Road munkásságát, az tudja jól, hogy egy kis közösségből, kevesebb, mint kétezerfős mátraaljai faluból indultatok.

Klasszikus képzettség híján autodidakta módon tanultatok zenélni. Szülhette ezt az akusztikus programot a bizonyítási kényszer?

„Én inkább úgy fogalmaznék hogy bizonyítási vágy. Ennek is megvan a maga oka, hiszen amikor elkezdtünk zenélni, rögtön elkönyveltek bennünket egy újabb Tankcsapda-kópiának. Azzal nincs bajom, ha egy népszerű zenekarhoz hasonlítanak, mert így tudja a közönség, hogy ettől az új zenekartól is valami hasonlóra számíthat, de a mi esetünkben ez egy pejoratív, lesajnáló jelzőnek tűnt. Emiatt ez a bizonyítási vágy tehát már rögtön a karrierünk kezdetén bennünk volt, meg akartuk mutatni, hogy nem a 24. Tankcsapda vagyunk. Tiszteljük őket, szeretjük a Tankcsapdát, de a Road egy másik úton jár, mint ők. Mi egy kísérletezős zenekar vagyunk. Én már a karrierünk elején megfogalmaztam, hogy inkább megbukok egy lemezzel, vállalom, hogy nem lesz közönségkedvenc, mintsem felüljek egy vonatra, amiről aztán nem akarok leszállni. Szeretem az AC/DC zenekart, ahogy sokmillió ember a világon. Maximális tisztelettel vagyok irántuk, de képtelen lennék arra, hogy Domoszlóról a Balatonra utazva egész úton őket hallgassam.”

Már a 2014-es akusztik programnak is volt sikere, a 2019-es turnéra azonban még több pozitív visszajelzés érkezett. Akkor még nem gondoltatok rá, hogy annak a koncertsorozatnak a felvételeiből készüljön egy kiadvány?

„A pozitív visszacsatolásokat hozzánk is elértek, de azért tegyük tisztába: a Road-rajongók jókora része az 'engedjük ki a gőzt' vagy 'rúgjuk ki a ház oldalát' élményre vágyott. Ők inkább elfogadóak, elnézőek

„Itt és most megnyugtatók mindenkit, hogy szeretnénk még további dalokat írni.”

voltak az akusztikus anyagunk kapcsán. Kulturálisan végighallgatták a műsort, de kevésbé élték azt a fajta művészetet. Az akusztik program inkább a más beállítottságú, más szegmensből érkező nézőket fogta meg.

A húszéves jubileumon, ez év tavaszán azonban már láttuk: olyan szinten összeállt a történet, hogy valóban megérdemelne egy teljes lemezt. Ezért a turné befejezését követően, májusban, amikor még mindannyiunkban elevenen élt az élmény, bevonultunk a Sounday Stúdióba, és Vastag Gábor vezényletével fél nap alatt feljásztottuk a tizenegy dalt. Élőben rögzítettük az Akusztik Live Session album anyagát, minden egyes dalt háromszor egymás után eljátszva, hiszen egy videós stáb is dolgozott a helyszínen.”

Ez a tehát amolyan most, vagy soha döntés volt?

„Bennem inkább az merült fel, hogy szolgáltatassunk igazságot ennek a műsornak. 2024 tavaszára már nagyon jól összeállt a program, éreztük belülről is azt a rezgést, akit ezek az átdolgozások idéztek elő bennünk és a közönségünkben, s meg is érett annyira az anyag, hogy már nem kellett görcsölnünk a koncertek során.”

Az Akusztik Live Sessiont néhány hónappal egy újabb kiadvány követi, egy új dalokat tartalmazó nagylemez, amely december 6-án jelenik meg. Ez lesz az első stúdióalbum Tóth Tamás dobossal, s azt ígérték, hogy az eddigi legbátrabb, legváltozatosabb Road-albummal jelentkeztek...

„Az egészet indítsuk el onnan, hogy ami 2021. márciusában történt, Szabó Erik kiválása borzasztó nagy törést okozott mindannyiunkban. Én egy érzelmős típusú ember vagyok, ezért az újraindulás nagyon sok kérdőjelet felvontató történet volt számomra. A Road zenekarban a dalírás folyamata mindig úgy működött, hogy addig dolgoztunk egy témán, amíg mindenki rá nem bólintott. Az új dobosunk, Tóth Tamás nagyon hamar beilleszkedett, nagyszerű érzés volt vele együtt zenélni, de azt nem tudtuk, hogy a dalszerzés is működik-e majd vele. Ezért eldöntöttük, hogy az új albumot mindenféle görcsösség és határidő nélkül írjuk meg.”

Mikor kezdtétek el a kreatív munkát?

„Az első dalírós próbák 2022 őszén tartottuk, tehát másfél év telt el, mire azt éreztük, mi lenne, ha kipróbálnánk magunkat ezen a fronton is. Az volt a cél, hogy három hónap alatt rakjunk össze két olyan dalt, amiket 2023 év elején klip formájában megmutatunk. Ehhez képest három dal született, ebből kettő szöveggel, egy pedig anélkül. Már az első ötletelések során furcsa energiák szabadultak fel. Éreztük egymás sodrását, ezért viszonylag gyorsan és hatékonyan tudunk dalokat írni. Volt egy-két dal, ami ripsz-ropsz kicsúszott, de olyan témák is akadtak, amikről azt éreztük, hogy van még bennük valami, ezért tovább dolgoztunk rajtuk. A dalírás így 2024 nyarának végén, szeptember elején

ért véget. Olyan izgalmas helyzet állt elő, hogy miközben készültünk az Akusztik Live Session megjelenésére, annak ügyeit intéztük, még mindig az új album dalain dolgoztunk.”

Melyik dal igényelte a legtöbb törődést?

„A címadó, vagyis Az utolsó rapszódia. Ott volt azok közt, amelyeket először kezdtünk el kidolgozni, de 2022 őszén még nem készült hozzá szöveg. Már akkor érezttem, hogy az életem legfontosabb dala lesz, amit aztán a szöveg megerősített. Az utolsó rapszódia a leghosszabb ideig készült, és egyben a leghosszabb száma a Road zenekarnak, ahogy az én életemnek is. A mi mércénkkel nézve egy összetett, komplex dal. Több rétegből álló, hullámozó, rapszodikus történet. Egy igazán monumentális mű. Ezért is mertük a rapszódia címet adni neki.

A szövegében is mélyebb gondolat jelenik meg, ezért bátorítottam olyan irányba nyúlni, amit korábban még soha nem tettem, magasztos költemények részleteit használom fel benne. Mindig féltem attól, hogy verset zenésítsünk meg, hiszen nagyon sok rossz példát láttunk már erre, s itt nem Földes Hobo László nagyszerű József Attila előadásaira gondolok. Mindig féltem attól, hogy tudom-e megfelelően interpretálni ezeket a magasztos költeményeket, megtalálom-e a méltó helyét, idejét, vagy tempóját a dalban. Az utolsó rapszódianál úgy érzem, sikerült. Három konkrét versrészlet mellett Petőfi egyik költeményének a gondolata kíséri végig a dal lényegét.”

Véleményed szerint Az utolsó rapszódia albumcím hallatán hány rajongótok kapott a szívéhez?

„Nem tudom, de ha így van, az valamilyen szinten az ország lakosságának morális lelkiállapotát jellemzi. Miért kellene rögtön a legrosszabbra gondolni? Ez a jelző nem azt jelenti, hogy ez lenne az utolsó tánc, az utolsó közös munkánk, vagy az utolsó Road-album, mindössze a címadó dalra utal. Itt és most megnyugtatók mindenkit, hogy szeretnénk még további dalokat írni.”

Az új stúdióalbum december 6-án jelenik meg, ám négy dalt már ismerhet róla a közönség. Annak függvényében, amiről az imént beszéltél, felvetődik a kérdés, hogy ti is idomultatok ahhoz a trendhez, miszerint az előadók ma már inkább önálló dalokkal jelentkeznek, s ha összejön egy albumnyi mennyiség belőlük, akkor azt esetleg kiadják fizikai hanghordozón?

„Sok általunk kedvelt ifjú titán dolgozik így, és valóban, ma már ez a nemzetközi trend. Megváltoztak a lemezkészítési szokások, hiszen a zenehallgatói szokások is változtak. Ma már kevesen hallgatnak albumot, maga a CD is harminc-nyolcvan évvel ezelőtti találmány. Ma már inkább dalok vannak, melyek online platfor-

mokon működnek. A Spotify lehetőséget teremt hogy saját magad rakd össze a playlistedet, összeválogasd azokat a dalokat, amiket hallgatni szeretnél. Nekünk nincs ellenünk, ha egy fiatal lejátszási listáján ott található egy Azahria-, egy Desh- és egy Pogány Induló-dal, s mellette ott van egy Road-szám is, ami tetszik neki. Sőt, az lenne a cél, hogy minden lejátszási listán szerepeljen egy Road-dal. Mindenkién az, ami közel áll hozzá, s ami tetszik neki.

Az új albumot két éven át írogattuk, korábban még soha nem csináltunk ilyet. Az első szám, ami megjelent, az Őrző szemek volt, azt követte a Térfélcsere, majd a Tévút, néhány napja pedig az Él a mának. Hangulatukban és stílusukban is nagyon eltérőek egymástól, de ez egy merész, erős, sokszínű és minden eddiginél bátrabb album lesz. Frissek szeretnénk maradni, és hitelesek. Tudjuk jól, hogy kik vagyunk, honnan jöttünk, de megérintenek bennünket az új trendek is.”

Az online platformok mellett azért fizikai formátumban is kapható lesz az új album, ugye?

„Készül belőle digipak CD változat, ami kapható lesz majd az újságárosoknál is, egy magazinmelléklettel kiegészítve. A kiadó megjelenteti az albumot pendrive-on és vinylen. Meg is lepődtem azon, hogy

az előrendelési adatok alapján milyen nagy érdeklődés mutatkozik a vinyl változat iránt, miközben az egy macerás platform. Helyet foglal a polcon, körülményes meghallgatni, sérülékeny, de úgy látszik, mindennek megvan a maga helye, a Spotify playlisten elérhető zenefájloknak éppúgy, mint a vinyl albumoknak. Már működik az előrendelés, aki él ezzel a lehetőséggel, az a hivatalos megjelenést megelőző napon, december 5-én kézbe veheti az új albumot.

A jubileumi év zárásaként egy további nagy attrakcióra is készültek, december 28-án a Papp László Budapest Sportaréna színpadán adtok koncertet.

„Igen, ilyet sem csináltunk eddig még, de ebben benne van az elmúlt húsz év munkája, energiája. Szerintem borzasztó nagy teljesítmény, hogy egy kétezer főt sem számláló faluból indulva olyan koncerttermetek, nyári fesztiválhelyszíneket töltünk meg, ahol a jelenlévők száma többszörösét teszi ki Domoszló lakosságának. Nem tudom elég sokszor megismételni, hogy milyen hálásak vagyunk a sorunknak, az Istennek és a szüleinknek, hogy húsz év után ott tarthatunk, ahol. Tényleg elképesztően sok energiát tettünk bele, de a csillagoknak is együtt kellett állniuk ahhoz, hogy ez sikerüljön.” **HW**

DRINK STATION

DRINK STATION ROCKS

Kedvenc bandád italai
Magyarországon a Drink Station
kínálatában.

HANGPRÓBA

Cselótei László   Gáti Viktor   Gyuricza Ferenc   Kánya Ferenc   Kiss Gábor   Milán Péter   Pintér Miklós   Posta János   Schmidt Péter   Szénégető Richárd   Uzseka Norbert   Zabor Olly

		Cselótei László	Gáti Viktor	Gyuricza Ferenc	Kánya Ferenc	Kiss Gábor	Milán Péter	Pintér Miklós	Posta János	Schmidt Péter	Szénégető Richárd	Uzseka Norbert	Zabor Olly
CRIPPLED BLACK PHOENIX The Wolf Changes Its Fur...	8,73	7	10	9	10	7	9	10	10	8	–	9	7
JERRY CANTRELL I Want Blood	8,64	7	9	9	8	9	8	10	9	10	–	9	7
IOTUNN Kinship	8,27	9	9	9	8	6	8	6	10	9	–	8	9
THY CATAFALQUE XII: A gyönyörű álmok...	8,00	8	9	8	8	6	8	8	8	7	–	10	8
AURALEAK The Spirit Matrix	7,91	8	8	8	9	8	7	8	7	8	–	8	8
OPETH The Last Will And Testament	7,91	8	8	9	8	7	8	7	7	9	–	9	7
TRIBULATION Sub Rosa In Aeternum	7,82	6	9	8	8	7	8	7	9	7	–	8	9
SÓLSTAFIR Hin helga kvöl	7,73	7	8	9	7	7	9	6	9	7	–	9	7
GAEREA Coma	7,64	8	8	8	5	8	8	5	9	8	–	8	9
VOLA Friend Of A Phantom	7,55	8	8	6	7	6	7	8	10	6	–	8	9
IMPELLITTERI War Machine	7,36	10	6	7	7	8	5	8	6	8	–	8	8
VOODOO CIRCLE Hail To The King	7,36	9	6	6	9	7	7	9	6	8	–	7	7
AS I LAY DYING Through Storms Ahead	7,27	10	4	7	9	5	6	8	8	7	–	7	9
PHRENIA Your Heaven Is My Hell	6,82	9	7	6	7	6	5	7	7	6	–	7	8
BODY COUNT Merciless	6,27	4	7	5	8	8	3	6	7	6	–	7	8
BROTHERS OF METAL Fimbulvinter	6,09	5	5	7	8	6	6	6	6	5	–	5	8
TUNGSTEN The Grand Inferno	5,82	7	4	5	7	6	4	7	6	3	–	7	8

CRIPPLED BLACK PHOENIX

THE WOLF CHANGES ITS FUR BUT NOT ITS NATURE

KIADÓ: SEASON OF MIST

ÍRTA: GÁTI VIKTOR

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Kereken két évtizede kezdte pályáját a UK-beli Crippled Black Phoenix a korábban többek között az Iron Monkey-ban és az Electric Wizardban dobosként megfordult Justin Graves vezetésével, jelen anyag pedig az elsősorban tucatnyi nagylemezt felölelő életműből szemezgetve, újrakiszt-gondolt szerzeményeket tartalmaz, egy órán túli játékidővel. A katalógus terjedelmességét tekintve nyilvánvaló, hogy ez a nyolc tétel nem tud reprezentatív lenni a teljes karrierre nézve, ugyanakkor az a sejtésem, hogy mégis elegendő ez a gyűjtemény arra, hogy az eddigi rajongóknak némi különlegességgel kedvezzen, s emellett a zenekar képes legyen eddigi kívülrőlakat is megszólítani.

Ahogy meghallgattam ezt az anyagot, és viszsza gondoltam a korábbi, futólagos ismerkedős alkalmakra, arra jutottam, hogy a CBP számos kreatív irányzatból táplálkozó zenéje egyszerre bizzar és barátságos, ily formán roppant vonzó számomra: túlmutat az Anathema direkt és megragadó érzelmességén, a Puscifer elektronikával egységesen telített pszichedeliáján, ugyanakkor diszkrétebben kezeli a tébolyt

környékező fogalmazásmódot, mint a Vulture Industries, és hasonlóan nagyívű előadómóddal prezentálja a poszt-stílusok legfőbb erőit, mint a Cult Of Luna vagy a Long Distance Calling, miközben hol közvetlen, hol rátauló módon jelen van a játékukban a Pink Floyd mérhetetlen fensége is. Nehéz zene, a sötétsége ellenére mégis képes gyöngéden magához ölelni. A női ének szuggessziója Julie Christmasséval vetekszik, a hangszerelés és a monumentalitás kifinomultsága pedig olyan zenetörténeti jelentőségű óriásokhoz mérhető, mint Alan Parsons vagy Vangelis, amikor még a magunk fajtákhöz szól.

Magam sem számítottam rá, de folyamatos borzongással hallgattam végig ezt a csodásan megszólaló lemezt, miközben alig jutottam lélegzethez és szóhoz. Úgy érzem, magasabb szintre fog emelkedni nemcsak a CBP-rajongásom, de ezen felül a csapat globális reputációja is. Justin Graves és zenekara párszáz klubokban és tekintélyt parancsoló színháztermekben egyaránt megállja a helyét, és erre egy, tíz vagy húsz éven belül a világ is ráeszmél majd... remélem. ■

„A farkas a szőrét elhányja, de a szokását nem – mondjuk mi magyarok, a művelt brit meg úgy, hogy 'a farkas megváltoztatja...' Igen, ez egy 'megváltoztatós' lemez, és k...a jó! A CBP nem igazán volt az én zeném, a Vigilante óta nem is követtem őket, de ez a kimondottan Pink Floyd hangulatú pszich/poszt/prog album 20 év legjobb dalait változtatta meg úgy, hogy (számomra) a legelőnyösebb profilját mutatja meg. Hatalmas!”

– Kánya Ferenc 10

„Crippled Black Phoenix. Micsoda név! És micsoda zenekar. Progresszív, alternatív, intelligens és művészi, de nagyon nem könnyű zene. Én teljesen a hatása alá kerültem. CBP, you put the (f*ckin') devil in me!”

– Pintér Miklós 10

„Az előző 'meselemez' a megjelenése óta elő-előveszem, és már most tudom, hogy ez is az éves toplistám első felében végez majd. Az album címe miatt a zenekart külön dicséretben részesítem.”

– Posta János 10

„Miután nem klasszikus sorlemezeről van szó, sokat gondolkodtam azon, hogy egyáltalán értékeljem-e pontszámmal ezt az albumot. Aztán győzött a józan belátás: mi van akkor, ha ezeket a teljesen újraértelmezett, a lélek mélységéig hatoló, az axonjaidba bekapaszkodó dalokat, ezt a varázslatos érzelmi utazást, ezt a magával ragadóan hangulatos gyűjteményt éppen az én 'konokságom' taszítaná le a dobogóról? Nincs mese, nekik is jár a 9 pont.”

– Gyuricza Ferenc 9

„Minden ízében elképesztő, pazar zene. Kilencesem olyan kilences, ami a tízes felé tendál.”

– Milán Péter 9

„Jó vegyes cucc, de végig tetszik. Sokat kellene hallgatni, de már elsőre is belefeledkeztem, meg azóta is mindig.”

– Uzseka Norbert 9

„Emlékszem, pár éve egyszer már tettem próbát a CBF-szel, de akkor nagyon nem értettük meg egymást. Amit viszont most hallok tőlük, azzal sikerült megérinteniük. Még korántsem fedeztem fel teljesen ezt a különleges világot, de számos pontján már most nagyon tetszik ez a speciális anyag.”

– Schmidt Péter 8

„Brit dark rock 2004 óta. 8-14 perces dalok. Totál 'el vannak vonva', amolyan retro, '70-es évek módjára. Az én ízlésemnek ez nagyon alter. Elfáradok tőle.”

– Cselőtei László 7

„Végre egy borító, ami nem a szokásos, végtelenül elcsépett, koponyás/sárgányos vonalon mozog.”

– Kiss Gábor 7

„A banda, amely (számunkra) leginkább a VHK-feldolgozásról marad(t) emlékezetes! Mondjuk, erre az experimental-posztrock műfajra más értelemben amúgy sem jellemző az emlékezetesség – legalábbis a slágeresben biztosan nem. Ettől függetlenül rengeteg zenei különlegességet vonultat fel az album, amelyek közül nekem a lendületesebb dolgok jönnek be inkább.”

– Zubor Olly 7

JERRY CANTRELL

I WANT BLOOD

KIADÓ: DOUBLE J MUSIC

ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Jerry Cantrell egy csoda. Az ember, akiből annyira árad a mélabú, hogy legszívesebben odalépnék hozzá, meghívnam egy sörré, megölelném és annyit mondanék neki: „Köszönöm, Jerry! Őszintén köszönöm, de most már egy kicsit mosolyog, kicsit élj, mert rád férne!” Lehet, főhősünk is megérezte ezt, mert már az előző szólólemeze, a Brighten idején is tetten értem nála némi jókedvet, az I Want Blood esetében pedig ez ismét kimondottan érzékelhető. Csak az a kérdés, ezt várjuk-e tőle?

Mielőtt rátérnénk a kérdésre, egy kicsit más vizek: Igyekszem majd a lehető legkevesebbet Chainsezni ebben az írásban, de muszáj picit megemlíteni azért az anyabandát! Layne egy csoda volt, a korai lemezek pedig kultikus klasszikusok és azok is maradnak örökké. Az, hogy Jerry nem adta fel és DuVallal úgy szervezte újra a bandát, hogy még három kvázi hibátlan lemezt is le tudjanak tenni a klasszikusok mellé egyenesen hihetetlen. Nem azért, hogy renegeátkodjak, de az utóbbi 7-8 évben sokkal többet hallgattam az újabb korszak lemezeit, mint a klasszikusokat, sőt, tovább megyek, szerintem a Rainier Fog egy akkora csoda, ami mindenkinek csak egyszer sikerülhet. Mára túlzás nélkül az a lemez számomra az Alice in Chains-lemez. Kicsit azt érzem, pont ez az oka

annak, hogy a zenekar azóta kvázi vegetál egy-egy koncerttel. Míg a Brighten esetében egyértelműen ki mertem jelenteni, hogy az Jerry lemeze, addig az I Want Blood esetében el kell ismernem, amit már többen, több helyen leírtak: ez az album bizony simán lehetne AIC.

És akkor a kérdésre a válasz: igen. Megleptelek? Jerrytől én egy dolgot várok: mágiát. Varázsoljon el a szövegeivel, a keserűes dallamaival, a mélabújával, a végtelenül szomorúnak tűnő mégis pozitív személyiségével. Az I Want Blood pontosan ezt teszi. Elsőre azt mondtam, a Brighten sokkal erősebb volt, túl gyorsan jött ez az anyag. Sőt, elsőre furcsa volt, hogy túl tiszta a sound néhol. Dacoltam, nem akartam szeretni, magam sem tudom, miért. Majd meghallottam, amit kellett. Elvitt magával a lemez és nem is eresztett el napokig. Elsőre a Let It Lie-ban megbújó Black Sabbath csavart az ujjai köré és végre elengedtem a dact, amit azért éreztem, mert Vilified, mint első single nem volt akkora mestermű, mint legutóbb az Atone. Azt mondtam, oké, akkor kezdjük az elejéről. A Vilified sokadszorra sem működik annyira nekem, hogy nyitódal legyen, de után kellőképpen „megérkezik” a lemez. Az Off The Rails nyitánya annyira elképesztően erős, hogy fejelgettem a falat, hogy nem hallottam meg korábban? A gitárszólo benne pedig már-már arcpírítóan tökéletes. Az Afterglow dallamai teljesen utaztatnak, egy másik világba transzportálnak, hogy aztán a már-már populáris refrénjével teljesen más ízt adjanak a dalnak. A címadó pulzálása teljesen mást mutat Jerryből, mint a lemez első három dala, mégsem ha idegennek, sőt. Végig lehetne így menni minden dalon, de nem látom értelmét. Minden dal betalál előbb-utóbb. Nem is kicsit.

Nyitott szív és búskomorság kell, hogy megtaláljon magának ez az album, de ha ez megtörténik, utána nem fog egyhamar elereszteni. Az már más kérdés, hogy nem is akarom, hogy ez megtörténjen. Minél többet hallgatom, annál fantasztikusabbnak hallom és bizony azt is elfogadom már, hogy Jerry lemezt kaptunk, nem AIC-t. Elvégre ő a főnök, ki tudja jobban, ha nem ő? Mi csak hallgassuk és élvezzük ki, hogy itt van nekünk. ■

„Az I Want Blood valójában nem a Brighten, hanem a Rainier Fog egyenes folytatása lett. Az Off the Rails és az Echoes of Laughter bármelyik újkori Alice in Chains lemezre ráférne, ott is a jobbak között lenne. Szóval az album pazar lett, akár a zenekar neve alatt is kijöhethet volna.”
– **Pintér Miklós 10**

„Nagyon jó lemez, Jerry szólóanyagai közül a legerősebb, sőt nekem a Rainier Fognál is jobban tetszik. Ha William DuVall is itt lenne, csont nélkül elmenne újkori AIC-nek. Az év egyik legjobb albuma, kiváló dalokkal és megkapó atmoszférával.”
– **Schmidt Péter 10**

„Egyszerre agyas, bensőséges és kellően (újkori) AIC-es. Hiba kizárva.”
– **Gáti Viktor 9**

„A Black Gives Way to Blue óta nem született ilyen jó Alice In Chains album. Ehhez a véleményemhez akkor is ragaszkodom, ha az I Want Blood borítóján nem az AIC neve szerepel.”
– **Gyuricza Ferenc 9**

„Egy soron kívüli AIC-lemez. Igazi ajándék a rajongóknak!”
– **Kiss Gábor 9**

„Végülis nem rossz. Sőt, jó. De meg kell jegyeznem, hogy a leginkább tetszős dalok (pl. Throw Me a Line) Dream Else-ek :)”
– **Posta János 9**

„Nem talált még be, ahhoz nem hallgattam egyelőre eleget, de meglesz az. Szerintem ugyan van valami, ami miatt a legtöbb dalról meg lehet mondani, hogy Cantrell szóló, nem AIC, de hogy mi, azt nem tudnám megfogalmazni. Mindenestre már elsőre is nagyon tetszett.”
– **Uzseka Norbert 9**

„Ha most jöttem volna le a falvédőről és teljesen kimaradt volna a grunge az életemből, akkor is nagyon erősen sejténém, hogy ennek a faszinak tuti valamilyen formában erős kötődése van a dologgal. Ez persze már nem az a széttorzított, hangos, retkes garázsrock mint anno, vagy mondjuk úgy: már nem lepusztult, hanem letisztult.”
– **Kánya Ferenc 8**

„Egyértelműen az Alice In Chains meghosszabbítása. Jó zene.”
– **Milán Péter 8**

„Ha nem tudtam volna, hogy ez itt Jerry Cantrell albuma, akkor is azt mondtam volna, hogy valami, ami nagyon AIC-es. Jerry nem tud(ott) kibújni a bőréből, de nem is kell neki. Őt ezért szeretjük, tiszteljük. Sosem voltam nagy AIC-rajongó, de ez az anyag annak jó, ami. Itt majd Pintér Miki véleménye lesz az irányadó!”
– **Cselőtei László 7**

„Tudom, tudom, egy szót se az Alice in Chainsről! De akkor mihez hasonlítom az albumot, ha rögtön egy hatalmas AIC-riffel nyit? Mellesleg érdekes, hogy bár sosem voltam egy nagy AIC-rajongó (Pintér Miki barátom szerintem már össze is húzta a szemöldökét, haha!), akadnak ezen a lemezen nagyon is tetsző részek. Ja, persze, mert ez nem AIC! Egy szót se róla, haha!”
– **Zubor Olly 7**

Fotó: Nikolaj Bransholm

„Olyan finom kis Primordial-hangulatot tudnak teremteni, amelyet mostanában talán a Primordial sem. A hónap egyik leghallgatottabb albuma lett nálam.”
– Posta János 10

„Lehet, soha többet nem hallgatom meg, de most nagyon jól esett. Azon kaptam magam, hogy közben a Havi Metal témáin gondolkodom. Sőt, meg is írtam, mialatt végig ment az album!”
– Cselótei László 9

„Óriási egyéniségek alkotnak ebben a progos pagan/black stílusban, a Iotunn azonban továbbra is képes kitűnni, Jón pedig az év egyik legjobb énekteljesítményét nyújtja. A tízes csak a szüntelen, túlzottan mélabús hangulat miatt nem jött nálam.”
– Gáti Viktor 9

„Lenyűgöző dallamérzék, szabadon szárnyaló fantázia, páratlan dalszerzői képesség, hibátlan zenészi és énekesi teljesítmény. Számomra a hónap (az év) egyik legkellemesebb meglepetése.”
– Gyuricza Ferenc 9

„Szép dallamok, emelkedett atmoszféra, szárnyaló énekhang jellemzi a dán Iotunn második albumát. Egyszerre doomos és progos, nagyívű metal ez, melyet fűszerként néhol deathes/blackes hatások és egy kis epikus Bathory-íz egészít ki. (A While Heaven Wept neve mond esetleg valamit?) Komoly, tartalmas anyag, háttérzeneként semmiképpen ne hallgasd.”
– Schmidt Péter 9

„Talán nem meglepő, de még sosem jártam a srácoknak ihletet adó norvégiai Galdhøpiggen-hegyen. De a Kinship album hallgatása közben mégis szinte látom magam előtt annak völgyeit és csúcsait, mintha egy hatalmas drónon repülnék felettük, és közben az időjárás folyamatosan más arcát mutatná, néha árnyékba borítva, néha verőfényes napsütésben részesítve a hegy vonulatait.”
– Zubor Oly 9

„Az innovatív metal zenének nem minden irányzatával tudok azonosulni. Régebben, amikor még ezeket határozott köldökzsinór kötötte össze a metállal, azt mondtuk, hogy kísérletező, most meg már progresszív minden és mindenki, ezekkel a borús 'intellektüel' zenékkal mindenféle folyókat lehetne rekeszteni – de ez az Iotunn legalább jó. A Kinship muzikális értelemben kifogástalan, a nóták változatosak, és bár elég gyász hangulatú mind, nem válnak unalmassá.”
– Kánya Ferenc 8

„Hangulatos epikus doom metal, keverve némi death hatással, ami majdnem a Primordialig ér. Esélyes, hogy több hallgatást követően majd emelkedik a pontszám.”
– Uzseka Norbert 8

„Bathory-fanoknak erősen ajánlott.”
– Kiss Gábor 6

„Olyanok az északi bandák a metalban, mint a kanapék az IKEA-ban. Távolról mindegyik nagyon menő, aztán amikor közelebb mész hozzájuk, rájössz, hogy semmi-vel sem különbek a többinél.”
– Pintér Miklós 6

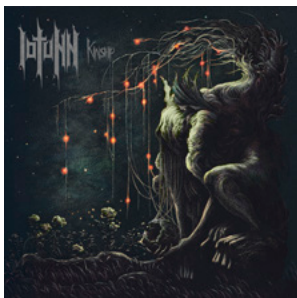
IOTUNN

KINSHIP

KIADÓ: METAL BLADE

ÍRTA: MILÁN PÉTER

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

A Feröer-szigetéről származó Jón Aldará meglehetősen elfoglalt mostanában, hiszen a hazájából származó Hamferð albuma idén márciusban jelent meg (Men Guðs hond er sterk), és ez év őszére az Iotunn is előállt az új lemezzel. Az Iotunn dán zenekar Koppenhágából, és Aldará minden téren tökéletesen illik a csapatba. Vannak közös pontok az Iotunn és a Hamferð között, de nincs teljes fedésben a két formáció.

Az Iotunn első albuma 2021-ben jelent meg Access All Worlds címmel, s igényes, ígéretes mű volt. Ugyanez mondható el a Kinshipről is, amely szerény 68 percével nem könnyű hallgatnivaló. Aldará szárnyaló, dallamos hangja, amely szinte folyamatosan a „csillagok között” repdes, főleg, amikor egészen magas regisztereket ostromol, bármennyire is magával ragadó, egy idő után sok lesz, és ilyenkor jó, ha tesz egy-két kisebb pihenőt. Egyébként mindenképpen a frontember érdeme, hogy nemcsak „szirénázik”, hanem számos jól megkomponált dallammal gazdagítja a dán csapat számait (pl. The Anguished Ethereal). Valójában ez az ének nagyon illik ehhez a melankóliájában is erőteljes északi metalhoz.

A hallgatótól sok energiát igénylő ének mellett a zene sem könnyű súlyú, 68 perc rettentően tömény egy ennyire monumentális nordikus metalból – mintha egy véget érni nem akaró, nehéz túrán venne részt az ember, s a célállomás elérése már-már valószínűtlennek tűnik. Megvan a varázsa egy ilyen „örök” utazásnak, de tény, hogy erőfeszítéseket követel. Az Iotunn progos törekvéseket is ápoló epikus

északi metalja egyik oldalról a '80-as évek metaljával mutat fel néhány rokon vonást, másfelől pedig a skandináv black metal nehéz, ám ismerős és megkapó terepén tesz nagy kirándulásokat. A legkellemesebb meglepetést a The Coming End jelentette, egy szélvész-kompozíció, amiben nem csak Aldará kúszik fel az északi égboltra, de a zene is egy vad vágta a hegyormok között. Jens Nicolai Gräs és Jesper Gräs gitárosok dallamai a néhai Windir felejtethetetlen világát elevenítették fel, egy olyan csapaté, amely az Arntor albumon már-már emporeri magaslathoz hágott. Jólesett ez a parázs zenei analógia.

Az Iridescent Way az Iotunn lírai oldalát villantja fel: szép akusztikus tétel, ahol Jón hangja egyszerre juttatta eszembe Mikko Kotamáki (Swallow The Sun) és Kjetil Nordhus (Green Carnation) stílusát. Az Earth To The Sky újra játékba hozza a lendületet, ez egy gyors blackened tétel, ahol a zenekar a fák és hegyek között vágta. Fontos megjegyezni, hogy mindezt teszik úgy, hogy az album hangzása ügyesen balanszíroz a „tisztaság” és a nyersesség között. Nálam az ennél még nyersebb hangzásoképek a nyerők, de a Kinship hangzása is elfogadható. A gitárok igazán vastagon szólnak, talán a basszusgitár hallhatóbbá tételén lehetett volna még javítani. Aldará hangja és a tömény gitáraradat az Iotunn két fő fegyvere.

Ritkán mondom, hogy egy lemezből lehetne faragni, amennyiben jó a zene, de a dánok valamennyit lecsíphettek volna az egyébként igényes, nehéz művtáiban is hangulatos Kinship anyagából. ■

THY CATAFALQUE

XII: A GYÖNYÖRŰ ÁLMOK EZUTÁN JÖNNEK

KIADÓ: SEASON OF MIST

ÍRTA: UZSEKA NORBERT

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Egy ideje már úgy látom, a különféle zenei irányzatok olyanok, mint a nyelvek. Van, amit tisztán értesz, hozzád szól, tiéd, helyetted fejezi ki az érzéseidet, gondolataidat. Másokat néha megértesz, de nem teljesen, vagy nem tudsz mindig azon a nyelven beszélni; megint mások pedig teljesen idegenek számodra. Nyilván azért írom ezt, mert nekem a Thy Catafalque egyértelműen egyenlő az anyanyelvemmel. Természetesen benne van ebben az is, hogy magyarul értek a legjobban, ahogy a TC dalszövegei is szólnak, de mindazok a zenei részek, s főleg szövegi témák ill. az átadott hangulatok, érzések, amik egy-egy Kátai Tamás-féle lemezen felvonnak, a saját közegemnek hatnak. Ismerem, szeretem, féltsem őket. Pedig Kátai zenéje az elején sem volt egy adott világ, egy adott irányzat, s mindmáig csak egyre gazdagodik. Mégis, ha ország lenne, hát írhatnám, megvannak a határai, ahogy a jellegzetes tájegységei is, a csupa szikla black metal hegységektől és azok völgyeiben megbúvó, éjszét koromba burkolózó, kohók övezte death metal övezetektől kezdve a heavy és doom metal nyíltabb terein, a sűrű, klausztrófón városrészeket át a gyermekkor népzenejével átítatott alföldi tájakig és szinte már csak mesékben létező tisztaságig kis erdőig, patakokig, forrásokig.

A 12. album szinte már csak nüansznai újdonságot tesz hozzá az életmű korábbi részeihez. Hogy erre sem tudok 10 pontnál kevesebbet adni, az a személyes megelégen túl azért is van, mert ezen az anyagon is mások az arányok, és ezekben az apró részletekben is rejlik Kátai zsenialitása. Túl azon, hogy most is olyan dallamokat írt, hogy míg meg nem halok, mindig emlékezni fogok rájuk, s csak azért nem mondom, hogy a síron túl is, mert nem tudhatom biztosan, utána mi van.

Az albumot nyitó Piros koci, fekete éj nyomban az egyik legnagyobb slágeresélyes is, és hát maga Bakos Attila tért vissza felénekelni, akinek a hangjával a Róka hasa rádió és Rengeteg albumok több, klasszikussá vált dalát megismerhettük. Most is ugyanolyan gyönyörűen (kb. a borknagaros Simenre emlékeztetően) dalol, emellett a dal táncos, forgó, dark rockba hajló csoda, erős nosztalgikus hangulattal.

A Mindenevő aztán igen masszív darab, szimfo black és thrashes aprítás, de a Kátaira oly' jellemző folyondár melódiák is bekúsznak, akár csak a nem-metal hangszerek. Összesen huszonnégy ember szerepel az albumon Tamáson kívül, mely egyben az első, amelyen a produceri munkákat külső emberrel osztotta meg (Vári Gáborral). Nem túlzás azt mondani, hogy már csak emiatt is a legszínesebb TC album.

A Vasgyár power-thrash, de industrial és death metal is akad benne, s persze itt is van csavar. A Világnak világa szinte a Vadak folytatása, de itt találni cseppnyi sci-fi hangulatot, magyar ősröckos éneket, és utalásokat megannyi fontos magyar irodalmi alkotásra. Ám a Nyárfá, nyírfá szinte még ünnepélyesebb, a maga lassú táncával: „Földbe menni, fának lenni, sűgja-zűgja a határ.”

A Lydiához egy 1980-ból származó Sebő együttes-dal feldolgozása, az eredeti verset Quintus Horatius Flaccus írta néhány évvel Krisztus születése előtt, és Radnóti fordította. Tamásék tán annyira sem változtatták meg a dalt, annak hangzását, mint mikor a Kalákától az Embersólyom c. versfeldolgozást írták át. Viszont az, hogy itt van az albumon, amilyen gyönyörű a volt szerelmek párbeszéde ezen a két énekhangon, és ahogy mindez, mint valami mindent más megvilágításba helyező, szinte oda sem illő, mégis az egész anyagot egyensúlyba hozó dal itt szerepel, hát, arra nem is talállok szavakat.

A Vakond játékos instrumentális, még füttylés meg szinte '80-as éveket idéző Casio-színti hangzás is van benne, de közben remek progresszív rock tétel. Aztán a Ködkirály megint egészen más, közel nyolc percével az album legmonumentálisabb darabja, a november hónap új himnusza, és ebben is van minden, tiszta férfi és női ének, hörgés, vonósok, de még Kátai régi, egyszemélyes projektjét, a Darklightot idéző doom téma is. Torokszorítóan szép és atmoszférikus dal, amit meg egy Nevermore-rokon riffel nyitó zűzda, az Aláhalás követ. Végül jön a címadó, ami megint csak akkora dark rock sláger, mint a Vadak meg a Piros koci... és a szövege, a klipje, minden pillanata felkavaró. És bár nehéz elhinni, akár csak remélni, amit Tamás szövege sugall, hogy „a gyönyörű álmodók ezután jönnek”, abban minden emberség, minden, ami jót ember valaha alkotott, benne van, és neki azért el merem hinni...

Tudom, ez megint hosszú cikk lett, s még mennyit elemezhetném az albumot. Az összes résztvevő is megérdemelné, hogy felsoroljam a nevét, mert mind hozzátett valamit ehhez az újabb varázshoz. De megértem azt is, ha valaki nem tud mit kezdeni ezzel az anyaggal sem. Nem az ő nyelve, nincs azzal baj. Most még, ebben az országban legalább, ki-ki beszélhet a maga nyelvén. S reménykedjünk, hogy a gyönyörű álmodók eljönnek, amíg még élünk, mert, ahogy Shakespeare írta a Hamletben: „Mert hogy mi álmodók jönek a halálban, Ha majd leráztuk mind e földi bajt, Ez visszadöbbszent.” ■

„Elég sűrűn érkeznek a lemezek Kátai Tamáséktól, de ez mintha csak fokozná a kreativitást. Itt-ott kicsit leül nekem, de összességében remek anyag ez is.”

– Gáti Viktor 9

„Úgy megy előre ez az album, mintha nem lenne holnap. Bátor, erős, kompromisszummentes. Vad metal és komoly prog és black metal elemek keverednek. Nem egy könnyű zene, de érdemes vele próbát tenni.”

– Cselőtei László 8

„Kátai Tamás zsenialitásához nem fér kétség, mint ahogy az általa írt dalok minőségéhez sem. Most azonban azt érzem, ezúttal nem teljes értékű albumot készített (alkalmi) partnereivel, csupán egymásra szórt dalok halmozát tették le elénk.”

– Gyuricza Ferenc 8

„Jó ideje szokás hanyatt dőlni ettől a hazai formációtól. Látom, hallom az igényességét, érzem benne a tiszta művészsívet, üdvözlöm a derűlátását, de ennyi, nem lelkesít igazán. Az Omega-feldolgozás deklarálta bónusz, egyébként erősen offtopiknak érzem a lemezen.”

– Kánya Ferenc 8

„Néhány szögletesebb részt leszámítva ez a lemez jóval organikusabbnak tűnik, mint az előző.”

– Milán Péter 8

„A Geometria óta az első TC-album, amit igazán hallgatni vágyok. Máris nagy kedvenc a Piros koci, a Vasgyár, a Világnak világa, a Lydiához vagy éppen a diszkóba hajló címadó.”

– Posta János 8

„Nos, Kátai Tominak sikerült ismét egy rendkívül sokszínű, hol könnyebben, hol jóval nehezebben emészthető anyaggal előrukkolnia. Egy biztos, ezt a lemezt nem lehet felületesen hallgatni, időt kell adni neki, hogy teljesen átjárja – vagy éppen lezúzza az embert...”

– Zubor Olly 8

„Tamás és barátai megint forgattak egyet a Thy Catafalque zenei kaleidoszkópján, ismét egy ezerszínű és –hangulatú nagylemezt megalkotva. Bevallom, néhol kicsit sűrű nekem ez a hangkavalkád, számos részletében és pontján viszont nagyon is tetszik. Az ötletthalmazt egy markánsabb vezérfonalra rendszerezettebben felfűzve jobban is eltalálna engem a dolog, úgy érzem.”

– Schmidt Péter 7

„Minden tisztelem Kátai Tamásé, de a művészete nem nekem szól.”

– Kiss Gábor 6

TUNGSTEN

THE GRAND INFERNO

KIADÓ: REIGNING PHOENIX MUSIC

ÍRTA: KISS GÁBOR

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Gyakorlatilag családi vállalkozásként működik a Tungsten, hiszen a csapatot 2016-ban hozta össze fiaival, Niklasszal és Karllal az az Anders Johansson dobos, aki leginkább a Hammerfall révén, illetve Yngwie Malmsteen mellől lehet ismerős sokaknak. A banda neve eredetileg Strokkrur volt, ezt cserélte le Tungstenre 2019-ben a Johansson család, illetve a kezdetektől velük muzsikáló énekes, Michael Andersson. Közel sem friss formáció tehát a Tungsten, hiszen ha az előző név alatti időszakot is figyelembe vesszük, a The Grand Inferno már az ötödik nagylemezük.

A zene pedig, ha nem is olyan vegytiszta heavy metal, amit Johansson apuka múltja alapján várnál, azért mégsem esik nagyon messze tőle. Ez a muzsika is a dallamos, európai heavy metalból táplálkozik, komoly különbség viszont, hogy ellentétben mondjuk a Hammerfallal, itt nagy szerepet kapnak a táncolható ritmusok, a menetelős tempók, de a kifejezetten popos refrének is, és egyébként is a mindenféle elektronikának, billentyűs díszítésnek köszönhetően sokkal modernebb megközelítésű az egész anyag. Tipikus belépőzene ez, amire tizen- vagy huszonevesen nagyon rá lehet kattanni, hiszen tényleg azonnal fülbe ülnek a refrének, az ilyesfajta, felhígított, ökölrázós, himnikus heavy metalra meg hatalmas igény van a fesztiválokon manapság. Hogy Anders Johansson múltja ellenére miért

nem sikerült komoly ismertségre szert tenniük, az viszont egyszerűen megmagyarázható, hiszen amellet, hogy nincs különösebb gond a Tungstennel, azért leginkább csak tizenkettő egy tucat, amit művelnek. Ugyanezt, ugyanígy ezer más banda játssza ugyanis, Johanssonék pedig semmi olyasmit nem villantanak, ami kiemelné őket a nagy masszából.

Michael Andersson (lásd még: Cloudscape) hangja persze rendben van, és a csapat is tud dalokat írni, de mégis úgy robot át rajtam a teljes The Grand Inferno, hogy semmilyen maradandó nyomot nem hagy maga után. Sajnos a hangzástól kezdve, a bántóan esmatikus, fejszés-harcosos borítón keresztül egészen a teljesen paneles dalokig totálisan átlagos minden, amit a Tungsten csinál. Ez még akkor is így van, ha a Lullaby-ban női éneket is bevetnek, a Falling Apartot meg egy leginkább djentesnek nevezhető, súlyos riffre építik fel. Viszont ezek sem mentik meg az anyagot a közepszerűségtől, sőt, a Lullaby hallgatása számomra talán a legkellemetlenebb élmény a The Grand Infernón.

Persze lehet, hogy túl szigorú vagyok a bandával, hiszen a totál átlagosságon és az ebből következő feleslegességen kívül mást nem igazán tudok a szemükre vetni, de az is igaz, hogy pont az ehhez hasonló lemezek mindent elárasztó dömpingje a műfaj egyik legnagyobb rákfeneje. ■

„Először nem értettem, miért egy tipikus, felülemelkedett záródallal kezdik a svédok a lemezt, aztán rájöttem, hogy itt mindegyik lehetne egy felülemelkedett záródal, haha! Érdekes, hogy a családi vállalkozásban üzemelő formáció milyen ügyesen kombinálja a klasszikus power metalos elemeket a modern, már-már popos hangszínekkel.”
– Zubor Oly 8

„Svéd dallamérzék, jól headbangelhető középtempók, dúdolható verzék és refrének, bombasztikus megszólalás! Sok tekintetben a Dead By April jutott róluk az eszembe. A melódiákban van egy picit abból a fajta északi mulatós/harcos viking metalból, amit nagyon nem szeretek, de amúgy meg rendkívül könnyen emészthető. Szóval nálam a tetszés és nem tetszés határán egyensúlyoznak.”
– Cselőtei László 7

„Amit csinálnak, azt ugyan nem ők találták ki, sőt, eléggé 'lapraszerelt' alkatrészekből építkeznek, ám az összeszerelési minőség természetesen svéd, azaz iskolapélda.”
– Kánya Ferenc 7

„Mintha a világ többi része elesett volna, és már csak Észak-Európából jönnének metalzenekarok. Kellett már egy dal Blood of the Kings címmel. Olyan régóta vártunk már rá!”
– Pintér Miklós 7

„Attól még, hogy sok különféle panelből építkezik, nem lesz kevésbé paneles. Ezzel együtt lakossági metal vonalon a fantáziadúsabbak közé tartozik, sőt néha gyanúsan ki is lép abból a skatulyából.”
– Uzseka Norbert 7

„Sablonos, paneles, még ha vannak is benne jó ötletek és megoldások. A 'We are Vikings, where the spirit remains. In our family legacy, carrying the blood of the king' szöveg viszont ebben a zenei környezetben ma már ultragáz.”
– Gyuricza Ferenc 5

„Anders Johansson, mármint az ex-hammerfallos, a '70-es évek virtuóz rock zenéin szocializálódott Anders Johansson összeállt a fiaival? Hát, ez egy vérciki családi biznissz. A lényeg, hogy ők élvezik...”
– Gáti Viktor 4

„Megpróbálok finoman fogalmazni: ez a fajta metal engem nagyon régóta nem érdekel (bár igazán soha nem érdekelt), ráadásul ez a lemez brutális giccsözön.”
– Milán Péter 4

„The Johanssons is lehetne a neve ennek a formációnak, amiben az ex-Malmsteen/ex-Hammerfall/ex-Manowar-ütős Anders Johansson bazsevál a fiaival. Rágógumi-pop, metalcore, diszkóritmus és dallamos eurometal keveredik roppant giccses eleggyé – Andersnek biztosan nagyon fontos a projekt a családi kötelékek miatt, de számomra ettől ez még hallgathatatlan.”
– Schmidt Péter 3

Fotó: Mike Norgren

OPETH

THE LAST WILL AND TESTAMENT

KIADÓ: REIGNING PHOENIX MUSIC

ÍRTA: GÁTI VIKTOR

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Ördög tudja, az egyes jeles évfordulók mihez képest datálódhatnak a svéd, progresszív „death metalról” prog rockra váltott Opeethnél, de annyi bizonyos, hogy a még 1990-ben, az évtizedek óta sokak szemében azt egyszemélyben megtestesítő Mikael Åkerfeldt énekes/gitáros/dalszerző nélkül alakult zenekar, öt évvel az In Cauda Venenum után elérkezett a tizenegyedik(!) nagylemezéhez. A The Last Will And Testament az első konceptlemez a társaságtól az 1999-es megkerülhetetlen mestermű Still Life óta, s több szempontból átrajzolta az eddigi pályáivet.

Egy személyes kötődéssel kezdem, amelyt pusztán azért szándékozom ilyen, talán kissé tolakodó módon kihangsúlyozni, mert életem (korábban) legmeghatározóbb zenekaráról van szó, amelyhez másfél évtizednyi határtalan lelkesedés fűzött, az Orchidtól a Garden Of The Titansig terjedően. Az említett 2019-es albummal tört meg a varázs, amikor a számomra Év Lemeze előd Sorceress után egy céltalanul tévelygő, önis-méltó, beszűkült, minden izgalmat, tüzet mellőző ötlethalmazzal szembesültem. Tudom, másoknak erről merőben más volt a véleménye akkoriban, és vannak, akiknél a mai napig megállja a helyét az anyag, ám nekem, legnagyobb sajnálatomra, azóta is csak sikertelen próbálkozásaim voltak az ICV-vel.

...Aztán pár hónapja a §1 című nóta megtörte a fél évtizedes csendet. Az Opeeth-mércével kompaktnak számító dal a régi harcostárs Martin Mendez pazar basszusozásával és a Martin „Axe” Axenrotot váltó Walteri Väyrynen remek (bár éppenséggel nem ismeretlen) dob patternjével kezdődik, szerepel benne a lassan hatvanéves (!!!) prog rock alapvetés Jethro Tull ikonja, Ian Anderson – aki a későbbiekben még többször felbukkan – és Mikael egyik lánya, Mirjam; borzongató sampler betétek is kerültek bele (amelyeket a rádiós verzióból kihagytak), de ami a legszenzációsabb: a főhős újra hörög, méghozzá nagyon jól! Nem sokkal később következett a §3 single, ósdi keleties beütéssel és erőltetett játékos-sággal, tapsikolással, unalomig koptatott pontozásokkal, túljátszott panelekkel.

Ebben a vegyes alaphangulatban veselkedtem neki a teljes albumnak, melynek cselekménye az I. világháborút követő években játszódik, és egy bonyodalmas

család fejének végrendeletéből kiinduló belső konfliktusokat beszél el, több ízben háttorzongató részleteket feltárva a família, a jelenre és a jövőre kiható múltjáról. A dalok a végakarat pontjaihoz igazodva viselik a „§” jelölést, kivéve a záró A Story Never Toldot.

Három rövidebb tétel után a hétperces §4 a korong egyik legerősebbjének mutatkozik, zenekari korszakokon átívelő hangképekkel, elismerésre méltóan gonosz riffekkel, Anderson izes fuvola játékaival, telitalálat középéresszel, vérből, de jó arányú, idejében fellélegző progresszivitással. A §5 a Heritage gyengébb momentumait idézően indul, középtájt azonban hirtelen érdekesség válik, és szinte kakofóniává vadul.

A §6 egy jobb vezértémával sokkal jobban működne, a §7 pedig van annyira tartalmas, hogy beilljen egy sikerült finálénak, ami után az A Story’ a maga All Things Will Pass utánérzésével már nem sok vizet zavar. Minden muzikális kivetnivaló ellenére, Joakim Svalberg billentyűs kiváló témákat játszik, minden korábbinál változatosabban, és teljes állva hagyja az ICV-n hallottakat. Az ifjú dobos titán technikailag abszolút felnőtt a feladathoz, ugyanakkor a szép számban előforduló, jazz/fúziós rálátást igénylő részeknél megesisik, hogy többet/jobban kalapál a kelletténél.

A hanganyag egyébiránt tanítani valóan szépen, arányosan, természetesen, ezzel együtt mogorván, sötéten szól – Stefan Boman és Miles Showell munkája sokat adott hozzá a kompozíciók élvezhetőségéhez. Külön említést érdemel Travis Smith, aki a Still Life óta a banda illusztrátora, és könnyen lehet, hogy ez a leghosszabb ideje tartó kollaborációja egy zenekarral. Ahogy eddig mindig, ezúttal is alaposan kitett magáért, képeivel nagyszerűen ragadta meg a korszellemet és a történet hangulatát.

Úgy érzem, adnom kell még időt ennek a lemeznek, és ezért – bár nem szeretem az ilyesmit – megelőlegezek egy életerősebb nyolcast. Amiben viszont egészen biztos vagyok, hogy se a zenekar szintjén, se kiterjedtebb szempontok alapján nem fog feljebb küszni a pontszám. Emellett pedig bízom benne, hogy nem újabb öt év múlva, ismét előrukkol egy dalcsokkal Åkerfeldt mester, és ha valamit felélesztett bennem a The Last Will’, akkor az a készítés és a folytatás iránti várakozásra. ■

„Nagyon elvont, talán túlzottan is művészkedő anyag, ami biztosan megosztó lesz. Ez már nem is prog-rock, inkább az avantgarde irányzata felé hajló zene, ezért a megértése és a megkedvelése is alaposan feladhatja a leckét. Légy türelmes és nyitott, s akkor talán találsz kapcsolódási pontokat, amelyek segítenek befogadni. Az én esetemben már rögtön a második lemezlehetőség tétel, a §3 megbontotta a közöttünk húzódó falat.”
– Gyuricza Ferenc 9

„Amire sokan vártak: Åkerfeldt visszatért a hörögéshez. Zeneileg ugyanakkor nem egyértelmű a visszakozás a korai, sűrűbb vonalhoz, inkább egyfajta szintézise ez az Opeeth eddigi pályájának, néhány eddig még nem hallott csavarral. Nálam már elsőre működött.”
– Schmidt Péter 9

„Igen, hiányzott a hörögés. De nem tudom, visszatért-e tényleg a régi érzés is. Változatos, erős anyag, de néha így is elkalandozik közben a figyelmem. Úgyhogy a pontszám inkább megelőlegezett, mert itt legalább látok rá esélyt, hogy idővel megfog.”
– Uzseka Norbert 9

„Hallom, hogy minőségi prog, hogy bővületesen tudnak zenélni, de sokszor olyan érzésem van, mintha jazzt hallgatnék. Nem igazán tudom befogadni. Picit musicales is az egész, mintha valami zenés filmhez írták volna. Nekem ez túl elvont, de kétségtelenül komoly munka.”
– Cselótei László 8

„Az első Opeeth-album, ami valamilyen formában megérintett, az is lehet, hogy csak a borító és a dalszövegek mögé beképzelt történet miatt. Igényes, érdekes anyag, de ettől nagy valószínűség szerint nem leszek sem a banda, sem a műfaj rajongója.”
– Kánya Ferenc 8

„Elég rég voltak azok az idők, amikor az Opeeth a leghallgatottabb zenekarok közé tartozott nálam, de ez a lemez izgalmasabbnak tűnik számomra az utóbbi 3-4 albumnál. Ugyan a progoskodást néha túlzásba viszik, a zene már csak azért is változatosabb, mert Åkerfeldt visszahozta a hörögést és az összkép kísérletesebb, atipikusabb, mint amit jó ideje produkálnak.”
– Milán Péter 8

„Hú, de elgurult a gyógyszer! Mondjuk az Emerson, Lake and Palmert kifejezetten szeretem, szóval tulajdonképpen még jó is lehet a végén a The Last Will And Testament. De hány pontot lehet erre adni?”
– Kiss Gábor 7

„A pontszám egyszerre szól a jelennek és a múltnak, de leginkább a zenei sokszínűségnek. Az Opeeth felsőpolcos ebben, de soha nem volt az én zeném.”
– Pintér Miklós 7

„Erről a lemezzel süt a profizmus, hiszen egy ennyire összetett, szerteágazó anyagot csak nagyon profi muzsikuskok tudnak előadni. Ám, amennyire profi, annyira nehezen is hallgatható ez a korong. Emlékeim szerint nem volt még olyan Opeeth-lemez, amellyel ennyire kemény kihívás lett volna a megbarátkozás.”
– Zubor Oly 7

TRIBULATION

SUB ROSA IN AETERNUM

KIADÓ: CENTURY MEDIA

ÍRTA: SCHMIDT PÉTER

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

A death metal vonalról indult svéd Tribulation zenéjének folyamatos alakulása, finomodása egészen plasztikus módon követhető nyomon a zenekari logó változásainak megfigyelésével. Ahogy az idő múlásával a muzsika egyre dallamosabb és dalközpontúbb lett, úgy vált a kezdetben még keszekusza logó is mind könnyebben dekódolhatóvá, olvashatóvá. Egyfajta letisztulási trend tehát mind zenei, mind vizuális szempontból régóta megfigyelhető náluk, azonban az új lemezzel még ennek ismeretében is alaposan sikerült meglepniük. És rögtön meg is kell mondanom, hogy sajnos nem a legjobb értelemben.

Eddig nagyjából bármelyik Tribulation lemeze is hallgattunk bele, tetten érhattünk egyfajta sajátosan tekergőzős-folyondáros, szövevényes harmóniavilágot, és egy ezzel kéz a kézben járó temetői atmoszférát. Jó okunk van feltételezni, hogy e hangokból szőtt ragadósnyúlós pókhálónak a darabokra foszlása – sőt, szinte teljes felszívódása – nagyban köthető egy jelentős személyi változáshoz, jelesül a gitáros Jonathan Hultén távozásához. Ugyan a tavalyi Hamartia EP már a helyére érkezett Joseph Tholl-lal (Tyrann, VOJD, ex-Black Trip) készült, és az is egy direkter irányba mutatott, az új albumhoz még ahhoz képest is három fokozattal lecsupaszítottabb dalokat írtak. Ezzel párhuzamosan a dallamos énektemák jócskán többen vannak, mint bármikor

korábban – a végeredmény pedig egy olyan gótos dark rock anyag lett, ami hangulatát és zenéjét tekintve alapvetően nagyon is rendben van, azonban a Tribulation eddigi jellegzetes védjegyeit csak néhány ponton villantja meg. A lightosabban fogalmazó Moonspellhez vagy a Grave Pleasureshöz több közük van az új nótáknak, mint teszem azt a The Children Of The Night vagy a Down Below libabőrös-dermesztő világához.

Meglehetősen nagyot váltott tehát a zenekar, ugyanakkor ezt nem sikerült olyan nívón levezényelniük, mint ahogy azt mondjuk a Paradise Lost tette a Draconian Times után a One Seconddel. Összességében ezzel együtt sem rossz a Sub Rosa, ezt nem mondanám, van itt jó néhány hangulatos szerzemény, szerethető lemez ez is – csak éppen az egyediségüket adó, finomságokkal teli szövevényes dallamvilág java veszett el menet közben. Ugyanakkor legyünk igazságosak: a lassan magába szippantó, delejes Hungry Waters (aminek felvezetése akár a legutóbbi The Cult lemezen is elfért volna), és az azt követő tempós Drink The Love Of God például kimondottan klassz dalok, mint ahogy az alapverziót záró Poison Pages is több szimpla stílusgyakorlatnál.

Érdemes tehát meghallgatni a lemezt, mert vannak jócskán értékei – ugyanakkor a korábbi sejtelmes-borzongató mágiát itt ne nagyon keresd, azt Hultén bizony magával vitte. Hét pont, hosszas fejkavarást követően. ■

„Azt hiszem, ez az eddigi (egyik) legértékesebb lemezük számomra. Eléggé beindult ez a gothic revival (Unto Others, Cemetery Skyline és társaik), és a véres szájú death metállal indult Tribulation erre kiválóan ráértzett, ami érthető, mivel a későbbi albumaik megközelítésben, hangulatan már megágyaztak e legújabbnak.”
– Gáti Viktor 9

„Jó kis setét rock/metal. De hörgés nélkül talán még jobb lenne.”
– Posta János 9

„A svédek megmutatják, hogyan kell laza, fogós, felesleges cicomáktól mentes gótikus rockot játszani. Nagyon jó kis dalok sorakoznak itt fel, ráadásul az albumot kísérő klipek is nagyon jók lettek. Nem gondoltam volna, hogy a 2020-as évek közepén még így elkap a gótikus hangulat.”
– Zubor Olly 9

„Egy roppantmód izgalmas, albumokon sorozatán át nyomon követhető zenei utazás kifejezetten érdekes, magával ragadóan hangulatos köztespontja. Egyre inkább érdekel, hogy hol lesz a végállomás.”
– Gyuricza Ferenc 8

„Ha nem svédek lennének, nem lennének több, mint egy jó Paradise Lost/Type O-másolat. De svédek.”
– Kánya Ferenc 8

„Ugyan hozzám a korai death metalos idősorok áll közelebb (főleg a The Formulas Of Death album), ezt követően is minőséget nyújtottak. Az új lemez is jól sikerült, szerencsére nem viszik túlzásba a slágerdarkoskodást, ami nagyon gicces, nyúlós tud lenni.”
– Milán Péter 8

„Olyan, mintha Moonspell, sőt Unto Others irányba fordultak volna. Jó album, rosszat sose írtak, bár újabb Melancholia itt se nincsen, de még időt kell adnom neki.”
– Uzseka Norbert 8

„Meglepően fogós, jó kis bánat-metal. Kellemes meglepetés volt.”
– Kiss Gábor 7

„A Hungry Waters nagyon megérdemelne egy másik énekhangot. Így sem rossz, de belegondolni is borzongató, hogy Mark Lanegan (RIP) vagy egy hasonlóan karakteres frontember mit tudott volna kihozni a dalból. A gitárosokat amúgy nagyon bírom, kiváló zenészek!”
– Pintér Miklós 7

„Dark rock valami olyan károgó, hörgő, szavalós énekkel, amittől elég nehéz elviselni a dalokat. Pedig a zenei alapokban vannak jó motívumok. Ezt nem fogom sokat hallgatni. Sőt, semennyit sem.”
– Cselőtei László 6

Fotó: Damon Zurawski

SÓLSTAFIR

HIN HELGA KVÖL

KIADÓ: CENTURY MEDIA

ÍRTA: MILÁN PÉTER

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Közhelyes megállapítás a tény, hogy az izlandi Sólstafir az utóbbi, nagyjából 15 év egyik látványos underground sikerét tudhatja magáénak, bár az underground kifejezés már nem igazán helytálló a banda kapcsán. 1995-ben alakult a csapat, masszívan az északi black metalba ágyazódva, onnan kikelve: az 1996-os Til Valhallar EP az Enslaved korai nyersségével rokon szélvívészzenét kínált. Album már csak a 21. században jelent meg: nagylemez fronton 2002-ben debütáltak, ez volt az Í Blóði Og Anda, ami máig a kedvencem az izlandiaktól. A hasonlóan kimagasló Masterpiece Of Bitterness anyagán terjeszkedni keztek, nagyjából onnan datálható az a hangzásvilág, melynek kiépítését a mai napig végzi az Aðalbjörn Tryggvason gitáros/énekes által vezetett kvartett.

Az utóbbi jó tíz évben sokszor láttam a csapatot, tán túl sokszor is, ambivalens élményekre tettem szert, s bizonyos értelemben kiégettem Sólstafir-ügyben (ez már sok zenekar kapcsán így történt). Ennek ellenére minden lemezükhöz nyitottan állok. Az Endless Twilight Of Codependent Love-hoz is így álltam, amit a diszkográfia legkevesébjél sikerült darabjának tartok. Ehhez képest a Hin Helga Kvöl már az első hallgatások során tetszett. Leginkább az tűnik fel a szerencsére nem túljátszott (48 perc) album kapcsán, ami egyben dicséretes is, hogy a szabad alkotás jegyében áll az izlandiak teljesítménye.

Azt érzem, hogy nem köti őket semmi. Nem számít, hogy elvileg maguk mögött hagyták a black metalos világot, meg, hogy őket sokan beletették egy bizonyos sémába, mindezt nyugodtan a szemétre lehet hajítani. Elvárások, rajongói kívánalmak, panelek, stílusdobozok, klasszifikációk, „zeneipar” – az embernek émelyeg a gyomra. A csapat ezt valószínűleg végiggondolás nélkül érzi belül, nevezetesen azt, hogy nem kell megfelelni senkinek. Nincs elvárás. Aki így érzi, azt azonnal beszippantotta a degenerált fogyasztói társadalom feneketlen gyomra. Igen, a zeneiparnak nevezett szörny is ennek a része. De minden jel szerint a Sólstafir a maga útját kívánja járni, ami mindennél fontosabb. Mindig saját utat kell járni. Lehet, hogy szakadékbba vezet, azonban más útján járni BIZTOSAN szakadékbba visz.

Egy tipikusan sólstafiros bevezető tétel (Hún Andar) után a csapat megmutatja (az előző lemezen is volt ilyen), hogy ma is szeret gyorsan és agresszívan játszani. A címadó darab black metalosnak tetszhet elsőre, halunk is jellegzetes északi tremolózást, azonban egy punkos vadság is jellemzi a dalt. Ez nyersebb, még elemibb formában a zseniális

első albumon (Í Blóði Og Anda) sok helyütt megfigyelhető volt, jó, hogy felelevenítették. Ahogyan hatolunk egyre beljebb az album belsejébe, észleljük, hogy a Hin Helga Kvöl a kontrasztok, az ellentétek terepe. A magyarul jópofán csengő Blakkrakki egy rockos, lazább téma, akár viccesnek is mondhatnám, leginkább az ének miatt, azonban a zenei részek itt is komolyak. E zenei zsigeriség mellé sok atmoszferikus rock/metal tételt sorakoztat fel a Sólstafir, úgy mint az egyszerre lendületes és hangulatos Izland-rock, a Vor As, vagy a melankolikus, elmerengő Salumessa. De említhetném a zongorával kezdődő Freygátant is.

Tryggvason hangja összetéveszthetetlen, karakteres orgánum, s ugyan hangnyekkenéseit, csuklatásait nem szívlelem, szerencsére nem viszi őket túlzásba. Nem baj, ha beleviszi az érzelmeit az énektémákba, viszont a gicscessé, cseppfolyóssá váló érzélgősséget nem szeretem. Az említett Freygátan izlandivá transzformált ós-rockja jó példa az egyensúly megtalálására. Tehát a rock/metal-gyökerek ismételt feltárása hallható egyfelől, és a végzetlen izlandi táj és megkapó természeti közeg mélabús hangulatokba bújtatása található meg a dalokban másfelől.

A Hin Helga Kvöl (magyarul: a szent szenvedés) nehézségekkel, megpróbáltatásokkal teli szövegeit, zenei világát vizuálisan hatásosan támasztja alá Rowan E. Cassidy kifejező borítóillusztrációja. Mivel rettentően rühellem a kiglancolt műanyag hangzásokat, az én fülemnek nagyon jólesik az album nyers, organikus hangzása, főleg egy olyan gyors, blackes és egészen meglepő billentyűs effektet tartalmazó dalban, mint a Nú Mun Ljosi Deyja. Bizonyos pontokon már-már olyan a zene, mintha a Primordial játszana.

Hogy a Sólstafir mennyire eleget tesz a fentebb leírt autonóm zenés fogalmának, a záró Kuml tőkéletes példa. Ez egy sokáig torzításmentes, a háttérben finoman lebegő fúvós szólamokkal megtámogatott, szuggesztív, a pontot az „i”-re szinte ritualisztikusnak tűnő énekkel feltevő, néhol ambientszerű kísérleti tétel – roppant hangulatos, fantasztikus lezárás. Valójában ez a kompozíció hozta meg az izlandiaknak a 9 pontot. Nem mintha a Hin Helga Kvöl többi része ne lenne kimagasló minőségű, és kellően változatos, de ez a záródarab mindennél világosabban megmutatja, hogy a kút, ahonnan ez a négyes merít, nagyon mély és komoly értékeket rejt.

A Sólstafir továbbra is az egyik legkreatívabb, legihletettebb formáció a metal szélesein értelmezett mezőin. ■

„Kilenc egymástól jól elkülönülő, egyenként is nagyon karakteres dal nagyszerű albumot alkot. A Sólstafir ráadásul még önálló, mindenki másétól eltérő hangzással is bír. Kell ennél több?”
– Gyuricza Ferenc 9

„A hangzással ugyan nem vagyok elégedett, de van benne valami demós báj, és amikor beszippant, már úgyis mindegy, és legkésőbb a harmadik Blakkrakkinál mindig beszippant :)”
– Posta János 9

„Ez tényleg mintha a szomszéd-ból szólna, meg ennyi év után a direkt diszsonáns részek kicsit már fájrszatanak, ezzel együtt megelőgezem nekik a magasabb pontot, mert végül úgyis betalál majd.”
– Uzseka Norbert 9

„Hasonlót érzek ennél a lemeznél, mint a legutóbbi Kvelertaknál: nagyon jól összedáltak az összetevők, de pont az önálló karakter egyes kulcselemei miatt nem kap el igazán a produkció. Attól még ez egy komoly teljesítmény az izlandi nagyságoktól.”
– Gáti Viktor 8

„Ebben most kellemesen csalódtam. A nevük miatt mindig volt bennem valami ellenérzés. 'Ezer éve' léteznek, de sosem tudtam rávenni magam, hogy hallgassam. Sokáig az hittem, valami északi, folksz. Persze, kicsit fura, némi retro, némi alter, némi dark, némi rock'n'roll, de inkább érdekes, mint nem.”
– Cselőtei László 7

„Pupulárisnak, már-már rádióbaráttnak is nevezhetném az izlandi posztvikíngék új albumát. Kicsit kevésbé befordult anyag, mint az Endless Twilight volt, itt a Blakkrakki rendesen vidám hangulatú dal, de a 'feldobott' jelző az elkövetkező évtizedben biztosan nem fog megjelenni a banda lemezeiről írott cikkekben.”
– Kánya Ferenc 7

„Kétségtelenül megvan a maga sajátos hangulata.”
– Kiss Gábor 7

„Sokszor próbálkoztam a Sólstafirral, koncerten is láttam őket – és értem is, másoknál miért működik a dolog. Nálam viszont valamiért sosem állt össze a kép velük kapcsolatban, és ebben most sincs változás. Pedig a nyersre vett hangzás ellenére egy egészen direkt vonalvezetésű, relatíve emészthető dalszokor született ezúttal – épp emiatt azért még fogok barátkozni vele, hátha beüt.”
– Schmidt Péter 7

„A Blakkrakki dalhoz készült klip, ahogy a srácok egy száguldozó teherautó platóján játszanak, szerintem öríási lett. Az pedig hallatszik, hogy zeneileg sincs rajtuk teher, talán ennek is köszönhető ez a határok nélküli hanghordozó, amelyről én természetesen az agresszívebb dalokat (Hin helga kvöl, Nú mun ljósið deyja) kedvelem.”
– Zúbor Olly 7

„Hún andar, hin helga kvöl. Blakkrakki! Nem akarom megsérteni Mos Eislej lakosait, de ha a város nem a Tatuinon lett volna, hanem a Hoth bolygón, a helyiek biztosan ezt a nyelvjárást beszélték volna.”
– Pintér Miklós 6

Chantik Photography

GAEREA

COMA

KIADÓ: SEASON OF MIST

ÍRTA: MILÁN PÉTER

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Sokáig úgy tűnt, hogy a 2016-ban alakult portugál Gaerea csupán egy a 21. század tipikus black metal formációi közül, amelyek jó érzékkel párosítják a '90-es évek északi irányvonalát a jelenkor disszonáns törtékeivel. Egyáltalán nem emlékszem, hogy az Unsettling Whispers című 2018-as debütalbummal mennyit foglalkoztam, foglalkoztam-e egyáltalán, azonban a 2020-as Limbót biztosan hallgattam. A 2022-es Mirageszal következett be a nagy előretörés a csapat életében, amiben a zenei teljesítménnyel párhuzamosan az intenzív turnézás is komoly szerepet játszott. Ugyan számomra kisebb csalódás volt a Gaerea legutóbbi koncertje, kíváncsi voltam, merre vezet az egyre népszerűbb csapat útja. Lesz-e kompromisszum, engednek-e a „nagy névvé válás” csábításainak, aminek sokan áldozatul esnek.

A Coma alapján úgy tűnik, nem ment szembe saját magával a csapat, legfeljebb valamennyivel több színt hordtak fel a képzeletbeli palettára. A kortárs black metal töménysége, az intenzív kavargás megmaradt, a blackes ének továbbra is meghatározó: amíg ez a kimondottan durva él megmarad a zenében, sokan nem fognak tudni mit kezdeni a bandával. Márpedig az extrém rikácsolás még a dallamosabb, áttetszőbb részek alatt is jelen van. A Gaerea a korábbi lemezekén megszokotthoz képest talán több kontrasztal él a Coma számaiban, azonban ének terén nem engednek a szorításból. Adott például a World Ablaze, ahol a gyors, brutális részek mellett lassabbakat is hallunk, néha kissé átláthatóbbá válik a kép, azonban a kegyetlen ének nem könnyíti meg a befogadást.

Hasonlóan írható le a címadó darab, ahol úgyszintén hallhatunk rétegzett, lassabb részeket, de az énekes mintha lódarazsakat reggelizne, úgy gurgulázik.

Nem írnám a befogadhatóság felé tett engedménynek, hogy az említett Coma emlékezetesebbnek tűnő témákkal operál, inkább pozitívumként könyvelem el, hogy mind az említett Coma, mind az ezt követő Wilted Flower torzításmentes hangulatelemekkel váltja fel a vörösén izzó fémfolyamokat. Megjegyzem, a lemez egyik legkönnyebben befogadható tétele a Wilted Flower. Mintha kissé kitancolna a black metal legszövevényesebb tekervényeiből. Intenzív sebessége mellett a Reborn is átlátható szerkezettel és gitártémákkal rendelkezik, tehát a Mirage-hoz képest egy fokkal tán valóban könnyebben megközelíthető a Gaerea zenéje, de a súly, a black metal-jelleg továbbra is meghatározó. A vad részeket üveggént konduló pengetésekkel változó Shapeshifter sem cáfolt rá az elmondottakra.

Érdekes a portugálok image-e, ugyanis bár ők is a maszkos, leplek, fekete kendős, pszeudo-anonim generációhoz tartoznak, az új promótotok alapján (egy egész sorozatot küldött a kiadó) olyan benyomásom támadt, mint ha a fekete alakok a pantomim-mozdulatokkal, testkép-beállításokkal művészibb, „emberibb” arculatot szeretnének bemutatni, nem azt a nagyon lecsupaszított világvége/halálmadár-sugalmazást, amit a Mglá megjelenít.

Ha nem is az év lemeze a Coma, a Gaerea továbbra is a maga útját járva formálja a black metalt, ami ha extrém is, sokszor már alig ismer rá saját magára. ■

„A blackes hangok mögött nagyon jó dolgok bújnak meg. Kicsit talán hosszú, de ez legyen az én bajom.”

– Posta János 9

„Egy album, amelynek egyes részei villámgyorsan könnyeket csálnak a szemembe. És nem csak a halkabb, akusztikus részekre gondolok. Hanem amikor igazán a húrok közé csapnak a portugálok, a melódiaikkal, a harmóniaikkal akkor is képesek a lelket megérinteni.”

– Zubor Olly 9

„Egy bonyolult, mágikus jel a fejeket borító, fekete csuklyákon. Nincsenek arcok, csak fekete ruhába bújt testek és hipnotikus, karcos/zajos, ám jól érthető, melodikus black metal. Ebben van hűzés. Engem ez megérintett.”

– Cselőtei László 8

„Brutálisan megtölték a promóciót a portugál posztblackerek, és az első dalok alapján nagyon izgalmasnak tűnt ez a, jőfajta metalcore és érdekes hangképek felé való elmozdulás, de a lemez egészében nem küldött padlóra. Ezzel együtt akadnak igazán kiemelkedő pillanatok, amik felhúzzák az értékelést.”

– Gáti Viktor 8

„Poszt-black metal teljesen egyéni látásmóddal, izgalmas ötletekkel, kreatív megoldásokkal. Határozottan tetszik.”

– Gyuricza Ferenc 8

„Sosem hallgatom ilyesmit, de a Coma kifejezetten bejött. Izgalmas, sokszínű anyag.”

– Kiss Gábor 8

„A black metal szcénából indult portugál Gaerea úgy nőtte ki a műfaj kereteit, hogy gyökereik mégis kitalinthatóak maradtak. Szépség, erő és monumentalitás is van a zenéjükben – talán nem tökéletes minden ízében a lemez, de hallhatóan sok gondolat és törődés van a dalokban. Tetszik.”

– Schmidt Péter 8

„Nem rossz album ez, hangulatos, változatos, de egyelőre úgy érzem, valami hiányzik belőle. Idővel vagy megtalálom benne, vagy rájövök, mi hiányzik. De egyelőre így.”

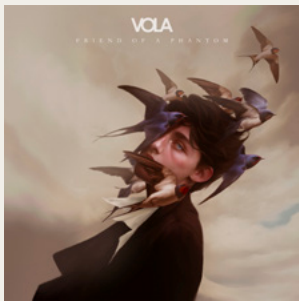
– Uzseka Norbert 8

„Nem vagyok aktív benne a metalnak ebben a bugyrában, ezt a portugál csapatot például rendre összekeverem a német Grozával. Csodálkoztam is, hogy már megint új lemez? Cirka két hónapja jelent meg a Nadir. Persze megint keverem. Ez a Coma is ugyanaz a teoretikus poszt-poszt-posztzene, mint a Nadir, mondjuk semmi köze hozzá, de hozzáam se.”

– Kánya Ferenc 5

„A World Ablaze kiváló dal, a lemez többi részét meg Olly és Péter majd jól megméri helyettem, úgy korrekt!”

– Pintér Miklós 5

VOLA

FRIEND OF A PHANTOM

KIADÓ: MASCOT
ÍRTA: GÁTI VIKTOR
ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Adán Vola 2006-ban indult, és karrierjük meglehetősen nagyot lendült előre a 2015 elején még magánkiadásban, majd 2016 folyamán a Mascot jóvoltából megjelent első nagylemez sikere révén. A Hollandiából indult kiadó gondolja a csapat kiadványait azóta is, egyebek mellett a novemberben érkezett negyedik albumot, amely a kissé fura, Friend Of A Phantom címet kapta.

A banda progos, djentes, poszt-hatások sajátos keveréként leírható hangzása már az Inmazes debütőn kiforrottnak számított, s bár a muzikális határok a pályatárs Tesseract munkásságához hasonlóan, jó ideje határozottan kirajzolódottnak mondhatók, továbbra sem fulladt ki kreatív szempontból egyikük sem. A brit brigád abban is párhuzamba állítható a Volával, miszerint, habár főleg a gitárok és a dobok hangzása meglehetősen száraz, mondhatni steril, a hangszerelés, és különösen a nagyon kellemesen dallamos, a popos, álmódosító karaktert ízléses, idevaló módon alkalmazó ének (ami azért Daniel Tompkins mester esetében más tartományokat szintén bátran bejár) és a mindig eltalált duruzsoló basszus révén életteli módon tud lélegezni a produkció.

Így működik ez a kilenctételes friss dalgűjtemény negyvenegy percében is. A kezdő Cannibal jól megadja az alaphangot a lemezhez, nem mellesleg ebben a tételben a csúcsumformában lévő Anders Fridénnel egészül ki a kettős lemezt megelőzően stabilizálódott felállítás. Az In Flames-frontember hibátlan alakítása szokatlan mintát ad a Vola zenei szabályrendszerehez, mégis jól illeszkedik annak jellemző,

harapós jellegébe. A Break My Lying Tongue jó példája a horda egyik fő erősségének számító olyan, ebben a rock/metal zenei közegeben egyszerre rendhagyó és ragadósnak bizonyuló árnyalátú elektronikus betétnek, amely lényegében megadja a gitárok, és később az ének által is lekötött vezérdallamot. Ez a fajta dalszerkesztés, vagyis mikor már a dal intrója hozza az adott számot (és szerzőt) azonnal felismerhetővé tévő fő motívumot, olyan kiválóságok sajátja, számos példa között, mint a már említett In Flames vagy az Arch Enemy, csak hogy Skandináviánál maradjunk.

A We Will Not Disband leginkább a címe miatt érdekes, amúgy egy standard, de, vagy épp attól még tartalmas szám, a Glass Mannequinben pedig végig az elektronika és a lebegős, álmódosító atmoszféra dominál. Ezt az – egyébként a korábbi lemezekre is jellemző – egyre szélesedő spektrumú muzikalitást a Bleed Out járhatja a csúcspont: volásra kalibrált, synthwave/trap-ízű felvezetést követően jön a védjegyszerű verze és refrén, érkezik az újfent trapesz átkötés és a dalközponti breakdown, hogy a megismételt refrén és egy emelkedett finálé zárja le a némiképp kísérleti, egyszerűsmind szintlépés ígéretét hordozó darabot. A Paperwolf egy okosan megválasztott, együtt éneklős kislemezzel, amelyet az album, további különösebb attrakció felmutatását nélkülöző, utolsó harmada követi.

Mint LP, egységesen erősnek érzem a 'Phantomot, ugyanakkor per pillanat úgy látom, híján van az olyan átütő szerzeményeknek, mint a Stray The Skies, a Whaler vagy a Napalm. ■

„Ahogy legutóbb a Riverside albuma, úgy eleinte ez is az 'á, egy újabb popos prog megfejtés, hagyjuk...' határán billegett, de újra és újra meghallgattatta magát, és egyre feljebb tornáztatta a pontszámot – egészen a tízig.”
– Posta János 10

„A múltkori szerkesztőségi értekezleten a HP-s szokásainkról (is...) beszélgettünk. Talán nem csoda, hogy mindegyikünk más szempontok alapján, más szokásokat követve fog bele egy-egy album meghallgatásába. Persze, nekem is megvannak a saját kis beidegződéseim – amik a Vola új lemezének esetében maximálisan borultak. Egyszer csak azt vettem észre (sőt, igazából észre sem vettem, mikor történt...), hogy már nem pontozok, nem elemzek, nem kritizálok. Csak átadom magam a zenének, és élvezem azt...”
– Zubor Olly 9

„Bonyolult ritmusképletekre alapozott, agyemenős dán prog, amit a szép refrének mentenek meg az érthetlenségtől. Halványan a '70-es évek is előjön belőlük. A Pink Floyd és Rush hatása érződik.”
– Cselőtei László 8

„A Friend of a Phantom egy szokásosan korrekt, magas színvonalú északi progresszív metal lemez, némi elektronikus behatással, néhol popos elemekkel. Világot nem vált, de kifejezetten jó hallgatnivaló!”
– Pintér Miklós 8

„Kétségtől több van benne, mint A-ha/Alphaville-jellegű pop némi torz gitárral meg screammel keverve, de egyelőre nem tudott megfogni.”
– Uzseka Norbert 8

„Hetes, engedjétek... Már úgy vagyok a progresszív szóval, mint Tas a Magyar vándorban a kumis említésével. Kimondtad...”
– Kánya Ferenc 7

„Igényszerű zene, de mostanában túl sok van az ehhez hasonlóan ultraszofisztikált, überérzékeny, emellett ezer különféle elemet egybegyűjtő modern prog-lemezekből. Nem volt kellemetlen végighallgatni, de kétféle, hogy a jövőben még előkerül.”
– Milán Péter 7

„Attól, hogy valamihez túl sok alapanyagot használunk, nem feltétlenül lesz értékekben gazdag a végeredmény. A Friend Of A Phantom szerintem mesterkéltséget és túlgondolt, túlbonyolított album.”
– Gyuricza Ferenc 6

„Manapság ezt hívják progresszívnek. Manapság nem szeretem a progresszív zenéket.”
– Kiss Gábor 6

„Popos elemeket sem nélkülöző modern progrock, érzékeny-hajlékonytörékeny énekhanggal, és számomra sajnos túlzottan is steril produkcióval. Vannak jó pillanatai, szép hangulatai, azonban egy organikusabb hangzásvilággal és kevésbé kimódolt énektípussal jobban működhetne.”
– Schmidt Péter 6

Fotó: Vincent Grundke

IMPELLITTERI

WAR MACHINE

KIADÓ: FRONTIERS

ÍRTA: CSELÓTEI LÁSZLÓ

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Ha sallangmentes, minőségi, melodikus amerikai power metalt akarsz hallgatni, akkor az Impellitteri új, War Machine című albumánál nincs jobb választás. Pont.

Haha, annak idején (értsd a '90-es éveket) még ilyen rövid Sokkoló Extrákat írtunk. És milyen jó volt, nem kellett regényeket elolvasni ahhoz, hogy a lényegét megtudjuk egy-egy albumról. Ezt a funkciót jelenleg a Hangpróba rovat „komment szekciója” tölti be, ahol kiváló újságíró kollégáim/barátaimmal két-három mondatban jellemezzük az adott albumot. De azért nehéz ez a műfaj egy szakújságíró számára, mert általában tele van gondolatokkal a meghallgatott anyaggal kapcsolatban, és belülről feszíti, hogy mindezt a nagydémű tudtára adhassa. Így vagyok én is az új Impellitteri „koronggal”.

Ugyanis 1987 óta követem a kiváló gitárost és mindig szerettem hallgatni. Felbukkanásakor egy ideig Yngwie komoly kihívójának számított, a '80-as évek neoklasszikus gitárhősei között emlegették. Bár a saját magáról elnevezett bandát a klasszikus rock torokkal rendelkező Rob Rockkal alapította és ebben a felállásban jelent meg az első EP, a debütáló nagylemezen már az ex-Rainbow-énekes Graham Bonnet állt a mikrofon mögött. Később mégis visszatért Rock és azóta is vele készülnek az Impellitteri-anyagok.

A stílus – talán a Stand In Line album kivételével – nem igazán változott a sok-sok év alatt. Chris változatlan lelkesedéssel facsarja a veretes, többnyire középtempós vagy gyors metal riffeket, hatalmas, virgázós szólókat tol rájuk,

a közbenső időben pedig Rob éneklí ki a szívét. Na, ő a másik arc a csapatban, aki egy szemernyit sem változott, mióta 1986-ban megismer-tem a M.A.R.S. projekt első albumán. Mondjuk, azóta is azt tartom a legheroikusabb művének, ott úgy és olyan dallamokat énekel mint egy igazi istenkirály. De azóta is tartja az irányt és a minőséget. És az a jó ebben, hogy még ma is őszintének, hitelesnek hangzik a szájából, amikor azt éneklí, hogy Out Of My Mind (Heavy Metal), ami természetesen a War Machine album egyik legjobb dalának címe is.

A bandában „ezer éve” (azaz 1992 óta) James Amelio Pulli basszusgitározik. Dobost viszont annyiszor cseréltek az idők folyamán, mint alsónadrágot. Most éppen a Slayert is megjárt thrash legenda, Paul Bostaph üti a bőroket. Ami persze nagyon jót tesz az összképnek. Olyan feszes a tempó, olyan sodróak, gördülékenyek a díszítések, hogy azt tanítani kéne.

Ha azt mondom, itt nincs meglepetés, akkor azt úgy is kell érteni. Minden hang, minden riff ismerősnek tűnik, mégsem másolás. Talán éppen ezért felhőtlen élvezet végigszántani az albumon. Az olyan mániákus témák, mint a Hell On Earth vagy a Power Grab menthetetlenül headbangelésre készítetnek, de alapvetően az egész albumot végigbólogatod majd. A War Machine az, amit a címe is fémjelez.

Nem ragozom: ha szereted az ádáz, klasszikus metal riffelést, a villámgyors, de ésszel megkomponált gitárszólókat és hozzá a nagyívú, igazi heavy metal énektémákat, akkor az Impellitteri új albuma neked szól. Pont. ■

„Chris Impellitteri és Rob Rock még mindig nem tudnak hibázni!”

– Kiss Gábor 8

„A világnak szüksége van gitárhősökre. Pont.”

– Pintér Miklós 8

„Két favoritom, a Crunch és a Grin And Bear It szintjétől hajszállal ugyan elmarad, ám az ismét Rob Rock éne- kessel készített War Machine azért így is egy remek US power metal anyag lett. Hasítóan erőteljes, de mégis dallamgazdag zene ez, csipetnyi Dio- hatással az énektémákban. Jó lemez.”

– Schmidt Péter 8

„Az a fajta US power metal, amit imádok. Szépen kérek mindenkit, aki ott volt modjuk a Powerwolfon, hogy hallgassa meg ezt az anyagot is. Jól fog esni. Más kérdés, hogy mivel az irány- zat legjobb éveiben is hallgattam már ilyet, újat nekem nem mond. De a friss heavy metal rajongóknak kötelező.”

– Uzseka Norbert 8

„Mondhatni, dobos fronton egészen jól el van érezve a banda, haha! De komolyra fordítva a szót, nem lehet azt mondani, hogy ezt a produkciót kizárólag Bostaph bácsi mentené meg. A többiek is profin, rutinból szállítják a jobbnál jobb témákat. Amelyek között – kövezetek meg – én néhány King Diamondra emlékez- tető dolgot is fel véltem fedezni.”

– Zúbor Olly 8

„Egy album, ami készülhetett volna a nyolcvanas években, de kiadhatta volna akár a Firewind is. Hogy ez pozitívum, vagy rosszálló megjegyzés, azt döntse el Te magad, Kedves Olvasó!”

– Gyuricza Ferenc 7

„Out Of My Mind (Deep Purple)! :) Technikai szempontból papírforma US dallammal album, jó énekelés, jó gitározás, fasz felállítás – ismét egy Slayer/Testament/stb.-dobos a csapat- ban – ennek ellenére nekem ez a lemez is 'egyutas', valahogy nem talált meg.”

– Kánya Ferenc 7

„Paul Bostaph csatlakozása örvendetes, de ő itt csak asszisz- tál a sokadvonalas nehézfémhez, aminek az örömmzenélős jellege azért nyújt valami pluszt.”

– Gáti Viktor 6

„Nagyon fűrésztő panel- és kliséhalmaz.”

– Milán Péter 5

VOODOO CIRCLE

HAIL TO THE KING

KIADÓ: AFM RECORDS

ÍRTA: SCHMIDT PÉTER

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Az MTV-korszakos Whitesnake világára hajazó felütéssel indít a hetes sorszámú Voodoo Circle-album – az első két dal is ebben a szellemben fogant, én meg kezdtem egyből lehervadni, hogy egy WS-panelekből összerakott rutinlemezt kell majd recenzálnom. Szerencsére a harmadik nótától (On The Edge) kezdve aztán egyszerre csak kinyílik az anyag, színesedik a kép, és bár gyökerek tekintetében marad a hetvenes-nyolcvanas évek hard rockja, jóleső hallani a dalokban a Purple, a Led Zep, a Rainbow, sőt érintőlegesen a Thin Lizzy hatásait is. Ráadásul a két főkolompos, a gitáros Alex Beyrodt (ex-Primal Fear, Sinner, Silent Force) és az énekes David Readman (Pink Cream 69, ex-Almanac) nem a könnyebbik végéről fogta meg a dolgot, a szerzemények java része ugyanis a legkevésbé sem a fogósságra és slágerességre lett kihegyezve.

Jó néhány izgalmas felépítésű és hangszerelésű, adott esetben epikus jellegű, kifejtősebb darab született most – olyanok, amik miatt hosszabb távon is érdemes lehet az albumot újra és újra elővenni, unalomba fulladni többedszerre sem fog a műsor. Sőt. A kimérten lüktető Castles Made Of Glass, a már-már

doomos riffelésű és súlyosságú Stand Your Ground, a hangvételében az érett Led Zeppelint is megidéző Black Country vagy a korongot záró, a Dio-korszakos Rainbow misztikus-keleties világával rokon vénájú címadó mindenféle objektív mérce szerint kitűnő hard rock tétel, és pontum.

Hiába nem a planéta legeredetibb bandája a Voodoo Circle, a kiindulási pontként szolgáló korszak zenéi és tágabban értelemben vett szellemisége iránti őszinte rajongásuk nagyon átjön a dalokból. És ettől lesz számomra hihető és szerethető az egész. Readman hangja, bár némileg már kopásnak indult, még mindig védjegyszerű, Beyrodt izes-ízléses gitárjátékát pedig ősidők óta bírom, függetlenül attól, hogy épp melyik zenekarának melyik lemezét hallgatom. Ezt az albumot most nagyon odattették, a paneles indítás után egy kifejezetten izgalmas dalcsozor virágzik itt ki, ami még a 68 perces játékidő ellenére sem fullad unalomba. Ugyan ezen a vonalon perpill nálam a svéd Saffire a legnagyobb király, de a Voodoo Circle jelen anyaga tuti, hogy szintén sokat fog pörögni mostanában. ■

„Végre valami, ami nem erőlteti az agyat, csak egyszerűen jó. '80-as évek hard rock/metal, ahogy kell. Kis Whitesnake mindenképpen szorult beléjük. (vagyis sok). A magamfajtnak mindenesetre öröm hallgatni!”
– Cselőtei László 9

„Végre valami német hard rock! Mondjuk ez se kimondottan az én zeném, de legalább organikus dallamokkal készült, pöccsel írt és játszott anyag, nem is várnék mást Beyrodtéktól.”
– Kánya Ferenc 9

„A Voodoo Circle pont az nekem a hard rockban, mint a Grand Magus a heavy metalban: újat nem talál fel, de nagyon jó hallgatnivaló. A Hail To The King egy újabb remek dallamos rock lemez, remek hangzással.”
– Pintér Miklós 9

„Számomra rejtély, hogy David Readman miért nem futott be soha igazán. Ez a lemez viszont annak ellenére is szürkecske, hogy David remekül énekel rajta.”
– Kiss Gábor 7

„Mivel soha nem hallgattam ilyesmit, legfeljebb hangpróbákon jött velem szembe' ilyen zene, plusz e közegeben mozogva óhatatlanul is sok mindent hall az ember, nincs sok összehasonlítási alapom, így ez számomra egy decens, kellemes hard rock-lemez. Se több, se kevesebb.”
– Milán Péter 7

„Az ilyen zenéknél, amikből már húsz éve is istentelen sok volt, mindig két fő kérdés van: 1. ad-e bármit az irányzathoz, 2. épp olyan kedvem van-e, hogy jól esik hallgatni. Az 1-esre az ilyen zenék 99%-ánál NEM a válasz, így csak a 2. számít. Nekem ez most épp kellemes, hát végül is nem lehet mindig a Whitesnake 1987-et hallgatni, ha minőségi hard rockra vágyom, de azért rövidebb dalokkal jobban csúszna.”
– Uzseka Norbert 7

„Bár nem igazán vagyok otthon a Voodoo Circle eddigi munkásságát illetően, úgy hiszem, a rajongók ettől az albumtól is azt kapják, amire számítanak. Se többet, se kevesebbet. Korrekt, hagyományörző zenét hallunk itt, a műfaj határainak maximális tiszteletben tartása mellett.”
– Zubor Oly 7

„A 'kis Coverdale' még mindig jól eldallo, de ezeken a kínosan középszerű dalokon az 6 hangja sem javítt. A Pink Cream 69 még aktív, ugye?...”
– Gáti Viktor 6

„Whitesnake, Led Zeppelin, Europe, s még sorolhatnám, honnan merítették az ötleteiket. Olyan ez az album, mint az aluljáróban vásárolt zenekaros póló. Hasonlít az eredetire, hozzá az érzést, de ha tüzetesebben megvizsgálod, rájössz, hogy csak egy olcsó utáncat.”
– Gyuricza Ferenc 6

Fotó: Ben Alexis

AS I LAY DYING THROUGH STORMS AHEAD

KIADÓ: NAPALM RECORDS

ÍRTA: CSELÓTEI LÁSZLÓ

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Épp a Hangpróba idején esett szét atomjaira az As I Lay Dying zenekar. Lényegében két héten belül mindenki elhagyta a pályát Tim Lambesis énekes (screamer) kivételével.

Ami azért is érdekes, mert számomra éppen ő tűnik a leginkább cserélhető elemnek a bandában, annak ellenére, hogy tudom, ő alapította a csapatot. Pedig kevésbé tudom elképzelni, hogy ő hozná a riffeket, virtuóz gitáralapokat, a fogós refrén énektémákat, de akár a sokszor nyaktörő, ám zseniális ritmusváltás ötleteket. Ráadásul a banda egy kész átjáróház, úgy cserélődnek benne a tagok, hogy szinte megjegyezni sem lehet, melyik poszton éppen ki teljesít szolgálatot.

Pedig valaki(k)nek meg kell(ett) írni azt a sok jó albumot, dalt, ami miatt szinte minden héten visszatérek a bandához és lelkesen hallgatom a munkásságuk legkülönbözőbb korszakaiból származó számokat. Mert kétségtelenül van egy határozott, jól körülírható vízió az ALLD muzsikája mögött. Elképesztően sodró tempók, érzékkel megírt ritmustémák, fejletpő kiállásokkal tarkított, mániákus riffelés fölé kreálnak leleletfinoman megfogalmazott, megamelodikus gitártémákat, amire aztán fülsimogató dallamos refrénekekkel kontráznak rá. A '80-as évek klasszikus gitárhóseit idéző, gondosan megkomponált gitárszólók teszik végképp hangulatossá a nótákat. Természetesen Lambesis férfias, agresszív hörgése is sokat hozzátesz a dinamikus összképhez, de azért hasonlóan „énekelni” sokan tudnak. Viszont a dalokból áradó zenei összhangot már sokkal kevesebben képesek megteremteni. Lehet, Tim a szövegírásban különösen erős, de ez még nem magyarázza a zenei alapok minőségét. Ahogy végigvettem a bandában történt tagcseréket úgy látom, leginkább Jordan Mancino dobos és Phil Sgrosso gitáros jelentették a sta-

bilitást a zenekarban és minden bizonnyal ők ketten állnak a zseniális instrumentális alapok mögött.

Az új albumban rejlő erő és harmónia különösen annak fényében megdöbbentő, hogy közvetlenül a megjelenéskor, egy komplett, leszervezett turné előtt volt képes apró darabokra szakadni a banda. Amiből nyilvánvaló, hogy az elmúlt, írással és lemezfelvétellel töltött hónapok óriási feszültségben telhettek, valószínűleg rengeteg vita, veszekedés közepette. Hogy ilyen környezetben hogyan lehet ilyen minőségű zenét írni, számomra abszolút rejtély!

Tudom, csak rébuszokban beszéltem a dalokról, de nem is kívánok most az egyes részletekbe belemenni. Örülök, ha valaki elfogadja az álláspontomat, hogy ez egy dallamos metalcore remekmű, amelyben minden olyan elem megtalálható, amiért imádjuk a műfajt. Aki már hallotta a korábban megjelent, bevezető nótákat, mint a Burden vagy a The Cave We Fear To Enter, az tudja, miről beszélek.

Elképesztően kíváncsi lennék, mi történt a banda berkein belül az utóbbi egy esztendőben. Sajnos a kilépett tagok rendkívül szűkszávú közleményeket adtak ki, Lambesis későbbi interjúiból pedig nem fog kiderülni az igazság. Bárhogy is volt, a srácok óriási fegyelemmel, a zenére koncentrálnak alkotnak nagyot.

A hatalmas kérdés pedig: hogyan tovább? Ugyanis fontos lenne ezeket – és a régebbi „slágereket” – élőben hallani, valamint új As I Lay Dying-muzsikát hallgatni két-három vagy akár négy év múlva, de most, a két feltételezett értelmi szerző, Mancino és Sgrosso távozása után kérdéses, ki írja majd ilyen ízesen, karakteresen „asilaydyingosra” a nótákat? Izgalmas idők elébe nézünk a bandát illetően. Addig pedig lehet élvezni a Through Storms Ahead dalait! ■

„Frázisértékű, de talán igaz, hogy az örület és a zsenit egy hajszál választja el egymástól, és hogy az örület meg a zsenit is elviselhetetlen emberek. Ez a Tim – legyen bármelyik – ahogy a példák mutatják manapság, talán maga is elviselhetetlen, de most ne az embert nézzük, hanem a produktumot – és az erőre sikerült.”

– Kánya Ferenc 9

„Teljesen mindegy, milyen felállásban, Tim Lambesisék jó zenét csinálnak – pontosabban: csináltak. Mindamellelt, hogy van súlya a korongnak, a Miss May I-os Ryan Neff tiszta énekével ellátott témák is nagyon tetszetősek. Viszont, ami mostanság a zenekar körül történik, azt egyáltalán nem nevezném tetszetősnek. A kérdés most az, mit hoz a jövő? Egyáltalán – van jövő?”

– Zubor Olly 9

„Mintha az As I Lay Dying nem jutna előrébb az utóbbi időben. Azt tippetem, pláne a történetek után, hogy ezzel az egyébként jól hallgatható lemezzel sem fog.”

– Pintér Miklós 8

„A távol- és közelmúltban történtek ismeretében egyetlen kérdésem lenne csupán: egyáltalán jegyzik még valahol ezt a zenekart?”

– Gyuricza Ferenc 7

„Tim Lambesis enyhén szólva zűrös dolgai és személyisége ellenére az ALLD egyértelműen a metalcore vonal felső harmadába tartozik, és a maga nem kicsit göteborgias módján ez a lemezük sem rossz. A banda körüli legújabb fejlemények ismeretében viszont lehet, hogy mindez nem lesz elég a túléléshez/talpraálláshoz.”

– Schmidt Péter 7

„Valamiért úgy rémlett, kevésbé dallamos a zenéjük. Amúgy meg tudom érteni, hogy működik sokaknál, tényleg vannak értékei.”

– Uzseka Norbert 7

„Jobbnak tűnik a metalcore-átlagnál, de az anyag zöme ezzel együtt is tipikus izgágakór-metal.”

– Milán Péter 6

„Sosem szerettem az ilyesmit, ráadásul Tim Lambesis személyétől sem tudok elvonatkoztatni, így a pontszám is maximálisan szubjektív.”

– Kiss Gábor 5

„Végzetlenül kommersz, közhelyes, önismétlő izom-metalcore a szintén legpatetikusabb figurájától. A kortársak és a fiatalabb hullám számos képviselője is jócskán túlnőtt rajtuk.”

– Gáti Viktor 4

PHRENIA

YOUR HEAVEN IS MY HELL

KIADÓ: H-MUSIC

ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

A vajdasági Phrenia anno a második lemezükkel, a Separateddel került a látókörömbé. Az a lemez anno lapunk melléklete volt és még LL kért meg, hogy írjak róla, mondván nekem biztosan fekéüdné, amit a srácok csinálnak. Nem tévedett, szerettem azt a lemezt, mai napig elő-előkapom, így kimonodtan érdekelt, mire jutottak három év alatt a srácok.

Nos, az a helyzet, hogy egy kicsit sem akárom az objektivitás látszatát keltetni, nem akárom megjátszani, amint szételemzem a lemezt, mert nem fogom. Egyetlen dolgot fogok csak, rajongani, mert a Your Heaven Is My Hell ezt érdemli.

Nagyon örülök, amikor manapság valaki a fiatalok közül (kkm, boomer vagyok, vállalom) nem trapet, vagy valami egyéb értékelhetetlen „gyöngyszemet” alkot, hanem hangszert ragad és metalkodik, beemelve a korszellemet a dalokba. Már a Separated esetében is tökéletesen érezhető volt, hogy kik a srácok legfőbb hatásai. Már akkor ott volt bennük a Bring Me The Horizon, a Bad Omens, vagy éppen akár néhol a Crosses. Mára napnál világosabb lett, hogy ezt az utat járják, de van egy elképesztően fontos dolog: a Your Heaven Is My Hell dalai esetében nem érzem azt, hogy „jé, ez olyan, mintha”, „jé, ezt már hallottam”, „jé, de jó kópia”. Itt teljesen mást érzek. Szívet, lelket, dalokat,

harmóniát és olyan összhatást, ami miatt ki kell mondanom hangosan is: örülök, hogy megtaláltam az év hazai lemezét a műfajban, de még talán azon is túl!

Már a To Everything We've Lost So Far intro remekül megalapozza a hangulatot és ahogy belekezdnek a srácok a You Are Your Own Worst Enemybe, azonnal érezni, hogy itt valami nagy dolog történik. Egyrészt a megszólalás elképesztő, azt érzem, mint az új AWS lemezénél, ez már kérem „nyugati színvonallal”! Ahogy pörgött a lemez, mentek a dalok, meg kellett állapítanom, egyszerűen nincsen a lemeznek gyenge momentumuma. Annyira az ujjja köré csavart, mint két éve a Bad Omens: The Death Of Peace Of Mind albuma és kicsit akkor azt éreztem, azt a szintet nem lehet elérni a műfajban, erre ez a négy vajdasági srác megmutatja, hogy „Hé, firkász koma, fogd meg a sörünket” és prezentálták, el lehet érni, sőt! Ráadásul írtak pár olyan szemtelenül nagy slágert, amiket nem is tudok hova tenni. Ott az Over And Over például, ahol nem elég, hogy a lágy, már-már popos dallamokat megbolondítják egy kis szaxofonnal, amire egy-egy morcosabb riff teszi fel a pontot, ráadásul Julian itt akkorákat énekel, nem akartam elhinni. Ez az egész dal olyan, hogy etalonként kellene mutogatni, így kellene dalt írni! De ugyanez igaz a My Hellre is, amiben nem csak Julian brillírozik, hanem Szabolcs is olyan billentyűtémákat játszik, meg olyan vokálok vannak 2:20-nál, amire azt mondtam, ezt nem hiszem el! Egészen elképesztő, amire ezek a srácok képesek! Egyetlen tételt emelnék még ki, a lemez magyar nyelvű dalát, az Egyedült. Itt kicsit felrémlik az AWS feelingje, a szöveg is hozza a minőséget, remekül prezentálja, a srácoknak az anyanyelvükön is van mondanivalójuk. Teljes elégedettséggel bólogattam végig, már első alkalommal is.

Az a helyzet, hogy mondanám, ez a lemez az év meglepetése, de hazudnék. Mikor rám lett osztva az album, nagyon örültem, mert pontosan tudtam, mit „szabadítok” magamra. Ezt a zsenialitást várom el a srácoktól, ezt a mágiát és minőséget. Aztán amikor megkapom, ráadásul 150%-kal többet, akkor csak egy kérdésem marad: Istenem, ezek a srácok miért nem saját jogon teltházaz Wembley bulikat tolnak? Megérdemelnék! ■

„Sok elektronikával tűzdelt, melodikus modern metal. Nem meglepő, hogy nekem ez tetszik! A Vajdaságban dolgozó bandában van dög! Ha mindezt élőben jól meg tudják szólaltatni, akkor igazán élvezetesekek lehetnek a koncertjeik!”
– Cselőtei László 9

„A Phrenia pont azokkal az elektronikus hangszínekkel, aláfestésekkel dolgozik, amik egy modern metal/metalcore anyagnál mindig bejövők szoktak lenni számomra. A popos elemek és a rengeteg tiszta vokáltéma ellenére ez bizony egy nagyon ütős album.”
– Zubor Olly 8

„Felsőligás pop/metalcore itthonról, nagyon jó dallamérzékkel, de nekem túl sok a műanyag motívum.”
– Gáti Viktor 7

„Modern metal sok villannyal és sok popos dallammal. A techno hatások is nyilvánvalók és azon sem lennék meglepődve, ha bizonyos zenei részek AI segítséggel készültek volna. A művészet és a művészkedés úgy érzem pengeélen egyensúlyoz ebben a zenében is, de igényesen kivitelezett cucc.”
– Kánya Ferenc 7

„Az én fülemnek most túlságosan popos a megközelítés, és kissé egybe is folynak a dalok. Csak egy kicsit kellene fordítani a produkción és ez egy nagyon erős rádió metal album lehetne. Talán élőben.”
– Posta János 7

„Végképp nem az én zeném. Mit csináljak, ha egyszer akkor nőttem fel, amikor ez a fajta pop ment, és tíz életre telítődtem belőle! Ezzel együtt profi anyag, azt el kell ismerni.”
– Uzseka Norbert 7

„XXI. századi popzene.”
– Gyuricza Ferenc 6

„Bármilyen profin is vannak összerakva, sajnos borzasztóan unom az ilyen zenéket.”
– Kiss Gábor 6

„Produkciós szempontból bárhol a világon megállná a helyét ez a lemez – már amennyiben szeretni tudsz egy, a szintipoptól a metalcore-ig húzott íven muzsikáló bandát meg egy roppantul szintetikus hatású hangzásvilágot. Emlékezetes dallamok, kellemes zenei fordulatok viszont jócskán akadnak, ezt hiba volna elvitatni. Nem nekem zenélnék, de ettől még a maga módján nem rossz ez.”
– Schmidt Péter 6

„Roppant fűrészt ez a teljesen műanyag hangzású tinisrác-pop 'metal!'”
– Milán Péter 5

Foto: Alessandro Salca

BODY COUNT

MERCILESS

KIADÓ: CENTURY MEDIA

ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD

ÉRTÉKELÉS: ★★★★★★★★

Nilván senkit nem lep meg a pontszámom, meg úgy eleve az, hogy az anyag nálam landolt. Elmondtam már párszor az elmúlt 25 évben, itt, a magazin hasábjain is, hogy mennyire fontos számomra ez a sokak által nem értett és mostohán kezelt zenekar. Talán ők voltak az elsők, akikért őszintén rajongani tudtam és ők azok, akik megmutatták a fényt az éjszakában. Ez egészen az előző, Carnivore lemezig töretlen volt, ott azonban kicsit fáradni éreztem a formulát és a produktum sem volt túl meggyőző. Mai napig azt a lemezt hallgatom a bandától a legkevesebbet és amikor a Psychopath kijött, szabályosan meg is ijedtem, mi lesz itt?

Nem volt rossz a Psychopath, éppen ellenkezőleg, de továbbvitte a Bloodlust és a Carnivore kicsit thrashes, slayeres világát, ami Juan Garcia csatlakozása óta erősen jelen van a Body Countban. Ez önmagában persze nem baj, csak nekem nemes egyszerűséggel hiányzik a punk a BC-ből. Na, nem a Cop Killer féle primkóság, hanem a KKK Bitch, Dr. K és hasonló, kicsit lazább, önmagát nem annyira komolyan vevő vonal. Valószínűleg full egyedül vagyok ezzel, mégis érzem, nekem ez egy kicsit kellemes, hogy jobban tudjak rajongani a lemezekért is.

Viszont a Merciless esetében valami más most, mint legutóbb. Egyrészt a sound sokkal jobb, mint a Carnivore túlságosan steril és gépies hangzása, másrészt a dalokban valahogy érzem azt a fajta dühöt és hamisítatlan Ice-t karaktert, amit négy éve nem. Persze, most is van újramelegített szólónóta, a lemez végére rakott Mic Contract, ami sokkal jobban sikerült, mint az előző lemezek ilyen kísérletei. Ez igazán örömteli, mert a Carnivore-on nem is értettem, minek erőltetik még ezeket? Most azonban sikerült belőle ténylegesen egy BC-dalt formálni. A másik, menetrendszerinti

feldolgozás meglepő módon a Pink Floyd örökzöld, a Comfortably Numb, ráadásul a szerző, David Gilmour közreműködésével. Nem mondom, hogy nem lepett meg, valahogy nem illett a sormintába a Suicidal Tendencies, Slayer és Motörhead után, viszont amennyire bizarr volt elsőre, annyira működik és annyira megszerettem a lemezen. Az új dalok között akad, ami nehezebben adja meg magát, van, ami azonnal ható sláger, de azt már az első hallgatások alatt egyértelműen éreztem, ez a lemez egyben is működik. Sőt, megkockázatom, ezúttal vannak olyan darabok, mint a Do Or Die, vagy a Howard Jones énekével megerősített Live Forever, amik annyira zseniális darabok, hogy bármelyik lemezen helyet kaphattak volna és nem a B oldalon. Ugyanígy ki kell emelnem a Lying MF-t, ami sokszor már slayeresbb a Slayernél, a benne lévő szóló pedig egyenesen egy költemény! Nem tudom, hogy az új korszak erősen thrashes vonala Juan Garcia érdeme-e, de az biztos, hogy most ért el a csúcára ez a vonal. A közreműködőket általában teljesen feleslegesnek szoktam érezni a BC lemezeken, most mégsem így van. Nem csak Hojo tudott hozzátenni a dalhoz, hanem Corpsegrinder is, de legnagyobb meglepetésemre még Max Cavalera is! Sőt, az utóbbi vendégeskedésével felvett Drug Lords egyenesen a lemez egyik legjobbja lett! Bevallom, erre nem mertem volna fogadni egy lyukas ötförintosban sem.

Bárhonnan nézem, a Merciless elképesztően erős lemez lett, még akkor is, ha mélyen tisztelt és szeretett szerkesztőtársaim nem tudják megfelelően értékelni... Nekem esélyesen az év legjobb lemeze, ami ebben az elképesztő dömpingben óriási teljesítmény, viszont nagyon bíztam benne, hogy így lesz. Nagyon remélem, még egy európai kör befelér jövőre a bandának! ■

„Csak a zsigeri Live Forever és a zseniális Comfortably Numb feldolgozás miatt 8, a cucc nagyobb része teljesen elmegy mellettem.”
– Kánya Ferenc 8

„Odaver, de nekem azért hiányzik róla pár olyan instant sláger, mint a Talk Shit, Get Shot vagy a Black Hoodie volt.”
– Kiss Gábor 8

„Ice-T-ék kaptak hideget-meleget a rajongóktól a Pink Floyd-feldolgozásért. Pedig hol van az kőbe vésve, hogy nekik csak Slayer-covert szabad játszaniuk? Szerintem a David Gilmourral előadott Comfortably Numb ugyanúgy illik a Body Count cuccai közé, mint mondjuk a Corpsegrinderrel végigzúzott The Purge.”
– Zubor Olly 8

„A második korszak eddigi három lemeze nagyon bejött a rap-core istenektől. Most egy kicsit megbicsaklott az ügy. A gengszter banda színek ily mértékű előtérbe hozatala ennyi évtezed után pedig egyenesen érthetetlen számomra.”
– Gáti Viktor 7

„Show No Mercy! – még mindig a slayeres részek a legjobbak :)”
– Posta János 7

„Nálam az ilyesmi funkcionális zene, ha felbaszták az agyamat, ha falat kell bontani, meg ilyesmi, akkor tök jó. Máskülönbem nem hallgatnám. A Jokin' Pink Floyd-feldolgozást meg úgy veszem, mintha meg sem történt volna.”
– Uzseka Norbert 7

„Erős hatos, csak mert nagyon befogadó vagyok (1 pont) és kedvelem Szénégető urat (3 pont)! David Gilmour és Howard Jones jelenléte további 1-1 pontot ad az értékeléshez.”
– Pintér Miklós 6

„Ice-T metalbandájában old school arcok is muzsikálnak az Agent Steel és a Steel Prophet irányából, ami bizonyos dalokban, dalrészletekben hallatszák is. Az összkép széttartóbb, kevésbé célirányos, mint legutóbb, és ahogy szól, az sem igazán tetszik. A Comfortably Numb feldolgozás pedig totál szürreális.”
– Schmidt Péter 6

„Van itt minden, ami egy jó Body Count albumhoz kell(ene). Ice-T védjeggyel ellátott tipikus rap-core, húzó groove-ok, brutális thrash-riffek, s még egy meghökkentő, de egyben kissé zavarba is ejtő Pink Floyd feldolgozás. Valahogy mégsem áll össze az egész.”
– Gyuricza Ferenc 5

„Nagy baj, ha ez nekem nem mond semmit? Sőt, idegesít? Elnézést mindenkítől, aki szereti, de engem ezzel a világból ki lehet kergetni.”
– Cselötei László 4

„Megmagyarázhatatlan rejtély, hogy egyesek mit látnak ebben a bandában. Számomra alig van értékelhető momentum.”
– Milán Péter 3

Fotó: Stanley Markes

ASSASSIN Skullblast EP

KIADÓ: MASSACRE RECORDS / ÍRTA: KISS GÁBOR / 8

Az Assassin egy német thrash brigád, akik a '80-as évek végén két nagylemezt adtak ki, én meg úgy emlékeztem rájuk, mint a Tankard kistestvéreire. Anno az Interstellar Experience korong viszonylag sokat pörgött nálam, aztán valahogy nyomukat vesztettem. Pedig a banda az 1989-es feloszlást követő bő egy évtizedes szünet után, 2002-óta újra aktív, sőt, négy-öt évenként még új lemezeket is adnak ki. A legutolsó, Bestia Immundis 2020-ban jött ki, szóval lassan ideje lenne már a folytatásnak, idén viszont inkább egy EP-t jelentettek meg. Bár, ha figyelembe vesszük, hogy anno az Interstellar is fél órányi játékidő alatt maradt, kis jóindulattal a Skullblast is megkaphatná a nagylemez címkét a maga 26 percével.

Négy év után tehát itt van négy friss, ropogós szerzemény a banda műhelyéből, meg a The Green Manalishi (With The Two Prong Crown), ami ugyan eredetileg Fleetwood Mac-dal, de metalos körökben sokkal inkább a Judas Priest nevével forrt össze. A felállásban még mindig Jürgen Scholz gitáros képviseli egyedül az eredeti tagságot, a ritmusszekció viszont 2009-óta állandó mellette. A két legfrissebb igazolás, a 2014-ben érkezett énekes, Ingo Bajonczak (lásd még: Bonded), meg 2016-tól a teuton thrash legenda, Frank Blackfire, akik mindketten stabilan megragadtak a csapatban.

Mivel Frank főállásban a Sodom szekerét tolja, ő leginkább csak az Assassin koncertjeiből veszi ki a részét, azaz a dalszerzés és a felvételek a többiekre maradnak, akik viszont egyértelműen össze is érték mára, a Skullblast ugyanis kifejezetten erős lett. Még a legutolsó, 2020-as nagylemezhez képest is újdonság, hogy a korábbi irányvonaltól elmozdulva egy technikásabb, izgalmasabb ösvényre fordultak most rá. Ingo énekhanga és persze a zene miatt is, már az előző anyag kapcsán is beugrott az Onslaught neve, amihez most még egy nagy adag Exodus-feeling is társul.

A nyitó, menetelően induló Blood For Blood alapján abszolút ül a párhuzam, de később is akadnak bőven a kaliforniai alapcsapatra hajazó megoldások. Mivel pedig ezeket ezúttal igen remek hangzásba sikerült csomagolni, kifejezetten meggyőző az összkép. A címadó Skullblast is bivaly erős, ráadásul Scholz is megereszt benne egy tök jó, melodikus szólót, de a kedvencem a kifejezetten old-school csordavokálókkel felvértezett In And Out By The Tide. Az ellentmondást nem tűrő Cut Your (Own) Throatban aztán az Patrick Pagliaro is újra felbuk-

kan, aki már a Blood For Bloodban is üvöltözött egy keveset, amúgy pedig a Child Of Ceaser soraiból lehet ismerős.

A saját dalokkal ellentétben a záró, egyfajta bónuszként rögzített The Green Manalishi-átírat viszont nem sikerült túl jó, da ha ezt kivesszük a képből, akkor bizony a Skullblastba nem igazán lehet belekötni.

ANIALATOR Death Is Calling

KIADÓ: XTREEM MUSIC / ÍRTA: KÁNYA FERENC / 7

Régen foglalkoztam ezzel a texasi thrash bandával. Elég hosszú a sztorijuk, visszanyúlunk egészen a '80-as évek második felébe, számos tagcsere és feloszlás tarkította, kiadványaik viszont csak demók és demóértékű kislemezek voltak, ugyanazzal a néhány dallal. A '90-es éveket egy Sufferance nevű bandában vészelték át páran a zenekarból. Ez a csapat annyira volt thrash, mint egy Sepultura-Pantera kombó lett volna a '90-es években – mondjuk, gyakorlatilag a Sufferance is ennyi volt.

Az Anialator 2015-ben támasztották fel, ami Alex Dominguez bőgős érdeme, aki ma egyetlen alapító tagja a csapatának. Az első új dalokat tartalmazó kislemezük 2018-ban jelent meg Rise to Supremacy címmel. Ez nem volt rossz anyag, tetszett annak idején. A korai Anialator pusztító thrash metalját még pusztítóbb, groove-os death/thrash irányba vitte, talán az Exhorder, a Demolition Hammer vagy a fiatal Sadus tolt ilyen brutális intenzitással. A fluktuáció sajnos a Rise óta sem állt meg a bandában. Az Anialator első igazi teljes lemezén ismét teljesen más a csapat Dominguez mellett. A frontember személye is változott, amit nem kicsit sajnálók, a korábbi torok, Angel Gonzalez azért eléggé hiteles volt ezen a súlyos vonalon.

A Death Is Calling a Rise-hoz képest mind hangzásában, mind stílusában visszarendeződést mutat a banda korai dalainak irányába. Az új „énekes” Tony Gomez leginkább hardcore modorban ordítja-köpi a szöveget, ami az anyag elején még nem, a végén meg már nem igazán tetszett, de közben tulajdonképp nem stílusidegen és szokható. Sok időt mondjuk nem adnak a megszokásra, a lemez igazából alig több mint fél óra, hét dalban. A muzsika tempós, ellentmondást nem tűrő, összetett és erőszakos thrash riffhányás, néhol kisebb-nagyobb elhajlásokkal a muzikalitás felé. Talán három tétel tetszett, leginkább a húzós, igen jó szólóval készült, kislemezes Memories of Terror a legerősebb, mellette a nyakat törő tempójú

SOKKOLÓ EXTRA

Battlefield Messiah és a nem kevésbé gyors, viszont hosszabb, kifejtősebb, témákban tobzódó Relentless.

Zeneileg sok kérdés nem marad a fejben a lemezt hallgatva, viszont Gomez üvöltése hosszabb távon a hallgathatóság ellen dolgozik. Nem tudom hogy alakul a banda sorsa a közelebbi/távolabbi jövőben, lesznek-e tagcsere, frontember-váltás esetleg, így annyit mondok csak, hogy ettől a felállástól nem rossz cucc ez, megnézhetjük legközelebb egy hosszabb anyaggal!

ANVIL One And Only

KIADÓ: AFM RECORDS / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 7

A veterán torontói heavy/speed/proto-thrash pionír Anvil előző albumát, a 2022-es Impact Is Imminentet megjelenése után egy alaposan feldicsérő kritikával és kilenc ponttal jutalmaztam. Akkori véleményemet, miszerint a kétezres évek legjobb Anvil-lemeze a nevezett anyag, most is fenntartom, így aztán érthető, ha felfokozott várakozással tekintettem az idei folytatás elébe.

Ehhez képest a One And Onlyt nyitó címadó meglehetősen semmitmondó középtempóval és különösebben izgalmas történések nélkül indítja útjára az elkövetkező háromnegyed órát. Na sebjaj, majd a másodikik nótá! – gondoltam. És nem, az sem indul be úgy igazán. Nem rossz persze a Feed Your Fantasy, az Anvil a gyengébb pillanataiban sem ment soha lécs alá, de igazi izgalmat nem hoz ez a dal sem. A hármast Fight For Your Rights az első olyan darab, ami végre igazán megpörren és megdörren, ez tényleg egy faszta tempós-izmos tétel. A négyes Heartbroken aztán megint a fékre tapos, és nagyjából ekkorra le is esik a tantusz, hogy itt bizony egy visszafogottabb, fékezett habzású nótacsokorral van dolgunk.

Általánosságban véve spórolásabb, alapjáratosabb most a megközelítés, ami valószínűleg tudatos döntés eredménye, csak nálam ez itt és így kevésbé működik. A banda egyik védjegyét jelentő dob munkáért felelős Robb Reiner sem szakítja meg magát – nekem igencsak hiányzik az a pörgetésekkel teli, mániákus-eszelős attitűd, ami mondjuk a Speed Of Sound vagy az imént citált Impact sajátja volt. Két-három tempósabb, odapörkölősebb dal azért még akad (pl. Dead Man Shoes, Run Away), ilyenekből kéne még egyszer ennyi, és akkor jóval elégedettebb lennék.

Így is el lehet persze lenni a lemezzel – ez mégiscsak az Anvil! –, pláne hogy Lips bájosan bumfordi fahangja és szellemes szövegei most is eltéveszthetetlen fűszerként ízesítik a nótákat. Mindazonáltal legközelebb mindenképpen egy odacsapósabb, energikusabb anyagot várok tőlük, ebből nem engedek. (Nem mintha ez érdekelné őket, hehe.)

Két évvel ezelőtti frissessége, ötletessége okán a Motörhead 1916-jához hasonlítottam az Impactet – nos, ahogy azt egy színtelenebb-szagtalanabb anyag követte a March Or Die képében, úgy most is valami efféle történt. Bizom benne, hogy a sorminta párhuzamosan halad majd tovább, és az Anvil a maga Bastards albumát szállítja le legközelebb. Maradjunk most ennyiben, és egy érdemeik elismerése melletti, jóindulatú hét pontban.

AORLHAC

À la Croisée des Vents / La Cité des Vents / L'Esprit des Vents

KIADÓ: LES ACTEURS DE L'OMBRE PRODUCTIONS
ÍRTA: MILÁN PÉTER / 8

A francia black metal-szintén a műfaj 21. századi mozgásainak egyik leginkább figyelemre méltó hajtása. Sőt, valójában nem is egyetlen színtérről beszélünk, hiszen a black metal teljes más hajtását képviselik az olyan beteg bandák, mint az Arkhon Infaustus, vagy a Darvulia, megint más a primitív Mütilation és vonzáskörzete, és ezekkel szinte diametrisan ellentétes vonalon halad a The Great Old Ones (januárban érkezik az új lemez). Azonban az egyik legaktívabb tábor az azok a csapatok testesítik meg, amelyek az úgymond „hagyományörző” vonalon haladnak. Ebből kiindulva az eme alszárnyban található bandák leginkább atmoszferikus és/vagy epikus black metalnak nevezetnek. Ezek egyike a hét év megszakítással 2007 óta működő, Franciaország déli partján tevékenykedő Aorlhac. Jó dolog, ha egy művész komoly nívója a produktumokat

felkaroló „mecenás” (kis túlzással) igényességre való törekvésével találkozunk, s ez utóbbi a Les Acteurs De L'Ombre (röviden: LADLO) kiadóra vonatkozik. Aki ismeri a LADLO kiadványait azok fizikai valójában, tanúsíthatja, hogy valamennyi szépen kidolgozott digipak, ahol a vizuális megjelenítés igyekszik a lehető legjobban felőlni a zenéhez. Merem ezt állítani azért, mert a LADLO nem ad ki gyatra hangzóanyagot, de még a közepesen gyenge színvonalú lemez is nagyon ritka náluk. Dicséretes művészeti politika ez a borzalmas túltermelés nyomásztó jelenvalójában. A minőség vs mennyiség arányát jól „belövik”, nem adnak ki két tucat lemezt havonta, de amit elvállalnak, annak meg kell ütnie egy bizonyos mércét. Emellett a saját bandáikat támogatják, vagyis szinte csak francia csapatokkal dolgoznak – van pár kivétel, pl. a holland Wesenwille. Ennyit a kiadóról előljáróban.

Az Aorlhac két alaptaggal rendelkezik, legalábbis akik 2007 óta a zenekar tagjai: Spellbound énekes, valamint NKS gitáros/ ex-dobos. Épp idén zajlott le két tagcsere az Aorlhac soraiban, vagyis a 2021-es Pierres Brûlés albumhoz képest is változások álltak be a személyi összetétel terén. Mindez azonban kétféle, hogy nagyban befolyásolná a csapat zenéjét. Fentebb nem véletlenül említettem zenekar és kiadó harmonikus kapcsolatát, ugyanis ez év szeptemberében a LADLO újra megjelentette az Aorlhac három korábbi lemezét (a Winds-trilógiát), ráadásul exkluzív kivitelben. CD és LP egyaránt készült, én az előbbiekről tudok nyilatkozni. Nagyon szép A5-ös méretű digipak-tokban, tetszetős füzetekkel jelent meg a három lemez, melyek közül az első az Á La Croisée des Vents EP, kiegészítve az Opus 1 egyik dalával, és a 2011-es négyes spliten szereplő két számmal. A La Cité des Vents és L'Esprit des Vents albumok elég terjedelmesek önmagukban, nem kapnak bónuszfelvételt, de eredeti valójukban is keresek egészét képeznek.

Az Aorlhac azok közé a csapatok közé tartozik, amelyek ápolják szűkebb szülőföldjük kulturális, történelmi örökségét (Okcítánia), szélesebb értelemben pedig a középkorral foglalkoznak, esetleg fantasy-témákkal tarkítják a képet. Olyan zenekarokról van szó, mint a Darkenhöld, a Sühnopfer, vagy a Véhémence. Az Aorlhac az egyik legmarkánsabb közülük, érteve ezalatt azt, hogy értő kézzel és szívvel vették át azt a dallamvilágot, amiben feltehetően felnőttek, s ültették át ezt a hagyatékot az intenzív black metalba.

Akinek van ideje és energiája, érdemes egymás után meghallgatni a három albumot, ugyanis így könnyen megfigyelhető az Aorlhac zenéjében meglévő fejlődési ív. Olyan értelemben is izgalmas csapat az Aorlhac, hogy tetten érhető a lemezeiken, hogy a black metal az a közeg, a metálnak azon műfajkomplexuma, amely nagyon sokféle zenei világot képes magába integrálni. Másképp kifejezve: megfelelő elhivatottsággal, művészi sugalmazással megáldott zeneiségek képesek a black metalba injektálni olyan zenei elemeket, „adalékokat”, amelyek egymással mintegy reakcióba lépve egy új világ megszületését teszik lehetővé. Az Aorlhac beillik ebbe a képbe, ugyanis a black metal alapvetően extrém hangzásképebe bevonták az okcitan vidék elemeit, az ottani népzene dallamait, de hallhatunk olyan jellegű melódiákat is a gitártémák révén, amelyeket legtöbbször a „középkori” jelzővel illetünk.

Mint említettem, a három lemezen keresztül kirajzolódik egy kisebb fejlődési ív, aminek legkiforrottabb része a L'Esprit des Vents album. Az előző két lemezt nagyjából azonos szintűnek tekinteném a zenét, a hangzást egyként görcső alá véve. Ellenben a 2018-as album minden téren komoly lépést jelentett mind a dallamok, mind a hangszerkezelés terén. A zene jóval gyorsabb, intenzívebb lett, mint korábban, sőt, összességében azt is mondhatjuk, hogy extrémebb is, hiszen egészen elementáris erővel adják elő a franciák az atmoszferikus black-tételeket. S mindezt teszik úgy, hogy a dallamhasználat nem szenvedett csorbát; a rendkívül energikus gitárözön közepette is hallhatunk népzeneben gyökerező dallamokat, de nem vitás, hogy a kettes albumra összességében keményebb, durvább, agresszívabb lett az Aorlhac zenéje. A Mandrin, L'Enfant Perdu-ban van egy old school black-rész is hasonlóan régi vágású, nyers thrash-riffeléssel. Mígnem visszatérünk az atmoszferikus black metal burjánzásaihoz.

Egy idő után töménynek tetszhet az Aorlhac zenéje, olyan intenzív a folyamatos gitárátadat, de épp az említett dal – Mandrin – példázza, hogy néhány váltással, melodikus rész beiktatásával, harmóniával, szólóval oldani lehet a füleket eltömítő hangözönt. Nem is beszélve arról, hogy a folyamatosan éles, kíméletlen black metalos torokkínzást végző Spellbound is megpihenhet – velünk együtt. A ritkán előforduló mélyebb hörgések szinte felüldülések a blackes károágások után.

Egy folyamatosan fejlődő, minőségi zenekar nagyon szép kivitelben megjelentetett albumait tarthatja kézben, aki beszerzi az Aorlhac újrakiadásait.

BÜTCHER

On Fowl Of Tyrant Wing

KIADÓ: OSMOSE PRODUCTIONS / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 9

A belgumi Graspop fesztivál 2022-es felhozatala valami egészen döbbenetes volt, a legnagyobb nevektől az egészen underground formációkig számtalan izgalmas fellépővel – line-up tekintetében konkrétan ez volt életem eddigi legkomolyabb fesztiválélménye. A sok remek koncert közül is az egyik legkiemelkedőbb volt a hazai pályás antwerpeni Bütcher mészár-lása, akik egy olyan intenzív háromnegyed órás szettet kentek oda, hogy a fal adta a másikat. A rosszarú brigádra előzetesen Szilvás Gergő barátom-kollégám hívta fel a figyelmemet, és a tippje be is jött: a Bütcher műsora letaglózó erejű volt, én pedig amint hazaértem, azonnal be is gyűjtöttem a banda addig megjelent anyagait. Akkortájt a második album, a 2020-as évjáratú 666 Goats Carry My Chariot volt a legfrissebb hallgatnivaló, ezt követi most az On Fowl Of Tyrant Wing. Pontos tudni még, hogy a brigád a kétezres évek elején két, hamar kultikussá vált demóval hívta fel magára a figyelmet – ezek után tíz esztendőnyi szünet következett, mire az első lemez, immáron egy alaposan megújult felállással, 2017-ben végre megjelenhetett. A tagcserék egyébként folyamatosan kísérik a zenekar életének, a 666 Goats és az új anyag tagsága sem ugyanaz – az alapító énekes R. Hellsrieker és a beszédes nevű KK Ripper gitáros azok, akik mindhárom korongon hallhatóak.

Ami pedig a magát következetesen speed metal bandaként definiáló Bütchert kiemeli a mezőnyből, az nem más, mint a változatosság. A klasszikus britmetalos gyökerektől kezdve a korai speed/thrash dolgokon át a black és a death metalig egy csomó mindenből táplálkoznak, és ezeket a hatásokat a lehető legtermészetesebb módon olvasztják össze úgy, hogy a végeredmény bár hiperintenzív, de közben mindvégig zenei és koherens is tud maradni. A Mercyful Fate, a korai Slayer és a legütősebb formáját mutató Judas Priest hatása külön is megemlíthető, míg az egész mutatóvány általános hőfoka egyértelműen a metal erősebb irányzatai felé mutat. R. Hellsrieker acsargós-hisztérikus orgánumában éppen úgy benne van King Diamond és a fiatal Halford, mint a '80-as évek első felének speed/thrash torokköszerűlői. Elképesztő a pali, és ahogy megtapasztalhattam, mindent élőben is hiba nélkül képes interpretálni. De a KK Ripper/KV Bonecrusher páros gitárjátéka is figyelmet érdemel: hallhatóan kívülről fújják az ikonikus gitárduók (Denner/Shermann, Tipton/Downing, Smith/Murray, King/Hanneman) munkásságát, nagyon jókat játszanak mindketten, és szerencsére cseppet sem spórolnak a szaggatós riffekkel meg a tekervényes szólókkal. A 43 és fél perces album első fele zaboláltan vadással gázol keresztül a hallgatón, a komplexebb-okosabb tételek inkább az utolsó harmadban hallhatóak. Külön meg kell említenem a záró, remek felépítésű, 9 perc feletti Ending In Fyre-t, amiben még az epikus Bathory hatása is tetten érhető – ez amúgy nem előzmény nélkül való náluk. Ellenben az ezt megelőző A Gypsy's Tale death metalos, Morbid Angel hatású őrlése az újdonság erejével hat.

A száz stízalékosan old school módon megszólaló, Kris Verwimp stílusos borítójába csomagolt anyag egyfelől roppantul változatos és szórakoztató, másfelől pedig zenei szempontból nagyon is komoly és tiszteletet parancsoló teljesítmény. A 666 Goats egyelőre egy hajszállal jobban tetszik, de ettől még ez is egy bivalyerős album. Magyarországi koncertet mielőbb!

CARVED MEMORIES

The Moirai

KIADÓ: BLACK LION RECORDS / ÍRTA: ZUBOR OLLY / 8

A 2008-ban Costa Ricában alakult, de ma már Berlinben működő melodikus death metal zenekar hosszú várakozást követően adta ki első nagylemezét. A The Moirai bő hét évvel a bemutatkozást jelentő Carved Memories EP után került kiadásra.

Pontosabban, a melodikus death metal jelző nem is annyira kifejező a zenekarral kapcsolatban. Hiszen, elég csak belehallgatnunk az album első témáiba, és máris konstatálhatjuk, hogy itt bizony a szimfonikus jelleg is igen markánsan tetten érhető. A srácok nem is tagadják, hogy ezen elemek segítségével, a hangszerek agresszivitásán és erején keresztül szeretnének erőteljes érzelmeket közvetíteni. Mindez annyit jelent, hogy a

szinte mindvégig gyorsan száguldozó húros hangszerek, dobok mellett a nagyzenekari részek is majdhogynem megszakítások nélkül jelen vannak. Ez utóbbiakat egyébként a Carach Angren billentyűsének, Clemens Wijersnek köszönhetjük.

A Carved Memories messze nem könnyen megjegyezhető dallamokkal és témákkal dolgozik. Ezen az albumon nincsenek olyan vissza-visszatérő részek, amelyeket akár napok múltán is dúdolhatnánk. Sokkal inkább egyfajta nyugtalanító jelleg érződik rajta, igazodva a zenészek katonás imidzséhez. Azaz, mintha egy hatalmas csatározás lenne az egész album, amiről nem tudhatjuk, hogy vereséggel vagy győzelemmel fog végződni.

Alapból a gyors témákkal, a slágerességet fényévekre elkerülő hozzáállással nincsen problémám. Nekem egyedül egy picivel több mélység hiányzik a nyolc szerzeményből. Nem azt mondom, hogy a keverésért felelős Marcos Monnerat rossz munkát végzett volna. És nem is azt, hogy Fredrik Nordström maszterelési munkálatában bármiféle kivételről lehetne találni. Hanem azt, hogy az én ízlésemnek ezek a jellegű death metal szerzemények öblösebb megszólalással még jobban megfeleltek volna.

Tegyük gyorsan hozzá, hogy vokális téren viszont pont azt a brutalitást hozzák a srácok, amit egy death metal zenekartól elvárna az ember. A gitáros KV és a bőgős Raven beleadnak apait-anyait, hogy a mondanivalójuk minél mélyebben jusson el a hallgatók agytekerényeibe. Sokszor több szöveggel a hűgöngnek, morognak, már-már totálisan háttérbe szorítva a hangszeres szövegeket. Így kell ezt csinálni, kérem szépen!

Mindent összevetve ez egy korrekt módon összerakott, már-már a német precizitást is magán viselő hanghordozó, amely jó alapot szolgáltat a folytatáshoz. Csak ne kelljen a következő Carved Memories hanghordozóra újabb hét évet várni!

CEMETERY SKYLINE

Nordic Gothic

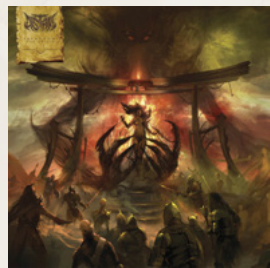
KIADÓ: CENTURY MEDIA / ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD / 10

A lemez, aminek a címében minden benne van – ha szimpatikus, ez a te lemez. Simán el lehetne intézni ennyivel a Cemetery Skyline szupergrupp debütáló lemezét, de hát nem azért vagyunk itt, hogy csak úgy, vállrandítással közöljük veletek, nesze, ez jó, nem igaz?

Már a múltkor, a túlzás nélkül remekül sikerült Dark Tranquility lemeznél is utaltam rá, hogy egészen biztosan ott van Mikael Stanne énekes zsebében Hermione Granger időnyerője, mert ezt a tempót máshogy akkor sem lehet bírni, ha az elmúlt öt évben a pandémia miatt voltak is lazább időszakok. Emberünk öt év alatt kiadott nyolc(!) lemezt, aminek nagy része bőven jól sikerült. Legyen szó a Dark Tranquillityról, a Grand Cadaveréről, vagy a The Halo Effect (a f*sz In Flames!), illetve jelen esetben a Cemetery Skyline albumáról. Fogalmam sincs, hogy lehet ezt, így, ebben a minőségben, kiegészítéssel nélkül prezentálni. Valószínűleg azért, mert rajta kívül ott van még ebben a csapatban Markus Vanhala (Insomnium, Omnium Gatherum, I Am The Night) gitáros, Santeri Kallio (Amorphis) billentyűs, Victor Brandt (Dimmu Borgir) basszeros és Vesa Ranta (Sentenced) dobos. Az első három single teljesen elvárásolt, de nem tudtam, mire számítsak majd a komplett lemeznél.

Nem tudtam, milyen lesz a zene, de talán nem éppen azt kaptam, amire számítottam. Ez a negédes, megadallamos, de ugyanakkor nem bágyú, véletlenül sem nyálás cucc úgy ránt be a ködös őszi reggelekbe és a korán eljövő őszi estékbe, hogy sokszor csak pislogok, eh, már megint ezt hallgatom? És igen, már megint. Az 'érintett' zenekarok közül talán egyedül az Amorphis az, ami tetten érhető néha, de sokkal többször érzem a The Sisters Of Mercy, a késői Ghost, Depeche Mode, a The 69 Eyes, vagy éppen a HIM hatását a dalokon. (Vagy rajtuk érezhető, ami hőseinkben eleve ott bújkál? Eh, örök dilemma.)

A második-harmadik hallgatás után el is jutottam oda, hogy nem kezdtem el hatásokat és kapcsolódási pontokat keresni, csak élveztem a zenét örültem, hogy egy ilyen slágerparádét hallgathatok. Éppen ezért dalokat sem akarok kiemelgetni, mert teljesen feleslegesnek érzem, mindössze egyetlen tétel van, amit megemlítenék, ez pedig a mindent vivő, ultimate gigasláger, a The Coldest Heart. Ahogy az elején beküszik Brandt basszusfutama, majd szépen lassan ráépül minden, olyan jó nevergreenesen (haha), majd az egész átcsap egy gothic Depeche Mode-ba – b*szza meg, ha ez nem libabőr, akkor semmi! Ilyen dalokért éri meg zenebolondnak lenni és nem csak három slágerbandát hallgatni!

CEMETERY SKYLINE

Nem is akarom itt tovább rágni a gittet, mert minek? Ha szereted ezt a búval bélelt feelinget, ezt a lemezt a kebledre öleled, és sosem engeded majd el. Ha nem, akkor meg már az első dal után baromi messzire hajítod majd, viszont akkor jó eséllyel el sem olvastad a cikket eddig sem. Ebben az esetben sajnálak, minden más esetben találkozunk valamelyik turnéalomáson, ha lesz!

DISTANT Tsukuyomi: The Origin

KIADÓ: CENTURY MEDIA / ÍRTA: ZUBOR OLLY / 8

Tíz évvel ezelőtt jelent meg a holland-szlovák Distant bemutatkozó EP-je, a Tsukuyomi. A jubileum apropóján a holland-szlovák downtempo/deathcore brigád úgy döntött, hogy elkészíti a hanghordozó kibővített változatát.

Az EP eredeti szerzeményeinek újra felvett verzióit és hét új dalt is felvonultató Tsukuyomi: The Origin lemez a zenekar több albumán is felbukkanó központi alakjának, Tsukuyominak a történetét meséli el. Ráadásul itt nem is csak arról van szó, hogy a régi dalokat picit kifozták volna, hanem totális ráncfelvarrás után tárulnak elénk, a zenekar mai hangzásvilágával és látásmódjával, így biztosítva számukra a megérdemelt figyelmet.

Ennek köszönhető, hogy hiába a tízéves szerzeményekhez való visszanyúlás, a Tsukuyomi: The Origin egy rendkívül egyénes, na meg természetesen irgalmatlanul brutális albumnak mondható. Az irgalmatlanságát pedig a szinte totális dal-lamtalansága, a különböző tempójú breakdownok szüntelen felvonulása adja. A húros hangszerek és a dübörgő dobok légalapácsként való lesújtó hatása mellett Alec Grnja is olyan erővel bugyborékolja el nekünk mondandóját, mintha csak az élete függne tőle.

Ahogy annak idején az eredeti EP-n is felvonultak vendége-nészek, úgy természetesen ezen az újrakiadáson is tiszteletét teszi néhány énekes. Mondanom sem kell, hogy Alec bömbölései mellett Alex Erian (Despised Icon), David Simonich (Signs of the Swarm), Travis Worland (Enterprise Earth) vagy éppen Matthew K Heafy (Trivium) vokáljai sem éppen a lélegzetvételi nyihenő jegyében jelennek meg. Sokkal inkább azért, hogy még inkább az arcunkba tolják ezt a bizonyos Tsukuyomi-sztorit.

Annak ellenére, hogy a tíz évvel ezelőtti EP is bőven megáll a lábán, azért tényleg jó, hogy a szerzeményei újra lettek gondolva. A Tsukuyomi: The Origin tökéletesen bizonyítja, nem kell mondjuk DJ-ket felbérelni ahhoz, hogy remixekkel adjanak új irányt a régi kompozícióknak – mint azt oly sokan teszik... Bőven elég egy kis fantázia, na meg egy felfrissített hangzásvilág ahhoz, hogy a számok újszerű élményt tudjanak nyújtani akár a formáció régi rajongóinak is.

Még sokszor tíz évet kívánok a Distant tagjai számára! Mert a hosszú pályafutással nem csak ők járnak jól, hanem mi, a brutális muzsikák kedvelői is.

DROWNSHIP Tidal Passages

KIADÓ: THESE HANDS MELT / ÍRTA: ZUBOR OLLY / 8

A posztmetal kifejezés (vagy skatulya) rengeteg (elvetemült...) ismerősöm számára még mindig elátkozottnak számít. Való igaz, nem (mindig...) egy ember- és hallgatóbarát műfajról van szó, bár az is tény, hogy azért jócskán akadnak olyan művelői is, akik kifejezetten kellemes alkotásokkal állnak elő.

A hamburgi Drownship egyelőre nem sok alkotást tud felmutatni, köszönhetően többek között annak is, hogy csak 2018 óta létezik. Az Ophis, a Todtgelichter, a Caleya tagjaiból verbuválódott csapat 2021-ben kiadta az A Dirge to a Carrion Heart EP-t, majd két évre rá bevonult a stúdióba, hogy rögzítse a Tidal Passages albumot. 2024 végén pedig elérkezett a nagy pillanat: megjelent a banda első nagylemeze.

Azt, hogy mit fognak szólni az általában fanyalgó ismerőseim az albumhoz, még nem tudom. De az tény, hogy a hamburgiaknak sikerült rendkívül érett produkcióval előállniuk. Persze, mivel posztmetal anyagról van szó, a Tidal Passages befogadása sem egyszerű feladat. De olyan zenei megoldásokat, hangulatváltásokat, és nem mellékesen dallamokat tartalmaz, amelyek miatt érdemes neki egy esélyt adni.

Számomra mindig pozitívum, ha egy extrém vokálokkal dolgozó formáció képes a sikolyokat, üvöltéseket, káromságokat (nevezzük akárminek...) érzellemmel, fájdalommal megtölteni. Nos, Jonas Borchersnél nem is lehetne alkalmasabb frontembert találni arra, hogy előadja ezeket a komoly mondanivalóval rendelkező, a társadalmi összeomlás vagy éppen a belső küzdelmeink témaköreit körüljáró szövegeket, amelyekkel tulajdonképpen nekünk is nap mint nap szembesülnünk kell. Ráadásul, mondandója komolyságának alátámasztásaként a bögös Edgar Berlies is sokszor bekapcsolódik az ordításokba.

A Tidal Passages simán nevezhető a hétköznapjaink aláfestő zenéjének is. Hiszen, olyan hirtelen érzelmi váltások vannak benne, amelyek velünk is óráról órára, percről percre, másodpercről másodpercre megtörténhetnek. A lemez progresszív jellege pedig nem csak abban merül ki, hogy néha csendesebb vizekre eveznek a srácok, dallamos vokálokkal megspékelve, máskor pedig nyugtalanító módon szállítják zajos témáikat, a reménytelenség érzetét felerősítve. Hanem egy-egy esetben az is előfordul, hogy bizonyos szövegek válnak próbatermi (és ettől még előbb, még valóságosabb...) hangzásúvá, legyen szó akár Jonas vokáljairól, vagy éppen Wolfram Zarnack dobolásáról.

Ha már az elvetemült ismerőseimet ekéztem, nyilván nem hat újdonságként, ha bevallom, hogy én sem vagyok nagy posztmetalos. De a Tidal Passages albumhoz hasonló alkotások jócskán segítenek abban, hogy felismerjem a műfajban rejlő szépségeket – még ha a szépség fogalmát itt teljesen másképp is kell értelmezni, mint azt a hétköznapi életünk folyamán általában megszokhattuk...

SOKKOLÓ EXTRA
ÓTOMOS

FIVE THE HIEROPHANT

Fotó: Adam Laycock

FIVE THE HIEROPHANT Apeiron

KIADÓ: AGONIA RECORDS / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 9

A Five The Hierophant egy Angliában, Londonban székelő különös alakulat, amely a zenét, ezen belül is a rock/metal-közeleli területeket alapos kísérleti kezelésnek veti alá. Ezen a ponton sokan abba is hagyták az olvasást, azonban aki marad, az nagy eséllyel nem veti meg azokat a zenei társulatokat, amelyek hajlandók átkukucskálni a műfajokat elválasztó falak között, sőt, elég bátrak ahhoz, hogy megmásszák ezeket, s megismerkedjenek más területek szokásaival, ismérveivel. Értve ez alatt természetesen a zenei eszköztárak változatosságát.

Ha szemügyre vesszük az angol zenekar Apeiron című harmadik albumát, az alapoknál megtaláljuk a metal komorabb formáit, úgy mint: drone/doom, sludge-jellegű riffelés, esetenként black metal. Ez azonban csak a vész és csapat esetében, ugyanis a tagok a metalos részeket, riffeket is experimentális medrekbe csatornázzák be, ily módon, ha eltekintünk az extra hangszerektől, akkor sem kapnánk „mezei” metal művet. Mint ebből kiderülhetett, a Five The Hierophant hangszerparkja nem merül ki a metal-zajkeltő eszközök meglétében, hiszen fúvósok, egzotikus ütősök szintúgy részei az egésznek. Néha olyan az Apeiron album, mintha egy keleti „beütésű” zenekar ugyanabban a teremben próbálna egy a kísérletektől nem ózdkodó metal-alakulattal, s néha össze-összeérnek a produkcióik, szinte spontán módon éreznek rá egymás világára, észrevétlenül összesimul a kettő, s a legemelkedettebb pillanatokban észre sem lehet venni, hogy itt valaha két kompánia adott egymásnak zenei randevút. Az Initiatory Sickness tételét emelném ki e vonatkozásban.

A fentebb említett szerzeményben a pulzálás, a lüktető ritmika kiemelendő vonás, ami a Five The Hierophant műveitől eleve nem áll távol. Kellemesen elbágyasztó monotonia, földtől emelkedő transz, a fúvósok füledt hangulata szinte hihetetlennek tűnő egységbe forr a mélyen dohogó doomos rifmszuszitációval, jelezvén, hogy tehetség, belső hang, műzsa-csók birtokában áthághatók a bevezetőben említett határok.

Ha érvényes jogosultsággal rendelkezik a zenész/alkotó (értsd: talentum, ihletforrás birtokában), akkor senki sem fogja rajta számonkérni, hogy tiltott területen jár, mivel a műfaji korlátok ledöntésének jogát éppen ő maga teremti meg a maga számára. Ennek igazolására pedig meghallgatható a kész mű, az Apeiron.

Számomra élvezetes zenei táplálékot nyújt a Five The Hierophant albuma, amely kísérletieségével, titokzatosságával, kontrollált zenei terjeszkedésével együtt lesz igazán izletes csemege.

INVERNOIR Aimin' For Oblivion

KIADÓ: CODE666 / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 7

Meg kell nézni a lemezborítót, elolvasni a zenekarnevet és a lemezcímet, és máris leszűkíthetjük a kört, hogy milyen zsánerben is alkothat ez a zenekar. Ezúttal olaszthonból szól a dal, ezen belül is Rómából. Nem állítanám, hogy a gótikus behatásokkal rendelkező doom/death metal néptelen irányzat lenne, s a 2016-ban alakult kvartett sem azzal a céllal ragadott hangszert, hogy új utakra terelje a műfajt. Mourn címmel 2018-ban jelent meg az első EP, 2020-ban a The Void And The Unbearable Loss debütalbum, idén szeptemberben pedig a folytatás, az Aimin' For Oblivion.

Az Aimin' For Oblivion nem a vérmesebb, extrémebb oldalról közelíti meg a doom/death metalt, ez egy kimondottan érzelmes, sőt, érzélgős csapat, ami gyakori kísérőjelensége ennek az irányzatnak. A death metal ezzel együtt sem hiányzik a palettáról, ugyanis az énektémák között a dallamos, elégikus, romantikus jellegűek mellett egészen vad hörgések, rikácsolások is hallhatók. Kettősen énekelnek a csapatban (a két gitáros, Lorenzo Carlini és Alessandro Sforza), nem tudom, melyikük felel a melodikus és az érdes énekért, mindenesetre a dallamok hasonló stílusúak, mint amilyeneket Mikko Kotamäki hallat a Swallow The Sun élen.

E műfaj, és konkrétan az Invernoir albuma is visszavezethető a My Dying Bride és az Anathema korai korszakához, amikor a death és a doom metal élvezni kezdték egymás társaságát, sőt, a gótikus hatások is meg-megfértek a témák között, bár sokszor inkább hangulati leplek formájában voltak jelen. Miként az Invernoir albumán is megfigyelhetjük. A búskomor, önmarcangoló énekdallamokban tetten érhető a darkos, gótikus fellegek jelenléte. A metal él kidomborítását célozza, hogy némelyik dalban vasos ritmszuszitáció hallható, és a dob/basszus-összjáték is biztosítja a szilárd alapot. „Vérmetal” vonás a szenvedélyes gitárszólók jelenléte, valamint a súly, amit a death metal jelenléte tesz kétségtelenné.

Összességében azt mondhatom, hogy az Invernoir balanszíroz a death metal erőteljessége és a gótikus doom melankolikus világa között, s teszik ezt a zene és az ének tekintetében egyaránt. Vannak ötletei a római gárdának, s ha nagyon nagy témákat nem is hallok, a műfaj és e tükéletesen ősi hangulatok szerelmei számára jó tipp lehet az olaszok albuma.

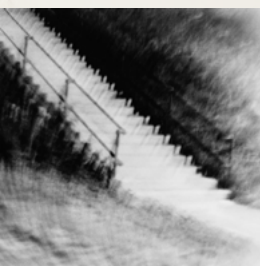
KAJGÜN Oddha Raur

KIADÓ: SZERZŐI KIADÁS / ÍRTA: UZSEKA NORBERT / 9

A Kajgün 2020-ban már létezett, a világenés-doomjazzes Modef és a sludge/stoner/doom metalos Vanta olvadt itt össze. Az Oddha Raur a második stúdióalbumuk, de megannyi más felvételük fellelhető a neten. Ez azért fontos, mert a csapat mindig improvizál. Ők „a jazz-metal punkjai”, és ez kajakra így van. Szóval lehet, hogy most akkor van két stúdióban felvett album, de az nem túl valószínű, hogy az azokon szereplő szerzeményeket még egyszer ugyanúgy eljátszanák. Bár afelől nincs kétségem, hogy képesek lennének akár arra is. Az épp annyira brutális teljesítmény lenne a négy zenésztől, mint hogy egyáltalán összemuzsikálják ezeket a cuccokat.

Az Oddha Raur 75 percébe 4, azaz négy tétel fér. A legrövidebb (egyben talán legkönnyebben befogadható) Brawaban 9 és fél perces, a leghosszabb Raur 34 percnél is hosszabb. Söptei Balázs (gitár, fretless basszusgitár), Mesterházy Győző (dob), Czimmermann András (szaxofon, fúvósok és szintetizátorok, EWI, Fender Rhodes) és a The Art Of Dethronementben megismert Tóth Ádám (theremin, elektromos hegedű, effektek) felállású zenekar tehát nem viccel. Vagy de. Mert egészen

SOMKOLÓ EXTRA

biztos vagyok benne, hogy sok olyan belsős, zenekari poén van a dalaikban, amik nagy összevgyörgások közepette alakultak ki. A külső hallgató pedig... hát, az vagy megküzd a kihívással, vagy nem. Nekem például ez hangulatzene, van, hogy elindítom, és úgy beránt pár percen belül, hogy 75 perc múltán arra eszmélek, hogy vége van, azt sem tudom, ki vagyok, de őrült jó volt a zene. Máskor meg annyira zsisbaszt, hogy muszáj háromakkordos punkot hallgatnom helyette.

De amikor bejön, akkor nagyon. Mondjuk ahogy indul az anyag a bő 10 perces Etöbes masszív metal riffelésével, hát metalos legyen a talpán, akit nem kap el. Aztán persze jön lebegés, világzene, mindenféle kaland. Ez a nóta mondjuk szinte végig zaklatott, mert ha az egyik hangszer valami finom témát játszik is, a másik attól még marad a maga borultabb vágányán.

És mindegyik tételben van valami téma, ami visszatér, amit mindenféle formában eljátszanak, forgatják így, változtatják úgy, de felismerhető marad, és meglehet, a Kajgün zenéjének ez a legvonzóbb eleme, ez a sava-borsa. Hogy akármilyen őrült messzire kalandoznak is, a progos, pszichedelikus, jazzes témáktól, át az atmoszférikus vagy drone részeken a kő metal zúzdákig, mindig van egy baromi etalált kis dallam, akármí, ami újra és újra felbukkan. És lehet, hogy az életed árán sem tudnád végig elfütyülni a teljes tételeket, de ez a kis nüansz, ez úgy beépül, hogy azon kapod magad, hogy ez jár a fejedben, ezt hümmögöd, és tők jó.

LEILA ABDUL-RAUF Calls From A Seething Edge

KIADÓ: CYCLIC LAW / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 9

Leila Abdul-Rauf neve nem ismeretlen az undergroundban otthonosan mozgó előtt, hiszen főszereplőnknek sok zenekarban volt aktív és fejt ki kiterjedt tevékenységet most is. Elég a Vastum, Cardynal Wyrn, Hammers Of Misfortune, Saros neveket említeni. Van rálátása a death metala és más súlyos irányzatokra, de régóta tudjuk, hogy az extrém gitárzenéken kívüli területekre is kiterjed a figyelme. Leila Abdul-Rauf rendszeresen ad ki szólólemezeket, melyek közül a vadonatúj Calls From A Seething Edge az ötödik a sorban.

Mindegyik albumát kedvelem, de a 2018-as Diminution különösen közel áll hozzám. Nagyon sokat hallgattam a nagyon hangulatos anyagot, amelyhez képest némi eltávolodást jelzett a folytatás, a 2021-es Phantasiai, de úgy tűnik, hogy a Calls From A Seething Edge valamelyest feleleveníti a 2018-as mű világát. Ez a felelevenítés nem felmelegítés, legfeljebb hasonló tónusok előadásáról van szó, ami a felhasznált hangparkot tekintve nyilvánvaló. Az új album Leila eddigi leggazdagabban hangszerelt műve: minden hang, minden zenészerszám sokkal hangsúlyosabban van jelen, mint bármikor korábban. A Diminution anyaga számomra teljes egészében éjszakai hangvételű mű, ahol a finom hangok, a távolból ideszűrődő fúvósok az anyagot finom fátyollal vonták be bensőséges intimitást kölcsönözve a sokszor szinte illékonyan tűnő zenének. Ehhez képest az ötödik albumon markánsabbak lettek az élek, konkrétabbak a körvonalak, határozottabbak a határok, és ugyan most is hallhatjuk a Leilára jellemző, elmosódó hatást keltő fúvósokat, ezek inkább kísértetiesek, szürreálisak, mintsem olyan képet hozzanak létre a hallgatóban, mintha egy gyé-

ren megvilágított városrészben sétálna az éjszaka közepén. Az album egyes pontjainak most is van ilyen érzete, de a felerősödött hangok sokszor fel-felszakítják az éj fekete leplét.

Leila ezúttal az énekhangjára is nagyobb hangsúlyt helyezett, s a tovaúszó-messziről bekúszó-lebegő ambient zenével szerves egységben meg van effektelve, s mintha a zenei az énekekkel együtt úszna egyetlen áradó-áramló folyamat alkotva. Vagyis a sokat emlegetett Diminution szinte légnemű anyagához képest itt már valóságos kiterjedést látszanak felvenni Leila témái, ambient-szekciói. Olyannyira, hogy a Crimes Of The Soul már-már drone-alapokkal rendelkezik, s a gépies ritmusokra, monoton zajokra érkezik a delejező ének, ami az effektelt trombitával folytat párbeszédet. Ha fülelünk, halljuk, hogy keleties hangszíneket is errefelé áramoltat a szél, s mind-ez roppantul magával ragadó egységet alkot a művészi kezai alatt.

A hangszerek zömét Abdul-Rauf játszotta fel, de több vendég is közreműködött extra hangszerekkel. Megemlítem Derrick Vella (Tomb Mold, Dream Unending) nevét, aki akusztikus gitárral járult hozzá a lemez végső formájához. Mind zenében, mind a zene által keltett víziók terén komoly munka a Calls From A Seething Edge – valódi művészi alkotás, ami benső forrásokból fakadt fel.

ISNT 5th

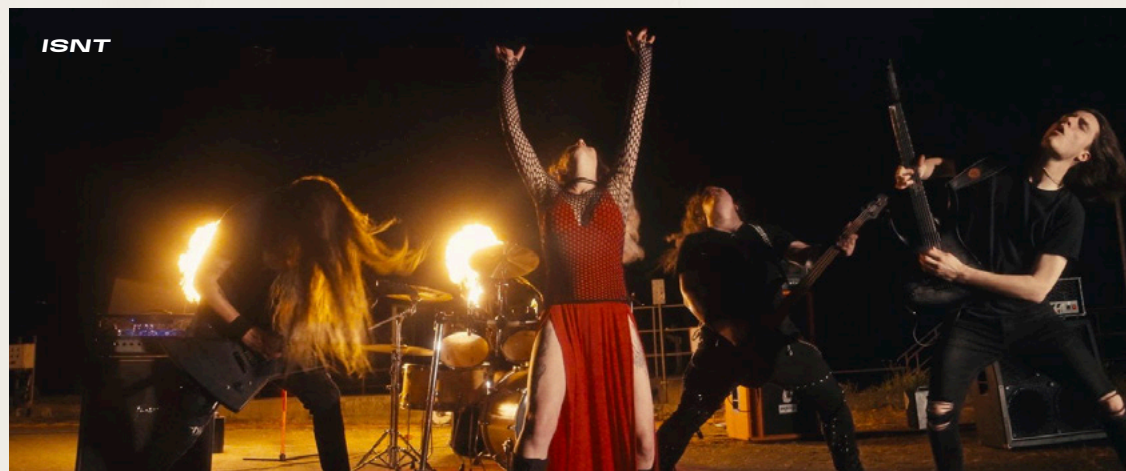
KIADÓ: SZERZŐI KIADÁS / ÍRTA: UZSEKA NORBERT / 8

Az Isnt (korábban Isn't) egy magyar-német zenekar, Sivák Krisztián gitáros énekes (ex-Panzer Division) alapította 2020-ban. Volt már négy EP-jük, a 5th viszont teljes album. Még hozzá olyan, hogy simán helye lenne pl. a Napalm Recordsnál.

A csapat zenéje leginkább a dallamos death metal kategóriába illik, s minthogy női ének (vagyis hörgés) van benne, Sivák Márta igen erőteljes orgánumával, felmerülhet az Arch Enemy párhuzam, de az Isnt nem annyira zúzó. Mikor először hallgattam az albumot, úgy éreztem, lesz ennél erőteljesebben szóló anyaguk (ami persze még megtörténhet), de aztán ráébredtem, hogy az egyik erőnye az, hogy hiába van két gitár és sok zúzda, nem telepszik rá a hallgatóra a hangzás. Az is tetszik, hogy bár különösebb újdonságot ez az anyag sem hoz ebbe a milióbe, semmilyen tekintetben nem egysíkú. Egyrészt, ha zúznak, az tényleg zúz, másrészt sok dalban vannak szinte popba hajló refrének, melyekre lehet mondani, hogy ilyenekkel szokás berántani a közönséget, de ha egyszer tényleg fülbemásozók, akkor miért ne?! Jó példa erre a Just One Life, de szinte mindegyik nótában akad emlékezetes dallam.

Jó érzékkel alkalmazzák a tisztább éneket is, de vokalizálás terén Márta valóban zorkó hangjáé a főszerep. S ha az épp kezdene egysíkúvá válni, hát jön egy groove-os (pl. Locked In A Cage) vagy épp power metalos riff (pl. Who Are You), egy jól elkapott, melodikus gitárszólo, vagy épp egy melankólikus, dark dallam. Sőt, a lemez végi két dalban némi vonós (Save Me) ill. zongora (In Your Eyes) is akad, és ezek is rendben vannak.

Érdemes ránézni a csapat videóira is, hiszen már az EP-k idején is minőségi klipjeik voltak. Simán van olyan jó az Isnt, mint számtalan, a nemzetközi szintéren jól menő, hasonló irányú zenekar.

LINKIN PARK From Zero

KIADÓ: WARNER MUSIC / ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD / 10

Amikor 2017-ben Chester Bennington meghalt, teljesen összetörtem. Annyira, hogy egy lyukas ötförintost nem adtam volna azért, hogy lesz folytatása a Linkin Parknak. Mondom ezt úgy, hogy még Chester életében volt egy ilyen pletyka, hogy ha ő valamiért kiszállna, akkor a zenekar lehet, hogy egy énekesnővel menne tovább. Nyilván ezt senki nem vette komolyan, de a tragédia után már nem tűnt ez annyira hihetetlennek. Aztán tavasszal, nyár elején már jöttek a pletykák, frontcsajosan folytatja a banda? Hát, nem mondom, hogy felpörögtem ezen hír hallatán.

Amikor megjött a hivatalos bejelentés, a live stream és az első single, a The Emptiness Machine, azonnal éreztem: Igen. Ez. Így. Igen. Nem tudom megmondani, miért fordult át a peszsimizmusom egyfajta hurráoptimizmusba, de kétségtelen, hogy átfordult és úgy is maradt. A Heavy Is The Crown és az Over Each Other is csak azt bizonyította, hogy ez a formáció életképes így. Nagyon tetszett, hogy ez a három szám, amely gyakorlatilag a zenekar három különböző korszakát villantotta fel, mégis úgy tette ezt, hogy azért volt esélye Emilynek önmaga maradni. Nyilván Mike Shinoda nem tegnap kezdte, pontosan tudta, ha kiöli Ms. Armstrongból az egyéniséget, többet veszíthet vele, mint amit nyerhetne. (Ahogy egy esetleges Chester-klón bevonásával létrehozandó öntribute-tel is vesztene.)

Persze a két egyéb tagcsere lehetett volna aggasztó, de bevallom, Rob Bourdon kilépése, állítólagos zenéléstől való visszavonulása és Colin Brittain csatasorba állítása például még izgalommal is töltött el, ugyanis Colin egyrészt remek producer, másrészt pedig sokkal izgalmasabb dobos, mint Rob. Brad Delson turnézástól való visszavonulása már kicsit jobban aggasztott, de itt meg tudni lehetett, hogy a dalszerzésben és a lemezkészítésben részt vett, a turnéokra csatlakozó Alex Feder (igazi nevén Leonard Friend) pedig egyelőre úgy tűnik, kellően profi, így nem éreztem, hogy lenne gond.

A tíz dal és intro 33 perce igazi ajándék és jutalomjátékba oltott örömenélés. Több tételen érezhető, hogy a tavaly kiadott Lost Demos válogatás átvizsgálása közben jöhetett az ihlet, mert egészen korai idöket idéznek. Tökéletes példa erre a Two Faced, vagy a Casualty, de még az IGYEIH is, amik nem lógnának le a Hybrid Theorról, vagy a Meteoráról sem. Ugyanakkor ott van például a Cut The Bridge, aminek pattogós tempója és éneklős verzéi, dallamos refrénje számomra egyértelműen a The Hunting Party időszakát és zenei világát idézi meg. Úgy is voltam vele első hallásra, ha kiderülne, hogy onnan maradt le, nem lennék nagyon meglepve.

Az előbb említett hármas, ami lehetne az első két lemezen, érdekes módon már elsőre is nagyon impozáns volt. A Casualty agresszivitása, zaklatott verzéi és brutális, punk/hardcore fee-

linges refrénje annyira természetesen jönnek, hogy amikor a dal utolsó harmadában Emily zaklatottan zihál az utolsó refrén előtt, simán el tudom képzelni, hogy valamilyen valós parát „felhasználva” kvázi bepánikolt a stúdióban.

Az utána következő Overflow meg ennek a dalnak a tökéletes kontrasztja. Elszállós, kis túlzással popdal, amiben Mike rapje néha kicsit MGK füstös, lebegős dolgaira emlékeztet, Emily is teljesen máshogy, lágyan és bánatosan énekel, előkészítve az első körben gyakorlatilag elmaradó, mégis hiányával felzaklató refrén nélküliséget. Mike éneke és dallamai többször eszembe juttatták itt Chinót és a Deftonest. A dal végére berakott „magnókazetta effekt” pedig egy több mint tökéletes easter egg a xerős időkből származó Stick N Move-ra. Egyszerűen pazar.

A Two Faced egy kötelezően kislemeze kívánczó dal, amivel bebizonyíthatja a csapat a legnagyobb kételkedőknek is, hogy bőven van itt puskapor, nem csak pop van, hanem bizony kökemény riffek és megarefrének is. A Stainedben újra visszaköszön a Machine Gun Kelly feeling, a Ticket To My Downfall környékéről, de csak néhány pillanatra, mert a refrénnel már újra a 2000-es évek elején vagyunk.

A rejtélyes című IGYEIH ismét egy keménykedősebb darab, ami felráz minket a slágeres elődjéből, hogy így, utolsó előtti dalnak még megmutassa: korai lenne megpihenni. Emily ismét hatalmasakat énekel, szívfacsaró dallamokkal. A lemezt záró Good Things Go annak a három, pop-rockosabb lemeznek a vonalát viszi tovább, amiket én annyira nem szeretek, de itt, a lemez zárásaként tökéletesen funkcionál, a szívkitépő, de mégis reménykeltő dallamok itt is komoly szerephez jutnak és megkockáztatom, Mike még sosem énekelte ilyen jól, mint ebben. Ahogy az egész dal lassan felépül, majd a második refrénre kiteljesedik, azt pedig egyenesen tanítani kellene. Csodálatos.

Nyilván a hangzás végig pontosan olyan, amilyennek lennie kell. Ha a dal a koszos, karcos soundot igényli, azt kapja, ha a tisztább, poposabb megközelítést, akkor azt. Mr. Hahn megint olyanokat effektjezik és díszít itt-ott, hogy elsőre nem is biztos, hogy fülbe tűnik a jelenléte, de már második hallgatásnál tudja az ember: ha nem lenne ott, rettentően hiányozna.

A lemezcím természetesen egy hangyányit túlzás, ugyanis nem teljesen ment vissza a startvonalig, nulláig a Linkin Park, de az egészen biztos, hogy sosem voltak még ennyire nehéz helyzetben, ami a lemezkészítést (is) illeti. Nagyon okosan csinálták a dolgot, és pont annyira maradtak meg önmaguknak, amennyire merték megmutatni, ez most egy teljesen új kezdet is egyben. Valamiért úgy érzem, a jelenleg ellenük ágálló hangos kisebbség egész csekély része marad majd csak meg ellendrukkernek, azok, akiknek soha, semmi nem jó. Őket sem szabad bántani emiatt, hiszen még gyászolnak, és nem értik, miért akar a zenekar és mi, rajongók már egy kicsit felszabadultabban lélegezni és kicsit talán tovább is lépni. Az, hogy már itt az ideje, nekik még kevés. Mégis biztos vagyok benne, hogy fogunk mi még együtt gondolkodni egy-egy koncerten, ahol nem az lesz a téma, ki várta a From Zerót és a HT 25-t. Más pedig nem számít, csak ez. Meg persze az, hogy újra van

nekünk Linkin Park, hiába jelent ez most már egy kicsit más, egy kicsit máshogy. Ez így van jól, hiszen ahhoz képest már mi is egy kicsit mások vagyunk, és egy kicsit máshogy gondolkodunk.

MYLES KENNEDY The Art Of Letting Go

KIADÓ: NAPALM RECORDS / ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD / 7

Adott egy csávó, akit nagyon kellene szeretni, mert mindenki imádja, de hozzám valahogy sosem tudott utat találni. Igen, kitalálok, Myles Kennedy az. Az Alter Bridge nekem mindig nagyon kevés volt a Creed után, Slash mellett baromira idegesít a csávó, a korai dolgait nem hallgattam meg, a szólólemezei pedig legfeljebb aranyosak voltak számomra, nem figyelemre méltóak. Ezzel a felütéssel mentem neki a The Art Of Letting Go-nak.

Az akusztikus megközelítésű Year Of The Tiger egy kimondottan gyenge lemez volt szerintem és ott volt is egy olyan érzésem, hogy a poszt-Creed dolgok, vagyis a zenekarhoz valamilyen módon köthető előadók kezdenek kifulladásni. (Egyedül Scott nem, aki egy zseni lemezzel jelentkezett idén.) Myles szólólemeze gyenge volt, az Alter Bridge utolsó 3-4 lemeze dögunalom lett, Tremonti is próbálkozott már mindennel, de nem akart sikerülni neki (khm, Sinatra, khm.). Aztán Myles kettes szólója, a The Ideas Of March már egy fokkal jobb összképet mutatott, de nem volt az igazi még mindig. Ehhez képest az „Elegendés művészete” egy meglepően jó formában lévő, új erőre kapott Kennedyt mutat.

A Michael Baskette producerkedése mellett készült album természetesen hibátlanul szól, ami nem csoda, hiszen az úriember nem csak az előző két Kennedy-lemezen bábáskodott, hanem együtt dolgozik hősünkkel 2010 óta ilyen-olyan anyagokon. (Plusz emellett neki köszönhetjük a zseniális utolsó Ratt-lemezt is, meg egy csomó jó albumot.) Ennek ellenére első hallásra csak átrobogott rajtam a cucc, mindössze egy-egy tétel volt, amire fel tudtam kapni a fejem valamiért. Myles hangszíne továbbra sem annyira a fülemnek kedves, bár az évek alatt egész jól megbarátkoztam vele, a Slash-lemezek hallható affektálva túlének itt szerencsére nincs jelen, a zene is másabb, modernebb, de nem mai, hanem olyan jólesően „milleniál” rock, itt-ott posztgrunge ízekkel. 10 dal, bő 46 percben, igazából semmi extra, vagy világmegváltás nincsen, de biztos vagyok benne, hogy nem is ez volt a cél. Összességében ez kicsit alapjáratos, de a közepesnél jobb album lett, amin négy kiváló dal (Behind The Veil, Saving Face, Dead To Rights, Hot He Story Ends) is helyett kapott. A maradék hat kapcsán sincsenek komoly bajaim, leszámítva, amikor egy-egy tétel olyan, mint a Miss You When You're Gone, dögunalmas. Myles megpróbálja megmenteni, de elég lehetetlen ez a küldetés.

A The Art Of Letting Go nem rossz lemez, még ha kicsit úgy is tűnhet az írásomból, de sajnos nekem még az üdvösséghez kevés. Viszont a pontszám kapcsán bajban vagyok mégis. Egyfelől szinte biztos vagyok benne, hogy elő-első fogom még venni ezt a korongot, másfelől meg tudom, hogy a felmerült panelesség tényleg jelen van, nem csak én látom bele. Talán nem ettől fogják Myles Kennedyt szólóművészként a legkomolyabban venni, de az fix, most került ehhez emberünk a legközelebb. Ez pedig ahhoz már bőven elég nekem, hogy november 10-én megnézzem szólóbandájával az Akvárium színpadán!

NEON NIGHTMARE Faded Dream

20 BUCK SPIN / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 8

Nate Garrett, a Spirit Adrift énekes-gitáros-agytröszte hívta létre ezt az egyszemélyes formációt, azzal a nem titkolt céllal, hogy egyik régi nagy kedvence, a lassan másfél évtizede nem létező Type O Negative zenei örökségének mentén alkosson új muzsikákat. Nem tribute-jellegű újrarájátszásról van tehát szó, hanem Nate által egy személyben írt, hangszerelt és feljlesztett saját dalokról, melyek azonban gyakorlatilag egy az egyben a Type O jellegzetességeit, stílusjegyeit viselik magukon – mind ez pedig bevallottan a legteljesebb szándékokkal történt-történik így. Magyarán itt nem az a helyzet, mint anno az igen erősen Led Zeppelinre hajazó dalokkal előállt Kingdom Come esetében, akik a legnagyobb lelki nyugalommal nyilatkoztatták ki, hogy Plantékét ők bizony életükben nem hallgatták (a

nyolcvanas évek második felének Amerikájában, no persze...) – épp ellenkezőleg, itt egy régi kedvenc iránti deklarált tiszteletadásról van szó. Volt és van példa ilyesmire (pl. a Hellhammer munkásságára reflektáló Warhammer esetében), nem teljesen egyedi jelenség azért ez, ám ettől persze még lehet, és talán kell is vitatkozni ennek az egésznek a létjogosultságáról. Mindazonáltal, mivel jelen esetben a megvalósítást tekintve teljesen korrektek, a Type O és Peter Steele emlékéhez méltó nótákban ők testet a szándék, a magam részéről én nem érzem kínosnak vagy pláne blaszfémikusnak a dolgot. Sőt. Ha a zöld helyett koncepciózusan kék színnel operáló borítót, vagy az azon jellegzetesen Type O-módra elhelyezett feliratokat, netán a dalcímeket nézzük, akkor egyértelmű a szitu – nem is beszélve a Nate-tel készített interjúkról, ahol emberünk szépen el is magyarázza, miről is szól részéről ez az egész. Az albumot mindezek tükrében érdemes végighallgatni.

Mindösszesen 41 percben egy felvezető hangjátékot és hat dalt vonultat fel egyébként a Faded Dream – ezen rövidség mondjuk speciál pont nem Type O jellegzetesség, de ezen túlmenően tényleg az egykori Steele & Co. világának megidézéséről szól a mutatvány. A lemezmegjelenés előtt már közzétett Lost Silver indítja az anyagot, ez tényleg amolyan esszenciális darab, kb. az összes vonatkozó jellegzetességgel megtűzdelve. Engem viszont leginkább nem ez, hanem a két hosszabb nóta húzott be: a LATW2TG (feloldása: Laughing All The Way To The Grave) jó zsíros, sabbathos riffeket is felvonultat, míg a záró, közel tíz perces Promethean Gift részben álmódosabb, hipnotikusabb, mérhol szinte Pink Floyd-os hangvételben (is) fogant. Nálam összességében tehát jól működik az album, a koncepciót a magam részéről értem és tolerálom – a Sal Abruscato-féle A Pale Horse Named Death mellett simán elfér ez is a rendszeremben.

OBNOXIOUS YOUTH Burning Savage

KIADÓ: SVART RECORDS / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 7

Az extrém zenei, vagy extrém metal-színtéren a részvevők zöme valamelyik adott zsáner mellett kötelezi el magát, s csupán a mezőny egy vékony szeletét képezik azok az előadók, amelyek nem stílusokban, konkrét klasszifikáció mentén zenélnék. Azért tartottam fontosnak ezt megjegyezni, mert a svéd/finn Obnoxious Youth azt a szemléletet kívánja visszahozni, amikor egykoron, egészen pontosan a '80-as években, a fiatalok még ösztönösen kezdtek zajogni, s mikor megtámadták hangszereiket, nem azzal a céllal tették, hogy most írjak egy thrash- vagy death-albumot, hanem nyomták, ami a csövön kifér, s az lett a lemez, ami egy-egy nagy gőzleeresztő próba után szalagon maradt. Sok albumot ismerünk, amelyek e spontaneitás mentén szakadtak ki az ifjakból, s az Obnoxious Youth gárdája ezt az ösztönösséget kívánja visszahozni.

A Burning Savage az északiak harmadik lemeze, de köztük kisebb anyagokat is elpotyogtattak. Valószínűleg nem sok embernek mond valamit az X-Creta neve, de aki már a '80-as években is kutatta a zajok egyre bővülő világát és kellő nyitottsággal rendelkezett az underground irányában, felfedezhette őket. Amihez persze a durva hangzások szeretete is szükségeltetett. Nekem először ez az egykori enigmatikus belga formáció jutott eszembe, ugyanis a kaotikus csapat Patronizing The Heterodox albumán hallható hardcore/thrash/proto-grind nem áll világmérvénységekre az Obnoxious Youth jelenkori kitéréseitől. Persze az utóbbiak már fel vannak szerelve az eltelt évtizedek minden gitározási tapasztalatával. Vagyis az ösztönösség mellett némi „agy” is fellelhető a Burning Savage dalaiban. Lángolnak a barbárok, vadulnak az örültek, azonban egy olyan dalban, mint a Torrents Of Black Blood, előjönnek a zenei kísérletek, részletek, amelyek a lemez más részeinek is jót tesznek.

Az Obnoxious Youth zenéjének az a kettősség ad bájot, hogy adott a punkos düh és zsigeriség, de a tagok a zenei változottságról, a jó témákról sem akartak megfeledkezni a nagy zakatolások, acsargások közepette. Akár 1-2 másodperces nüanszok is előfordulhatnak, afféle mikro-díszítmények gyanánt. Olykor eszembe jutott a Voivod klasszikus debütáló káosz-lemeze, a War And Pain, a gyorsabb agresszoroknál olyan crossover legendák, mint a DRI, de nem győzőm hangsúlyozni, hogy az Obnoxious Youth nem akar egy dobozba se bekerülni. Nem is lesz könnyű őket erre rávenni. Már csak Affe „Phantasma” Piran pimasz, érdes, indulatoktól feszülő orgánuma okán sem.

Üdítő, energikus hang egy elvileg nem túl izgalmas terepen.

SOKKOLÓ EXTRA
OTOMOS

PENNHURST Törésvonal

KIADÓ: H-MUSIC / ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD / 9

Nem fogom megjátszani, hogy Pennhurst-rajongó vagyok az első daloktól, mert az hazugság lenne. Sőt, a történet legeslegelején még némi unszimpatiám is volt feléjük talán. Nem tudnám pontosan megmondani, miért, de ott lebegett köztem és a zenekar között valami. Aztán jött egy énekescsere és a Csárádi Róbert csatlakozásával készült első nagylemezt hallgatva el kellett ismernem, ez egy profi produkció. Robi hangja nagyon működött nekem a zenére és egy podcast alkalmával tökéletesen helyére került minden, amit ez a zenekar képviselni akart. A Törésvonalra már így fordultam rá.

Nagyon szimpatikus, hogy van a bandában céltudatosság, törekvés, de nem törtetés. Amikor a zenekar motorja, Horváth Imre gitáros/dalszerző pedzegette, jön a második lemez, hozzátéve, tetszeni fog, megmondom őszintén, hittem neki és kíváncsian vártam az anyagot. Ez a 13 dal, bő 47 percben túlzás nélkül csemege annak, aki az ezredfordulón volt tinédzser, de azóta is nyitott füllel hallgatja a zenei világot. Megmaradtak a nu metalos ízek, amik mindig is jól működtek a csapatnál, a hangzás egyszerre lett gépiesebb, már-már industrial néhol, mégis karcosabb, az elektronika is kiegyensúlyozottabban került a dalokba. Sehol nem érzem, hogy erőltetve lenne bármi is, sokkal organikusabb, természetesebb az egész és míg a hatások sokkal kevésbé egyértelműek ezúttal. Az Őrizetlenül esetében beazonosítható volt, hogy a csapat sokat hallgatott mondjuk Korn-t vagy Slipknotot, megannyi más banda mellett, most nagyon komoly bajban lennék, ha hatásokat kellene sorolnom, ezért úgy döntöttem, nem is fogok. Ez tényleg modern felfogású metal lemez, erős nu metal/extreme metal ízekkel, néhol egész nagy ívű, dallamos, de nem szirupos refrénekekkel. Gyakorlatilag minden olyasmi, amit kifogásoltam az előző anyagnál, mostanra eltűnt.

Már a lemezt nyitó Intro után berobbanó Szörnyszülőtnél feltűnt egy alapvető különbség az előző albumhoz képest: Robi sokkal otthonosabban mozog ebben a zenei közegben. Jobban,

változatosabban énekel, ráadásul a szövegek is sokkal ütősebbek most, mint korábban. A műfaji klisék is csak részben maradtak meg, a szövegek is inkább napjaink problémáira reflektálnak, nem pedig a „jajderossz nekem” tini attitűd érvényesül, hanem a szövegek terén sem féltek felnőni a feladathoz. Ez pedig rendkívül fontos, mert nálam általában itt csúsznak ez a hasonló lemezek, pláne magyarul. Ha azt érzem, leesik a szöveg a zenéről, az szabályosan felb@ssza az agyamat mindig. Na, hát itt ez olyannyira nincsen jelen, hogy sokszor második körben már énekeltem a refréneket. Elismerésem! A tucatnyi új dal között persze vannak kimondott slágerek, mint a címadó, az Emlékezz a jövőre!, a Leeresztett pajzs, vagy a lemezt záró Vihar közeleg, mégsem emelnék ki szívesen semmit, mert egységes, koherens egész az anyag. Egyben ez az egyetlen pici „hibája” is a cuccnak, hogy túl konstans és emiatt biztosan lesz, aki esetleg unalmas érzi majd, vagy legalábbis a kiugrásokat hiányolni fogja. Nekem speciel rendben volt így! Az angol változatot hallgatva pedig az sem lepne meg, ha ezt határainkon túl is díjazná a közönség.

A Pennhurst jött, berúgta az ajtót, az asztalra csapott és jelezte: itt vagyunk és itt is maradunk, inentől kötelező számolnotok velünk, ha tetszik, ha nem. Ha őszinte akarok lenni, nekem tetszik. Kell ez az attitűd és ez a minőség, mert ebből lesz a következő nagy generáció, amire jelen állás szerint a Pennhurstnek is esélye van belépni. Őszintén drukkolok nekik!

PORTRAIT The Host

KIADÓ: METAL BLADE / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 10

Már a korai albumok esetében is erős leegyszerűsítésnek éreztem a Portrait zenéjét szimpla Mercyful Fate/King Diamond-kópiának tituláló véleményeket, a 2021-es At One With None esetében pedig ez már egyenesen nonszensznek minősült. Szerintem odáig is volt egyfajta egyedi íze a svédnek muzsikájának (a zenei alapok tekintetében nem kevés beszűréssel az extrémebb-blackesebb vonal irányából), a három évvel ezelőtti korongon pedig még markánsabb arcú dalokkal álltak elő.

Fotó: Stefan Johansson

PORTRAIT

A konceptuális jellegű The Hosttal aztán még magasabbra emelték a tétet, az ördöggel cimboráló szövegvilágú sztorimesélős anyag ugyanis a maga 74 és fél perces játékidővel előzetesen bizony erősen kétéseles nekifutásnak tűnt. A hős korban ('80-as évek) ez egyértelműen duplalemezes terjedelemnek számított, amire tradicionális vonalon lényegében nem volt példa annak idején, és bizony azóta is kevés ilyen hosszúságú old school metal anyag született illetve születik.

Könnyen unalomba is fulladhatna a The Host egy és egy-egy órája, azonban mind zeneileg, mind szövegileg olyan tartalommal és tüsszel sikerült megtölteni a dalokat, hogy lényegében észrevétlenül röppen el az idő a lemez hallgatása közben. Gonosz hangulatú, mondandójában okkultizmussal és boszorkánysággal kokettáló, alvadt vértől iszamos heavy metal ez (a borító titalálát!), melyre a műfaj régebbi, obskúrabb megközelítésű bandái éppen úgy hatottak, mint – főként a gitárjáték és egyes dobtempók tekintetében – a skandináv black metal dalközpontúbban fogalmazó képviselői. Az énektémák ezzel együtt továbbra is úgy mond hagyományos terepen mozognak, a korai érához képest több közepes fekvéssel és kevesebb diámondizmussal, mélyről perzselő tüsszel és szenvedéllyel. A frontember Per Lengstedt tolmácsolásában egyszerűen borzongató hallgatni ezt a sötét atmoszférájú sztorit – nem melleleg a fickó élőben is baromi szuggesztív előadó, ahogy azt két ízben volt már szerencsém megtapasztalni. De a Christian Lindell/Karl Gustafsson gitárpáros ízes, markáns játéka is külön figyelmet érdemel, érdemes legalább egyszer külön rájuk figyelve végighallgatni a lemezt. A meglehetősen szövevényes dalok tempók, hangulatok és dallamok tekintetében egyaránt széles spektrumot járnak be: az intrót követően berobbanó The Blood Covenant például kapásból tremoló-riffektől és szélesebb dobtempókat hiszant (később a Treasuryben, a Sound The Hornban és a Sword Of Reasonben blastbeat tempókat is hallhatunk), míg az éjféktek féllírai One Last Kiss meglepen melodikus megközelítésű.

E két véglet közt számtalan izgalmas sodrású zenei fordulattal, delejes hangulatokkal vár minket a The Host – mindezt pedig az esszenciális jellegű, 11 és fél perces záró opusz, a The Passions Of Sophia koronázza meg. Itt koncentráltan jelenik meg mindaz, amiről fentebb írtam, és amitől ez a zenekar annyira kedves a számomra. Ez, és a Die In My Heart a két fő favoritom az idei eresztésről, azzal a megjegyzéssel, hogy leginkább komolyan odafigyelve és egyben végighallgatva mutatja meg erőnyeit a Portrait hatodik nagylemeze. Számomra 2024 egyik legfontosabb korongja ez, az év végi húszas listám első felében biztosan benne lesz.

PÖLTERGEIST Nachtmusik

KIADÓ: BAD OMEN RECORDS / ÍRTA: POSTA JÁNOS / 10

Van ugyan ez a fedősztori, hogy Kalen Baker 2019-ben otthonától (Calgary, Kanada) elszakadva, magányából és honvágyából fakadó szomorúságában elkezdett zenéket írni, majd azokat közzétenni a Bandcampen, és elvileg ezen szerzemények egy részéből áll össze a beszédes című bemutatkozó album is, de a nyolc plusz két posztpunk/goth rock tételt meghallgatva bárki számára nyilvánvaló lehet, hogy a Nachtmusik valójában egy 1985-ös időkapuszulából került elő valahol Angliában vagy Nyugat-Berlinben. A stílusjegyeket mintaszzerűen bemutató szellősen hangszerelt, basszusvezérelt, (számomra) hol Coc-teau Twinst, hol az egész korai New Model Armyt idéző szomorú dalok bármely walkmanes házbuzi kedvencei lehetnek. A stílushoz tökéletesen igazodó hangzás és borító teszi fel az umlautot az á-ra.

REVERBER The Satan Creation

KIADÓ: PUNISHMENT 18 / ÍRTA: KÁNYA FERENC / 9

Két éve októberben járt nálunk ez a talján banda, akkor az aktuális, 2020-as Sect of Faceless albumukat túrúztatták meg az S8-ban is, három hazai banda társaságában – közülük talán a modern metalos Far From The Shore volt valamilyen szinten releváns a Reverber thrash metaljához, amit én akkor úgy jellemeztem a My Name Is Destruction nóta címével viccelve, hogy „no, your name is Kreator”. És milyen szinten előrelátó vagyok!

A Sect lemez annyira még nem volt IGAZÁN Kreator, csak azon az intenzív, nyers és rámenős Ruhr-vidéki módon nyomta, ahogy az Accuser, az Assassin, a Darkness, a Sodom... vagy a Kreator például. A Satan Creation albummal – ami a harmadik a Reverbertől – viszont rendesen beleásta magát a római légió Milléék napjainkra jellemző „ráncefvarrott régisulis thrash” muzsikájába.

Dilemmáztam rajta egy keveset, hogy ez most a megítélés tekintetében előnyt vagy hátrányt jelent, mert szeretem a Kreator, de általában én sem értékelem túl nagyra azokat a bandákat, akik nem a saját útjukat igyekeznek keresni-járni, hanem valaki másét. Nem kedvelem például a Blazon Stone vagy a Lonewolf albumait, hallgatom inkább a Running Wildokat. Vagy a korai Heavenly cuccok helyett a Gamma Rayt. A Slaves helyett a régi Slayter. De: gondoljunk bele, honnan jöttek az olyan bandák, mint az Attic vagy a Portrait például! Vagy a Ram! Honnan és hová jutott mondjuk az Onslaught vagy a Suicidal Angels? Szerintem mindenki tud néhány pozitív példát. Ők sem találták fel újra a kereket, viszont tők jól gurult az övük is és jól gurul most is. Mindannyian szerettek valamit, és az ő szeretetében találták meg önmagukat – mint egy vallás! A Bibliában nem, itt azonban megbocsátható bűn, ha valakik bálványokat, képeket faragnak – aztán idővel maguk is kőszobrok lesznek valaki kertjében. Értjük? Tehát ha valaki csak másol lelketlenül, vagy mondjuk még szarul is – az gáz. De ha jól csinálja és épül is belőle – nos, az annyira nem elítélendő szerintem. És ha épült, építsen tovább.

Ez az olasz négyes – de legfőképp a gitáros-énekes-bandafőnök Marco – olyan módon elcsajátította a Kreator zenei glosszáriumát, hogy képes copy-paste másolás nélkül alkotni belőle, ráadásul úgy, hogy mindeközben az önanonosságát is megőrzi benne. Megőrzi, hiszen nincs a kezében az alkotó teljes, személyes eszköztára, ezért kiegészíti a magáéval. Zárójel: hasonlóan csinálja tulajdonképp az AI is, bár „ő” nem önanonos, de tanulmányoz, elmélyül és újraalkot úgy, hogy felismeri és alkalmazza az alkotói logikát, tehát akár a személyes eszközöket is „megszerzi”. Az, hogy innen tovább képes-e lépni és sajátot alkotni, most még kérdés. A Reverbert viszont érzem annyira potensnek, hogy erről a jelenlegi „realisztikus replika” lépcsőfokról simán feljebb lépnek majd, legalábbis nagyon csaldónék, ha nem így lenne.

Nos, a védőbeszéd után lássuk, mit is tartalmaz az anyagunk! A dalrend szerkesztési elve ismerős. Kell egy, a kar szórászálat jól vigyázzba állító, egy perc körüli intro, majd egy berobbanó, dinamikus kezdőnóta rengeteg puskaporról – Prelude és címadó: pipa. A következő fokozatban rántunk egyet a gyeplőn – Kill the Clown: pipa. A következő tétel még egyet a hátsók oldalára csap a szíjjal és teljes gőzzel/gázzal/erővel előre – Culpa Gravis: pipa.

Ezt követően a Kreator esetében általában megtörténik a szíj behajítása a lovak közé és kezdődik a tartalmi mondanivaló kibontása. Itt azonban még két további dallal arrébb is nagyon szoros a gyeplő, de egyre erősebb az az érzés, hogy ez egy olyan album, ami egy alternatív valóságban, egy párhuzamos dimenzióban vagy valami ilyesemben AKÁR egy Kreator is lehetne. Egy k*va jó Kreator. Két nóta, az Overdose és a Hail the Psychopaths a Napnál is világosabban rávilágít, hogy ez a muzsika nem olcsó kópia. Ezek azok a tételek, amelyeket, pontosabban amelyekhez hasonlókat Mille valósínűleg soha nem fog írni. Az alkotó itt nem szimplán hasonlítani akart, hanem hozzátenni, alkotni belőle – és sikerült!

Az igen technikás és dallamérzékeny szólómunkát általában érdemes figyelni az albumon, a Psychopaths viszont az egyik legszebben megkomponált szólódarabot kapta a záró The War Is Yours-é mellett. A dobjáték szintén figyelemre méltó, elsősorban az akrobatikus technika miatt. Ahogy a videókat néztem, Alessio egy egyhengeres cuccot használ. Szépek a duplák, viszont vannak olyan nóták (pl. a Psychopaths vagy az Ekbon Syndrome), amikben mintha quadruplert is hallanék. Az is lehet, hogy ilyen gyors a lába, vagy rezgőn volt a mobilja a felvétel közben, és a nagydobra tette?

A csapat a legutóbbi Sect of Faceless lemez végére is tett egy feldolgozást, ott az Angel Witch saját magáról elnevezett klasszikusát formálták ízlésük szerint, ezúttal pedig a Manowar Thorját az idén negyvenves Sign Of The Hammer lemezről. Így kell feldolgozni egy dalt!

Lényeg a lényeg: mind a dalszerzői készségek, mind a muzsikus képességek arra mutatnak, hogy ez a csapat többé válhat annál, mint amit jelenleg gondolnak róla. Kib*ottul Kreator amit csinálnak, de nekem rendkívül szimpatikus volt, szórakoztatott, lekötött és úgy tudtam élvezni, mintha valóban egy ismeretlen Kreator-albumot hallgatnék. Millééket sem a név miatt hallgatom, a tőlük várt zenei élményt pedig itt és most, nekem a The Satan Creation is hozta.

SATAN Songs in Crimson

KIADÓ: METAL BLADE / ÍRTA: KÁNYA FERENC / 8

Több mint egy hónapja hallgatom ezt az albumot. Igazából nincs ebben semmi különös, néha alakul úgy, hogy sokáig hallgatók egy-egy lemezt. Talán meg akarom érteni, vagy meg akarom kedvelni, magam sem tudom. A bandát azért emlémem nem kell bemutatni senkinek! A Satan egy olyan csapat, aminek nem azért ismerik sokan a nevét, mert mainstream, hanem mert kult. Egy élő lelet a NWOBHM éveiből. Kiácsol egy dinoszauruszt, aki elmondja, hogy ő bizony nem halt ki csak lepihent és ne is próbáld meg meggyőzni arról, hogy már nem a Jura korszakban vagyunk.

„Ha nosztalgiára vágysz, ez nem neked való zenekar. Mi csak előre tekintünk, ez mindig így volt és így is lesz.” – mondta Russ Tippins gitáros nemrég egy interjúban. Ezek a szavakon azért hosszasan elgondolkodik az ember fia, de annyi tény, hogy a brit metal legenda talán tényleg nem is ugyanazokat a lemezeket készíti el időről időre. Van erős hasonlóság a dalok között stílusban is, hangzásban is, persze – ugyanazon a fán nőttek. A banda megszólalását egyértelműen Tippins soundja határozza meg, a dalokat pedig a játéka, na és persze Brian Ross hangja. Ha hallottál már tőlük ezt-azt, azonnal felismered ezt az alapvetően tempós heavy metal muzsikát kitölt közepkel szóló, gyors lickekkel cifrázott kvintakkordos témákkal, összetett riffekkel és szólókkal, markáns középlágéjú, kevert tónusú énekkel.

A Satan gyakorlatilag egy működő példa az új hullámis brit heavy metalra. A Songs in Crimson pedig egy olyan album, amit hallva az ember biztos benne, hogy ez a Satan, mégsem teljesen olyan az elődei után meghallgava, mintha ugyanazt a lemezt forgatnád a végtelenségig. Nem könnyű, nem egyszerű anyag, de azt hiszem, ez a két kritérium a brit metal reformkorának idején sem teljesült a legtöbb dalra, meg hát... ha voltak is feltételek, valószínűleg pont nem ezek voltak.

Az albumot hallgatva nem csak az 1983 feelingtől – mert hát van vastagon – állt fel a karomon a szőr. A Satan-dalokban nem csupán a 70-es évek brit hard rockjának és heavy metaljának hatásai vannak jelen, de gyakran tetten érhetőek ugyanebből az évtizedből a brit progresszív rock hatásai is: a kísérletező megközelítés, a komplex szerkezeti formák, a szokatlan összhangzattani megoldások. Ezt a látást addig feszegették Tippinsék, hogy ezúttal szinte teljesen kizárták a konvencionális moll/dúr rendszert az akkordépítésből. A riffekben és a szólókban, ahová csak tudtak, beszuszakoltak egy-egy olyan hangot, ami minimum furcsa vagy szokatlan a helyén, a Whore of Babylonban például már Disszonancia felé a határátlépőnél tartanak. Ezekről a hangzatról nekem több helyen a korai Genesis vagy a King Crimson jutott eszembe – anélkül, hogy hasonlítani akarnám most a bandát – és ebben a fényben

még „kultabb” a Songs in Crimson. Néha viszont úgy érzem, mintha akarattal tolnák rá a bringát erre a vonalra. Nehéz követni a nyomát.

Az anyag nem nyílik meg azonnal, pedig már az elégikus Era magasságában szimpatizál. Nehezen barátkozik. Az olyan dalok, mint a feszes, egyáltalán „nem papás” tempókkal nyitó Turn the Tide vagy a súlyos, nagyokat bólogató Truth Bullet engem instant el szoktak varázsolni – itt nem így történt. Keltett három vagy négy hallgatás, mire a heavy metal velejéhez talán legközelebb álló Sacramental Rites egyszer csak beengedett.

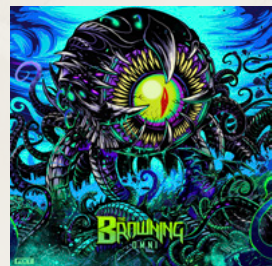
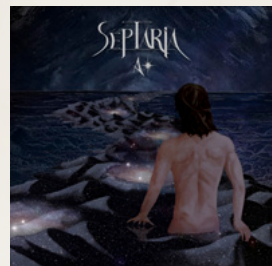
Nincs konkrét információm arról, hogy a Songs konceptalbum lenne, én mégis érzek benne egy muzikális gerincet, amit végig tapintani lehet, ez mentén fűződik össze a rengeteg téma egyetlen darabbá, a tételek között a szünet csupán a szín megváltozását jelzi. Nem is tudnék dalt kiemelni, ami egészében különösen tetszett volna, talán nem is kell. Van számos részlet, ahol rövid időre kibújik a heavy metal a zsákból, a '70-es évek legvégén és a '80-as évek legelején definiált szabályok szerint, ám ha csak ezekről szólna a lemez, nem volna másabb, mint X vagy Y. Zeneszerzés tekintetében tény, hogy nagyszerű, átgondolt, felnőtt munka. Egyéb tekintetben meg... nekem inkább nem tetszett mint igen, de mindig amellel kardoskodok, hogy hagyjuk meg a művészek az alkotás szabadságát, ne a megfelelni akarás dolgozzon, és ne kényszerüljön minden alkalommal ugyanabba a saját maga által létrehozott – ELVÁRÁS feliratú – kiöntőformába önteni a gondolatait, álmait, vágyait, céljait, örömeit, bánatait, küzdelmeit, emlékeit, stb. olvadékat.

Kicsit másabb, kicsit szokatlanabb – fura vagy épp kivételes – ezért megosztó lemez lesz ez a rajongók között, úgy érzem. Valószínűleg az is borítékolható, hogy nem ez lesz az a Satan-album, ami új rajongók hadát hozza majd a zenekarnak. Mindenesetre egy „mihez tartás végeti” meghallgatást bőven megér, különösen ha rendelkezel olyan élettapasztalattal, ami megkönnyítheti ennek a muzsikának a befogadását.

SEPTARIA A* (Astar)

KIADÓ: KLONOSPHERE RECORDS / ÍRTA: POSTA JÁNOS / 9

Franciaországban valószínűleg már tananyag a Gajira a zeneiskolákban, de a próbatermekben mindenképpen. A Septaria kicsit hosszúra nyúlt, akár duplának is mondható bemutatkozó albuma is bőven merített a Duplantier Band (vagy éppen a The Ocean) életművéből, de azért bőven vannak itt itt egyedi ízek. A szövegileg a psziché és az univerzum kapcsolatát boncolgató lemez nagy része (különösen a második fele) elszállós, fájdalmas modern prog metal, ami kellően nehéz ahhoz, hogy hangulattól függően vagy azonnal lekapcsolós vagy ismétlős legyen. Egyelőre inkább ismétlős.

SEPTARIA

SUIDAKRA Darkanakrad

KIADÓ: MDD RECORDS / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 8

Arkadius, a düsseldorfi zenekar gitáros-énekes főnöke szereti az anagrammákat és a nyelvi leleményt (olvasd csak a nevét visszafelé!). Ezúttal az új album címe sikerült jópofán trükkösre – maga a lemezanyag pedig egészen erőteljesre. Erről azonban később, most néhány alapinfó a csapatról. Emberünk kerek három évtizede alapította a formációt, amely – igaz, jó pár tagcsere árán – azóta is folyamatosan üzemel, koncertezik és lemezeket készít. A Darkanakrad már a tizenhatodik(!) nekifutásuk a sorban, melyen a tőlük jó ideje szokásosnak mondható folkos-göteborgias metalt játsszák – jóval magasabb színvonalon, mint amit relatíve ismeretlen mivoltuk alapján előzetesen esetleg gondolhatnánk. A korai In Flames és Dark Tranquillity világa nem rossz támpont velük kapcsolatban, ami már csak azért is megáll, mert a folkos dallamcsoportok itt is jó lézssel, inkább amolyan fűszerként jelenítődnek meg, mentesen a felesleges harsányságtól és a sörhabos csürdögöléstől. A zenekar ezen a korongon is részben kelta mitológiával foglalkozó, részben fantasy tematikájú szövegekkel operál – Kris Wervimp szép borítófestménye pedig vizuális oldalról támasztja alá mindezt. Arkadius gitározás mellett a csargását ellenpontozandó a másik hathúros, Sebastian Jensen szállítja a tiszta énekdallamokat, maga a zene pedig mindeközben kifejezetten gitárközpontú, tempós és harapós. Mindezzel együtt viszont tele van jobbnál jobb gitáron szállított harmóniamenetekkel, dallamokkal is. Nyilván nem a legeredetibb recept ez, de a banda tekintélyes múltja, Arkadius konok kitartása, és az itt hallható dalok színvonala miatt ezt nem rovom fel nekik.

Az album első fele komoly intenzitással vágat végig a hallgatót, féltávnál érkezik csak egy rövid pihenő az instrumentális Ashes Of Truth képében, hogy aztán ismét a lovak közé csapjon a brigád. Néhány komor hangvételi meglassulás ugyan akad menet közben, de alapvetően ezekkel együtt is egy feszes, pörgős lemez a Darkanakrad. Az In Shadows Deep szép dallamait követő utolsó tétel – címe: At The Gates Medley, na, vajon miért... – ezek után már amolyan bónusz-ként zárja az 50 perces korongot. Voltaképpen enélkül is kerek egész lenne a történet, de nyilván így is rendezben van a dolog. Jó párszor lement nálam az utóbbi napokban a lemez, és még fog is jócskán forogni – soha rosszabb kísérőzenét az ősz utolsó harmadához.

THE BROWNING OMNI

KIADÓ: FIXT / ÍRTA: ZUBOR OLLY / 9

A Jonny McBee által 2005-ben alapított The Browning olyan stílusban tolja ipari jellegű deathcore muzsikáját, amit egy kemény zenét kedvelő hallgató vagy nagyon imád, vagy nagyon utál. Szerintem „békés” középút itt nem létezik...

Tulajdonképpen már a zenekar hangszerezése is olyan, amely több fanatikusknál vért kívánhat. Hiszen, az annak idején egyszemélyes projektként induló, 2010 óta viszont (általában...) teljes csapatként funkcionáló The Browning olyan mértékben használja az elektronikus, vagy mondjuk ki, technós/rave-es hangszíneket, amit nem biztos, hogy egy „old school” rocker el (és be...) tud fogadni. Tény és való, nagyon nyitottnak kell lenni ahhoz, hogy az amerikaiak hangzásvilágát minden fennakadás nélkül át tudjuk lökni a hallójáratunkon.

En azok közé a zenebarátok közé tartozom, akik annak idején kíváncsian, nagy érdeklődéssel fogadtam az elektronikus poszthardcore, metalcore, és pláne deathcore csapatok felbukkanását. A The Browning színre lépésével pedig elégedetten konstatáltam, hogy na, végre egy zenekarnak sikerült az alpból egymástól teljesen idegen stílusjegyeket, hangzásvilágokat tökéletesen összepárosítania.

Mindezek tudatában talán nem meglepő, hogy az OMNI lemezt is hatalmas érdeklődéssel vártam. És nem is kellett csalódnom! Az itt felcsendülő és/vagy felrobbanó szerzemények ugyanis még az elektronikus hangszínek burjánzása ellenére is olyan süllyal rendelkeznek, amilyenek sok egyéb, a

„szimpla” deathcore stílusban ügyködő zenekar ha megfeszülne sem tudna megvalósítani. A húros hangszerek dübörgő, földrengésszerű megszólalása tökéletes párost alkot a csilingelőbb, technós aláfestésekkel. A stílusban már-már elengedhetetlennek tekinthető, így annak rendje s módja szerint fel is vonuló breakdownok itt simán megférnek a tuc-tuc alapokkal ellátott, metalos (deathcore-os) hangszerek nélkülöző diszkós váltások mellett.

A szokásosnak mondható elektronikus brutalizálás árnyékában némi „gyengédség” is megjelenik a The Browning produkciójában. Ez köszönhető annak is, hogy Jonny felesége, Moon McBee is vendégszerepel a korongon. A csajszi tiszta (diszkós...) énekével ellátott címadó tétel pedig olyan melódiákat, slágeres témákat vonultat fel, amelyek eddig nem igazán voltak jellemzőek a zenekarra. De még mielőtt bárki is megjedne, abban azért biztosak lehetünk, hogy Jonnyék sem ezzel, sem egyéb más dallal nem fognak felbukkanni a rádiós sikerlistákon.

Engem viszont nem érdekel, hogy mindez vért kíván-e, vagy sem, de nálam egyértelműen odakerül az aktuális kedvencek közé az OMNI. Nem kétséges, Jonnyék továbbra is az elektronikus deathcore zászlóvivőinek számítanak, első rangúan bizonyítva azt, hogy az egymástól fényévekre álló hangzásvilágok összepárosításából is lehetséges irgalmatlanul súlyos dalokat komponálni.

THE FLIGHT OF SLEIPNIR Nature's Cadence

KIADÓ: EISENWALD / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 8

A black metalon belül létezik egy olyan irányvonal, melynek részvevői mintha teljesen összefonódnának a természettel, annak erőivel: együtt futnak a folyókkal, tekergődznek az indákkal, folyondárokkal, repülnek a sasmadarakkal, égitőnek a fákkal; a gyökerekkel együtt kutakodnak a föld alatt, megbújnak a kövek között, s együtt lélegeznek, leledznek a teremtett világ megannyi csodájával, rezdülésével, születéssel-halállal, az örök körforgással és visszatéréssel. Amerikában jelentős vonulata van az ilyen szellemiségű csapatoknak, elég a Wolves In The Throne Roomra gondolni: tökéletesen élnek a természeti misztika világát, mind zenében, mind látványvilágban. A természet láthatatlan erői által mozgatott látható gyönyörűségeit, vadságát, káoszon túl is kirajzolódó rendjét a 2007-ben alakult colorádói The Flight Of Sleipnir is lankadatlan lelkesedéssel festi meg hangokkal, s rajzeszközökkel, hiszen a borítóikat is maguk készítik, jelesül David Csicssey dobos/énekes/gitáros.

A Nature's Cadence a The Flight Of Sleipnir nyolcadik albuma, s meg kell jegyeznem, hogy a csapat esetében csak részben helytálló a recenzió első mondatában szereplő stílusmegjelölés, ugyanis a kvartett zenéjében a doom metal kezdettől fogva jelen van, ám a black metal esztétikája, a gitárokból megjelenő északi jellegű dallamok, valamint a kérges ének mindenütt átszővi a négyes kompozícióit. Jó példa erre a Madness című tétel, amiben a hagyományosnak tartászo doom metalt, a komótosan pulzáló riffeket, tempókat black metalos gitárdallamok gazdagítják, s a melodikus énekrészek közé érdes rikácsok ékelődnek. Ezeket az elemeket jó érzékkel gyúrja össze a kvartett egy organikus egész képét tárva elénk. Ez a megvalósítás a szerzemények zömére érvényes.

Ugyan a csapatról elmondható, hogy kompakt szerzeményeket igyekeznek megformálni, szeretnek kalandozni, zenei kirándulásokat tenni, így az előző bekezdésben említett dalban slide gitár is hallható, jelezve, hogy a csapat olyan, akár egy önfeledten nézelődő utazó aki örömet leli a pazar természeti környezetben, s nem mond nemet egyetlen alkalomra sem, amikor felhíghat egy magaslatra, megízlelhet egy húros bogyt, megszagolhat egy szép virágot. Ily módon a szikár metalos részeket bármikor megszakíthatja egy-egy akusztikus betét, hangulatváltás. De aki ismeri a The Flight Of Sleipnir korábbi lemezeit, nem lepődik meg.

A zenekar jó értelemben válogat a metal és a metalon túli zenei eszközök, formák között (pl. a country hatása is érződik olykor), s ezek közül azokat építik be az adott tételbe, amelyek a leginkább alkalmasak arra, hogy megrajzolhassák a kifejezni kívánt érzéseket, hangulati íveket. Ezt szem előtt tartva a The Flight Of Sleipnir most sem tett másként, mi az előző lemezekben: kiírták magukból a 2021-es Eventide album óta felgyülemlett ötleteket, dallamokat, gondolatokat, és zárandokolnak tovább.

SOKKOLÓ EXTRA OTOMOS

TIME LURKER

THE RETALIATORS

Original Motion Picture Soundtrack (Deluxe)

KIADÓ: BETTER NOISE MUSIC / ÍRTA: POSTA JÁNOS / -

Több új számmal kiegészítve, afféle zenei rendezői változatként és stílusosan a halloweeni piacra újra megjelent a 2022-es – egyébként több zenészt is felvonultató – The Retaliators című horrorfilm válogatásalbuma. Ezek az új tételek gyanítom, nem csendültek fel a filmben, azt is mondhatnánk, hogy felsejlik egy kiadói kaszasuhintás a háttérben, de a fizikai hanghordozók szépek, a gyűjtőknek érdekes lehet.

A deluxe változaton hallható 34 szám között van néhány hangulatkeltő eredeti filmzenei tétel is, az album döntő része azonban modern rock/metal a színtéren ismerős nevekkel és vállalható színvonalal. Kilóg a sorból az egyáltalán nem rockos Tommy Lee feat. Push Push, az old school rockos Crossbone Skully és Classless Act, a rap metalos Hyro The Hero és a The Hu (többek között a The Trooper feldolgozással).

Van itt egyébként jóság (Papa Roach, Five Finger Death Punch, The Funeral Portrait stb.), szóval ha nem vagy a modern dallamos stílus ellensége, akkor alapvetően kellemes hallgatnivaló ez a gyűjtemény.

THE TALE UNTOLD

Counterculture

KIADÓ: THE TALE UNTOLD / ÍRTA: ZUBOR OLLY / 6

A 2016-ban Omahában alakult formáció két EP-t követően idén novemberben adta ki bemutatkozó nagylemezét. A játék neve leginkább modern metal lehetne, igaz, összességében rendkívül kemény feladat egyetlen skatulyába beilleszteni a soraiban két leányzót és három srácot felvonultató formációt.

A zenekar hivatalos weboldalán maguk a tagok is bevallják, hogy a poszthardcore-ból és a djentből ugyanúgy merítenek inspirációt, mint a hard rockból. Igaz, a lemez hallatán én gyorsan hozzátennem, hogy valószínűleg ez a műfaji felsorolás messze nem teljes.

Persze, a sokszínűsége való törekedés, a zenei határok totális figyelmen kívül hatása ma már nem számít egetverő bűnnek. Így a Counterculture folyamatos hullámszásával, hangulati ingadozásával nekem sincs különösebb problémám. Ami inkább zavar, hogy a nagy kalandozások közepette mintha a legfontosabb dologról feledkeznének meg az omahaiak: a vezérfonal kialakításáról.

Nyilván megvan annak a bája, ahogyan Eliss Hall extrém módon vokalizál a mikrofon mögött. Még akkor is, ha a színtér azért jócskán felvonultat nála erősebb torkú hölgyeket is. És az is különleges, hogy a másik leányzó, Ashlee Boyce a dobok mögött tüsténkedik serényen. Ám, mintha ezzel le is tudnák az igazán spéci dolgok felvonultatását a zenekar tagjai.

Még a szép számmal előforduló tiszta énektémák ellenére sem tudnék egyetlen olyan emlékezetes dallamot említeni, ami az átlag fölül emelné az albumot – vagy annak legalább egyetlen szerzeményét. Amolyan biztonsági játék zajlik itt, erős megszólalás, de a közepes szintet még véletlenül sem meghaladó témahalmazás kíséretében. Mintha az a bizonyos inspiráció-merítés csak a műfaji sajátosságokra korlátozódna, miközben a komponálási készségre egyáltalán nem lenne hatással.

Mondhatni, a poszthardcore, a djent és a hardcore tankönyveit hallhatóan tényleg átlapozta a banda, de azon felül, ami a papírra van vetve, nem tud mást hozzátenni a tanultakhoz. Erre a legjobb példa éppen a Paper című szerzemény, amelynek vezérdallamából egy egészen fogós téma is kerekedhetett volna, de a vége úgy össze van csapva, ami már-már fájó érzetet kelthet a hallgatók számára.

Én azt mondom, hogy legközelebb kicsit kevesebb energiát kellene fektetni a tagok által kedvelt stílusok mindegyikének megpendítésére, és jóval többet a dalok megkomponálására. De az is lehet, hogy egy nagynevű producer is csodát tudna tenni a formációval. Már ha a modern metalos műfajnak egyáltalán szüksége van még egy „határtalanul muzsikáló” csajos alakulatra...

TIME LURKER

Emprise

KIADÓ: LES ACTEURS DE L'OMBRE PRODUCTIONS
ÍRTA: MILÁN PÉTER / 8

A Time Lurker a virulens francia black metal-színtér éppen tíz évvel ezelőtt elindult képviselője. Bizonyos Mick akkor fogott bele egyszemélyes formációjának életre hívásába, s két évvel később két kisebb kiadvánnyal mutatkozott be. Ma már teljesen természetes az, ami a '80-as években csaknem elképzelhetetlen lett volna – legalábbis nagyon ritka volt –, de a '90-es években sem volt annyira elterjedt, hogy egy zenész teljesen egyedül alkosson „zenekart”. Ez leginkább a black metalra jellemző, amiben szerepe lehet annak, hogy ez talán a leginkább introvertált zenei irányzat – legalábbis a metalon belül –, s e műfaj környékén kóborol a legtöbb magányos lélek. Nem tudom, a Time Lurker alkotójára ez mennyire jellemző, mindenesetre a zene kimondottan professzionális, valójában akár csapatmunka is lehetne.

A fenti minősítés, mármint hogy a Time Lurker komoly produkcióval jelentkezik, az azonos címmel ellátott 2017-es debütálumból is elmondható volt, s az Emprise című kettes lemezre is érvényes. Mick tömören fogalmazott: 34 percben hömpölyög a zene, amely egy koncepcionális egészet alkot. Mint megtudtam, az Emprise cím a függőségről, az adiktációról szól, utazás az emberi tudalajába, vagy tudatalattiba, ha úgy tetszik, s a szövegek tele vannak önmarcangolással, tépelődéssel, de az „én” meghaladásának célkitűzése is felmerül. Illik ez a tematika egy ilyen műhöz.

A Time Lurker és az Emprise CD a black metal 21. századi vonulataihoz kötődik, nem feledve, még kevésbé elszakítva a szálakat, amelyek a '90-es évek északi BM-jához fűzik. De mivel ebben a műfajban – jól értve – szinte minden megengedett, így a lehetőségek tárháza csaknem kimeríthetetlen. Még akkor is, ha egy adott előadó nem akar nagyon messzire kalandozni a black metaltól. A hangszereképek terén eleve nagyon nagy a lehetőség a variabilitásra, ráadásul mivel a gitártémákat mindvégig fel lehet ruházni dallamokkal, amelyek tulajdonképpen bármilyen zenei forrásból származhatnak, ez szintén óriási horizontot tár a zenész/művész elé. Felhoznám a záró Fils Sacré dalt, amelyben a gitárjáték az atmoszferikus black metalra jellemző vízesésszerű hatást kelti, s tele van magával ragadó dallamokkal. Ez a zuhatagot imitáló hangözön (cascading sound) az album gyors részeit másutt is jellemzi. Nagyon hangulatos ez a vaskos, rétegzett hangáradat.

Mick a ritmushangszerekre is odafigyelt: ahol szükségesnek tartotta, kellőképpen feldíszítette a dobtempókat, ornamentikákkal látta el az alapritmust, s olykor a bőgőt is lehet hallani a felduzzadt gitárfolyamok mellett/mögött/alatt. Mindezt nagyban támogatja az organikus hangzás, ami pont ideális egy effajta anyaghoz. A sikolyoszerű ének viszonylag ritkán hangzik fel az albumon, inkább a hangszereké, a hangulatok felépítéséé a terep. Felfigyeltem, hogy a Disparais Soleil zenei elemei között szép női ének is megbúvik: bizonyos Sotte vendégszerepe a lemezen. A zene sejtelmességét, az e részletekben tapasztalható szinte légies természetét nagyban fokozza a női ének hangulatafestő szerepe. Az említettétel egyébként az Emprise talán legjobb kompozíciója.

Aki a hangulatokban szinte feloldódó, azokkal egygyé váló black metalt kedveli, szinte nem evilági ködökben úszó szerzeményeket, kedvére fog tenni a Time Lurker új albuma.

UNDER THE OAK The Last Of A Dying Breed

KIADÓ: WORMHOLEDEATH / ÍRTA: KÁNYA FERENC / 6

Nem azt mondom, hogy vártam már ennek a norvég öreg-fiúbandának a harmadik lemezét, mert annyira nem estem hanyatt a másodiktól, de ha már a kezembe került, gondoltam adok egy esélyt, már csak a kíváncsiságomnak is. Elődje, a Rattus Norvegicus egyenes szakkifejezéssel élve „középszar”, összességében egy túrhetően megszólaló, ám elég egyutas, egyszer hallgatható lemez volt. A sajátosságokkal leginkább hadilábon állt és egyetlen hangjára nem emlékeztem – mondjuk ez az enyhe sokkos memóriazavar már húsz perccel az utolsó szám után is tapasztalható volt.

A banda egy szabadidős feldolgozáscsapatból nőtt ki, ami mindent játszott a '80-as évekből, ami metal. Igazából ez a mai napig nem változott, tolják a kedvenceket, holott már három lemezre való saját nótájuk van. A nevük egy picit félrevezető, hiszen bár játszanak Candlemass-dalokat is, az Under the Oak – a zseniális Epicus albumról – nincs köztük. Annál több köze van a névhez a frontember Jostein garázs-rockklubjának, ami Oak névre hallgatott, amíg megvolt.

Eleinte Oak Thrash Tribe néven mutatta be itt a tudományát a senior team, később váltottak erre a misztikusabb névre. Aztán jött a Covid és a bezártság alatt összekalapálták az első lemezt, amit meglepően jól fogadtak a norvég rajongók. Lendületből jött a patkányos kettes korong, és ezt szinte napra pontosan két évre követi a The Last of a Dying Breed.

Nem csupán a hangzás, a zenei vonal is maradt, aféle régisulis „világthrash”, ami alatt azt értem, hogy a muzsikájuk igazából sem az európai, sem a tengerentúli színekhez nem köthető szorosán, azt’ egy kicsit mégis rokon mindenhová. A kompozíció nyilvánvaló szívjegyvei amerikaiak, ezek között a Metal Church, az Overkill vagy az Exodus tónusait érzem az alap fémes, nehéz Marshall soundon és a füstös hangszínen, a fejben pedig olyan megoldások illanak, ami nekem a Lowekorszakos Candlemass tempósabb tételeit (If I Ever Die vagy Emperor Of The Void ugrott be), dallamvezetéseit, harmóniai idézi – ilyen az album uralkodó tempójához képest visszafogottabb Nightmare – Shadow Of Darkness – The Last Of A Dying Breed harmas példál.

A szintén középtempóban zakatoló, a Wrath Of The Ripper verzeriffjéhez hasonló témával induló Grim Reaper címe beszélő, ez a dal egy főhajtás a két éve elment Steve Grimmert emléke előtt, de a feldolgozásbandákra általában jellemző, hogy a saját nótáikba is beszívárognak az ilyen-olyan ezerszer hallott, esetleg játszott riffek. Az Inner Truth Of Denial és Death By Cutlery esetében ki is hallatszik a Destruction és a Running Wild.

Elődjéhez hasonlóan a Dying Breed is alapvetően tempós, dinamikus anyag, a nóták között viszont nincs egy sem, ami egészében megfogott volna, bár a keleties középtémában elhaló semmilyen gitárszóval készült, amolyan Exodus-féle thrash Wobblehead közel állt ehhez, csak előbb vált unalmas-sá. Gitárszólók... külön fájdalom, hogy egy igazán jó szólót nem hallottam a lemezen. Az a legfájdalmasabb viszont, amit a Halloween Ride The Sky című speed metal klasszikusával történt az anyag végén. Zeneileg helytel-közlel egyben van a dal, a szóló itt is kamu, az ének viszont gyalázat, szélesebb nyilvánosság előtt szerintem ez vállalhatatlan. Látom, hogy most elkezdted keresni a neten... Óvatosan! A többi egyszer elmegy, ha van ráérő háromnegyed órád.

TIMELESS FAIRYTALE A Story To Tell

KIADÓ: VICISOLUM PRODUCTIONS / ÍRTA: SCHMIDT PÉTER / 7

Henrik Brockmann énekes neve leginkább a feketeöves Royal Hunt-fanoknak lehet ismerős, ő volt hallható ugyanis a dán csapat első két albumán, még mielőtt a helyére 1995-ben érkezett DC Cooperrel a fronton a brigád nagyobb ismertségre tett volna szert. Később aztán felbukkant itt-ott még az arc (pl. Evil Masquerade), de nagyobb horderejű dolgok nem kötődnek azóta a nevéhez. Kiválása ellenére kapcsolata a Royal Hunt-tal borral is rendeződött később, ennek legfőbb bizonyítéka, hogy az évtizedek során André Andersenék több albumán is hallhattuk háttér vokalistaként, vendégénekesként. Most pedig a tavaly megalakult Timeless Fairytale élén bukkant fel, ahol olasz és svéd muzsikuskárdával játszik neoklasszikus, melodikus hard rock/metal muzsikát... kicsoda véletlen, épp a korai Royal Hunt nyomdokán! És nem csak amúgy megközelítőlegesen, immel-ámmal, többé-kevésbé abban a zenei és dallamvilágban, vagy helytel-közlel olyasmi hangszerezéssel – hanem minden ízében már-már röhejes módon ugyanúgy, tokkal-vonóval, minden kis nüansznyi fordulataival és megfjétéseivel, barokkos dallamfordulataival, női vokáljaival, satöbbi. Ha nem tudom, hogy ez egy új anyag, simán elhiszem, hogy e bő háromnegyed órányi muzsika még a Royal Hunt műhelyében íródott, csak aztán DC érkezése miatt a fiókba került és a feledés homályába veszett. (A borítókép még rímél is a Clown In The Mirror frontjára, khm...)

Joggal merülhet fel a kérdés, hogy ennek így, ilyen formában vajon mi értelme van – nos, ahogy sok más esetben, úgy az éremnek itt is két oldala van. Egyfelől az első két Royal Hunt-lemez birtokában kijelenthető, hogy más-többet-újat nem nyújt a Timeless Fairytale azokhoz képest, sem zeneileg, sem hangulatában, sem bármilyen más szempontból. Ez a dolog egyik része.

Másfelől viszont ha tekintetbe vesszük, hogy közben a Royal Hunt zenéje nagyszabásúbb, grandiózusabb lett, ez az album meg a maga módján a korai, még szikárabb hangzású éra

WITNESSES

Joy EP

KIADÓ: C SQUARED MUSIC / ÍRTA: POSTA JÁNOS / 9

52 másodperc. Ennyi kellett, hogy megvegyen az album. Híjján voltam ugyan az előzetes ismereteknek, de már a borítót is sejtette, hogy ez a 'Joy' mélabúsabb élvezet az általánosan elfogadottnál. A nyitó, végtelenül fájdalmas Joy (Like a river) pedig egyértelművé tette, hogy a lemez egy komoly tiszteletadás a klasszikus brit doom metalnak. A hangulat később sem ül le, illetve áll fel, a második-harmadik-hatodik Joy is remekül hozza a korai Peaceville-es lemezek hangulatát – igen, egy kivétellel minden dalnak Joy a címe. Kiváló hallgatnivaló késő esti, kódós hazasétákhöz.

VON HERTZEN BROTHERS

In Murmuration

KIADÓ: DOINGBEINGMUSIC / ÍRTA: UZSEKA NORBERT / 9

A Von Herten Brothers egy 2000-ben alakult finn hard/progresszív rock csapat, melynek gerincét a három von Herten fivér alkotja. Hogy tényleg ez-e a családnevük, arra nem vennék mérget, de a nomen est omen mondás náluk csontra igaz: tényleg szívből zenélnék. Magam ezt először 2011-ben tapasztaltam meg, akkor a Pain Of Salvation előzenekaraként jártak Budapesten, majd néhány hónappal később már jobban vártam őket, mint az épp '70-es évekbeli prog rockba váltott Opethet.

Ezt azért tartom fontosnak elmondani, mert VHB-ék azon zenekarok közé tartoznak, akiknek annyira megvan a saját hangjuk, arcuk, hogy valószínűleg mindig azt a lemezüket fogod legjobban szeretni, amivel megismerted őket. Esetemben ez a Stars Aligned volt, az In Murmuration azóta az ötödik albumuk (amúgy a kilencedik), és mind tetszett, de egyik se talált be úgy, mint az. Sőt, ezzel az újjal már úgy voltam, hogy oké, tök jó, de elég lesz ennek 8 pont is. Ez attól változott meg, hogy nekiültem alaposan, csak erre figyelve, átrágni magam rajta. Ettől, és attól is, hogy ráeszméltem: egy dolog, hogy tipikus VHB-anyag ez, kb. mindent hallottunk már korábban, ami itt van, de attól még senki más nem játszik ilyen zenét.

Pedig a VHB, ha kiszálazod, szinte semmi egyénit nem tud felmutatni. Mások írták meg korábban azokat a zenei trükkö-

ket, amiket alkalmaznak. Nyilván minél később kezd valaki zenélni, annál nehezebb valami újat mutatni, hát még olyat, ami zenének is hat. Viszont a von Herten tesók (Mikko énekes-gitáros, Kie gitáros és Jonne basszer-szintis) olyan speciális, egyedi kevercset csinálnak a hatásaikból, hogy ilyen tényleg nincs még egy. Ennek legalapvetőbb eleme a vokálok masszív használata. Hármuk és aktuális társaik olyan vokálorgiát tesznek a legtöbb dalba, hogy még az angyalok is megtapsolják. Teszik mindezt jobbra a giccsen és túlzásbavitelemmel innen, bár néha átlépi a határt – de, b...a meg, még akkor is jók. Alap, hogy tanultak a Queentől, de ezen a lemezen bőven van '80-as évekbeli gigadallamos pop ill. aréna rock, s a legtöbb talán az Ascension Dayben. Ez a dal úgy indul, hogy a U2 örülne, ha ma is tudna ilyet írni, de van része, ami Van Halen-slágernek is beillene, olyan feelgood dallamos rock, ám a végére csaknem gospelbe vált. Amúgy az albumon szerepel a Budapest Art Orchestra, és esélyes, hogy itt is.

És azért örülök annyira ennek a dalnak, meg az egész lemeznek, mert az előző anyag (Red Alert in the Blue Forest), ami az egyik legerősebb a covid idején írt albumok közül széles e világon, szinte teljesen mentes volt a VHB-re amúgy annyira jellemző derűtől, vidámságtól. Csodálatos, lenyűgöző alkotás, de Mikkoék egyik legnagyobb érdeme az, hogy fel tudják deríteni a hallgató hangulatát. Ez itt szerencsére visszatért.

A lemezt nyitó The Relapse is ezt jelzi, de ott valami mást is újra elkaptak: a rock & rollt. Érdemes megnézni a klipjét, szélesterpeszben riffelős, magával ragadó cucc, de itt is megvannak a csoda vokálok, sőt, szaxofon szóló is akad. Az év legszórakoztatóbb dala versenyben igen jól áll ez a nóta.

A Beneath the Silver Stars a csapat filmzenés oldalát domborítja ki, de csipetnyi country, némi kis rádió rock is került bele, míg a szóló Pink Floydnak is beillene. A Tightrope Walker ósrockosan indul, ha ugyan nem rockabilly-sen, és a VHB kalandozós-játékos-mesélős dalai sorát gyarapítja. A két percs Sepsationben a zongora mintha Chopintól mértene, az azt követő Snowstorm akkora dobolással nyit, hogy John Bonham (Led Zeppelin) jut róla eszembe, majd ez is számtalan ösvényt bejáró, kanyargós dallá terebélyesedik, s hangulata pont a címét (hóvihar) idézi. De még ennyi zenei gazdagság után is hagytak valami pluszt a végére, a szomorú vonósokkal, de vidámabb szintivel nyitó Wait for Me-t, amiben nem is tudom, nosztalgia vagy gyász van-e inkább, és amire kifut, simán lehetne giccses, de mivel itt teljesen egyértelműen szívből jön ez a zene, hát nem lesz az. Csak nagyon jó zene. (És igen, a többi dal is remek.)

WIZARD MUST DIE

L'Or des Fous

KIADÓ: KLONOSPHERE RECORDS / ÍRTA: POSTA JÁNOS / 8

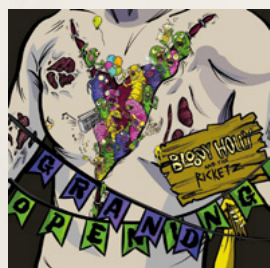
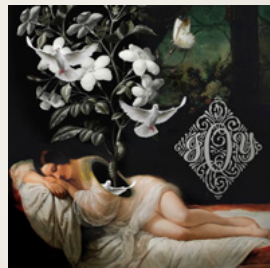
Megfontoltan halad előre a francia trió, hiszen 2013-as megalkulásuk óta ez még csak a második lemezüik. Az alternatív megközelítésű, egyszer stoner metalos, másszor filmzenés, szomorkás dalokat alaposan kimunkálták, a hat tétel simán kiad egy tisztességes LP hosszát. Az infólap a Baroness, a Mars Red Sky-t, és a Motorpsychót hozza hasonlítás alapnak, nekem a szellősebb, ambientes részeknél még eszembe jutott a Radiohead neve, a címadóban pedig Bálnalovast hallok. A produkcióban talán egyedül az ének a gyenge láncszem – vagy csak szoknom kell. Mivel a Bolondok aranya bőven megér több hallgatást is (a záró, szaxofonnal és mellotronnal megtámogatott Clouds Are Not Spheres követeli az újraindítást!), ez biztosan megtörténik majd. Megelőlegezem a 8 pontot.

YESTERDAZE

Sentences

KIADÓ: INDIE RECORDINGS / ÍRTA: POSTA JÁNOS / 8

Az ötletes nevű norvég Yesterdaze vidám fickói különösebb erőfeszítés nélkül raktak le az asztalra egy teljesen korrekt bemutatkozó albumot. A kilenc szám az a fajta hangosan hallgatható modern rock, ami simán leadható egy országos rádióban vagy benevezhető az Eurovízióra. A promólap a Foo Fighterst és Queens of the Stone Age-et említi viszonyítási alapként, én még hozzátenném a Maneskind és a Royal Bloodot. Bár az album utolsó harmadára kissé esik a színvonal, a dalok nagy része telitalálat – ha a fenti nevek mondanak valamit, mindenképpen adj esélyt az albumnak.

AVTOTHEISM

Reflections Of Execrable Stillness

KIADÓ: AVANTGARDE MUSIC / ÍRTA: MILÁN PÉTER / 8

2016-ban alakult az itáliai illetőségű Avtotheism (remek név!), s egy évvel később mutatkoztak be a Hives MMXVII EP-vel. Ezt követően elpotyogtattak pár számot, amelyek a 2021-es The Sleeper Awakens debütalbumra kerültek fel. Ezt a lemezt nem hallottam, nem tudom, mekkora változás állt be az évek során az Avtotheism zenéjében, de a véghetetlen lemezáradat közepette képtelenség, de nem is lenne értelme minden banda pályafutását nyomon követni.

Korábban állítólag „brutal” death metalt játszottak, ma viszont már „technical” az olaszok jelzője a prezentált death metal kapcsán, de ennek még kevesebb jelentősége van. A Reflections Of Execrable Stillness ugyanis egyszerre brutális és technikás, súlyos és aknázza ki a játéktudásban rejlő lehetőségeket. Az első név, ami eszembe jut a 38 perces anyag hallatán, az Ulcerate, amire mondhatnánk, hogy egy is elég belőle, annyira tömény és nehezen emészthető, amit az új-zélandiak művelnek, azonban az Avtotheism nem egy lélektelen, agyatlán másolat – ez esetben figyelemre se méltatnám. Ugyan hasonló vizeken eveznek az olaszok, mint a déli félteke atmoszferikus brutalizátorai, az Avtotheism nem halmoz fel olyan sok témát egy-egy dalban, mint a kollégák, a sebességet, a tördeléseket sem viszik el a végsőig, ellenben sokkal több a hangulatos „leállítás”, vagy éppen az ambient-átkötés. Az Avtotheism lassabban, kimértebben építkezik, néha olyan a zene (Upon The Wrecks Of Desolation), mintha a Raison D’Etre eleve komor dark ambient-világát transzformálták volna a maguk baljós képére.

Az öt szám közül az első négy vadonatúj, míg a 17 perces zárótétel 2016-2017 között íródott. Érződik is a különbség, mivel az utóbbi relatíve hagyományosabb értelemben vett death metal, sok szaggatással, váltással, technikai villogással, riffek ármádiájával – bár itt is van sok death metal-atipikus elem. Kissé a hangzás is eltér. Ily módon elég különös ez az album, mivel mind a produkciót, mind a zenét tekintve kimutatható az eltérés a két rész között, azonban nem mondanám zavarónak. Mindazonáltal az LP/CD első része jóval mélyebb, komolyabb, sötétebb, felkavaróbb. Ez jó jel, mivel a jövőben nyilván ebben az irányban folytatja az útját az Avtotheism. A death metalnak új utakat keresnek, megkísérik hangulatosabb zenei elemekkel feldúsítani ezt a roppant gorbma zenét, bevonva ambient-elemeket is, emellett nem túlozzák el az irányzat kötelező elemeit, úgy mint gyorsaság, témahalmazás stb. Összességében ha zeneileg útkeresőnek is nevezhető a lemez, a nívó meglelte nem kérdéses.

Szövegileg az első etap a ciklikusságot tárgyalja, az ember és a természet viszonyát, míg a 17 perces tétel ember és Isten vonatkozásait boncolgatja. Mindenesetre kíváncsi lennék a szövegekre, ha már ilyen komoly nevet választottak (autoteizmus). Igényes anyag, még sok kellemes meglepetés várható a zenekartól.

BLOODY HOLLY AND THE RICKETZ

Grand Opening

KIADÓ: H-MUSIC / WE ARE HORROR RECORDS
ÍRTA: UZSEKA NORBERT / 8

Akárhogy számolom, három évet kellett várni, hogy a 2021-es Slashes To Slashes, Guts To Guts bemutatkozó EP után végre megjelenjen az első teljes Bloody Holly And The RicketZ album. Mely a maga 31 percével nem tűnik épp hosszúnak, de az a bő félóra pusztítóbb, mint sok más, dupla ilyen hosszú rockzenei kiadvány.

A csapat Magyarország vélhetőleg egyetlen horror punk formációja, ráadásul igen egyedül felállásban, ugyanis itt csak az énekes hímmemű, akit három szépséges, ámbár véres hölgy muzsikuskísér. És hogy elég jól tolják, azt mi sem jelzi jobban, mint hogy a nevében is deklaráltak csak horror zenékként foglalkozó We Are Horror Records az egyik kiadója az albumnak. Egyszóval angol nyelvterületen is napvilágot lát az anyag, melynek CD verziójára egyébként feltették az EP-t is, mely így végre fizikai formátumban is elérhető. Különösen jó hír ez annak fényében, hogy az albumra két magyar nyelvű dal is fel-

került, így terjesztve édes anyanyelvünket és a magyar horror kultúrát hazánk határain túl is.

Említett két nótá amúgy ott van a lemez legjobb pillanatai között, és ezt nyilván azért is mondom, mert a Kirsch András-ként is ismert énekes, Bloody Holly olyan szövegeket tud írni, melyekben a kiontott vérnél és beleknél csak a poénok mennyisége nagyobb, és bár értem én az angol szövegeit is, a szívemnek és fülemnek kedvesebbek a magyar strófák. Talán itt érdemes megjegyezni, hogy nem muszáj a szövegeket komolyan venni, sőt, mindenkinek jobb lesz úgy, ha nem. Így volt ez már András mára kultikussá nemesedett Krákogatók, varjak – versesköpet című könyvével is, mely szintén 2021-ben jelent meg.

Szóval, a Féregjárat című, motörheadesen vagy exploitedesen egyszerű és ütős dalban a legendás magyar punkscapat, a CPg gitárosa, Varga Zoltán „Takonyi” is énekel pár sort, az alaptéma is tőle származik, bár a dal közepén felolvasott, ismeretterjesztő részletéről, nem tehetek róla, a Thy Catafalque jut eszembe. A nyomban ezt a dalt követő másik magyar nóta, a Halottakról jót (vagy rosszat) szövege a legjobb példa András megveszekedett humorára. A szám szinte rakenrollosan indul, de egy pontján már-már Mercyful Fate-et idéző, borzongató téma is van benne, továbbá egy remek szóló a Türböwitch gitárosától, Kommandante Klittól.

Az angol nyelvű dalokban bezzeg nincs vendég, de remek témák azokban is akadnak. Nyilván Bloodyék sem törekednek a punk muzsika megújítására, sőt, egyes énekadlamok még saját maguktól is ismerősnek hatnak, de amit pár akkordból, itt-ott fahangú, másutt egészen színes énekből (melyet gyakran színes női vokál), gyorsabb vagy lötyögősebb tempókból ki lehet hozni, az itt mind megvan. Egyik dalba sem sikerült megjegyezhetetlen refrént írniuk, de ha a legfogósabbat kellene kiemelnem, hát az az '50-es évek vokálgazdag semirakenrollját idéző Jesus Christ Vampire Hunter lenne.

Érdekes, hogy két szám címe is diszkóslágerre utal (Slice Slice Baby ill. Scary-Scary Lady), ám a szójátékon túlmenően semmi közük sincs a kifigurázott eredetiekhez. Mondanám, hogy ezzel dupla ziccert hagyott ki az együttes, hiszen mindkét dal óriási sláger volt eredetiben (Vanilla Ice ill. a Modern Talking részéről), tehát biztosra is mehettek volna, ha simán csak feldolgozzák őket. De azért így is fogós dalok lettek.

Az album zeneileg és szövegileg is jóval színesebb, mint a horror punk kategória alapján esetleg várnád. Érdemes megemlíteni például, hogy az Absinthe with Jack hovatovább növekedő üzeneti hordoz, emlékeztetve arra, hogy Hasfelmentsző Jack ugye máskülönben ártatlan prostituáltakat gyilkolászott, míg a Slice Slice Baby a túlnépesedésre próbál megoldást találni. (Erről nyomban beugrott, hogy azért mégiscsak a zombik az igazi zöldek.)

Nem sorolom végig az összes dalt, de mondom, mindegyik képes úgy beleragadni a füledbe, hogy éjjel amiatt ne tudj aludni, hogy az jár a fejedben. Nos, jobb, mint a csákány, ugye. Viszont saját tapasztalatból mondom, hogy soha, semmiképp ne hallgasd az anyagot, ha autóban ülsz, a dugó közepén, 0,5 km/h-s sebességgel araszolva. Többet erről nem mondanék, csak hidd el nekem, hogy nem érdemes.

SAJÁT
ÖTÖMÖS
SZÖVEGŐLŐ EXTRA

ASPHALT HORSEMEN

Never Forget

KIADÓ: GRUNDRECORDS / ÍRTA: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD / 10

Nagyon régen kezdtem már neki ennyire nehéz szívvel recenzióknak. Amikor megkaptam a bandától a lemezt, majd egy napig ültem a link felett, mire el mertem indítani. Hülye vagyok, nem kérdés, de egész egyszerűen a szívem összeszorult attól, hogy tudom, ez a lemez az utolsó, amin Matyasovszki Géza játszik. Az egész csapathoz kiemelten kötődöm zeneileg, emberileg, mindenhogyan, így nagyon megrázott Géza tavalyi, váratlan halála, ez pedig rányomta a bélyegét a Never Forgetre is.

Mindig is nagyon becsültem ebben a négy csávóban, hogy nem félnek a széllal szemben hugyozni, amit ráadásul azzal még tetéznék is, hogy nem adják ki kétszer ugyanazt a lemezt. Mindig törekedtek arra, hogy a lemezeik változatosak legyenek, fejlődés legyen két anyag között. A régóta esedékes új sorlemez esetében mondták is, ezúttal még szélesebbre nyitották a műfaji ollót és ez nagyon nem csak promóduma, hanem a kőkemény valóság. Persze, már az első lemezen is bőven volt minden, de mostanra értünk el oda szerintem, hogy a csapatnál már nem kell a hatásokat keresgéljünk, csak élvezni a zenét, mert olyan jó „aszfaltos”.

Már a lemezt nyitó Fatherhood belövi, mire is számíthatunk: igazi rock and rollra! Egy csomó minden eszembe jut, miközben a lemezt hallgatom, de ami többször is bevillant, az az volt, ilyen lehetne mostanában a Black Stone Cherry is akár, ha kicsit megráznák magukat és újra jó dalokat írnának! Sorra jönnek az igazi slágergyanús dalok, mint a Breathe The Air, a címadó, a When Dreams Come True, vagy az abszolút, már-már rádiós értelemben slágeres Eyes Don't Lie. Ahogy mondani szoktam, egy igazságos világban ezt rotációban nyomná a rádió! A Farewell szűk másfél perce összeszorítja a szívemet és én kis naiv azt hittem, itt köszönünk el Gézától. Aztán amikor a lemez végén megszólalt a Lasd Goodbye, és kirázott a hideg. Éreztem, EZ az a pillanat. Ahogy a csellóval még szomorúbbá teszik a dallamot, ahogy felépítik a dalt, ahogy Karezsz hangjában ott a fájdalom, a csalódottság, az tanítani kellene. Önkéntelenül is eszembe jutott Géza után rengeteg családtagom, barátom, akik már nem lehetnek itt, ez most kicsit mindenkinek szólt. Nehéz ezután mindig újraindítani a lemezt, de muszáj, kell a lelkemnek. Ugyanis a Never Forget legnagyobb bravúra, hogy az élet és a történet minden fájdalommal ellenére bizonyítja, nincs az a gödör, amiből ne lehetne felállni és újakezdeni. Ez a kettős érzés nagyon átüt az amúgy morózus anyagon és végül mindig azt érzem, minden keserű felhang ellenére is pozitív ez a lemez, ahogy pozitív mindig a zenekar is. És ez az, ami nagyon kincs és amit tanítani kellene!

A Never Forget egy gyakorlatilag pontozhatatlan lemez. Objektíven képtelen vagyok hallgatni, a szívem meg annyira imádja, annyira kell neki, hogy fel sem merülhet kevesebb, mint a maximum. Ám ha őszinte akarok lenni, objektíven sem adnék kevesebbet. Az Asphalt Horsemen nagyon fontos zenekar, a Never Forget pedig ennek a zenekarnak egy nagyon fontos állomása. Örülök, hogy megjelent, mert lezárva kezd egy új fejezetet, amit ugyanúgy együtt olvasunk majd. Férfimunka. Köszönöm.

NEVERGREEN

Harag és remény

KIADÓ: H-MUSIC / ÍRTA: CSELŐTEI LÁSZLÓ / 10

1994, Szeged. Már túl voltunk a Marlboro Rock-In országos tehetségkutató ottani fordulóján, ahol a zsűri tagjaként vettem részt. Ültünk a buszban hazafelé. Mellettem állandó „padtársam”, Németh Lóji, a Bikini basszusgitárosa, az előttünk lévő ülésen Besnyő Laci, legendás koncertszervező, akkor a Beatrice menedzsere. Lójival szokás szerint már kortyoltunk némi whiskey-t és az aznap hallott zenekarokról beszélgettünk. És minduntalan visszatértünk

egy dalra, amit akkor hallottunk először. “Újra nyergeli lovát a barbár, zászlaján éhes bálvány...” – ismételtük. Meg azt, hogy “Megalázott asszonyi testek, férjeik már rég elestek...”! Újra meg újra elűdölköztek a sorokat, amelyek egy meghallgatás után belénk égtek, amelyekről minduntalan libabőrök lettünk. Aznap Matlár Mikó billentyűs, Bob Macura basszusgitáros/énekes, valamint Dula Sanci szólógitáros és Redon Zsolt dobos, vagyis a Nevergreen zenekar beírta magát a rocktörténelembe. Egy olyan utazás vette kezdetét, ami a mai napig tart. Bár a Marlboro Rock-In vetélkedőn végül – hozzáteszem, óriási viták után – csak második helyezettek lettek, de igazából a Nevergreen tette a legnagyobb hatást a zsűrire a teljes eseménysorozat alatt. Néhányunknak nagyon fáj, hogy nem ők nyertek, de a többség döntött. Viszont a második hely elég volt arra, hogy az akkori legnagyobb hazai lemezkiadó, a multinacionális háttérrel dolgozó Polygram vezetője, Hegedűs László szerződést ajánljon a fiúknak.

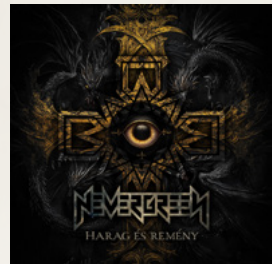
Azóta eltelt három évtized. Szerencsésnek érzem magam és büszke vagyok rá, hogy ott lehettem a legelső “kapavágásnál”, ahogy arra is, hogy a polygramos idők után a zenekar hozzánk, a Hammer Recordshoz szerződött. Ma pedig a H-Musicnél dolgoznak, továbbra is jó kezekben vannak, aminek az eredménye egy vadonatúj Nevergreen-album, a Harag és remény.

Ha a banda rajongója vagy, akkor bizonyára határozott elképzelésed van arról, milyennek is kell lennie egy új Nevergreen anyagnak. Már előre libabőrös vagy a lüktető riffektől, a hömpölygő billentyűktől és Macura egyenesen a pokolból érkező, mély, ám dallamos énekétől. És ez a lemez hozza a kötelezőt. Sőt, annál is többet! Rég nem készült már stúdióalbum és ez határozottan jót tett a csapatnak. Ahogy várható volt, ennek az eredeti ösvényen, de ott nagy lendülettel, hittel. Egyenletesen erős a felhozatal, húznak a dalok.

Aminek nagyon örülök, az a gitárcentrikus sound és hogy a gitár rendkívül tömény, jót tesz neki a kissé kásás, zajos megszólalás. Masszív alapokat ad, mániákusan tolakszik. A szólók pedig kifejezetten tetszenek. Sok neoklasszikus hatás, '80-as évekhez méltó, megkomponált témák, virgázós, de megfontolt is egyben. Nenad Nedeljkovic folyamatosan szépen teljesít, de igazán az album végén található instrumentális Flame Eternalban mutatja ki a foga fehérjét. Mindjárt az elején brutálisat teker, majd pedig egy Tony MacAlpine jellegű, gitárhősökhöz méltó szólófolyamot tol. Matlár Mikóé, mintha nem is tíz, hanem húsz ujj lenne, olyan monumentális, sokszínű és vastag billentyű szőnyeget górdít a többiek alá. Minden hangon, amit játszik, hallatszák a totális átélés, a hit.

Nagy kedvencem az Őrizlek dalomban, ahol Bob kicsit feljön a pincéből és magasabb fekvésekben villogtatja az orgánáját. Ettől aztán rögtön a dallamai is megjegyezhetőbbek lesznek. A lemez másik fénypontja a címadó Harag és remény, egy dinamikus, ám tipikus Nevergreen-tétel, amelynek a refrénje sokáig velünk marad. Az Ő fájdalom, sötét új című darabot akár lírainak is nevezhetném, a csak billentyűvel aláfestett verze alapok kellemesen lebegtetnek. De aztán jön a zorall, tipikus Nevergreen-riffelés és visszazökkenünk a rideg valóságba. Itt amúgy fel-fel bukkannak a brit Architects Animal dalának hangulata, a gitárriffekben, ritmusokban mindenképpen. Kicsit kilóg a lemezzel, de nagyon jót tesz neki az utolsóként felhangzó, záró tétel, a Speed. Sokkal gyorsabb és rock'n'roll-osabb, mint a többi dal. Van benne egy kis The Cult, ami határozottan jól áll a csapatnak. Ha engem kérdeztek, azt mondom, akár lehetett volna több hasonló dalt írni és rátenni az albumra!

Ami a szövegeket illeti, továbbra sem sütött ki a nap Mikiék világában. A sötétség az úr, a halál, a vér és a háború mocskában, sírok között gázolunk. Minden csupa árnyék, hideg és magányos. De a Nevergreen ezért szeretjük. 2024, Nagykovács. Ülök a dolgozószobámban. Immár sokadszor hallgatom végig a lemezt, de nem tudom megenni. Mindig találok valami érdekes részletet, amin el tudok merengeni. A riffek és dallamok magukkal ragadnak, eszembe jut sok Nevergreen-album és –koncert, a régi, szép idők. Bár eltelt harminc év, a Nevergreen még mindig velem van, nekem szól! Ez bizony monumentális, gótikus doom metal a javából!

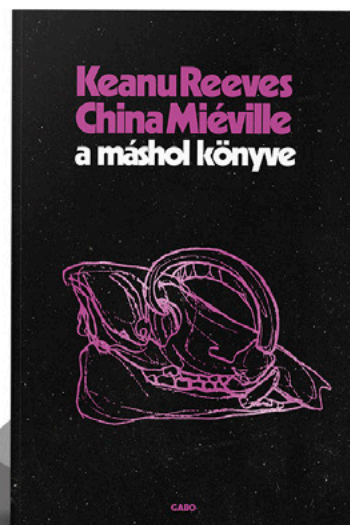

A TERMÉSZET TÖRVÉNYEI, AZ IS MIND ZENE,
AZ EGÉSZ UNIVERZUM PUSZTA HANGREZGÉS!
SZÍNTISZTA METÁL ÉRZÉSTŐL LÜKTETŐ KÉPREGÉNY

GABO
KIADÓCSOPORT

A BRZRKR VILÁGÁBAN JÁTSZÓDÓ REGÉNYBEN
MIÉVILLE KÜLÖNLEGES GONDOLKODÁSMÓDJA
TALÁLKOZIK REEVES LEBILINCSELŐ CSELEKMÉNYÉVEL

KEDVEZMÉNYES KÖNYVCSOMAGOK KIZÁRÓLAG
A GABO WEBSHOPJÁN VILÁGHÍRŰ KÖNYVSOROZATOKBÓL,
MINT A VAJÁK ÉS A DŰNE.

WWW.GABO.HU

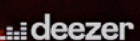
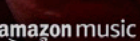
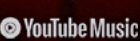

YOUR HEAVEN IS MY HELL PHRENIA

A ZENEKAR HARMADIK NAGYLEMEZE A "MY HELL" CÍMŰ DAL VIDEOKLIPJÉVEL
EGYÜTT NOVEMBER 29-ÉN JELENIK MEG AZ ÖSSZES NAGYOBB STREAMING
SZOLGÁLTATÓ FELÜLETÉN, VALAMINT DIGIPACK VÁLTOZATBAN IS.

"VÁLTOZNI ÉS VÁLTOZTATNI. AMI EGYIKÜNKNEK A MÉNNY, AZ VALAKI MÁSNAK MAGA A
POKOL. EZ A NAGYLEMEZ A TÖLÜNK MEGSZOKOTT SZÖVEGI MÉLYSÉGBEN JÁRJA KÖRÜL A
VÁLTOZÁS FÁJDALMAS, DE KATARTIKUS FOLYAMATÁT, SEGÍTSÉGŰL HÍVVA A METALCORE-RA
JELLEMZŐ KEMÉNYSÉGET, AZ ELEKTRONIKA ÉS TISZTA ÉNEKEK SZÁRNYALÁSÁT."

AZ ALBUM ÉS A HOZZÁ TARTOZÓ MERCH TERMÉKEK ELŐRENDELHETŐEK A ZENEKAR HOLNAPJÁN.

www.phreniaband.com linktr.ee/phreniaband

THE DEAD DAISES

JOHN CORABI

VISSZA A RÉGI KERÉKVÁGÁSBA

Úgy vélem, a The Dead Daisiest illetően nincs most annál relevánsabb kérdés, mint az, hogy mi a helyzet Doug Aldrich egészségi állapotával kapcsolatban?

„Nagyon hülyén hangzik, ha erre azt mondom, hogy nem tudom pontosan? Pedig ez a szintizta igazság! Doug ugyanis nem kötött mindent az orrunkra, bizonyos részleteket megtartott magának, ami érthető is, hiszen mégiscsak az ő életéről van szó. Szóval, ne vedd úgy, hogy biztosan ez a helyzet, de én úgy tudom, hogy a manduláival volt valami problémája, azokat akarta kivetetni, amikor az orvosok felfedeztek nála valami daganatot. A szövettani vizsgálatok során kiderült, hogy ez a daganat rosszindulatú, tehát torokrákja van. Ezért muszáj volt ismét kés alá feküdni, majd azt követően sugárkezelést is előírtak számára. Tulajdonképpen emiatt nem tud itt lenni velünk a turnén, hiszen még most is tart a kezelése. Nemrég' beszéltem vele telefonon, annyit mondott, hogy rendben van, jól érzi magát, de tudod, hogy van ez, jobb lecsekkolni a dolgot, ezért az orvosát is felhívtam, s ő is megerősítette, hogy minden a lehető legjobban alakul. Doug szerint jövőre már vele mehetünk turnézni.”

Doug helyére Reb Beach került a Whitesnake-ből. Ő volt az egyedüli jelölt a posztra?

„Igen, és Doug volt az, aki ajánlotta őt. Amikor kiderült, hogy nem vehet részt ezen a turnén, azonnal felhívta Rebet, és személyesen kérte meg, hogy segítsen ki bennünket. Tudod, ők ketten nagyon régóta ismerik egymást, természetesen még a Whitesnake-ből, ezért valóban az volt a legcélravezetőbb, ha ők maguk beszélnek meg ezt a dolgot.”

Reb könnyen beilleszkedett közétek?

„Nagyon. Reb fantasztikus gitáros, nagyon hamar megtanulta a dalokat, s elég volt egyetlen közös próba, hogy érezzük, minden rendben lesz. Másnap indult is a turné, amiből eddig három koncertünk ment le, és mindegyik nagyszerű volt.”

Reb valóban nagyszerű zenész, de teljesen más személyiség, mint Doug. Hogy fogadta őt a közönség?

„Mindjárt válaszolok erre, de előtte el kell mondanom egy nagyon fontos dolgot, amire maga Doug kért meg. Azt mondta, ahol lehetőségem lesz rá, mondjam el a rajongóinknak, hogy nagyon szereti őket, és min-

Light 'em Up címmel szeptemberben jelentette meg legújabb, immár hetedik stúdióalbumát a három évnyi kitérőt követően ismét John Corabi énekessel dolgozó The Dead Daisies, és ez egyben azt is eredményezte, hogy a csapat visszatért korábbi hangzásához és zenei világához. John szinte napra pontosan egy évvel ezelőtt már beszélt lapunknak újbóli csatlakozása okairól és körülményeiről, ezért most inkább a zenekar körüli aktualításokról, köztük a gitáros Doug Aldrich betegségéről, s az ennek okán előállt új helyzetről kérdeztük őt, de privát szférájába is betekinthettünk.

SZÖVEG: GYURICZA TAMÁS MARCELL
FOTÓ: KATARINA BENZOVA, KIADÓI ARCHÍVUM

denkinek köszöni a gondolatait, a jókívánásokat és az érte mondott imákat. Nagyon szeretne most is itt lenni velünk, s reméli, hogy a közönség megérti, miért nem teheti ezt meg. Tudod, amikor kiderült, hogy rákja van, akár le is mondhattuk volna a turnét, de ezzel nemcsak a saját rajongóinknak okoztunk volna csalódást, másokat is cserben hagyunk volna. A saját háttérstábunk tagjait, akik számára az biztosítja a megélhetést, ha a The Dead Daisies turnézik. Ők ezekből a koncertekből élnek, s számítottak is rájuk. De gondolnunk kellett Mike Trampre és a Beastö Blancö zenekar tagjaira is, akik szintén részesei a turnénak. Tehát ha mi nem indulunk útnak, ők sem tudnak fellépni. Doug tudta ezt, s amint kiderült a betegsége, hívta is a menedzsmentet, hogy elmondja nekik. De nemcsak azt mondta el, hogy nem tud részt venni ezen a turnén, hanem rögtön ajánlott is a maga helyére egy kiváló zenészt. Szóval, most ez a helyzet, hogy itt van velünk egy király gitáros, aki remek teljesítményt nyújt estéről estére. Lehet, hogy vétünk néhány apró hibát, amit rajtunk kívül senki sem vesz észre, de mit számít az? Végül is ez a szintizta rock and roll!”

A mostani turnéfelállásban nemcsak Reb számít új embernek, a 2021/22-es idény után visszatérő dobos, Tommy Clufetos is az. Hova lett Brian Tichy?

„Nos, Brian rendkívül jó dobos, akivel nagyon sokan akarnak dolgozni. Ez év nyarán a Kiss basszusgitárosa, Gene Simmons hívta el a szólózenekarába, de korábban Steven Tyler és Joe Perry is kereste már, hogy segítse

ki az Aerosmith zenekart. Brian naptárja évekre előre teljesen tele van. Amikor szóba került, hogy a The Dead Daisies is csinálna három rövidebb turnét, egyet az Államokban, egyet Angliában, egyet pedig Európában, rá kellett jönnie, hogy ezeket a koncerteket nem tudja elvállalni. Tommy kézenfekvő megoldás volt, hiszen már 2015-ben is ő dobolt a Daisiesben, amikor az én első turném volt a zenekarral, és akkor is ő volt, amikor Glenn Hughes-zal turnézott a csapat.”

A The Dead Daisies története tele van tagcserékkel. Vannak zenészek, akik egyik pillanatról a másikra cserélődtek ki. Volt időszak, amikor te sem voltál a zenekarban. Felvetődik bennem a kérdés: mennyi értéke van manapság egy zenésznek?

„Hú, ez nagyon jó kérdés, s több vetülete is van. Ha abból indulunk ki, hogy ki pótolható, s ki nem, akkor a mi esetünk is azt bizonyítja, hogy mindenki helyettesíthető, még David Lowy, a zenekar alapítója is néhány koncert erejéig. Persze, mindenki tudna olyan zenekart is mondani, amelynek van olyan ikonikus tagja, aki nélkül az adott csapat elképzelhetetlen lenne. Szerintem az nagyon fontos, hogy ki írja a dalokat, mert az a tag, aki szerző is, sokkal inkább kötődik az adott zenekarhoz. Nálunk mindenki részt vesz a dalok írásában, de David, Doug és jómagam ebben sokkal több szerepet vállalunk, mint a többiek. Ugyanakkor a Daisies történetében azokat is tagnak, vagy egykori tagnak tekintjük, akik bármilyen rövid ideig, de valaha is együtt zenéltek velünk.

Emlékszem arra, hogy 2015-ben, miután csatlakoztam a zenekarhoz, éppen egy ausztrál turnéra készültünk. Az akkori gitárosunk, Richard Fortus azonban motorbal esetet szenvedett, így ő nem tudott jönni. Egy Dave Leslie nevű helyi srácot hívtunk a helyére, a Baby Animals zenekarból. Őt vagy hat koncertet csináltunk vele, de ő is szerepel a listán, mint valamikori tag, amit én elég viccesnek tartok. Biztos vagyok benne, hogy jövőre, amikor frissítjük majd a zenekar weboldalát, Reb is felkerül a listára, mint volt zenekari tag, miközben csak a barátunk, aki kiegészít bennünket egy szorult helyzetben.”

Nemrég jelent meg a legújabb albumotok, a Light 'em Up, a visszatérésed utáni első The Dead Daisies-nagylemez. Sokan mondják, a zenekar ezzel visszatért a régi stílusához. Te is így érzed?

„Én inkább úgy fogalmaznék, hogy azt érzem a Light 'em Up kapcsán, mintha nem is léptem volna ki a zenekarból. Tudod, ezzel a csapattal nagyon könnyű dalokat írni. Amikor a Light 'em Up dalaival stúdióba vonultunk, Brian már nem volt ott velünk, ezért a producer, Marti Frederiksen fia dobolta fel a dalokat. Ültünk a stúdióban, David, Doug, Michael (*Devin, basszusgitáros*), Marti és jómagam, és dobáltuk egymásnak az ötleteket. Nagyon gördülékeny volt a munka, és mindenki azt mondja, hogy nagyszerű dalokat írtunk. Reb is jó véleményvel van róla, szóval büszkék vagyunk rá. Szerintem a The Dead Daisies nagyon menő zenekar: Önálló zenei karaktere van, és arra is képes, hogy egyre sikeresebb legyen.”

A Light 'em Up dalai olyanok, mint ha rögtön a Make Some Noise után írtátok volna őket. Ugyanaz a stílus, ugyanaz az érzés...

„Igen, erről beszélünk. A Make Some Noise dalait 2015-ben vettük fel, majd 2018-tól néhány évig nem voltam a Daisiesben. Aztán visszatértem, és pont olyan volt minden, mintha sosem léptem volna le. Bemennünk egy szobába, és nekiállunk dolgozni.”

Az imént azt mondtad, hogy David, Doug és te vagytok a fő dalszerzők. Az új album dalainál mennyire tudtál beleszólni a kreatív munkába?

„Mindannyian hozzátesszük a saját ötleteinket a dalokhoz. Ebben a zenekarban az is nagyszerű, hogy tiszteljük egymást, és a másik tehetségét, ezért mindig megkérdezzük a másikat, hogy mit gondol az ötleteinkről. Szóval, minden dal esetében van olyan személy, akihez az a legjobbban köthető, aki magát a dalötletet vagy a fő riffet hozza. Az új albumon Dougnak talán három-négy dala van, David szintén többet hozott, s olyan is akad, amit Marti ötlete alapján raktunk össze. A többi pedig az enyém. Nem akarom azt mondani, hogy amikor én hozom a fő riffet, akkor olyan

vagyok, mint egy diktátor, de valójában az a helyzet, hogy többnyire elég meghatározó szerepem van ezek végleges változatának a kialakításában.”

Hogyan képzeljük el ezt a közös munkát?

„Együtt bemegyünk egy stúdióba vagy egy próbaterembe, ahova felhalmozunk egy csomó hangszert, mindent, amire szükségünk lehet, és elkezdünk dolgozni. Ha valaki előhoz egy ötletet, arra a többiek is csatlakoznak. Én általában gitáron mutatom be az ötleteimet. Bár a stúdiófelvételeinken nem szerepelek gitárosként, annyit azonban el tudok játszani a hangszeren, ami a dalszerzéshez és az ötletek bemutatásához szükséges.”

A szövegeket mindig te írod?

„Többnyire igen. Ha elkészülnek a dalok, utána állók neki a szövegeknek.”

Mennyi időre volt szükségetek a tíz dal megírására?

„Általában nagyon könnyen, és nagyon gyorsan írunk dalokat. Ezt az albumot 19 nap alatt készítettük el. Ez alatt nemcsak megírtuk, de fel is vettük, és a keveréssel is végeztünk.”

Jól érzékelem, hogy a Light 'em Up dalaiiban a szintén jól éneklő Michael Devin hangja is hallható?

„Igen, nagyon sokat rakott hozzá a kórusokhoz. Michaelnek nagyszerű hangja van, s nagyon sokat segített is nekem. Úgy voltunk vele, ha már itt ez a remek hangú srác, használjuk ki. Korábban már Marcóval (*Marco Mendoza, basszusgitáros*) is dolgoztunk így. Egy énekes számára a koncerteken igencsak nagy segítséget jelent, ha van lehetősége arra, hogy kicsit pihentesse a hangját. Amikor turnézol, a torkod igen komoly megerőltetésnek van kitéve. Valósággal szenvedsz tőle, hogy estéről estére másfél-két órát kell végigénekelned. Azért, hogy kímélni tudjam a hangszálaimat, jó előre megbeszéltük, hogy ki mit énekel a dalokban.”

Az eddigi koncertprogramból azt látom, hogy az új albumról több dalt is játszatok. Ezeket tartjátok a legjobbaknak?

„Nem, ezek azok a dalok, amiket a kiadóknak és a menedzsmentnek is kért. A Light 'em Up, az I Wanna Be Your Bitch és az I'm Gonna Ride. Tudod, ők nézik, hogy a rajongók melyik dalokat játsszák le a legtöbbször, azokhoz készítettek klipet, és azokat jelentetik meg kislemezként. A menedzsmentünk nagyon profi ebben, s tényleg értik a dolgukat. Én viszont régi-módi vagyok, én még egyben hallgatok albumokat.”

Azt is elképzelhetőnek tartod, hogy a későbbiekben további új dal is bekerüljön a koncertprogramba?

„NEM AKAROM AZT MONDANI, HOGY AMIKOR ÉN HOZOM A FŐ RIFFET, AKKOR OLYAN VAGYOK, MINT EGY DIKTÁTOR, DE VALÓJÁBAN AZ A HELYZET, HOGY TÖBBNYIRE ELÉG MEGHATÁROZÓ SZEREPEM VAN.”

JOHN CORABI

THE DEAD DAISIES

BY KATARINA BEŽOVA

THE DEAD DAISIES

„VANNAK NÁLAM EZERSZER TEHETSÉGESEBB ZENÉSZEK, AKIK KÖZEL SEM ÉRTEK EL AZ ÉLETÜK SORÁN OLYAN SIKEREKET, MINT ÉN. ÁLDOTT VAGYOK, KEGYELTJE A SORSNAK, ÉS EGYÁLTALÁN NEM BÁNTAM MEG SEMMIT.”

„Az említetteken túl a Take a Long Line-t is játsszuk már, tehát összesen négy új dal szerepel a programban. Vannak az albumon továbbiak is, amiket hasonlóan jónak tartunk, talán a jövő évi turnén ezekből is veszünk majd elő. Nem tartom kizártnak, hogy változzon a program.”

Ez a mostani turné is érintette Magyarországot. Az elmúlt évek során viszonylag gyakran léptetek fel nálunk. Milyen emlékeid vannak Budapestről?

„A legdurvább emlékem nem a Daisies-hez kötődik, hanem egy sokkal régebbi koncerthez. Az Eric Singer Projecttel léptünk fel egy klubban, aminek a nevére már nem emlékszem, de arra igen, hogy úgy nézett ki a hely, mint egy vadnyugati kocsmá. Volt ott egy lány, talán a hely alkalmazottja volt, de az is lehet, hogy az előzenekarhoz tartozott. Megkérdezte tőlem, hogy ittam-e valaha pálinkát. Mondtam neki, hogy szerintem még nem, erre öntött nekem egy felest, amit egyben lehúztam. Valami rettenetesen erős ital volt, csípte és marta a torkomat, egyáltalán nem számítottam rá. Egyre csak köhögtem, és próbáltam levegőhöz jutni, mire a lány megjegyezte: ez a legerősebb ital, amit forgalmaznak abban a klubban. Erre csak annyit tudtam neki mondani, kösz, hogy előre szólalt.”

Kérdezhetlek a régi zenekarod, a Mötley Crüe kapcsán is? Hallottad az új dalaikat? Mi a véleményed róluk?

„Nem kell szabadkoznod a Mötley Crüe-ra vonatkozó kérdés miatt, nagyon sok rajongó is megkérdez velük kapcsolatban. Harminc éve jelent meg az az album, amit készítettem velük, és 28 éve hagytam ott őket, szóval elég sok idő eltelt már, hogy objektíven tudjam értékelni a történeteket. Nem nagyon érdekel, hogy mit csinálnak, de meghallgattam az új dalokat, s tetszett a zene. A Dogs of War tényleg jól sikerült, ennél több érzelmeket azonban nem váltott ki belőlem. Annak jobban tudtam örülni, hogy Mick (*Mars, gitáros*) szólóalbumot adott ki.”

Tartod valakivel a kapcsolatot?

„Vince-szel (*Vince Neil, énekes*) barátok vagyunk, és Tommy (*Lee, dobos*) is írogat néha.”

A The Dead Daisies mellett van idő a szólókarrieredre?

„Éppen a minap beszélgettem erről feleségemmel és néhány barátommal. Tudod, ahogy öregszen, egyre jobban értékelem az olyan előddókat, mint Bob Seger, és azt a fajta rockzenét, amit ő képvisel. Amiben ott vannak azok a tipikus rockzenei hangszerek, mint a gitár, de mellette van benne zongora és orgona is. Van néhány motorom, és ha otthon vagyok, gyakran szoktunk együtt túrázni a feleségemmel. Felülünk a motorra, s csak megyünk, amerre éppen az út visz bennünket, miközben Bob Seger dalait hallgatjuk. Teljesen magába szívott ez az érzés. 65 éves vagyok, s bár imádom, amit a The Dead Daisies tagjaként csinállok, de mind inkább foglalkoztat a gondolat, hogy a szóló karrieremet ebbe az irányba kellene terelnem. Vannak dalaim, amikből jó lenne egy albumot összerakni, és egyre több akusztikus koncertet adni. Lehet, hogy csalódást okozok ezzel a régi rajongóimnak, de tényleg sokat gondolok erre mostanában.”

Ezekon a szóló fellépéseken a fiad-dal együtt játszol?

„Igen, sőt, az albumot is vele akarom elkészíteni. Mondtam már neki, hogy össze akarok rakni egy ilyen lemezt, erre az volt a válasza, hogy biztosan remek lesz, és szívesen segít is benne. Nem tudom, lesz-e rá ideje, mert egy Kurt Deimer nevű színészenekessel zenél együtt, s ezért általában ő is nagyon elfoglalt. Most egyébként itt van velem, Európában, ezen a turnén Tommy dobtechnikusaként dolgozik.”

Folyamatosan turnézó zenészként mennyire tudod tartani a kapcsolatot a családdal? Ha jól tudom, két lányunokád is van. Velük mikor tudsz találkozni?

„Amikor otthon vagyok, próbálok minél több időt eltölteni velük. Ian, a fiam körülbelül húsz percre lakik tőlem, ezért van, hogy felülök a motoromra, csak gurulok egyet arrafelé, s közben felhívom őket, hogy benéznek hozzájuk. Amikor turné van, akkor is próbálok őket mindennap felhívni. Régen sokkal nehezebben ment ez, a modern technológia nagyon sokat segít a kapcsolattartásban. Ian nagyon jó ebben, minden nap indít videóhívást a lányainak, szóval ő minden nap beszél velük, s ha

ott vagyok a közelében, én is be szoktam kapcsolódni. A lányok tündérik, s nagyon örülnek annak, ha láthatják az apjukat és a nagyapjukat. Nagyon várom már, hogy vége legyen a turnénak, s a karácsonyi ünnepekre hazamenjünk. Ahol csak járunk, mindenhol veszünk valamit a lányoknak, így rengeteg ajándékkal térünk majd haza.”

Volt olyan pillanat az életedben, amikor megbántad, hogy zenész lettél?

„Nem. Azt nem mondom, hogy nem voltak nehéz éveim, például miután ott hagytam a Mötley Crüe-t, és a Ratt tagja lettem. Azzal kellett szembesülnöm, hogy napról napra egy kevesebb ember jön el a koncertjeinkre, mert egyre kevesebben lesznek kíváncsiak ránk. A kilencvenes évek második felében minden a grunge-ról szólt, az összes régi rock and roll zenekarnak nagyon rosszul ment. Nemcsak a mi nézőszámaink csökkentek, a Poison és a L.A. Guns is ugyanezt élte át, de még a Mötley Crüe is, hiába tért vissza hozzájuk Vince Neil. Bennem ekkor kérdőjeleződött meg, hogy érdemes-e a zenével foglalkoznom. Azt éreztem, hogy muszáj lenne valami mással foglalkoznom, olyasmivel, amitől fontosnak érzem magam. Szerencsére volt egy barátom, aki a zeneiparban dolgozott. Ő tartotta bennem a lelket, elmondta, hogy rengeteg ember van, akik értékelik a dalaimat, amiket a The Screammek, a Mötley-nek vagy a Unionnak írtam, szóval ne gondoljam túl a dolgokat, legyek egyszerűen csak önmagam.”

És igaz volt, utólag átgondolva, nem tudtam volna elképzelni magam zene nélkül. Ezért mondom azt, hogy soha nem bántam meg a döntésemet. Nagyon boldog vagyok, hogy így alakult az életem, és büszke is vagyok rá. Büszke vagyok azokra az albumokra, amiket a The Screammek, a Mötley-vel és a Unionnal készítettem, büszke vagyok arra, hogy szóló előadóművészként is értem el sikereket, és nagyon büszke vagyok a The Dead Daisiesre is. Tizenhat éves korom óta zenélek, most hatvanöt vagyok, és veled beszélgetek, mert még most is kíváncsiak rám az emberek. Vannak nálam ezerszer tehetségesebb zenészek, akik közel sem értek el az életük során olyan sikereket, mint én. Áldott vagyok, kegyeltje a sorsnak, és egyáltalán nem bántam meg semmit.” **HW**

AZ ELDOBHATÓ ZENÉK KORA

A legendás Anthrax és Testament november végén közös turnéra indul, amelynek egyik állomásaként december 10-én Budapestre is ellátogatnak, különleges vendégként pedig a Kreator is fellép. Ennek kapcsán beszélgettünk az Anthrax dobosával és a thrash metal egyik úttörőjével, Charlie Benantéval, aki mesélt zenei életének korai éveiről New Yorkban, az új album terveiről és arról, mit jelent számára a Panterával való különleges együttműködés.

SZÖVEG: KISS DANIELLA · FOTÓ: IGNACIO GALVEZ, ROSS HALFIN, KIADÓI ARCHÍVUM

Az Anthrax évtizedek óta a legmeghatározóbb thrash metal együttesei közé tartozik és New York kulcsszerepet játszott a zenekar korai éveiben. Mesélnél nekünk a New York-i zenei színtérről, amikor az Anthrax indult? Hogyan befolyásolta a város a banda hangzását?

„Amikor mi kezdtünk, New Yorkban nem igazán létezett kemény rock/metal színtér. Sok klub volt, ahol feldolgozásokat játszó zenekarok léptek fel, amelyeket most már tribute bandáknak neveznek, valamint olyan együttesek, akik próbáltak befutni. Akkoriban a leghíresebb New York-i zenekarok a Kiss, a Ramones és hasonlóak voltak. Valahogy 1983 körül kapcsolódtunk be a hardcore-színtérbe és ez a zene igazán megfogott minket – inspiráló volt és nagyon élveztük. Vasárnaponként eljártunk a CBGB-be, hogy olyan zenekarokat nézzünk meg, mint az Agnostic Front, Adrenaline OD, Cro-Mags és a Murphy's Law. Ez nagyon ösztönző volt számunkra, megnyitott egy teljesen új világot előttünk és ez fantasztikus érzés volt.”

Ha visszatekintesz a dobos karriered kezdetére, kik voltak a legnagyobb hatással rád? Gondolod, hogy ezek a hatások még most is tükröződnek a játékodban?

„Gyerekkoromban minden hatással volt rám, amit a családi autóban a rádióból hallottam, így innen-onnan felszedtem valamit. A Beatles hatalmas volt akkoriban, aztán jött a Kiss, a Led Zeppelin és így tovább. Először a dobosokat figyeltem meg, ahogy a gitárosokat is a gitár fogja meg a bandákban. Számomra mindig a dobolás volt a középpontban és emlékszem, milyen erős kötődést éreztem iránta. Ahogy idősebb lettem, egyre közelebb került hozzám a dobolás. Körülbelül 10-13 évesen már biztos voltam benne, hogy ez az, amit csinálni akarok. Peter Criss, Neil Peart, John Bonham, Keith Moon, később Simon Phillips és Terry Bozzio mind hatással voltak rám. Minden, amit szerettem, egybeolvadt és segített azzá a dobosává válni, aki ma vagyok.”

Ismert vagy arról, hogy úttörő szerepet játszottál a dupla lábdob használatában a thrash metalban. Hogyan fejlesztetted tovább ezt a

technikát és mi inspirált arra, hogy ennyire beépítsd a stílusodba?

„1982-83 körül úgy döntöttem, hogy beszerzek egy másik basszusdobot a bal oldalamra, hogy el tudjam játszani a Motörheadtől az Overkillt, valamint Judas Priest-dalokat. Aztán jött egy német banda, az Accept és kiadták a Restless And Wild albumot, rajta a Fast As A Shark számmal, ami sokat segített a dupla lábdob technikám fejlesztésében. Onnantól kezdve új szintre emeltem ezt a módszert és ez az Anthrax hangzásának egyik meghatározó elemévé vált a gyors ritmusgitárjátékkal együtt. A dupla basszusdob kulcsszerepet játszott a zenei irányvonalunk kialakításában.”

Az Anthrax jelenleg új albumon dolgozik. Megosztanál valamit a zenei irányról és arról, hogy hol tartotok a felvételi folyamatban? Vannak már terveitek a lemez megjelenését illetően?

„Valóban dolgozunk új lemezen, bár már nagyon régóta készül, mivel szeretnénk igazán különlegeset alkotni. Az egész album arról szól, hogy honnan indultunk és hová tartunk. Nem tudom, hogy az utazás véget ért-e már, de ez a lemez egy igazi utazás volt számunkra. Rengeteg mindenen mentünk keresztül az elkészítése során, a pandémiától kezdve a tagok átmeneti távozásáig, hogy más projექtekkel foglalkozzanak, majd visszatérjenek. Mindazt, amit tanultunk, beletettük ebbe a lemezbe. Gyakorlatilag megállás nélkül rögzítjük az új dalokat. *(nevet)* Ma is írtam egy új számot és elküldtem a demót a többieknek, szóval még mindig folyik a munka, de jövőre mindenképpen szeretnénk kiadni az új albumot, amit már nagyon várok.”

Nemcsak zeneileg vagy kreatív, hiszen te készíted az albumborítót is. Hogyan éred el, hogy a vizuális megjelenés tükrözze a lemezek témáit?

„Néhány számra szükségem van ahhoz, hogy megérezsem az album hangulatát. Körülbelül hat-hét dal után jön egy elképzelés, valamint egy cím és innen indulok el. Ezen az új lemezen több különböző koncepció és megjelenés is dolgozom. Mindig arra töreksem, hogy remek albumborítót készítsék, hiszen nem

**„AZ EGÉSZ ALBUM ARRÓL SZÓL,
HOGY HONNAN INDULTUNK ÉS HOVÁ
TARTUNK. NEM TUDOM, HOGY
AZ UTAZÁS VÉGET ÉRT-E MÁR...”**

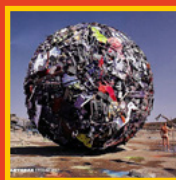

A SZERKESZTŐSÉGI ANTHRAX-TOPLISTA

Több évtizedre nyúló életműveknél általában nehéz feladat meghatározni a kedvenceket, főleg akkor, ha az ember ezen lemezek (vagy legalábbis nagy részük) megjelenését 'élőben' követte – az először hallott, kamaszkorban rongyosra hallgatott albumok jellemzően a toplista élére kerülnek. A három kedvenc LP meghatározásában az Anthrax esetében további nehézséget (vagy éppen könnyebbséget!) jelentett a Belladonna-korszakok közé ékelődött szintén jelentős Bush-éra. Mindezek ellenére a szerkesztőségi körkérdésre igen hamar befutottak a válaszok. Az eredmény pedig a következő:

1. AMONG THE LIVING (1987 – CSL, GV, KF, KG, MP, UN, ZO)
2. SOUND OF WHITE NOISE (1993 – KG, PM, PJ, SP, SZR, UN)
3. WE'VE COME FOR YOU ALL (2003 – GV, PM, SP, SZR, UN)
4. STOMP 442 (1995 – CSL, PM, PJ, SZR)
5. PERSISTENCE OF TIME (1990 – KF, MP, SP)
6. STATE OF EUPHORIA (1988 – GV, ZO)
7. SPREADING THE DISEASE (1985 – MP, ZO)
8. FISTFUL OF METAL (1984 – CSL)
FOR ALL KINGS (2016 – KF)
VOLUME 8: THE THREAT IS REAL (1998 – PJ)
WORSHIP MUSIC (2011 – KG)

akarom megfosztani a hallgatóinkat ettől az élménytől. Ma már nem annyira törődnek az albumborítóval és a kísérőszöveggel, de számomra ez továbbra is fontos, így érdekessé szeretném tenni a számukra. Szerintem nagyszerű, ha van valami kézzelfogható, amit hallgatás közben élvezhetnek. Nincs is jobb érzés annál, mint kinyitni egy lemezt és érezni a papír illatát – ez egy különleges élmény, amit mindenképp szeretnék megőrizni a rajongóinknak.”

Az Anthrax a Big Four turné során olyan zenekarok mellett lépett fel, mint a Metallica, a Megadeth és a Slayer. Mit jelentett számokra részt venni ezen a rocktörténelmi eseményen és mik voltak a legemlékezetesebb pillanatok ezekről a koncertekről?

„A Big Four turnén való részvétel életem egyik legjobb élménye volt a zenekarral. Nagyon különleges volt. Próbáltam a pillanatnak élni és értékelni mindent azokban a napokban és estékben. Bárcsak több ilyen koncertet adhatnánk, az fantasztikus lenne.”

Jelenleg a Panterában is dobolsz. Hogy jött ez a lehetőség és milyen érzés egy ilyen legendás örökségnek a részese lenni?

„Nagyon jó barátja voltam mindannyiuknak, különösen Dimebagnek. Mindig tartottam a kapcsolatot Philippel, Rexszel és természetesen Vinnie-vel is. Amikor eljött az idő, Phil felhívott és azt mondta, hogy egyedül engem akarnak erre a feladatra. Nem csak azért, mert el tudom játszani a számokat, hanem a köztünk lévő kötelék és szoros kapcsolat miatt is. Számomra a Panterával játszani olyasmiről szól, amit sosem veszek magától értetődőnek. Minden pillanatát értékelem. Vinnie-t és Dime-t tiszteltem meg ezzel, de Philipet és Rexet is, hiszen ők is fontos részét képezik ennek az örökségnek. Nagyon élvezem ezt

„AZ EMBEREK NEM ÉRTÉKELIK A ZENÉT
ÚGY, MINT RÉGEN. HA ÚJRA MEG KÉNE
VÁSÁROLNIUK A DALOKAT, TALÁN
JOBBAN MEGBECSÜLNÉK ŐKET.”

a szerepet és remélem, hogy folytathatjuk a közös zenélést, ameddig csak lehet.”

Amikor a Panterával játszol, van különbség a doboláshoz való megközelítésedben az Anthraxhoz képest?

„Igen, mindenképp más megközelítést igényel. Nem csak a gyorsaságról vagy az örült fillekről szól, mint az Anthrax-dalokban. A Panterában a tér és a groove nagyon fontos, és van egyfajta agresszió is. Amikor ezt érzem, libabőrös leszek és ezt az érzést szeretném a közönségnek visszaadni.”

Korábban már játszottál Budapesten. Vannak emlékezetes élményeid az itteni fellépéseidről?

„Legutóbb a Panterával léptem fel Budapesten. Két koncertet is adtunk, így négy napot töltöttem ott. A város gyönyörű volt. Emlékszem, hogy a Def Leppard is ugyanabban a hotelben szállt meg, mint mi és együtt vacsoráztunk és iszogattunk, tényleg nagyszerűen éreztem magam. Imádtam Budapestet és az emberek kedvességét. Amerikai vagyok és már nem szeretek annyira utazni, mint régen, de amikor egy olyan helyre megyek, amelyhez különleges kötődést érzek, az nagyszerű élmény és csodálatos érzés.”

Hogyan látod a thrash metal jövőjét? Vannak olyan trendek vagy változások a metal színtéren, amelyeket izgalmasnak találsz?

„Nem tudom biztosan megmondani, mert nem tudom, merre tart a zene jövője. Manapság a zene nagyon eldobjátóvá vált. Az emberek nem értékelik úgy, mint régen. Ha újra meg kéne vásárolniuk a dalokat, talán jobban megbecsülnék őket. De most már havi 14 dollárért minden elérhető, ami szerintem egyszerűen nevetséges. Lehet, hogy kicsit extrémnek hangzik, de ez olyan, mint ha havi 14 dollárért bármit megvehetnék az Amazonon. Mi, zenészek voltunk az elsők, akik megszenvedték ezt a változást és frusztráló, hogy senki nem tesz semmit ez ellen. A Spotify nagyon kiszúr velünk. Valószínűleg több pénzt keresnek limonádét árulva egy sarkon, mint a Spotify streamjeiből.”

Végezetül, visszatekintve a karrieredre, mire vagy a legbüszkébb és hogyan szeretnéd, hogy az Anthrax öröksége megmaradjon a metal történelemben?

„Visszatekintve a karrieremre, szeretettel emlékszem mindenkire, aki segített nekünk az úton, akik közül sajnos néhányan már nincsenek velünk. Húszéves voltam, amikor turnézni indultam és azon gondolkodtam: »Mit csinállok?« (nevet) A karrierem egy hihetetlen utazás volt, amely még mindig tart. Nem tudom pontosan, hogyan definiálhatnám az örökségünket, kivéve azt, hogy a zenei munkásságunk megmarad és tovább él. Új rajongók fedezik fel a bandát, valamint a dalainkat és számukra ez új zene, hiszen most hallják először, még akkor is, ha az ő születésük előtt készült. Látni a fiatalabbakat a koncertjeinken, akár az Anthrax, akár a Pantera fellépésén, a legjobb érzés. A zene olyan nyelv, amely úgy szól az emberekhez, hogy megérinti őket és engem is minden nap mélyen megérint. Meghallgatok valamit, amit rég nem hallottam, vagy felfedezek valami újat és ez érzelmi megérint, ami egy csodálatos dolog. Nagyra becsülöm és imádom a zenét és mindenkit, aki szereti, szóval alig várom, hogy játsszak mindenkinek az Egyesült Királyságban és Európában. Hamarosan találkozunk!” **HW**

„HISZEK BENNE, HOGY EGY JÓL
MEGÍRT LEMEZ, EGY KOHERENS
ALKOTÁST TUD KÉPEZNI,
AMI KIÉRDEMLI AZ IDŐT
ÉS FIGYELMET.”

Menny és pokol

A vajdasági Phrenia november végén érkező Your Heaven Is My Hell című új albuma megosztotta ugyan a stábunkat, de az elektronikával tűzdelt, dallamos modern metal kedvelői biztosan nem fognak csalódni a lemez hallatán. Gordán Julian énekes-gitáros és Pásztor Sándor basszusgitáros válaszolt kérdéseinkre.

SZÖVEG: SZÉNÉGETŐ RICHÁRD · FOTÓ: KIADÓI ARCHÍVUM

PHRENIA

Előző lemezetek, a Separated még 2021-ben jelent meg, magazinunk mellékleteként. Milyenek ítélték meg most ezt a lemezt és mennyire vált be ez a terjesztési forma? Sikertől új emberekhez eljutni?

Gordán Julian: „Fontos rólam tudni, hogy minden elkészült album után úgy érzem, hogy ez az eddigi a legjobb lemezünk! (nevet) De örülök ennek, hiszen ez azt jelenti, legalábbis a számomra, hogy mindig tudunk valami újat létrehozni, képesek vagyunk a folyamatos fejlődésre és megújulásra, ami számomra nagyon fontos. Köszönhetően a CD-mellékletnek a Separated lemezünk rengeteg emberhez eljutott, így én nagyon elégedett vagyok, ráadásul sok pozitív visszajelzést is kaptunk ez által, ami kifejezetten jól esett.”

Ugyan folyamatosan jelen voltak, jöttek ki single-k, mégis kíváncsi lennék: az eltelt három évből mennyi idő volt a lemez megírása? Nem sok ennyi kihagyás manapság?

Pásztor Sándor: „Egy nehéz időszak végét és egyben kezdetét is jelentette a Separated album megjelenése a számunkra és bár a három év nem tűnik rövidnek, ebben az időszakban inkább kreatívan szerettünk volna építkezni és egy picit feltöltődni. Valójában az album végső formáját idén nyerte el, annak ellenére, hogy már tavaly tulajdonképpen befejeztünk minden fontosabb munkát. Több helyszínen zajlottak a felvételek: A lemez dobjait, énekeit Gyulán rögzítettük a No Silence Studiosban, ahol egyébként a keverés is zajlott. A basszusgitárokat, gitárokat és billentyűket (szokásunkhoz híven) a próbatermünkben vettük fel. Mivel korábban mindent saját magunk készítettünk el, így egy teljesen új élmény volt számunkra ez az új forma, de be kell valljam nekem nagyon bejött. A dalok mindegyikének megvan a saját története, hangulata és ahhoz, hogy átadjuk a hallgatónak azt, amit valóban szeretnénk közvetíteni a dalainkkal, fontos volt az idő tényező.”

Szerintetek van értelme még albumformátumban gondolkodni? Ha a zenehallgatási szokásokat nézzük, te mire szavazol?

P. S.: „Fogós kérdés, mert a mai streaming világában a dalok gyorsan pörögnek, és az emberek ritkán hallgatnak végig egy teljes albumot, én mégis hiszek benne, hogy egy jól megírt lemez, egy koherens alkotást tud képezni, ami kiérdemli az időt és figyelmet. Ugyanakkor minden dalt egyben egy albumként kiadni már nincs értelme. Ezért is döntöttünk úgy, hogy az első öt dal egyenként jelenik meg, mintegy bevezetés gyanánt, hogy a közönség lassan megismerkedhessen az új hangzással és hangulattal, lássa, hogy mire számíthat.”

A Your Heaven Is My Hell egy határozottan mai, modern, friss hatású lemez, ami nem úszik a külföldi trendek után, hanem jelen időben szólal meg. Kik az aktuális zenei hatásaitok? Talán nem járok túl messze, ha azt mondom, az utolsó két Bad Omens lemezt nagyon szerettétek.

G. J.: „Egyáltalán nem jársz messze a valóságtól, a legutóbbi Bad Omens-lemezt rongyosra hallgattam, de itt még ki kell emelnem a Bring Me The Horizont is hiszen hosszú évek óta inspirálnak minket, nagyon szeretjük őket.”

A kilenc új dalból, ami a lemezre került, mennyit éreztek 'slágergyanús'nak, és hány dal esélyes arra, hogy a koncertprogramba kerüljön?

P. S.: „Az újonnan megjelenő dalok közül, úgy érezzük, legalább négy-öt biztosan megállja a helyét élőben is,

ezekben van meg az a plusz energia, amittől a közönség is igazán tombolni tud majd. A 'slágergyanús' címke talán egy kicsit túlzásnak hat, ugyanis mi sosem így állunk egy dalhoz, és inkább boldogok vagyunk, ha elnyeri a tetszését valakinek, de persze vannak olyan refrének és riffek, amelyeket már mi dúdolunk a próbákon. A My Hell és a Digital Cage, valamint a You Are Your Own Worst Enemy is személyes nagy kedvenceim.”

Van a dalok között olyan, ami valamilyen okból kiemelten fontos neked, nektek?

G. J.: „Őszintén mindegyik dal közel áll hozzám valamilyen szempontból, hiszen annak ellenére, hogy nem én írom a dalszövegeket, ami elsőre furcsán hathat, mivel általában az énekesek szoktak ebben brillírozni, a dal többi részének írásakor ennek hangulatában és a hatásában az én érzéseim is benne vannak. Abban az esetben, ha mindenképpen és csak egyet szabad kiemelnem közülük, akkor az az Egyedül című szerzeményünk lenne. Ez a dal számomra egy nagyon fontos darabja az albumnak, ugyanis egy nagyon nehéz helyzetben voltam éppen, amikor az énekfelvételeket készítettük. Nagyon meg voltam törve lelkileg, tele voltam fájdalommal és szomorúsággal. Szerintem ebben a dalban énekeltem valaha a legérzelmelebben.”

Ilyenkor, amikor lemezt készítetek, minden megírt dal a lemezre kerül, vagy a végén válogatás van és csak azok, amiket tényleg elég erősnek éreztek?

G. J.: „Az az igazság, hogy régebben egy csomó dalt megírtunk, majd elkezdtek kiválogatni közülük a legjobbakat és azokat tettük végül a lemezre. Ezt úgy kell elképzelni, hogy ilyenkor megírtunk kb. 80 dalt, amiből 10-12 dal került csak a korongra. (nevet) Manapság sokkal tudatosabban készítjük a dalainkat és addig finomítgatjuk őket, amíg azt nem mondjuk rá, hogy ez egy király muzsika.”

Vannak már tervek 2025-re? Mik a következő lépések?

P. S.: „A következő évben több koncertet tervezünk, és szeretnénk minél több fesztiválon is fellépni. A közönséggel való közvetlen kapcsolat sokat jelent számunkra, és a koncerteken még inkább közel tudunk kerülni az emberekhez. Emellett tervben van egy különleges kollaboráció is, de erről majd csak a későbbiekben beszélünk!” *(sejtlemes mosoly)*

Hol látnátok legszívesebben a zenekart öt év múlva?

P. S.: „Szerintem mindannyiunk nevében mondhatom, hogy boldogok lennénk, ha öt év múlva a zenéket Európában és a világban is még többen hallgatnák. Talán egy nagyszabású turné és több nemzetközi elismerés lehetne az álom, ugyanakkor fontos számunkra, hogy híek maradjunk önmagunkhoz és igyekezzünk lépésenként kiépíteni azt a bizonyos utat. Nehéz dolgunk van, de szeretjük a kihívásokat és évről évre fejlődünk annak érdekében, hogy a legtöbbet hozzuk ki magunkból és a dalokból is. Ráadásul mi inkább a hosszabb építkezésben hiszünk, mint a gyors sikerekben.”

Melyik lemez volt az legutóbb, ami lenyűgözött, esetleg inspirált is?

G. J.: „Mai napig számomra a Bring Me The Horizon That's The Spirit lemeze a befutó. Tudom, hogy nem túl friss kiadvány, de imádom és úgy érzem nagy hatással volt rám és a zenekarra is egyaránt. Ezenfelül nagyon csípek még a Bad Omens-t, az Architectst, az Electric Callboyt és a Sleep Tokent.” **HW**

THE FUNERAL PORTRAIT

ATLANTAI SZENVEDÉLY

Ősszel jelent meg az emo rockot punkos, alternatív és poszt-hardcore-os elemekkel vegyítő, atlantai The Funeral Portrait második nagylemeze, a Greetings From Suffocate City. A Billboard lista első helyéig jutó csapat frontemberét, a roppant barátságos Lee Jennings énekest Pintér Miklós hívta fel Zoomon.

SZÖVEG: PINTÉR MIKLÓS • FOTÓ: AARON MARSH

Pár napja fejeződött be a Five Finger Death Punchsal, Marilyn Mansonnal és a Slaughter To Prevaillel közös turnéok. Hogy vagy? Hogy sikerültek számotokra ezek a koncertek?

„Köszönöm, nagyon jól vagyok, végre tudtam egy kicsit aludni. (nevet) Viccet félretéve, sorsfordító volt számunkra ez a turné. Mérheterlenül színes és különleges, ugyanakkor felettébb nyitott és befogadó közönség előtt állhattunk színpadra estéről estére. Nehéz minket beilleszteni a többi fellépő közé: nem vagyunk egy deathcore-csapat, mint a Slaughter To Prevail, nem úgy vagyunk metalosok, mint a Five Finger Death Punch, és bár bennünk van a dark és a goth vonal, de másképpen, mint Marilyn Mansonben. Minket valamiféle emo rock bandaként szoktak definiálni, punkos hatásokkal. Szerintem, mint nyitózenekar megleptük az embereket, majd szép lassan meg tudtuk nekik mutatni, hogy kik vagyunk, be tudtuk őket vonni a buliba.”

Az új nagylemezetek, a Greetings From Suffocate City szeptember 13-án, pénteken jelent meg. Ezek szerint nem vagytok babonások.

(nevet) „Azt szerettük volna, hogy az emberek emlékezzen rá, hogy mikor jelent meg az album. A rajongóink egy része viccesnek tartja és minden alkalommal meg is ünnepli péntek 13-át. Amerikában ezen a napon gyakran tetováltatnak magukra az emberek apró, tizenhárom számot emlékül. Nekünk meg jól jött a dátum a 'kísérteties rockzenekar' imázshoz.”

A Suffocate City kislemez hetek óta fent van a Billboard Top 10-es listáján, de más helyeken, így például Németországban is remekül szerepel. Számítottatok rá, hogy ekkora siker lesz?

„Nem, egyáltalán nem! Ezen a lemezen öt évig dolgoztunk, persze, ebben volt kétévnyi covid-időszak. Stúdióról stúdióra jártunk, hogy a dalokból kihozzuk

a legtöbbet, hogy úgy szólaljanak meg, ahogyan azt elképzeltük. Tavaly decemberben aztán tényleg befejeztük a munkát, mindenki boldog volt, már csak egy megjelenési dátumot kellett találni. Nem voltak elvárásaink, ezzel együtt bennünk volt, hogy mennyi vér, verejték és könny fűződik a lemezhez. Egyszerűen csak azt szerettük volna, hogy végre megjelenjen az LP!”

Jó néhány vendéget hívtatok meg az albumra, így Bert McCrackent a The Usedból, Spencer Charnast az Ice Nine Killsből, Danny Worsnopot az Asking Alexandriából, valamint Evát az Eva Under Fire-ből. Miért pont rájuk esett a választásotok?

„Az elmúlt két évben néhány dalt, mint például a Voodoo Dollt vagy a Dark Thoughtsot, már megjelentettünk, a lemezre viszont szerettünk volna új élelet lehelni beléjük. Előbbi Eva, utóbbit Danny vendégszerelésével valósult meg. Nem akartuk, hogy amikor a rajongóink felteszik az albumot azt mondják, »ó, ezt már hallottam, tovább léptetek«. Spencer tavaly és idén is meghívott minket a horroralálkozójára (a Silver Scream Con az Ice Nine Kills énekesének éves rendezvénye a massachusetts-beli Worcesterben, ahol a Suffocate City album megjelenésének napján a The Funeral Portrait egy akusztikus koncertet adott - PM), ahol nagyon komoly figyelmet kaptunk a közönségtől az újságoktól és a rádióktól.

Szóval hatalmas segítséget kaptunk tőle, így nem is volt kérdéses, hogy a lemez egyik legjobb dalába, a címadóba, meghívjuk őt vendégszerepelt. A listám első helyén azonban Bert volt. Azt tudnod kell, hogy én a The Usedon nőttem fel. Emlékszem, amikor csörgött a telefonom és az A&R-os arc azt mondta, Bertnek nagyon tetszik a You're So Ugly When You Cry, úgyhogy benne van a dologban! Azt válaszoltam: »Ugye te most csak viccelsz? Az lehetetlen!« (nevet) Nagyon sokat jelent nekünk, hogy az egyik ikonunk szerepel a lemezünkön!”

„Minket valamiféle emo rock bandaként szoktak definiálni, punkos hatásokkal.”

„Atlantában a sport a minden. Ha nem vagy kosárlabdázó, amerikai focista vagy baseball-játékos, akkor egy senki vagy. Én semmilyen sportágban sem voltam jó. Viszont imádtam a punkot, a rockzenét...”

A közösségi médiában azt mondjátok magatokról, hogy „we play loud emotional music” vagyis „hangos, érzelmes zenét játszunk”. Nem szeretitek a zenei műfaji meghatározásokat?

„Számunkra a színpadra vitt szenvedély a legfontosabb: a megjelenésünk és az előadásmódunk, vagy éppen az, ahogyan a közönséggel kommunikálunk. Mi tényleg érzelmekkel teli rockzenét játszunk. Remélhetőleg jövőre Magyarországra is eljutunk, és ti is megtapasztalhatjátok, amiről beszélek!”

Az új lemezen tizennégy dal található, ami napjainkban különösen soknak számít, ráadásul a többségükhöz klipet is forgattatok, ugyanazzal a szereplőgárdával és ugyanazokkal a karakterekkel. Mi volt a koncepciótok, amikor nekiláttatok a forgatási munkáknak?

„Az első videó a Voodoo Dollhoz készült. Kíváncsiak voltunk, hogyan viszonyulnak hozzá az emberek, hogyan tudnak magához a Voodoo Dollhoz, ehhez az angyal lányhoz kapcsolódni. Aztán jött az Alien, majd a Generation Psycho és újabb karaktereket hoztunk be a videóba. Minden egyes videóklipnek megvolt a saját ikonja. Amikor a zenéhez képek is társulnak, azon kezdés el gondolkodni, hogy miről is szólhat az adott dal: ahányszor meglátod a Voodoo Doll-karaktert a klipjeinkben, mindig megjelenik a fejedben egy korábbi kép róla.”

Azt nyilatkoztad korábban, hogy „fura srácként nőttünk fel, minket az alternatív zene és kultúra mentett meg”.

„Egyedüli, kiközösített gyerekként nőttem fel. Senki sem szerette felsőben és a középiskolában azt a fajta zenét, amit én. Senki! Egy extrém magas óriáskölyök voltam, akit mindenki kinevetett. Iszonyatosan nehéz volt reggelente elindulnom otthonról a suliba. Itt délen, különösen Atlantában, a sport a minden. Ha nem vagy kosárlabdázó, amerikai focista vagy baseball-játékos, akkor egy senki vagy. Én semmilyen sportágban sem voltam jó. Viszont imádtam a punkot, a rockzenét, de annyira, hogy 14 éves koromban önkéntesként, vagyis ingyen melóztam egy koncerthelyen. Rengeteg új dolgot hallottam ott, rövid időn belül számos különböző kultúrával ismerkedhettem meg. Ez az időszak az ifjúságom nagyon fontos részévé vált, hatalmas segítséget adott ahhoz, hogy frontemberré válhassak, vagyis azzá, ami mindig is lenni akartam.”

Úgy tűnik, hogy a 'weird' (furcsa) szó kulcsfontosságú számotokra abban az értelemben is,

ben is, hogy mindenkit arra biztattok, hogy maradjon önmaga, ne akarjon más lenni, mint aki. Ott van például a Stay Weird (Maradj furcsa) című dalotok szövege.

„Ez az egyik kedvencem az albumról, egy szerelmeslevél, amit a fiatalabb önmagamnak írtam. Ha lenne időutazás, megmutatnám a dalt a 14 éves Lee-nek: csak légy önmagad és minden rendben lesz, 15 évvel később majd arénákban fogsz fellépni egy Five Finger Death Punch-turnén! A Stay Weirdet nagyjából négy évvel ezelőtt írtuk, még nem tudtuk, mit hoz számunkra a jövő. Azt sem sejthettem, hogy majd Zoomon fogok veled beszélgetni. (nevet) Fogalmam sem volt semmiről, de az az érzés akkor is bennem volt, hogy nem számít, mit mondanak az emberek, csak szeresd önmagad. Semmi más nem számít!”

Annyiszor emlegeted a Five Finger Death Punchot, hogy fel kell tennem a kérdést: tudod, hogy a banda gitáros, Báthory Zoli magyar származású?

„Persze! Zoli, ahogyan a zenekar többi tagja is végtelenül kedves volt velünk a turné első napjától az utolsóig. Az egyik legklasszabb dolog az volt, hogy minden egyes banda annyira odafigyelt ránk és annyit törődött velünk, mintha a legjobb barátaink lennénk. Semmiféle rockisztár attitűddel nem találkoztunk. Amikor még régebben kisebb klubokban játszottunk, a nagyobb bandák úgy bántak velünk, mint a szeméttel. Most, hogy arénákban és stadionokban léptünk fel, pont az ellenkezője történt!”

A Blood Mother című dalban feltűnik némi Alice in Chains-hatás. Mit jelentenek számotokra a kilencvenes évek seattle-i grunge bandái, mint például a Nirvana, a Pearl Jam, a Soundgarden vagy az Alice in Chains?

„A zenekar tagjaira rengeteg banda hatott. Szmély szerint rám mondjuk semmilyen hatással sem volt a grunge fiatal koromban, viszont a gitárosunk, Cody imádja az Alice in Chainst és a Pearl Jamet! A dobosunk, Homer a prog rockért rajong, próbálja is ízlésesen beépíteni a zenénkbe. A Blood Mothernek egyébként tényleg egy olyan igazi, csúnya, grunge-os nyitó riffje van. Ha egy másik dallal kellene indítanunk a lemezt, akkor bizonyosan ez lenne. A 'mindenki kedvence', azzal a grunge-os vibe-bal!” (nevet)

Több dalotokban is szóba kerül a vallás valamilyen vonatkozásban. (Holy Water, Happier Than You). Mit gondoltok a vallások szerepéről és fontosságáról napjainkban?

„Én úgy nőtem fel, hogy állandóan templomba kellett járnom, de ha nem tévedek, a zenekar többi tagja is ugyanígy volt. Aztán otthagytuk az egészet, mert mások voltunk, mint a többiek, nem éreztük magunkat odavalónak. Régen ez az egész az elfogadásról szólt. A Happier Than You című dalunkat egyébként nagyon szeretjük. Arról szól, hogy milyen az, amikor egy olyan kapcsolatban élsz valakivel, ahol a másik fél úgy gondolja, hogy erkölcsileg felsőbbrendűbb, mint te, és csak azért, mert hisz valamiben, irányíthatja az életed. Tíz évvel ezelőtt kötöttünk egy nagyon előnytelen lemezszerződést. A kiadó fűt-fát ígértek nekünk, vagy még annál is többet. De ezekből semmi sem valósult meg. Teljesen kiégtünk, és arra gondoltunk, hogy kírjuk magunkból a stresszt. Ebből lett a Holy Water. Ami vicces, hogy azon a dalon keresztül fedezett minket fel a jelenlegi kiadónk, amit a korábbi irántunk.”

Georgiából, egészen pontosan Atlantából jöttök. Egy átlagos európai embernek talán az 1996-os nyári olimpia vagy az Atlanta Hawks kosárlabdacsapata jut először az eszébe a városról, pedig itt született Martin Luther King Jr. is, meg egy sor hollywoodi színésznő, mint például Jane Fonda, Julia Roberts, Holly Hunter vagy éppen Britanny Murphy. Mi lehet szerinted Atlanta titka?

„A kilencvenes évek nagyon fontosak voltak Atlanta számára. Nagyon sok dolog történt itt akkoriban, bár nekem, a korom miatt, erről nincsen túl sok személyes emlékem. Rengetegen látogattak el akkoriban ide, az üzlet élet felélénkült, Atlanta minden korábbinál sokszínűbbé vált. Sokan költöztek ugyanabban az időben az agglomerációba, egy valódi nagyvárossá váltunk. Az egyik utcában koreai étterembe tudtál ebédelni, a másikban japán ételeket találtál. Ami azonban Atlantát Atlantává teszi, az a szív és a szenvedély. Az általad felsorolt színésznőket, vagy éppen Martin Luther King Jr-t mind-mind a lelkiükből jövő szenvedély tette nagygyá. És persze, nálunk a vallás is nagyon fontos. Nagyon büszké vagyunk arra, hogy délről, Atlantából jöttünk!”

És akkor még az atlantai rockbandákról nem is beszéltünk! Az Algiers, a Black Lips, a Norma Jean, a Sevendust, a Collective Soul, a Zac Brown Band vagy éppen a Mastodon mind-mind a városból érkeztek.

„A zene nagyon fontos része volt az ifjúságomnak. Az tett azzá, ami most vagyok. Miközben felnőttem, láttam a Norma Jeant kisebb helyeken játszani, majd azt is, ahogyan berobbannak és a környék legnagyobb zenekarává válnak. A Mastodont szintén többször

megnéztem egy itteni, legendás klubban, a The Masquerade-ben. Ez egy különleges hely, ahol három különböző színpad van: egy nagy, egy közepes és egy kicsi. A Mastodon nagyon sokszor fellépett az utóbbin. Ezek a bandák időközben legendássá váltak, de például rengeteg country és southern rock is érkezik Georgiából. Szerintem valahol mindegyikük dalaiban megjelennek ezek a hatások, nálunk is, elég csak a Holy Waterre vagy a Blood Motherre gondolni. Szerintem a következő lemezünkön még markánsabban megmutatkoznak majd a gyökereink, a southern rock dolgok!”

Számos mentális egészséggel foglalkozó nonprofit szervezettel együttműködtök, sőt, még a Radiohead Creep című dalának feldolgozását is felhasználjátok ehhez a projekthez.

„Voltak olyan időszakai az életemnek, amikor úgy éreztem, nem akarok itt lenni a Földön többé. Szerencsére azonban nem tettem semmi olyat, ami visszafordíthatatlan lett volna. Segíteni szeretnék azoknak a fiataloknak, akik ugyanolyan problémákkal küzdenek, mint amilyenekkel korábban én is. Létrehoztunk egy csoportot, amiben olyan emberek vannak, akik tudnak segíteni a srácoknak. Coffin Crew-nak neveztük el a közösségünket. Ez a dolog jóval túlmutat a zenekarunkon. Sokan megismerkedtek már egymással, Coffin Crew for Life tetoválásokat varratnak magukra, olyan dolgok történnek, amelyeket korábban elképzelni sem tudtam volna. Nagyon büszke vagyok a zenekarunkra, a menedzsmentünkre és mindenkire, aki részt vesz ebben. A rajongói bázisunk sokkal jobban nő, mint maga a zenekar. Ez nem csupán öt srácról szól, akik a színpadon állnak, ez mindenkié, aki részt vesz benne.”

Közeledünk november 5-éhez, az amerikai elnökválasztás időpontjához. A verseny szoros, Georgiában különösen, beszélgetésünk időpontjában az előrejelzések szerint 1,2%-kal Kamala Harris vezet. (Az interjú még a választások előtt készült - PM)

„Georgiában mindig szoros a verseny, az elmúlt választások során oda-vissza nyertek a demokrata és a republikánus jelöltek.”

Művészként mit gondolsz, állást kell foglalnod ilyenkor?

„A legutóbbi választásokat sokkal jobban nyomon követtem, mint a mostanit. Mostanában viszont ezerszer elfoglaltabb vagyok, ettől függetlenül természetesen el fogok menni szavazni. Abban hiszünk, hogy amiért mi kiállunk, az önmagáért beszél. Látod a zenekart, látod, hogy milyen céllal jótékonykodunk, láthatod a

közösségünket. Nincs szükségem arra, hogy posztol-
gassak a közösségi médiában, vagy hogy bármilyen
más módon felszólaljak. Ez nem az én dolgom! Mi
nem egy politikus, hanem egy emberi jogokért küzdő
zenekar vagyunk. Azt gondoljuk, hogy az emberek
megérdemlik, hogy legyenek jogaik. Az, hogy mit
posztolok vagy mit mondok a színpadon, senkit sem
fog megingatni abban, hogy miképpen szavazzon.
Hogy milyen jótékonykodást támogatok, milyen
embereket segítsek – na, ez az, ami valójában meg-
tudja változtatni valaki életét. És ez az, ami igazából
számít!”

Vannak, akik azt mondják, nehéz már újat kitalálni a rockzenében. Mit gondolsz a zene jövőjéről, merre tart majd a következő évtizedben?

„Zenekarok mindig lesznek. A kérdés, hogy mi az,
amitől igazán jó lesz egy lemez? Rengeteget beszél-
getünk erről a bandán belül. A kedvenc albumaimhoz
hozzátartozik, hogy mikor és hol hallgattam őket,
ezért mindig vissza tudom hozni ugyanazokat az
érzéseket, mint amikor először találkoztam azokkal a
dalokkal. De mi az a dolog, amin a művész keresztül
ment, mi az, ami arra készítette, hogy a lemez dalait
megírja? A kedvenc anyagaimon éneklő frontembe-
rek ki-bejárkáltak az elmegyógyintézetbe és azon
gondolkodtak, hogy kinyírják magukat. Azok a leme-
zek jelentettek számomra sokat, amelyeknek meg-
kellett teremteniük a különbséget, de nem azért, mert
a hangzás más volt vagy mert annyira eredeti dalokat
hallottam volna! Ott van például a Sleep Token vagy
a Bad Omens: ha nem készítek el azokat a bizonyos
LP-eket, végük lett volna. Különösen a Bad Omensre
igaz ez. Ahhoz, hogy szintet lépjenek szükségül volt
egy igazán jó albumra, végül megcsinálták és át is
törték a határokat!”

Ha már szóba hoztad, elárulod, hogy melyek a kedvenc lemezeid?

„Minden idők kedvence számomra a Three Cheers
for Sweet Revenge a My Chemical Romance-tól. Ami-
kor azt albumot készítették, nagyon nem voltak jól,
pokoli dolgokon mentek keresztül. A második a Sing
the Sorrow az AFI-től. Ők egy nagyon kemény, agresz-
zív hardcore bandaként indultak, olyanok voltak,
mint egy folyamatosan harcoló gép, aztán kihozták
ezt az örülten szenvedélyes lemezt, amivel hatalmas
hatást gyakoroltak egy egész generációra. A harma-
dik pedig legyen a Cassadaga a Bright Eyestől. Ez egy
szuperérezelmes, szuper country-hangzású album,
imádom!”

Várható, hogy a közeljövőben Európába is ellátogattok majd?

„Igen, mindenképpen szeretnénk eljutni Európába,
csak a megfelelő időpontot kell megtalálnunk hoz-
zá. Szívesen fellépnénk fesztiválokon, hogy lássuk,
hogyan reagál ránk a közönség. Egy beteljesült álom
lenne fellépni a kontinensen ugyanúgy, ahogyan az
európai előadók számára is az, amikor átjönnek hoz-
zánk az Egyesült Államokba. Tíz éve alakultunk, egy
LP és két EP után a Greetings From Suffocate City a
negyedik lépés a karrierünkben, de még csak most
értünk a felszínre, erre a kiadványra tudom azt mon-
dani, hogy igen, na ez a The Funeral Portrait! A követ-
kező lemezünkkel az életben maradásért fogunk
küzdeni. Mondjuk, remélem, nem kerülök elmegyógy-
intézetbe!” (nevet) **HW**

**„A kedvenc anyagaimon éneklő frontemberek
ki-bejárnak az elmegyógyintézetbe és azon
gondolkodtak, hogy kinyírják magukat.”**

BROTHERS OF METAL

Amire a Manowar is büszke lenne

Viszonylag új szereplőnek számít az európai dallamos power metal palettán a Brothers Of Metal, annak ellenére is, hogy 12 év telt el megalakulásuk óta, november elején pedig már a harmadik albumukat adták ki. Relatív ismeretlenségükre talán az lehet a magyarázat, hogy hazánkban még csupán két alkalommal léptek fel, először ez év januárjában, a Beast In Black és a Gloryhammer közös turnéjának előzenekaraként, majd az ősz folyamán már mint fő attrakció tértek vissza. A második budapesti koncertjük előtt Mats Nilsson énekessel beszélgettünk a zenekarral kapcsolatos aktualitásokról.

SZÖVEG: GYURICZA FERENC / GYURICZA TAMÁS MARCELL
FOTÓ: KIM LARSSON / MARIT WOXMARK

**„HIDD EL, NEM AZÉRT HORDOM,
MERT OLYAN KÉNYELMES
VISELET. AZ ÉN KOSZTÜMÖM EGY
14 KILÓS GYOMORPÁNCÉL...”**

Ez az első önálló turnétok. Bár a budapesti még csupán a harmadik állomás, de azért bizonyára vannak már benyomásaid az eddigi koncertek kapcsán. Minden úgy alakult, ahogy azt elterveztétek?

„Valójában már a második a második önálló turnénk, hiszen 2020-ban volt egy olyan körútunk az Elvenkinggel, ahol mind a ketten főzenekari státuszban voltunk, és estéről estére cseréltünk, hogy ki játszik előbb. Abban viszont igazad van, hogy ez az első olyan turnénk, ahol egyedül töltjük be a headliner pozíciót, és jobban megy, mint gondoltuk volna. Két állomáson vagyunk túl, az első két koncertünk Krakkóban és Prágában volt, mindkettő nagyon jól sikerült. A budapesti szervezők is nagyon elégedettek, azt mondják, majdnem tele lesz a nézőtér. Amúgy éppen ma kaptam elővételi adatokat a teljes turnéről, az összes jegy 90 százalékát eladtuk már. Ez nagyszerű hír, hiszen egyáltalán nem tudhattuk, hogy mi vár ránk, ezért nagyon boldogok vagyunk.”

A harmadik albumotok, a Fimbulvinter mindössze két nappal a budapesti koncert előtt jelent meg, ezért vélhetően friss még benned az élmény. Mennyire vagy elégedett vele?

„Abszolút! Az az eddigi legsokoldalúbb Brothers Of Metal album. Eleve azzal a szándékkal álltunk neki, hogy mutassuk meg a világnak, milyen sokoldalúak vagyunk. Hogy mindenféle stílusban képesek vagyunk dalokat írni. Tudunk power metalt és szimfonikus metalt, epikus himnuszt, vagy a '80-as évekre emlékeztető rockot is. Szerintem

sem a Prophecy of Ragnarök, sem az Emblas Saga nem tartalmaz ennyire sokszínű zenét. Az új album azonban nemcsak változatosabb, hanem sötétebb és súlyosabb is. Nagyon boldogok vagyunk miatta, és eddig csak jó reakciókat kaptunk rá.”

Ez a változatosságra való törekvés egyben azt is jelenti, hogy szeretnétek kitörni a modern power metal skatulyából?

„Én már akkor sem értettem egyet ezzel a jelzővel, amikor először ránk aggatták. Ha ugyanis felcímkézed magad, azzal be is szorulsz bizonyos keretek közé. Amikor ma azt mondom, hogy power metal, akkor az emberek többségének a Powerwolf és a Sabaton jut eszébe. Márpedig a Brothers Of Metal zenéje szerintem inkább a Nightwish világához áll közelebb. Ezért szerintem mi szimfonikus heavy metalt játszunk, ami a régi skandináv, nagyrészt svéd népdalokból táplálkozik.”

Ha már szóba hoztad a Sabatont, hozzájuk hasonlóan ti is Falun városából indultatok. Jelentett ez számotokra bármi előnyt?

„Természetesen. A Sabaton basszusgitáros, Pär (*Sundström*) segített kapcsolatba lépni a kiadókkal, miután felvettük az első albumunkat. Szerintem nagyon sokat jelentett, hogy nem nekünk kellett házalnunk egy elkészült lemezanyaggal, hanem egy olyan személy ajánlotta azt a kiadóknak figyelmébe, akinek adnak a véleményére.”

Abban, hogy zenélni kezdtetek, volt szerepe a Sabatonnak?

„Nem igazán, mivel Svédországban mindenki zenél. Azt persze mi is láttuk, hogy milyen sikereket érnek el, és ez nyilván hatással volt ránk, de nem azért kezdtünk el zenélni, mert mi szerettünk volna az új Sabaton lenni. Tudod, valamennyien zenéltünk már a Brothers Of Metal előtt is, a legkülönbözőbb bandákban. Olyanokban, amelyek sikertelenek maradtak. Ezért úgy döntöttünk, hogy a saját szórakoztatásunkra létrehozunk egy új zenekart, ez lett a Brothers Of Metal. Tulajdonképpen már lemondunk arról, hogy valaha is sikeresek leszünk, így egyáltalán nem érdekelt bennünket, hogy tetszik-e bárkinek is a zenénk, vagy sem. Megszűnt bennünk az a görcsös akarat, hogy mindenáron olyan dalokat írjunk, amivel elnyerjük az emberek szimpátiáját.”

Ennél jobb nem is történhetett volna, mert így már minden erőlködés nélkül össze tudtuk rakni az első Brothers Of Metal-dalt, a Son of Odint, amivel érdekes módon rögtön meg tudtuk szólítani az embereket. Lehet, hogy szerencsénk volt, de én inkább úgy érzem, a sors kárpótolt bennünket, és egy csomó fontos dologra is megtanított. Arra, hogy ne a pénz vagy a hírnév legyen a fő motiváció, hanem az, hogy jól érezd magad abban, amivel foglalkozol. Lehet, hogy nem vagyunk gazdagok, de azzal foglalkozhatunk, amivel szeretnénk. Tudunk utazni, eljutunk olyan országokba, ahol előtte még nem jártunk, és találkozhatunk új rajongókkal.”

Szerintem egy zenekar akkor mondhatja magát sikeresnek, ha van egy dala, amit mindenki ismer. Nektek

rögtön az első albumra sikerült egy ilyen himnuszt írnotok. Akit egy kicsit is érdekel ez a zenei irányzat, annak az Yggdrasil biztosan ott szerepel a lejátszási listáján. Ez elégedettséget tölt el benneteket?

„Természetesen, de szerintem sokkal jobb dalaink is vannak, mint az Yggdrasil. Az egy olyan dal, amelynek a megírásakor azokat az akkordokat használtuk, amiket a legtöbb slágerben megtalálsz. De nemcsak emiatt lett népszerű, szerintem Ylva (*Eriksson, énekes*) csodálatos tiszta hangja is nagyon sokat tett hozzá a sikeréhez, akárcsak Joakim (*Lindbäck Eriksson*) érdesebb orgánuma.

Ez egy olyan dal, amit azok az emberek is könnyen be tudnak fogadni, akik kevésbé szeretik a metal zenét. Értem, tudom, hogy miért ez lett a Brothers Of Metal legnagyobb slágere, de szerintem van még legalább tíz olyan dalunk, ami jobb nála, vagy legalábbis én jobban szeretem. Most például a Flight Of The Ravens a kedvenc dalom, ami az új albumon hallható, vagy ott az előző albumról a Hel, amit szintén nagyon jónak tartok.”

A zenekar egyik különlegessége, hogy nyolc tagból áll. A hangszerelés alapján nem feltétlenül lenne szükség ennyi zenészre...

„Lehet, hogy nem, de ez egyáltalán nem volt szempont. Ahogy az imént említettem, nem azért alapítottuk ezt a zenekart, hogy híresek, vagy sikeresek legyünk, netán pénzt keressünk vele. Ez egy baráti társaság. Mi, nyolcan már azt megelőzően is barátok voltunk, hogy a Brothers Of Metal megalakult. Az első dalunkat is közösen készítettük el, szerintem nem lett volna fair bárkinek azt mondani utána, hogy te nem lehetsz a zenekar része. Ha tizenegyen lettünk volna, akkor most 11 tagú lenne a zenekar. Ez ennyire egyszerű.”

Azért mégis úgy tűnik, hogy a baráti társaság megbomlott, mivel a gitáros Mikael Fehrm otthagyt benneteket. Mi volt az oka az ő kiválásának?

„Ez egy sajnálatos történet. Mikael a covidjárvány idején szerzett egy olyan egészségi problémát, ami nem teszi lehetővé, hogy élőben zenéljen. Nagyon furcsa posztcovid-tünetei vannak, folyamatos sípólást hall a fülében, ami a mindennapi életben is nagyon zavarja őt, a színpadi zenélést pedig lehetetlenné teszi. Olyan erősek ezek a tünetek, hogy fizikai fájdalmat okoznak számára. Ezért döntött úgy, hogy kilép a zenekarból, de továbbra is a barátunk marad, és a kapcsolatot is tartja velünk. Valószínűleg dalokat is fogunk még közösen írni, de az élő fellépéseket nem tudta vállalni. Christian Larsson érkezett a helyére, aki már hivatalosan a zenekar tagja, és a dalírásba is besegít.”

Közösen írtatok dalokat?

„Általában igen, de a Fimbulvinter egy speciális történet, mert nagyrészt a járvány

idején születtek a dalai. Mindenki otthon dolgozott, egy ideig személyesen nem is találkoztunk egymással. Ezért most a legtöbb dalt Dawid (*Grahn, gitáros*) és Ylva írta, hiszen ők együtt énekelnek, és szeretnek közösen dolgozni. A zenét jórészt Dawid és Johan (*Johansson, dobos*) szerezte most, a dalszövegeket, pedig mi, énekesek írtuk.”

Mit jelent az album címe?

„A Fimbulvinter kifejezést az északi mitológiából emeltük át. A fimbul nagyot, jelentőset, kimagaslót jelent, a vinter pedig természetesen telet. A Fimbulvinter tehát a nagy tél, ami három esztendeig tart. Nincs fény, csak hó és hideg, az emberek éheznek, a szomszédok pedig egymás ellen fordulnak. Lényegében rossz helyé válik a világ. A Fimbulvinter annak a legbiztosabb jele, hogy jön az apokalipszis, a Ragnarök.”

Dalaitok többsége a skandináv mitológiáról szól. Ezekben a szövegekben ragaszkodtok az eredeti történetekhez?

„Alapvetően igen, de van némi kreatív szabadságunk, hiszen az északi mitológiában nincs minden részletesen leírva. Két fő könyvünk van, az Edda-énekek, ami egy mitológiai és hősi énekgyűjtemény, valamint Snorri Sturluson Eddája. Emellett vannak tudósok, akik folyamatosan kutatják, tanulmányozzák az eredeti történeteket, és próbálják még jobban megfejteni azokat.

Mi mindig ezekből az ősi történetekből indulunk ki, de van, hogy nincs részletes leírás. Ott van a Nanna's Fate című dalunk. Nanna a fény, a boldogság és a béke istennéneke, Baldurnak a felesége, akiről csak annyit tudunk, hogy Baldur temetésén belehal a szomorúságába. Csak három sornyi szöveg van róla az egyik könyvben, ezért kénytelenek voltunk magunk kiegészíteni a történetét. Azt fogalmaztuk bele, hogy Nanna szerelme olyan erős volt, ami még a halál után is kitarított. Az eredeti szövegekben ez sehol sem szerepel így leírva, de mi úgy éreztük, illik Nanna személyiségéhez. Szórákozásból alapítottuk a zenekart, de a dalainkat komolyan vesszük.”

Nagyon sok zenekar dalai kötődnek az északi mitológiához. Mi különbözteti meg a Brothers Of Metalt a többiektől?

„Szerintem két dolog. A mi történetmesélésünk jobb, illetve nem olyan kemény, nem olyan durva a zenénk, mint mondjuk az Amon Amarthé vagy azoké a dallamos death és viking metal zenekaroké, akik szintén az északi mitológiáról énekelnek. Ne értsd félre, azok is nagyszerű zenekarok, az Amon Amarth például az egyik személyes kedvencem, de a mi dalszövegeink jobban érthetőek, mert nálunk nemcsak hörgés megy.”

A színpadi jelmezek, kosztümök is a hitelességet erősítik?

„Tulajdonképpen igen. Hidd el, nem azért hordom, mert olyan kényelmes viselet. Az én kosztümöm egy 14 kilós gyomorpáncél... Gondolj bele, hogy minden este több mint másfél órát töltök el benne a színpadon.

Szerencsére találtunk egy professzionális jelmeztervezőt, aki új kosztümöket kezdett el készíteni a számunkra. Sajnos, túl későn vettük fel, így a turné kezdetére nem végzett az összes ruhával, de dolgozik folyamatosan, s ahogy egy-egy darab elkészül, úgy cseréljük le a régiéket. Ylva már hordja az új ruháját, és Christian is kapott sajátot, hiszen eddig Mikael kosztümjét viselte. Én is nagyon várom már, hogy elkészüljön az új jelmezem, az ugyanis csak másfél-két kiló lesz, ami nagyon jelentős különbség a régihez képest.”

Mitől vált ennyire népszerű témává a skandináv mitológia a zenében?

„Ennek több oka is lehet. Körülbelül 15 éve mutatta be az első Thor filmjét a Marvel, ami miatt nagyon sokan elkezdtek érdeklődni az északi mitológia iránt. Ez a zenekarok számára is motivációt jelenthetett. A valódi ok szerintem mégis az, hogy nagyon jók ezek a történetek, jól lehet elmesélni őket, és még ilyenek is a metal zenéhez.”

Annak az ötlete honnan jött, hogy Brothers Of Metal legyen a zenekar neve?

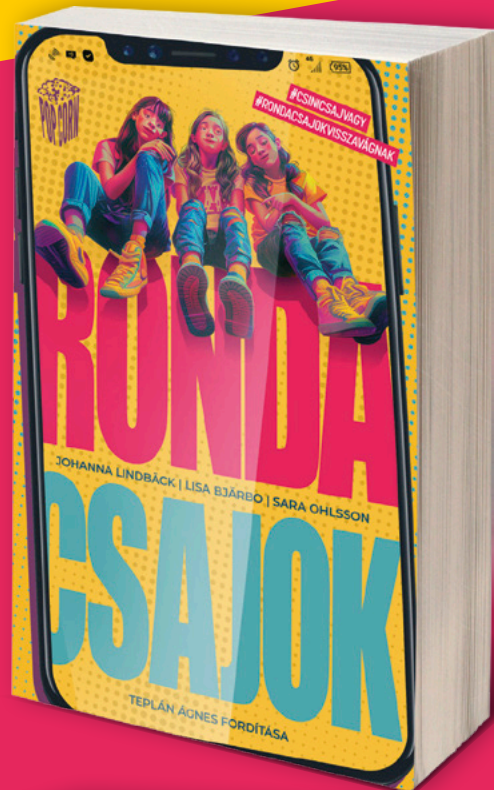
„Ez szerintem elég egyértelmű, a Manowar Brothers Of Metal című dalából. Tulajdonképpen ez is azt tükrözi, hogy amikor létrehoztuk a zenekart, nem igazán voltak vele nagyraágyó terveink. Azért választottunk nevet a legismertebb Manowar-dalok egyike alapján, mert magának a Manowar-nak is nagyon fontos szerepe volt a zenekar létrejöttében. Az első dalunk, a Son Of Odin ugyanis úgy született, hogy miközben együtt iszogattunk az egyik barátunknál, amikor valaki felvetette: írjunk egy olyan dalt, amire a Manowar is büszke lenne. Nem kigúnyolni akartuk őket, mivel mindannyian nagyon szeretjük a Manowar-t. Talán 14 éves lehettem, amikor egy nyári munka után megkaptam az első fizetésem, és azonnal megrendeltem az összes Manowar-albumot.”

Az eljutott hozzászólások, hogy sokan szerint Ylva és Joakim testvérek?

„Persze, mi is olvassuk a közösségi médiában a kommenteket és a hozzászólásokat. Olyat is hallottunk már, hogy házások. Mindezt csak azért, mert ugyanaz a vezetőnkünk. Az a furcsa a dologban, hogy azt eddig még senki sem vetette fel: vajon Páhr és én is testvérek lennénk? Hiszen nekünk is ugyanaz a vezetőnkünk. De ez csak azért van, mert az Eriksson és a Nilsson név is elég gyakori Svédországban. Olyan, mintha Amerikában valakit Smithnek hívnának.” **HW**

ZÜRZAVAROS ÉS CSODÁLATOS YOUNG ADULT REGÉNYEINK

Co-funded by
the European Union

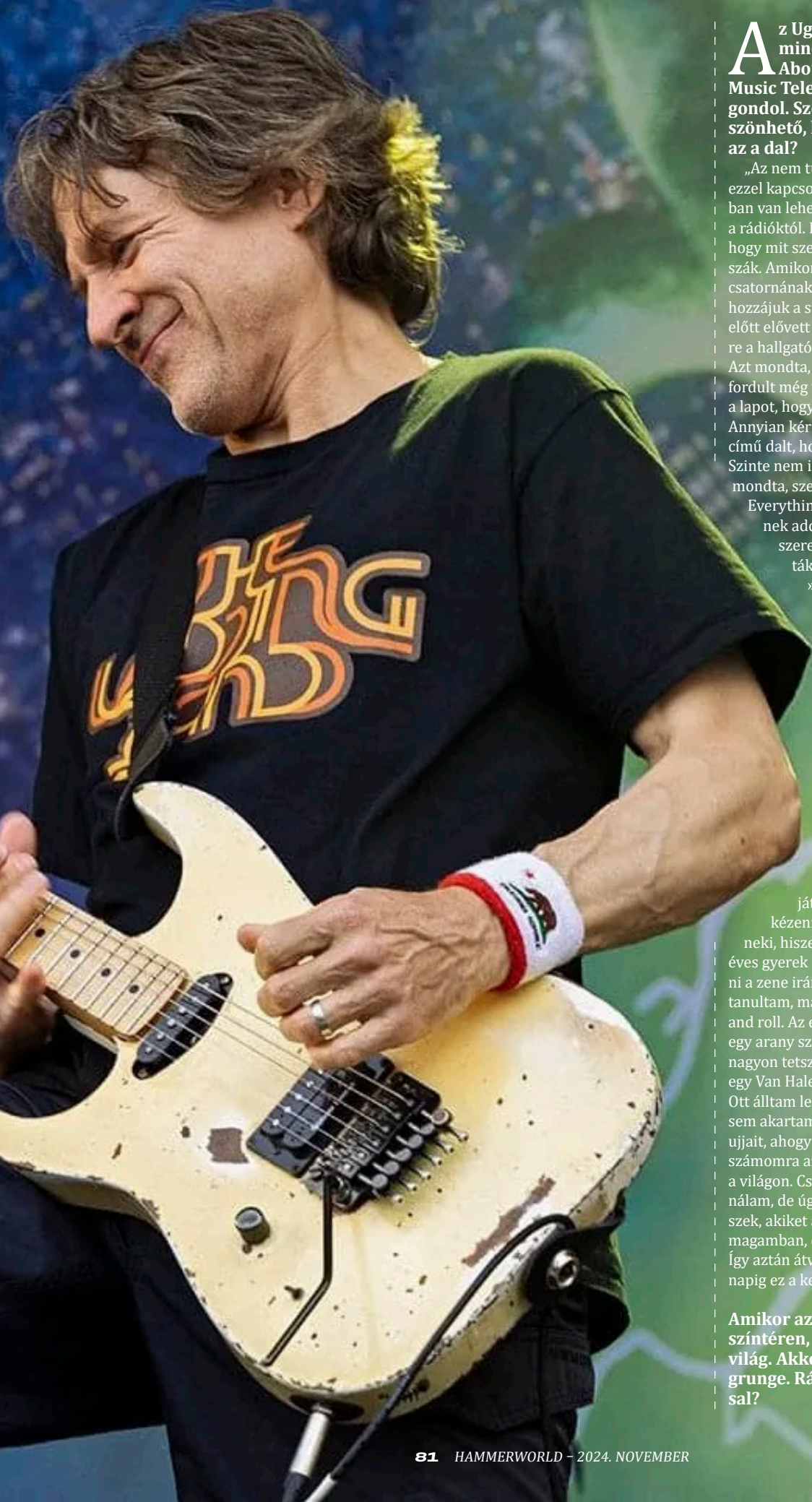
RENDELJ MEG ITT:
WWW.GALAKTIKABOLT.HU

UGLY KID JOE

RÉGEN ÉS MOST

Hatalmas felfordulást okozott a rockzenei életben a '90-es évtized első fele. Milliók által kedvelt stílusok, sikeres zenekarok tűntek el pillanatok alatt a sülyesztőben, hogy átadják a helyüket másoknak. A változások fő mozgatórugója a Seattle városában kibontakozó indult új irányzat, a grunge volt, az események alakulását azonban további szereplők is befolyásolták. A korszak legsikeresebb zenekarainak egyike egy kaliforniai csapat, a végtelenül pimasz hangvételű Ugly Kid Joe lett, az Everything About You című daluk pedig kvázi generációs slágerként robbant be a köztudatba, köszönhetően többek közt az akkor még egyeduralkodó zenei csatornának, a MTV-nek. Az Ugly Kid Joe 1991 és 1993 között olyan diadalmenetet produkált, amire csak ritkán van példa, de néhány évre rá el is tűnt a színtérről. 2010-ben azonban újból összeálltak, s bár már jóval kisebb intenzitással, de azóta is jelen vannak a rockzenei életben. Lapunk felkérését egy tartalmas múltidőző beszélgetésre az alapító gitáros, Klaus Eichstadt fogadta el.

SZÖVEG: GYURICZA FERENC / GYURICZA TAMÁS MARCELL
FOTÓ: KIADÓI ARCHÍVUM

Az Ugly Kid Joe neve hallatán mindenki az Everything About You című dalra és a Music Television tévécsatornára gondol. Szerinted minek volt köszönhető, hogy olyan felkapottá lett az a dal?

„Az nem tudom, de vannak jó sztorijaim ezzel kapcsolatban. Az Egyesült Államokban van lehetőség arra, hogy kérj dalokat a rádióktól. Felhívod őket, megmondod, hogy mit szeretnél hallani, ők pedig lejátszák. Amikor az első turnénk volt, az egyik csatornának adtunk egy interjút. Beültünk hozzájuk a stúdióba, s még a beszélgetés előtt elővett a műsorvezető egy lapot, amire a hallgatók által kért dalokat írták fel. Azt mondta, ilyen egyetlen alkalommal sem fordult még velük elő, majd megfordította a lapot, hogy látható legyen rajta a szöveg. Annyian kérték az Everything About You című dalt, hogy a névsor a lap aljáig tartott. Szinte nem is volt más dal az oldalon. Azt mondta, szerinte azért olyan sikeres ez Everything About You, mert az embereknek addigra elege volt már abból a sok szerelmes dalból, amivel elárasztották őket, és úgy voltak vele, hogy »hű, végre olyan, amit még nem hallottunk!« Valószínűleg az egyedisége fogta meg őket, az, hogy valaki egy anti-szerelmes dallal is elő mert állni.”

Az rendben, hogy egy csapásra sikeresek lettek, de miért kezdtetek el zenélni?

„Még csak tízéves voltam, amikor megkérdeztem a szüleimet, hogy vehetnék-e zongoraleckéket. Szerettem volna valamilyen hangszeren játszani, és a zongora volt a legkézenfekvőbb. A szüleim is örültek neki, hiszen nem túl gyakori, hogy egy tízéves gyerek saját magától kezd érdeklődni a zene iránt. Először tehát zongorázni tanultam, majd bejött az életembe a rock and roll. Az egyik barátom testvérének volt egy arany színű Gibson Les Paul gitárja, az nagyon tetszett. Egyszer láttam őt, ahogy egy Van Halen-dalt játszott a szobájában. Ott álltam lemerevedve az ajtaja előtt, el sem akartam onnan menni. Bámultam az ujjait, ahogy futkostak a gitárja nyakán, számomra az volt a leghihetlenebb dolog a világon. Csupán négy évvel volt idősebb nálam, de úgy gitározott, mint azok a zenészek, akiket a tévében láttam. Azt mondtam magamban, én is ezt szeretném csinálni. Így aztán átváltottam gitárra, és a mai napig ez a kedvenc dolog az életemben.”

Amikor az Ugly Kid Joe megjelent a színtéren, változóban volt a zenei világ. Akkor jelent meg például a grunge. Rátok mennyire volt hatással?

„Ráébredtünk, hogy megváltozott a világ, és ennek örültünk is. Végre nemcsak a csajokról és a gyors autókról lehetett dalokat írni, hanem sötétebb témákról is.”

„Új zenekarként folyamatosan figyeltük, hogy mi is történik körülöttünk. Az Alice In Chains imádtuk, nekem a személyes kedvencem volt, de a többi akkor népszerűvé vált zenekarról is jó véleményünk volt. Egyetlen dolgot nem értettem csupán, azt, hogy miért kezdte el a világ grunge-nak nevezni ezt az új irányzatot? Számomra ők ugyanúgy heavy metal zenekarok voltak, mint a hair metalosok, és mind a két stílus hatott is ránk. Ahogy te is mondtad, mi akkor kezdtünk el dolgozni, amikor a hair metalnak vége lett, és mindent a grunge uralt le. Üzleti szempontok miatt ezt nem lehetett figyelmen kívül hagyni. Voltak dalaink, amiket az Alice In Chains inspirált. A So Damn Cool mindenképpen ilyen, a benne található súlyos riff és a lágyabb melódiák keveredését egyértelműen ők inspirálták. Az járt a fejünkben, ha nekünk tetszik a zenei világuk, akkor másoknak is fog. Nem másolni akartuk őket, csupán hagyni, hogy hatással legyenek ránk, és a zenéről alkotott elképzeléseinket befolyásolják. Inkább a kiadónk volt az, aki próbált beleszólni abba, hogy mit csináljunk. Persze, arra magunktól is ráébredtünk, hogy megváltozott a világ, és ennek örültünk is. Végre nemcsak a csajokról és a gyors autókról lehetett dalokat írni, hanem sötétebb témákról is.” (nevet)

Ezek szerint szeretted a grunge stílust?

„Imádtam. Amikor először hallottam a Nirvanát, úgy voltam vele, hogy azt a k.r.va, ez egy nagyon jó rockzenekar! Azt elsőre nem ismertem fel, hogy egy új zenei stílus születik, csak arra tudtam gondolni, hogy teljesen mások, mint amiket eddig hallgattam, és nagyon jók.

Az olyan zenekarokról, mint a Red Hot Chili Peppers vagy a Faith No More is hasonló volt a véleményed?

„Lényegében őket is imádtam. A Faith No More korai albumait nagyon szerettem, a Red Hot Chili Peppers inkább kinézetével volt ránk hatással. Ők is kaliforniai srácok voltak, viszont sz.r.t sem tudtunk róluik, mert egészen más közegben mozogtak, mint mi. Csak azt tudtuk, hogy nagyszerű koncertjeik vannak, és nagyon energikusak. Rajongóként többször megnéztem őket, s meg is lepődtem a kinézetükön. Akkoriban mindenki bőrruhát hordott, a srácok kirúzsozva és feltupírozott hajjal álltak ki a színpadra, a Chili tagjaira viszont ez egyáltalán nem volt jellemző. El is határoztuk, hogy mi is olyanok leszünk, mint ők.” (nevet)

Szerinted szükség van arra, hogy a zenei életben időnként történjenek olyan változások, mint amiket a grunge vagy nem sokkal utána a nu metal hozott?

„Ezt nem lehet elkerülni, hiszen maga a világ is változik. Nemcsak a metal zenében voltak változások,

a pop ugyancsak átalakult azzal, hogy megjelent a hip-hop. A '80-as években teljesen új stílusok jelentek meg a popban. Ha a kérdésem arra irányult, hogy ezt jónak tartom-e, akkor egyértelműen igen a válaszom. Az emberek egy idő után beleunnak azokba a dolgokba, amikhez hozzászoktak. Főleg a fiatalok. Amikor mi voltunk fiatalok, állandóan valami újat, valami izgalmas dolgot kerestünk. Nemcsak a zenében, az élet többi területén is erre vágytunk.”

Az Ugly Kid Joe indulásakor abban is különbözött a saját kora többi zenekarától, hogy pozitív szemléletet sugárzott a dalaival. Vidámak voltatok és viccesek, miközben a grunge tele volt fájdalommal vagy agresszióval, de igaz ez a thrash és death metalra, vagy akár a nu metalra is. Neked erről mi a véleményed?

„Igen, ebben igazad lehet. Ugyanakkor én szeretem azokat a dalokat is, amelyek a fájdalomról szólnak. Át tudom érezni őket, el tud kapni a hangulatuk. Az élet persze sosem olyan egyszerű, hogy valami vagy fekete, vagy fehér. Az nem lehet, hogy állandóan csak szomorú, vagy mindig csak vidám dalokat hallgass. Mi olyan zenekarokon nőtünk fel, mint a Van Halen, ami a legmókásabb rockzenekar volt a maga idejében. Imádtuk az AC/DC-t is, nekik is voltak vicces dalaik, és ahogy azt a grunge kapcsán is mondtam, ezeket a hatásokat bele akartuk vinni a saját dalainkba is. A viccesebb dalokat általában én írtam, s őszintén szólva, nem mindig nyertem el velük a többiek tetszését. Volt olyan dal, amiről én azt gondoltam, hogy vicces, a többiek szerint viszont szimplán csak hülye volt. De ilyen a zene, meg kell találni, mi az, ami működik, mi az, amit a közönség megkedvel.”

Nagyon rövid idő alatt értetek el hihetetlen sikereket, több rekordot is megdöntöttetek. Számítottatok rá, hogy az Ugly Kid Joe ilyen sikeres zenekar lehet?

„Egyáltalán nem. Mindössze arra vágytunk, hogy meg tudjunk élni a zenéből, eladjunk pár lemezt, s elmehessünk turnézni. Abban az időben mindenkinek ez volt az álma. Ehhez képest azzal szembesültünk, hogy bekerültünk a Top 10-be egy olyan lemezzel, amit mindössze hat nap alatt írtunk meg. Észbontó volt az egész.”

Mentálisan mennyire voltatok felkészültek arra, ami akkor veletek történt?

„Ez egy jó kérdés. Szerintem egyáltalán nem álltunk készen rá. Nagyon gyorsan történt minden, és nagyon örült időszak volt. 1991-től két éven keresztül semmi mást nem csináltunk, mint turnéztunk, utaztunk, interjúkat adtunk, újságíróknak válaszoltunk. Csupán ebből állt az életünk. Akkor nagyon fiatalok voltunk

még, ezért fizikálisan, testileg semmilyen hatását nem éreztük a dolognak. Simán felkeltünk reggel hat órakor, hogy repüljünk egyet, este pedig minden gond nélkül lenyomtuk a másfél-két órás koncertet. Az adrenalin életben tartott bennünket. Ötven felett ez már lehetetlennek tűnik. Testileg tehát nagyon jól bírtuk az igénybevételt, viszont mentálisan biztos, hogy sok volt. Főleg az énekesünk, Whit (Whitfield Crane) számára lehetett rendkívül megterhelő az, ami a hirtelen jött népszerűséggel rázúdult. Ő volt az, aki állandóan reflektorfényben volt, őt mindenhol felismerték. Mi el tudtunk vegyülni a tömegben, meg tudtuk húzni magunkat egy szállodai bárban, de őt mindig lerohanták a rajongók. Ilyenkor csak intettünk egyet neki, és már léptünk is. Neki tényleg nem lehetett könnyű, de az énekeseknek ezek a dolgok mindig nehezebbek.”

Csak szeretettel fordultak felétek a rajongók?

„Általában nagyon bírtak bennünket, de sokan voltak olyanok is, akik utáltak. Büszkén viseltük ezt, mint egy jelvényt. Mindig mondtuk, oké, utálnak minket, és akkor mi van? Hiszen ez a zenekar azáltal vált híressé, hogy az utálatának adott hangot. Hé, ember, »I hate everything about you!«”

Az Ugly Kid Joe első korszaka csak viszonylag rövid ideig, még tíz évig sem tartott. Törvényszerű volt, hogy feloszlik a zenekar?

„Nem mondanám. Nem voltak drogproblémáink, nem is utáltuk egymást, szóval nem volt semmi, ami miatt muszáj lett volna ennek megtörténnie. Azt nem tudom, hogy hova vezetett volna, ha folyamatosan milliós példányszámban tudtunk volna eladni albumokat, de a vége felé mindannyian elkezdtünk mással is foglalkozni. Még fiatalok voltunk, és kerestük a helyüket. Shannek (*Shannon Larkin, dobos*) már akkor is volt egy másik zenekara, Dave (*Fortman, gitáros*) egyre gyakrabban vállalt produceri munkákat, így egyszerűen elköszöntünk egymástól. Összeöleleztünk, s azt mondtuk, ennyi volt. Nem volt sírás, vagy bármilyen más dráma, én például leültem utána megnézni egy meccset a tévében. Persze, szomorúak voltunk, mert hét éven át tartott ez az egész, és olyanok voltunk egymásnak, mint a családtagok. Csupán ennyi történt.”

Úgy tudom, hogy te és Whit gyermekkori barátok vagytok. 1997 és 2010 között, amikor inaktív volt a zenekar, továbbra is tartottátok egymással a kapcsolatot?

„Igen, évente többször is összefutottunk. Elmentünk együtt snowboardozni, ilyenek történtek. Whit és én 14 éves korunk óta ismertük egymást, ezért az Ugly Kid Joe feloszlása után is barátok maradtunk. Volt olyan is, hogy Dave-vel hármásban szórakoztunk együtt. Miután a zenekar szétválása nem azért következett be, mert problémák lettek volna köztünk, ezért azt követően is barátok tudtunk maradni.”

A 2010-es újjáalakulásnak mi volt a fő oka? Nosztagia?

„Ahogy mondtam, mi hárman továbbra is barátok maradtunk, de a többiekkel nem találkoztunk olyan gyakran. Shan akkor már a Godsmack dobosa volt, az új lemezüket pedig Dave-vel vették fel, őt kérték meg producernek. Emiatt elég sok időt kellett eltölteniük együtt, és eközben felelevenítették a régi szép időket is. Valamelyikük felvetette, ha már úgyis ott vannak Dave stúdiójában, miért ne készíthetnének egy új Ugly Kid Joe albumot, főleg úgy, hogy maradtak dalaink, amiket előtte még nem adtunk ki. Felhívtak bennünket, hogy lenne-e kedvünk hozzá, és mi is rábólintottunk. Írtunk új dalokat is, ami roppant gördülékenyen ment, és a végeredmény is tetszett mindannyiunknak.

Az újjáalakulás óta készültek további albumok is. Ezek dalainak megírásánál szempont volt az, hogy a régi rajongók számára vonzó témákkal jelentkeztek?

„Hmm, nincsenek különösebb szempontjaink vagy elvárásaink. Gitárosként én riffekben gondolkodom, emellett a hangzás és a dalszöveg az, amit fontosnak tartok még. A rock- és metalzenében gitárnehezek a dalok, lényegében a gitár határozza meg, hogy mi lesz belőlük, ezért nálam a riff az elsődleges. Ha van egy jó riff, akkor abból jó dal lesz, de már teljesen mindegy, hogy emlékeztet-e az Ugly Kid Joe régi korszakára, vagy sem.”

Szerinted az eltelt évek alatt jobb zenészekké váltatok, mint annak idején voltatok?

„Valószínűleg, hiszen ma már sokkal több zenei gyakorlattal rendelkezünk. Ez persze nem jelenti azt, hogy aki kezdetben nem szeretett bennünket, az mára megkedvelte a zenekart, és ez fordítva is igaz. Én azt gondolom, ma már sokkal jobban értünk ahhoz, amit csinálunk. Amikor megalakult az Ugly Kid Joe, lett hirtelen két nagy slágerünk, amit mindenki ismert, de a legtöbben ennél többet nem tudtak rólunk. Az Ugly Kid Joe dalai ugyanakkor mindig is változatosak voltak. Ott van a Cats in the Cradle és a Neighbor, ez a kettő nagyon más, teljesen különbözik egymástól. Vagy ott a No One Survives, ami egy kifejezetten nehéz, sötét dal. Szerintem inkább ez a sokszínűség a meghatározó a zenekar történetében.”

A legutóbbi album, a 2022-es Rad Wings of Destiny alaposan megosztotta a rajongókat. Sokak szerint azért, mert túl kevés rajta az igazán húzós rock dal. Te hogy látod ezt?

„Nem tudom, hozzám nem igazán jutottak el ilyen vélemények. Amikor azt az albumot készítettük, a hetvenes évek zenéjében gondolkodtunk. Ott jártunk fejben, próbáltuk azt az érzést, azt az attitűdöt megragadni, ami a hetvenes évek zenekarait jellemezte. Most nem az a prioritás, hogy sikeres albumaink legyenek, már nem érdekel bennünket, hogy mennyit adunk el belőlük, csak az a célunk, hogy a saját magunk kedvtelésére zenéljünk. Ez azért is vicces, mert vannak olyan

„Most nem az a prioritás, hogy sikeres albumaink legyenek, már nem érdekel bennünket, hogy mennyit adunk el belőlük, csak az a célunk, hogy a saját magunk kedvtelésére zenéljünk.”

rajongóink, akik folyamatosan összehasonlítgatják az eddigi Ugly Kid Joe-lemezeket. A minap is szembe talákoztam egy poszttal, ahol az összes lemezünket sorrendbe rakta valaki, aszerint, hogy neki melyik tetszik a legjobban, s melyik a legkevésbé. Nála a Rad Wings of Destiny szerepelt az első helyen.”

A Rad Wings of Destiny volt az első lemez, amit már az új dobosokkal, Zac Morrisszal készítettetek. Shannon Larkin a Godsmack miatt hagyott ott benneteket, vagy egyébként is elment volna?

„Zac valóban 2021 óta tagja a zenekarnak, de már korábban is dolgoztunk vele, pár dalt az Ugly Than They Used To Be albumra is vele vettünk fel. A Rad Wings of Destiny tehát már a második albuma. Shannon több mint húsz éve a Godsmack dobosa, az a fő munkája. Szívesen jön hozzánk is, ha van rá ideje, a Rad Wings of Destiny albumon is van egy olyan dal, amit az ő házában vettünk fel, de nem tudunk hosszabb távon csak vele tervezni. Abban viszont biztos vagyok, hogy lesz a következő albumon is olyan dal, amin Shan fog dobolni.”

Eszerint lesznek még további Ugly Kid Joe-albumok is?

„Igen, dolgozunk az új dalokon. Szerintem úgy egy év múlva már meg kell, hogy jelenjen, én már nagyon izgatottan várom. Szerintem az egyik legjobb, s legváltozatosabb Ugly Kid Joe-album lesz. Van benne heavy metal, rock, egy kis akusztikus jellegű zene, és szerepelnek rajta sötét dolgok is.”

Zac mennyire tudott beilleszkedni egy olyan zenekarba, amelynek tagjai szinte gyermekkoruk óta ismerik egymást?

„Könnyen beilleszkedett, hiszen egy nagyon jó természetű, barátságos és vidám fickó. Nagyon jó ember, nagyszerű dobos, akit nagyon hamar megkedveltünk. Jó móka vele zenélni.”

A koncertprogramokban gyakran szerepel az Ace Of Spades című Motörhead-szám. Példaképnek tekinted a Motörheadet?

„Még 1992-ben talákoztunk velük, amikor Ozzy Osbourne-nak nyitottunk. Hárman turnéztunk együtt, Ozzy, a Motörhead és mi. Whit és Lemmy nagyon hamar összebarátkoztak, és egészen sokáig tartották egymással a kapcsolatot. Phil (Campbell, a Motörhead gitáros) pedig az egész zenekart befogadta a szívébe. A Motörhead tagjai voltak a legkedvesebb emberek,

akkal csak találkoztunk. Lemmy nagyon mókás, kifejezetten jópofa ember volt, szinte minden egyes alkalommal röhögésbe torkollott a velem való találkozás. Volt, hogy folytak a könnyeim is. Igen, mondhatjuk azt, hogy példaképként tekintek rájuk, többek közt azért is, mert amolyan anti-rocksztárok voltak, akik csak kiléptek a színpadon, és minden teketória nélkül elnyomták a műsorukat. Lemmy egyszer azt mondta Whitnek, hogy »Csinálj meg mindent, amit csak tudsz, vagy akarsz, ne törődj azzal, hogy mit mondanak mások. Ha van lehetőséged koncertet adni, akkor tedd azt. Ha van kedved beszélgetni a zenéről egy újságíróval, akkor soha ne utasítsd vissza a sajtót. Ha van kedved meginni egy jó whiskey-t, töltsd meg a poharadat. Élj úgy, ahogy a legjobb neked!«

Lemmy nagyszerű ember volt, igazi példakép. Kicsit kellemetlenül is éreztem magam amiatt, hogy előtünk játszottak. Tudod, azon a turnén mi nyitottunk Ozzy-nak, ők pedig nekünk. Mi akkor még csak egy új zenekar voltunk, ők pedig egy legenda, mégsem tették szóvá a helyzetet. Kedvesek voltak, barátságosak, és tették a dolgukat.”

Van még olyan szereplője a zenei színtérnek, akire szintén példaképként tekintesz?

„Az AC/DC, ők egy igazi rockzenekar. Rob Halford, a Judas Priest énekeise is nagy hatással volt rám, és Whit is nagyon kedveli őt. Gitárosként Eddie van Halen és Randy Rhoads a két legnagyobb példaképem.”

Szerinted az Ugly Kid Joe is tudott példakép lenni mások számára?

„Persze. Talákoztunk már pár zenésszel, akik azt mondták nekünk, hogy annak idején mi voltunk az első zenekar, akiket megkedveltek, s miattunk kezdtek el zenélni. Ezek nagyon jó visszajelzések.”

A zenélés mellett foglalkoztok mással is, vagy a zenekar korai időszakának sikerei hoznak olyan összegben jogdíjakat a számláitokra, amiből meg tudtuk élni?

„A legsikeresebb éveket leszámítva mindig is voltak egyéb dolgaim, amiket csináltunk. Én mostanában egyedi pólókkal foglalkozom, van egy saját márkám. Vicces pólókat tervezek, s azokat látom el különféle heavy metal logókkal. Ezzel már a kilencvenes években is foglalkoztam, magamnak készítettem pólókat, azokban jártam. Ez is egy hobbi, akárcsak a zene. Gitározni sem azért kezdtem el, hogy pénzem legyen belőle. Amúgy tanár is vagyok. Van két gyermekem, az egyikük most kezdett el gitározni. Őt tanítgatom.” **HW**

Funeral

Csontok szimfóniája

Nem túlzás az állítás, miszerint az 1991-ben alakult norvég Funeral a doom metal eleven emlékműve. Emlékmű, mivel az életmű roppant monumentális, tiszteletet parancsoló, ugyanakkor eleven, mivel a gigászi szoborcsoport folyamatosan új ornamentikákkal, elemekkel, alakokkal bővül. A legújabb vívmány a Gospel Of Bones album, amelyen a zenekarvezető/dalszerző/dobos Anders Eek újabb zenei területeket hódított meg kimagaslóan tehetséges zenésztársaival. A zenei csemegék valóságos tárházát bemutató lemez apropóján Anders Eek mesélt el mindent, ami fontos a legendás zenekarral kapcsolatban.

SZÖVEG: MILÁN PÉTER · FOTÓ: GUILHERME HENRIQUES

A 2021-es Praesentialis In Aeternum a Funeral visszatérő albumának is tekinthető, hiszen az Oratorium 2012-ben jelent meg. Hogyan csapódott le benned a lemez olyan valakiként, aki a hosszú múltra visszatekintő zenekar víziójáért, zenei irányvonaláért felel?

„Egy nem kívánt szünet után adtuk ki ezt a lemezt. Kihívások a tagság körül, költözések, az énekes betegsége, emellett pedig az a tény okozta a nehézségeinket, hogy akkoriban nem volt kiadó. Végül szerződést kötöttünk a Season Of Misttel és végül a Praesentialis In Aeternum meglátta az éj sötétjét a sok kihívás után, amit a covid és a lezárások okoztak. Emiatt kb. két évet csúszott az egész lemez (például nem tudtunk találkozni, hogy zenekari fotókat készíthessünk). Utólag visszatekintve úgy gondolom, igazán jól sikerült az album a dalokat és a produkiót tekintve egyaránt. És az a tény, hogy teljes egészében norvég nyelvű szövegeket használtam a koncepcióhoz, egy nagyon hálás, de kihívásokkal teli választásnak bizonyult.”

2022-ben, Norvégia fővárosában, Oslóban megrendezésre került a Funeral harmincéves születésnapját ünneplő koncert. Sajnos nem voltam jelen az eseményen. Mesélnél a rendezvényről? Sokat próbáltatok a koncertre? Hogyan állítottátok össze a dallistát?

„A rajongóknak egy emlékezetes estét akartam nyújtani az évforduló kapcsán, és úgy választottuk ki a dalokat, hogy azzal a zenekar és a közönség is elégedett lehetett. Remekül sült el az is, hogy sikerült vendégül látni az eredeti szoprán énekesnőt (Toril Snyen), aki Svédországból repült át, hogy elénekelje a Taarene-t, valamint Lars Nedlandot, aki a testvérével duettben adta elő az Ånd tételét. Ezeken kívül két olyan számot is előadtunk, amelyeket még soha nem játszottunk: az egyik egy feldolgozás, az Eg Ser, a másik az Oratorium bónuszdalja. Kvázi-professzionális körülmények között felvettük a koncertet a jövőbeni kiadás tervével. Eddig csak az Eg Ser jelent meg újra. A koncert előtt nagyon intenzíven próbáltunk, de ezzel a felállással nagyon körülményesek voltak a próbák a földrajzi okok miatt, mivel két tag az ország másik felébe költözött.”

*Azt akartam, hogy
"minél őszintébb
és valódibb
legyen, semmi
mellébeszélés."*

Ez év októberében jelent meg a Funeral új albuma, a Gospel Of Bones, ami elődjénél még ambiciózusabb, komplexebb anyag. Jó néhány leforgatást igényel, míg az ember átlátja, hogy mi is történik az albumon, mivel tele van árnyalatokkal, érzelmekkel, zenei nüanszokkal...

„Számomra az album nagyon mélyre hatol zeneileg, de főleg a szövegeket tekintve. Korábban egyik lemezen és szövegeken sem dolgoztam ennyire keményen. Azt akartam, hogy minél őszintébb és valódibb legyen, semmi mellébeszélés. Igen, egyet tudok érteni veled, hogy a lemez megkövetel néhány meghallgatást, mie-

lőtt át lehet látni, mi történik a dalokban. Mind zeneileg, mind a szövegek terén sok rétegből tevődik össze a lemez, és sok részletet elmulaszt, aki csak egyszer hallgatja meg.”

Mint a Funeral fő dalszerzője, kérlek beszélj a zeneírásról. A rétegzett új anyag megformálása nyilvánvalóan sok időt vett igénybe. Hogy születik egy-egy új kompozíció? A próbahe-lyen is kipróbáltok új ötleteket?

„A folyamat mindig a riffel és a dallamokkal kezdődik. Ezt követően a következő rétegek, majd az énektémák és a nagyzenekari részek következnek. Mindig a

szövegek jelentik az utolsó szöveget a koporsóba. A lezárások időszakában nagyon intenzíven dolgoztam, egy dalra általában kettő-négy hetet szántam, így kb. húsz dalt írtam abban az időszakban. Ezek közül lesz, amelyik a következő lemezre kerül majd fel. Tizenkét szám teljesen kész van, jelenleg a megfelelők kiválasztása zajlik a következő albumra. A dalokat egyedül írom. A '90-es években a próbahelyen is írtunk, amikor mindenki ugyanolyan szenvedélyes, éhes és motivált volt."

A Funeral hosszú pályafutása során, kiterjedt diszkográfiával a tarsolyban változott a dalszerzés metódusa?

„Nem. Legfeljebb annyi, hogy ma mindent egymagam írok.”

Nagyon ritkán fordul elő, hogy két Funeral-album ugyanazzal a felállással kerül rögzítésre, ha volt ilyen eset egyáltalán. Ez az énekekre is vonatkozik, ami a Funeralt teljesen egyedi jelenséggé teszi az egész metallszíntéren. Mivel alig készült két album ugyanazzal az énekesrel, ami már önmagában különleges vonás, de ez kombinálva a zenével, egészen speciális zenekarrá teszi a Funeralt. Hogyan jellemeznéd a Funeral változásait, vagy fejlődését, egy olyan csapatét, ahol női éneket, hörgést és többféle dallamos férfi énekhangot is hallhattunk?

„Ebben a zenekarban mindig is komoly feladat volt megtalálni a megfelelő, normális felállást. Norvégia kis ország, így meglehetősen nehéz kompetens, elkötelezett zenészeket találni. És az emberekre jellemző, hogy a „hírnév” miatt akarnak bekerülni a zenekarba, és se nem motiváltak, se nem szenvedélyesek. Ezenkívül én szeretek képzett zenészekkel játszani, emellett egy kompetens énekes az alfa-omega, akinek a jelenléte számomra, dalszerző számára nagyon inspiráló. Ily módon bizonyos fokig minden ötletemet ki tudom próbálni. Ezúttal végre élni tudtam mély elkötelezettséggel a klasszikus zenei iránt Eirik bariton éneke segítségével, ennek megkoronázásaként pedig még harding hegedűt is alkalmazhattunk, valamint az összes olyan zenei irányzatot felhasználhattuk a saját zenekaromban, aminek a rajongója vagyok. A Gospel Of Bones album egyik célja az volt, hogy hidat építsünk a műfajok közé.”

„Ez egy énektörténelmi történet, amely a személyes veszteségek és a szomorúság terheit dalgassa fel...”

Mint fentebb már említésre került, a Funeral új énekes Eirik Krokfjord, aki Sindre Nedlandot, az előző két album frontemberét váltotta fel. Krokfjord elegáns baritonja kétségtelenül sokat hozzátesz a zenéhez. **Hogy találtál rá? Láttad énekelni az Operaházban?**

„Éppen Oslóban voltam, Carl Orff Carmina Buranáját néztem meg az Operaházban, és láttam, hallottam, hogy egy fantasztikus fickó énekel. Kiderült, hogy ő Eirik. Volt egy közös barátunk, az egyik levelet követve a másik, Eirik pedig igent mondott, belépett a zenekarba. Meg kell jegyezni, hogy ő is metalrajongó, a Sarpedon nevű zenekar 2014-es albumán énekelt.”

Eiriknek szabad keze volt az énektémák terén?

„Minden énektémát én írok.”

A Funeral ének terén folyamatosan megmutakozó kísérletező hajlamához passzol, hogy két dalban énekel a Beyond Dawn exfrontembere, Espen Ingierd. Hogy jött létre a kapcsolat?

„Kezdetől fogva nagy rajongója vagyok a Beyond Dawnnak, mindig is tetszett Espen énektípusa, így felvettem vele a kapcsolatot, és meggyőztem, hogy énekeljen egy dalban, amiből szerencsére végül kettő lett. Hagyománnyá vált nálam, hogy mindig felkérek vendégénekest, amit a magam kedvéért, rajongóként teszek.”

A hegedűvel és egy operaénekesssel, plusz szoprán énekesnővel a csatasorban a Funeral és a klasszikus zene komoly lépést tett egymás felé. A fentiekből már kiderült, hogy szereted a klasszikus zenét. Kik a kedvenceid?

„Aktív hallgatója vagyok a klasszikus zenének, és a zenekarunkat is mindig el akartam vinni egy klasszikusabb irány felé. Most Sareeta révén hegedűn, valamint Eirik énekével erre lehetőség nyílt. Igazából nem is lehetnék elégedettebb. Emellett nagyon képzett gitárosok adják elő az akusztikus darabokat. A fentiekén kívül is szerepelnek még vendégek a lemezen, akik fuvolán, Moog-szintetizátoron és zongorán játszanak. A kedvenc komponistáim Grieg, Sosztakovics, Liszt stb., ezenkívül sok filmzeneszerző.”

A Funeral mindig arról volt ismert, hogy a doom metal egy sötét és gyásszal teli verzióját játssza; úgy is fogalmazhatnánk, ahol a zenei ösvény és a tragédiák kéz a kézben járnak. Biztosan sokat gondolsz az elhunyt egykori zenésztársaidra. Einar és Christian hagyatéka ma is ott lebeg a Funeral körül? Sikerült valami pozitívat kihoznod az elvesztésükből?

„Abszolút. Ők voltak a legjobb barátaim. A Gospel Of Bones szövegi koncepciója pont erről a témáról szól. Mindig itt vannak velem, és ez nagy inspirációt jelent szövegíráskor. Amikor dolgozom egy lemezem, mindig eszembe jut, hogy mit szólnának hozzá. Vajon tetszene nekik? Valójában van néhány meg nem jelent dal, amelyeket még ők írtak, és ezeket valamilyen formában ki akarom hozni a jövőben.”

Mit jelképez maga a Gospel Of Bones cím, és mit tudnál elmondani a szövegekről?

„Ez egy önletrajzi történet, amely a személyes veszteségek és a szomorúság terheit dolgozza fel,

főleg, ami Einar és Christian halálát illeti. A részleteket magának az olvasónak kell megtalálnia.”

A My Own Grave-re készült egy videó. Az épület falán, ahol a forgatás zajlott, figyelemreméltó festmények láthatók...

„A videót az Oslóban található Múzeum Vigeland Mauzóleumban forgattuk, amely a művész Emmanuel Vigeland Mauzóleuma, a híres szobrász, Gustav Vigeland testvéréé. A hely nem is passzolhatna jobban dalhoz és a zenekarhoz. A falon látható freskók kapcsolódnak a dal témájához. Emmanuel Vigeland tizennégy éven át készítette a freskókat a sírjához, a mauzóleumához.”

A Funeral diszkográfiájában található egy érdekes kiadvány, a To Mourn Is A Virtue, amit 2011-ben adott ki az orosz Solitude Productions. Mit érdemes tudni erről a lemezről?

„A zenekar 1996 májusában az Egyesült Királyság-beli Dewsburyben található híres Academy stúdióban töltött tíz napot. Akkor éppen nem volt énekesünk, és úgy döntöttünk, hogy felvesszünk tíz instrumentális számot, és az éneket majd később hozzáadjuk Norvégiában, amikor találunk egy megfelelő személyt. Ennek okán készült 1997-ben a Demo '97 négyes szám felvétele, amelyen Sarah Eick énekelt. Hat dal viszont felhasználatlanul maradt. Később Frode Forsmo felénekelte őket a 2002-es 'meghallgatáson', de néhány dalt egy Øystein nevű fickó énekelt fel, mivel több énekest is kipróbáltunk. Éveken át nagyon keresett volt ez a felvétel, a Solitude pedig felajánlotta, hogy kiadja.”

A '90-es évek elején, amikor a Funeral felbukkant, majd a későbbi évek során a black metal volt a nagy esemény Norvégiában, míg más zenei formák ennek árnyékában kényesültek létezni. Milyen volt a hozzáállásod a black metalhoz akkoriban, és mennyiben változott ez az idők során?

„Őszintén szólva én mindig úgy vélekedtem, hogy trendek szóba sem jöhetnek. Soha nem köttem kompromisszumokat, soha nem érdekelt semmilyen színtér, és úgy vélem, hogy a korai black metal-lemezek nagyon silányak voltak mind zeneileg, mind a hangzást tekintve. Ugyanakkor aktív vásárló voltam Euronymous Helvete boltjában, mivel sok underground lemezt nagyon olcsón adott. Ami a jelent illeti, ma már szeretek néhány black metal zenekart.”

Milyen terveid vannak a Funeral következő lemezeire? Vannak elképzelések, ötletek, amelyeket dédelgetsz?

„November 29-én Oslóban lesz egy a lemezmegjelenést megünneplő koncertünk, ahol egy feltörekvő doom/death zenekar, a Miserate lép fel előttünk. Az egész lemezt előadjuk (az Espen vendég szereplésével felvett számokat is), emellett régebbi dalokat. Nemrég szerződöttünk le az olasz Death of Rome promóter céghez, remélhetőleg mostantól több külföldi koncertre nyílik lehetőség. Tizenkét dal készen áll az új albumhoz, két szám pedig keverésre vár egy-egy kislemezhez, melyek közül az egyik a nagylemezes Nâr kisten senkes teljes egészében akusztikus verziója, a másik pedig egy 18 perces dal, melyben Jón Aldará, a Hamferð frontembere énekel. Remélhetőleg ezek megjelenhetnek 2025 elején.” **HW**

DREAM THEATER

BP., PAPP LÁSZLÓ ARÉNA

SZÖVEG: SCHMIDT PÉTER

FOTÓ: GYURICZA FERENC

Meggyőződésem, hogy bizonyos – nagyobb tömegek által vallásos rajongással és kritikátlan imádattal övezett – zenekaroknak hatványozottan nehéz dolguk lehet éppen aktuális tevékenységük és teljesítményük elismertetésével. Sokak elvakult fanatizmusa mellett – talán éppen ennek ellensúlyaként – ugyanis szép számú ellendrukkerrel, a kákán gyakran ok nélkül csomót kereső, rosszindulattól fűtött okoskodóval is szembe kell nézniük. Az online világ virtuális csatatarein a két tábor nonstop háborút vív, nagy a füst és hangos a robaj – éppen csak a józanul megfogalmazott, mértéktartó vélemények sikkadnak el rendre.

Egyértelmű, hogy a Dream Theater is ebbe a ligába tartozik: munkásságuk, egyes albumaik vagy éppen koncertjeik rendre ádáz kardcsörtetés közepette kerülnek kitérgyalásra a kommentszekciókban, a legvadabb túlzások özönét kiváltva mindkét oldal részéről. Pedig hát ők is csak egy zenekar a sok olyan közül, akik évtizedekkel ezelőtt létrehozta valami tényleg jelentőset és fontosat, azóta pedig – a kreatív csúcson már túljutva – különféle hullámvölgyeket és hullámhegyeket, jobb és rosszabb időszakokat megélve teszik a dolgukat a legjobb tudásuk szerint. A világot fel már nem forgatják, nincsenek is feltétlenül mindig übertop formában, de azért szép pillanatokat még mindig képesek okozni mind az első generációs rajongóiknak, mind a később csatlakozottaknak.

Vannak, akik – különböző hőfokú lelkesedéssel – értékelik

mindezt, másoknak meg már 20 évvel ezelőtt is „régén minden jobb volt”... Így megy ez a felfokozott huzavona nagyon régóta Petrucciék megítélése ügyében, holott ők is csak egyek a pályán mozgó sok más nagyobb múltú zenekar között, felesleges is ezt ennél jobban túltolni és túlgondolni – it's only rock'n'roll, és ennyi...

Ezen hosszabb eszmefuttatásra a minapi koncert kapcsán olvastam, mindenféle előjelű és hangvételű, nem egyszer végtelenül túlzó kommentek és megnyilvánulások készítették. Pedig nem volt egyéb ez az este, mint a Dream Theater soron következő magyarországi fellépése, szám szerint a tizenegyedik, ha minden igaz. Jómagam elcsúfítottam már őket mind jobb, mind rosszabb formában, itthon és külföldön egyaránt – az általam látott kb. tíz eset közül ezt a bulit a felső középkategóriába sorolnám.

ÉLŐ FÉNY

(Itt jegyezném meg, hogy a numero uno nálam máig a tíz évvel ezelőtti bécsi koncert, ugyebár épp nyakig a Mangini-érában...)

Mike Portnoy visszatérése nyilván sokakban generált bizonyos extra elvárásokat – bennem ilyesmi nem munkált, szimplán csak egy jól sikerült koncertet reméltem egy régóta kedvelt zenekartól. Ehhez képest az intrót követő Metropolis Pt. 1. hallatán egyből alaposan meg is rémültem: egyrészt itt

még nagyon kaotikus, szétesős volt a

hangzás, másrészt meg LaBrie is totál formán kívül indított, hamis volt és csúszkált, konkrétan ijesztő volt az egész.

Talán egy szellősebb, direkter dallal nyitni mind a megszólalás gyorsabb helyrerántása, mind James formába lendülése szempontjából célszerűbb lett volna.

Az Overture 1928/Strange Deja-Vu duó alatt aztán szépen elkezdett feljavulni a hangzás és az énekhang, a negyedikként elővezetett The Mirrornál pedig már éreztem, hogy nagy baj végül azért nem lesz. A faszányos Panic Attack után a nekem kicsit nemszeretem Barstool Warrior érkezett, ami az utána következő Hollow Yearsszel párban leültette kicsit a lendületet. Szerencsére az első szettet záró As I Am aztán odavágott még egyet.

A 20 perces szünet utáni második felvonást úgy 8-10 méterrel közelebről néztem-hallgattam, és láss csodát, innen már tényleg baromi jól szólt minden. Ennyire nem mindegy akár néhány méternyi helyváltoztatás sem az élvezhetőséget illetően. A jövő februárra ígért új lemez hírnökeként itt rögtön el is nyomtak egy új dalt – a Night Terror egy alapvetően ütős-feszes darab,

nagy meglepetések nincsenek benne, de hatásosan lett összerakva, úgy nagytotálban nekem amolyan Octavarium/Distance Over Time albumos vegyületnek tűnt. Jöjjön csak az a Parasomnia!

A This Is The Life megint a balladás vonalat hozta, meg később a Vacant is – ezek egyike helyett azért elbírtam volna inkább kedvenc DT-dalomat (Peruvian Skies), vagy valamit a debütkorongról. De hát nem lehet minden tökéletes. Azért az (My Under A Glass Moon így is az old school arcoknak kedvezett, ám nekem még ennél is jobban beütött a teljes terjedelmében eljátszott Octavarium monstruma, aminek a vége felé még azok a bizonyos sikolyok is szépen megvoltak. A koncert elején nagyobb tétben erre nem fogadtam volna...

A ráadás ezek után még két tételt hozott a Scenesről: a Home már megint agyonvert (My Under érdemei sokszor méltatlanul elsikkadnak, pedig ha van dal, ahol kijön, hogy játéka mennyire fontos alkotóeleme a DT-soundnak, akkor az ez), a Spirit Carries On pedig újra érzelmesebb vizekre evezett. A végén pedig jött a Pull Me Under, ami nyilván össznépi együtténeklős ünneplésbe torkollt, papírforma szerint. Az integetés-ellköszönés alatt még szólt a gépről bejátszott Singin' In The Rain, fél 11 után pár perccel ezzel ért véget a tisztán úgy 160 percnyi hosszúságú koncert.

Bárhonnan is nézzük, a pénzéért becsülettel megdolgozott a zenekar, estéről-estére ilyen játékidejű bulikat lenyomni az ő korukban, ezzel a sűrű turnébeosztással már önmagában megsüvegelendő teljesítmény. Külön tetszett, hogy a Portnoy-reunion ténye nem lett túllihegve, pár mondatnál ez gyorsan elintéződött, és nem torkolt a dolog mondjuk egy 20 perces monstre dobszólóba, vagy barokkosan túlhúzott örömködős litániázásba. A setlisttel nyilván mindig lehet vitatkozni (esetükben ez örök téma), itt-ott pár hangszeres mellényúlás is becsúszott, és hát igen, LaBrie sem volt jó formában az elején. De tekintve, hogy hús-vér emberekről, és nem biorobotokról beszélünk, mindezek mértéke nálam még tűréshatáron belül maradt.

A háttérvetítés koncepciója nekem kicsit szedettvedettnek tűnt, az adott dallal vagy dalrészlettel nem mindig harmonizált a hozzárendelt látvány (lásd As I Am és a tűzokádó sárkányok), de ezzel azért együtt tudtam élni. Inkább zavart az oldalsó kivetítők hiánya: a világ oda jutott, hogy a magam 180 centijével már átlagos magasságúnak sem számítok, így aztán az előttem álló, alsó hangon fél fejfel magasabb srácok válla felett pislogva próbáltam meg elkapni a színpadi történéseket. Oké, a DT élőben viszonylag statikus kiállítású, a legaktívabb Portnoy meg ugye a dobemelőnyen ügyködött, de azért a komfortérzetemnek jót tett volna, ha heveny nyaknyújtogatás nélkül is rendesen láthatom a tevékenykedő zenészeket. Summa summarum, az elégedettségim mutató nálam végső soron mindezekkel együtt is pozitívba fordult – ha jönnek legközelebb, én megint ott leszek. ■

WATCH MY DYING ØRDØG THE ANSWER LIES IN THE BLACK VOID

BP., A38 HAJÓ

SZÖVEG ÉS FOTÓ: UZSEKA NORBERT

Dupla születésnapi koncert volt ez, bár végül is a The Answer Lies In The Black Void énekesnőjének, Horváth Martinának másnap volt a születésnapja, szóval vegyük úgy, hogy tripla. Martinát ugye a Thy Catafalque-ból is ismerik sokan, és szívet melengető volt látni, hogy csaknem a teljes TC eljött őt megtekinteni, meg amúgy is jó sok zenész, szakmabeli volt jelen.

Az Answer... azt a fajta gótikus death/doom metalt játssza, amit a korai Anathema, My Dying Bride, Paradise Lost és társaik fejlesztettek tökélyre, azzal a különbséggel, hogy itt nincs hörgés, hanem Martina szépséges, fájdalommal teli énekét hallhatjuk. Azt meg én nagyon szeretem. Azért, mert benne van a hangjában a népdalok mélysége, kristálytisztasága, viszont sem negédes dallamokra, sem áriázós részekre nem ragadtatja magát. Tökéletesen illik ehhez a mérhetetlenül komor és súlyos zenéhez. Melyet alapvetően Jason Kohnen basszer ír, de a koncertfelállásban három további remek zenész szerepel: Potkovác Márk dobos (Stabbed, WMD), Kovács Attila (ex-Varso/Superbutt/WMD stb.) és Fogl Botond (Needless) gitárosok. És bár szeretem a lemezeiket, így koncerten még jobban működött ez a zene. Egy-két könnyebben megjegyezhető dallam még jól jönne, de így is remek volt a buli. A fénypontja nekem a végén előadott Jhieronymus volt, azzal a bődületes Sabbath-rokon riffel.

Az Ørdøg a 10. születésnapját ünnepelte, ennek örömeire eljátszották a teljes első albumot (Tíz fekete dal), meg még ezt-azt. Aztán egy ponton (asszem, A kutyák dalánál) mondta is Vörös András énekes, hogy na, milyen jó dalok ezek is, miért nem játsszák őket élőben?! Hát ja. A mindig elhangzó Natasától a Melankólián át a Vaskoronáig süttött mindegyik.

Már leírtam korábban is, mennyire jó fazonokból áll ez a banda, kajakra, mintha egy Rejtő regényből léptek volna elő, rájuk nézel, és tudod, hogy mindenkint lenyomnak, de amúgy végtelenül barátságosak, és tele vannak jó sztorikkal (amikből néhány a dalaikba is bekerül). De meg voltak ám vendégek is: Cicó (Nomad, ex-Bedlam) pengett egy jót, aztán Rom Gabriel (ex-Remorse, egyszersmind a Palásti csata rockopera szerzője) a 100x100000-ben bolondozott nagyot Vörössel. A végén meg az Ørdøg unplugged verziójaként is felfogható Diabolus In Musicából perdült elő Bokodi Bálint énekes és Korpos Lajos gitáros – utóbbi arcán tisztán látszott az öröm, hogy végre torzított gitáron játszhat.

Azt gondolom, az Ørdøg zenéjében van valami nagyvárosi zaklatottság, pörgés, viszont nem tévesztik össze Budapestet New Yorkkal. A balkáni vonal is benne van, meg az önirónia. Kicsit, mint a System Of A Downnál, bár nyilván kevesebb népzenei témával

meg monumentális dallammal. És nem elég, hogy baromi okos dalszövegeik vannak, és a zene mégis olyan, hogy nem lehet nem bulizni rá, a művészi alkotásnak beillő videóklipjeikkel is rengeteget tesznek a teljes képhez. Jó, ez Vörös korábbi csapatainál is így volt, de egyértelmű, hogy a szintér egy rendkívül üde színfolttal lenne szegényebb, ha nem lenne az Ørdög. Úgyhogy jól mondta Rom Gabi: „Isten éltesse az Ørdögöt!”

A Watch My Dying pedig 25 éves lett 2024-ben. Ők is a teljes első albumukat adták elő ennek örömére. És persze, hogy a teljes Klausztrófia zseniális. És most is olyan bődületes erővel áradt ez a félelmetes, szörnyű, gyönyörű riffgörgeteg a minden csicsától mentes, póre színpadról, ahogy mindig. Sőt, a Nicht vor dem Kind-ben és a Gyúlékony csírában a fentebb már említett Kovács „Nihilak” Attila is vendégszerepelt, mintegy a Katasztrófia Együttes képviselőjeként. Ha jól számolom, ekkor 24+5 húr zengett a színpadon, ilyet is ritkán tapasztalni.

A koncert ezen blokkja tényleg nettó örömnep volt, mindenféle tortázás, pezsgőzés nélkül is, sőt, mikor a közönség egy ponton elkezdte énekelni, hogy happy birthday, a zenekar nyomban bele is csapott a következő dalba, mert nehogy már bárki elérékenyüljön.

Csak hát az van, hogy aztán szerintem elég sokan mégis így tettünk. Ugyanis a második blokk három énekesnős dallal kezdődött: a végképp meglepetést okozó Hótsúlyban Bényi Alexandra zongorázott és énekelt, és a szintén fentebb már említett Bokodi Bálint hegedült és dalolt. Ez eredetiben sem zúzda, de ebben a verzióban végképp megrázó volt. Arra számítottam, hogy lesz Utolsó fejezet Ritzel Anival számítottam, épp csak nem voltam rá felkészülve. És azt sem tudom, láttam-e valaha akusztikus gitárt a WMD-ben koncerten, márpedig a buli első felében jedi mesternek öltözött, itt már azonban autentikus WMD inget viselő Szabó Viktor azt pengetett benne. Az ezévi, hovatovább visszatérő Egyenes kerülő album extra csodája ez a dal, de élőben hallani... És akkor még jött a Háttal álmodó

Martinával – és nem szerény meglepetésre Gáborral. Lehet, hogy volt már ilyen korábban is, nekem nem rémlik, mert hiába voltam sok WMD-koncerten, elégen biztos nem. De szóval a levegő is megfagyott, olyan volt.

És akkor még a végére előkapták az új lemez két slágerét (Napkőszörű, Fedetlen lépés), amik persze, hogy ugyanakkorát ütöttek, mint a Klausztrófia nótái. Felőlem a teljes életművet is előadhatták volna, annyira jó volt ez a koncert. De így sem panaszodom.

A WMD továbbra is a metal esszenciája szerintem.

Leírtam ezt már korábban is, meg nyilván nem a dallamos heavy metal értelemben mondom ezt. De az energiák, amiket a zenéjük hordoz, az a mérhetetlen erő és zúzás, ami árad a színpadról, az egyszerűen tökéletes. Hasonlót anno Nevermore ill. Meshuggah koncerteken éreztem, hogy igen, lezúznak, de közben felemelnek, és amúgy is milyen szövegek már ezek, hogy lehet ilyen dolgokat leírni, és rávenni az embereket, hogy magukból kikelve üvöltsék velük?!

De ez nem minden. A WMD ez alatt a negyedszázad alatt végig példát mutatott underground mentalitásból, és persze kesereghetnék azon, hogy jó, úgy szellősen tele volt a hajó, de ugyanakkor a Dream Theater meg az Arénát töltötte meg, és miért maradt mindig ezen a szinten a WMD, meg ilyenek. De ez a csapat mindig önazonos és hiteles volt. És nem is csak zeneileg. Elég, ha csak az évek alatt kiadott megannyi különféle speciális merchandise termékükre utalok: fekete WMD szappan, limitált rózsaszín póló, meg a többi, ami bárki mástól örültség is lehetne, de tőlük csak a zseniális humoruk, sőt öniróniájuk újabb jele.

Nem tudom, meddig lehet ilyen zenét játszani. Meddig bírja az ember, hogy így zúzzon a színpadon. Meddig jönnek ilyen témák, és meddig maradhat hiteles. De ha egyszer majd a WMD átmegy bluesba vagy bármi olyanba, ami az akkori korukhoz jobban illik, az is jó lesz, ebben biztos vagyok. Szóval még legalább ugyanennyit, sráccok! ■

MAJESTY AT NIGHT I FLY

BP., A38 HAJÓ

SZÖVEG: GÁTI VIKTOR, UZSEKA NORBERT

FOTÓ: UZSEKA NORBERT

É letem első At Night I Fly-koncertje volt ez (szégyellem is, hogy csak most), meg persze a második albumuk lemezbemutatója. A collision/fusion/division döbbenetes anyag, zeneileg, szövegileg is, s e kettő olyan harmóniában van, amihez fogható ritkán tapasztalni. Belefeledkezős, odafigyelést igénylő, megrázó erejű album, de élőben sem működik kevésbé. Négy dalt hoztak róla, azok tették ki a koncert első felét: két nagyon fogós, azonnal ható nóta (Chains, The Sacrificial Lamb), és két rétegzettebb, sűrűbb tétel (From the Ashes, Distress) – utóbbi kettő közel 20 percet tesz ki. Koncerten is átjött a hangulatuk, és hogy mennyi érzéssel és milyen ízlésesen zenél ez a csapat. Úgy sejtem, ők is el tudnák játszani a Scenes from a Memory albumot a Dream Theatertől, ahogy utánuk a Majesty tette, de annyi minden van még itt a kimagasló zenészi tudáson túl! Jó volt látni, milyen élvezettel zenéltek, csak azt sajnáltam, hogy Batty „BZ” Zoltán énekes hozzám hasonlóan meg volt fázva. Nem mintha az éneken ez érződött volna, de messze visszafogottabb volt frontemberként, mint azt tőle megszokhattuk. Azért pár komoly vagy épp vicces konferálásra futotta az erejéből, meg hát olyan szuggesztív fazon, hogy ha csak kiállna a színpadra, és semmit nem csinálna, akkor is vonzaná a figyelmet. Bár az sem volt akármilyen, hogy a háttérben ott vokálzott a lemezen is hallható két hölgy: Pejtsik Panna és a sok egyéb mellett a Keep Floydingleből is ismert Garda Zsuzsa, és ők is nagyban emelték az est fényét.

A koncert második felében a '19-es Mirror Maze album öt számát kaptuk meg. Az olyan tételekben, mint a Gethsemane, Uriel vagy The Pit pláne átjött a csapat metal oldala, de a koncert abszolút csúcspontja a katarikus-felemelő Afterlife és a kb. 12 perces, záró Wanted to Be volt, melyhez foghatóan szívszorító dalokat a Pain Of Salvationtól, a Fates Warningtól vagy a még ereje teljében volt Queensryche-től remélhet(ett) az ember. Addig is jó párszor járt át az a jól eső borzongás, amit a leginkább beütő zenék váltanak ki, de ez végképp csoda volt. (UN)

Az est másik fellépője a budapesti Dream Theater tribute zenekar, vagyis a Majesty volt. A világ vezető progresszív metal kvintettjéhez hasonlóan a magyar brigád is öt fős felállással nyomul, és erre az alkalomra nem kisebb dobással készültek, minthogy eljártsszák a napokban megjelenésének 25. évfordulóját ünnepelte, ötödik DT-lemezt, a Metropolis Pt. 2: Scenes From A Memoryt! (A konceptalbum cselekménye ezúttal nem kerül taglásra, remek korábbi cikkek részletezik, elemzik azt.)

A feldolgozás zenekarokat negatív színben szokták feltüntetni amiatt, mert nem saját maguk által írt dalokat adnak elő, mások hírnevéből próbálnak hasznot húzni és hasonló „okosságok”. Az alkotói szempontból való kritizálásnak vitathatatlanul van alapja, viszont egyúttal azt is szögezzük le, hogy ilyen bonyolult zenét, mint a DT-é, komoly kihívást jelent eljátszani – olykor még az eredeti szerzőknek is! –, és van ok az elismerésre, ha valaki azt jól csinálja. (Most maradjunk csak ennél a metalzenekarnál, de ide kíváncskoznának egyéb komplex zenék, pl. prog rock, jazz, fúziós műfajok témakörei is.)

Hiba lenne általánosságban nézve, illetőleg lett volna jelen alkalommal, úgy viszonyulni a produkcióhoz, hogy „ugyan, mit pengetnek, ütnek, énekelnek másképp, mint eredetileg”. Nincs még egy olyan dobos, mint Mike Portnoy, vagy olyan énekes, mint James LaBrie, és ezzel a tagok hallhatóan nagyon is tisztában vannak. Maradva az említett posztokat betöltő zeneszeknél, nem mímeltek Portnoy jellegzetes pörgetéseit vagy pózolását és LaBrie védjegyszerű rekesztéseit vagy gesztusait (utóbbiak azért például Axl Rose megsemmélyesítői esetében akár elmaradhatatlannak is tekinthetők, haha), ami nemhogy elvett a produkció értékéből, de így tudott a dolog igazán őszinte és kellően alázatos, egyben élvezetes lenni.

Annai minden történik ezen a 77(!) perces albumon, hogy nagyon kimerítő lenne minden kiemelkedő pillanatot kivészeni, így maradok pár tetszetős momentum felelevenítésénél. Ahogy az eredeti felvételt, úgy a mostani másor szintűen középtájon kezdett igazán felhevülni. A Scene Four: Beyond This Life-ban annyi minden történik, hogy az ember csak kapkodja a fejét,

ÉLŐ FÉNY

foto

és ez a hangulat szépen visszaköszönt a színpadról és a küzdőtérrel egyaránt: a duplázós, szinte thrashes csépelés és a fellazult, akusztikusra szelődül dalolás ugyanúgy jól működött; a közönség a lendületes részeknél jól belelkesült, lázas együtt bólogatás, lötyögés formájában, a nyugisabb szakaszokban pedig kollektív hipnózis gyanúja lengte be a termet. Számomra a lemez egyik csúcspontja a Home 13 perce, annak minden halálprecízen feljátszott és maszatolós másodpercével. Megintcsak jól vette ki magát, hogy azok a bizonyos szenvedélyes hangok semmilyen formában nem voltak hallhatóak. Az ebben a számban és az egyéb helyütt szereplő vokálok többségét a nagyszerű basszusgitar játék mellett nem kevésbé színvonalas módon hozta az együttes egyetlen hölgy tagja. Egyedül a Through Her Eyesban, Theresa Thomason témái erejéig csatlakozott egy nem kevésbé bájos és ügyes énekesnő az ötöshöz.

A One Last Time alighanem a korong legérzelmesebb darabja, tökéletes dallamokkal, e végtel tekintetében a másik nagy kedvencem a monstre anyagról. Bár már a lemez utolsó negyedében jártunk, a csapat ebből a dalból is kihozta, amit lehetett, külön köszönet érte! A fáradás jelei, profikhoz méltó módon, a Finally Free továbbra is irgalmatlan hangszeres tudást és kivételes zenészi érzéket követelő 12 percének legvégéig sem mutatkozott meg. Ennek tetejében a banda még egy ráadás nótával is készült, ami megint csak parádés választás volt: ez nem más, mint az „előzménysztori”, a Metropolis Pt. 1 az első LaBrie-vel készült lemezeiről, az Images And Wordsról.

Minden apró hibájával együtt, a Majesty kellemes háttérvetítéssel és az A38-on megszokott, arányos, tiszta hangzással megtámogatott műsora roppant élvezetes, egyedülálló élményt nyújtott. (GV) ■

KALANDRA ZSÜD

BP., INSTANT-FOGAS

SZÖVEG: MILÁN PÉTER
FOTÓ: ZENEKARI ARCHÍVUM

Mint a koncert napján megtudtuk, Lili Refrain autóbusza sajnálatos módon lerobbant útközben, így nem léphetett fel nálunk aznap este. Remélhetőleg valamikor pótolja majd az elmaradt előadást. A helyére egy magyar művészről, bizonyos Zsüd ugrott be, akit úgy hallgattam a teremben, hogy pár perccel korábban a létezéséről sem tudtam. Egy hölgy állt a színpadon, előtte laptop, meg egyéb eszközök, amelyekkel leginkább valamilyen ambient-szerű zenét kreált, s úgy tűnt, a közönség soraiban néhányan tudták, miről van szó. Az elektronikus/ambient zenében voltak olyan részek, amelyeket nem tartottam rossznak, másokkal nem nagyon tudtam mit kezdeni. Mindenesetre Zsüd megtette a magáét a főzenekar előtt.

A norvég Kalandra pár évvel ezelőtt már járt nálunk egy nagyon jól sikerült koncerten a Wardruna vendégeként, ahol Lindy-Fay Hella is fellépett. Idén ősszel a négyesfogat saját turnéra indult, s méltán, mivel az utóbbi években sokat letettek arra az asztalra, amely körül az északi folk művelői foglalnak helyet. Már sokszor szóba került, hogy a skandináv népzene sok előadó forrásként kezeli, nem csupán

„szóról szóra” visszadják mindazt, amit a vidékükön évszázadok óta játszanak, s ez valójában nem is lehetséges, hiszen egyazon dallam esetében is érvényes az, hogy ahány ember adja elő, annyi interpretációról beszélünk. A jelenkor zenekarai emellett még plusz hatásokat is hozzárendelnek a szorosabban vett tradicionális északi zenéhez, minek következtében izgalmas hangzások alakulnak ki. A Kalandra is ezek közé tartozik.

Mivel Lili Refrain koncertje elmaradt, a rokonszenves északi kvartett hosszabb programot adott elő a tervezettnél, így elég széles keresztmetszetét nyújtották annak a zenei világnak, amit az elmúlt években kialakítottak. Erről a szeptemberben megjelent második album – A Frame Of Mind – is tudósíthatott már minden érdeklődőt. A csapat azzal a felállással érkezett, mint anno a Wardruna előtt, vagyis összehozott alkotói együttesről van szó. Ezt az egymásra hangoltságot a koncerten is tapasztalhattuk. A kommunikáció Katrine Stenbekk énekesnő részortja volt, akinek a megjelenése, kedvessége eleve kölcsönzött egy bensőséges hangulatot a műsornak. Esetenként még a humorát is megvillantotta.

Az elhangzott szerzemények egy részét felismerem, főleg ami Katrine ének dallamait illeti. Ezek között néhány kimondottan fülbemászó, vagy más okból kiugró téma is található, melyek megkönnyítik a memorizálást. A zenei részt a változatosság jellemzi, s mint fentebb említettem, a Kalandra számos forrásból táplálkozik. Tán nem is fontos szétszálazni a különféle elemeket; hogy mely részek nevezhetők alternatív rocknak, folk-rocknak, s olykor ambient jellegűek, vagy éppen pszichedelikus hatásúak, hiszen a tolmácsolás ezeket egyetlen nyalábban fogja össze. Mind a három hangszeres jól játszott egyébként, a zene nem csupán szép és emelkedett, hanem esetenként nyers is tudott lenni.

Kellemes meglepetésemre az egyik melankolikus, elbűvölő dal – melyről Katrine előzetesen megjegyezte, hogy ezt biztosan ismerjük – valóban általam is kedvelt tételként csendült fel. A számot a nálunk is megfordult svéd Forndom (Ludvig Swärd egyszemélyes formációja) is játssza. Sajnos a címét nem tudnám megmondani, mindenestre a sok színfolt között jóleső érzés volt hallani ezt a rendkívül hangulatos, komor/szép darabot. Végül igencsak tisztességes műsorhosszt produkált a Kalandra, ami a mostani, szinte kínos pontossággal egyetlen órára belőtt koncertek között extra pozitívumként adódott a kiváló hangversenyhez.

A népzenei kultúrkinccs kimeríthetetlen kút, amit értő szífvvel, kézzel és hanggal nagyon sokféleképpen meg lehet eleveníteni. A Kalandra ezt teszi lemezen és koncerten egyaránt. ■

HAMMER

A TÁMOGATÓI PÓLÓKAT

ÉS A MÉG ELÉRHETŐ GYŰJTŐI CSOMAGOKAT
KERESD A HONLAPON!

WWW.HAMMERWORLD.HU

IN FLAMES ARCH ENEMY SOILWORK

BP., BARBA NEGRA

SZÖVEG: GÁTI VIKTOR/SCHMIDT PÉTER

Három meghatározó, svéd gyökerű zenekar lépett fel ezen az estén a Barba Negrában. Ahogy az várható volt, érvényesült a papírforma, és a trió teltház előtt játszhatott. A Soilwork egy, az Arch Enemy pedig két friss dallal és a közelgő új sorlemez bejelentésével érkezett, a főattrakciónak számító In Flames pedig a tavalyi, a régi idők karcosabb attitűdjét is örvendetes módon megidéző Foregone albummal futja az aktuális köröket.

A Soilwork nyitotta a műsort, akik nemcsak az est névsorában számítottak a legnagyobb favoritoknak, de minden idők tíz legkedvesebb metalzene-kara között is bérelt helyük van számomra. A dallista hoszsa egy híján tíz tételig nyúlt csupán, amelyben a legutóbbi album, az Övergivnheten címadója valamint egy meglehetősen esszenciális, a banda karrierje során kiérlelt számos mesterfogás mellett a kezdeti időkben irányadó, nyers death metal elemeket szintűgy alkalmazó, és ezzel egyidőben Speed mind magasabb fokozatra kapcsoló projektje, a The Night Flight Orchestra dallamos hard rock/AOR világát döbbenetesen idevaló módon beemelő, pár hete debütált dal, a Spirit Of No Return jelentette a legaktuálisabb darabokat. Az egyvel korábbi, 2019-es nagylemezről a katalógus szinten mezeierős Arrival, a következő évben megjelent EP-ről pedig a

bluesos ízeket és blastbeateket egyaránt villantó, bólogató, hatalmas refrénnel felvértezett Death Diviner csendült fel. Nem maradhatott ki a zöld logós stream szolgáltatón legnagyobb hallgatottságnak örvendő Distortion Sleep, mint a menü legrégebbi fogása, továbbá kuriózumként örülhettünk a 2007-es korongról elővett Exile-nak. Az idő rövidsége miatt olyan alaptételek maradtak ki egyebek mellett, mint a Bastard Chain/Like The Average Stalker kettős, az ezúttal nyitányként szolgáló Stabbing The Drama „párja”, a rendszerint koncert csúcspont Nerve, vagy éppen bármi a sokkal nagyobb elismerésre érdemes dupla album The Living Infinite-ről.

A zseniális gitáros/dalszerző David Andersson 2022-es halála óta összeszokott zenekar hozta a megszokott lehangoló formáját, ahogy abban sem volt újdonság, hogy Speed hatalmasakat énekelt (ezzel együtt kímélte a hangját egyes magának és nehezebb váltásoknál, melyben Rasmus Ehrnborn basszer volt a segítségére), és játszi könnyedséggel hozta lázba a nagyérdeműt, Bastian Thusgaard pedig újfent elvárásolt egyszerre éleghang, légies és energikus dobolásával.

A körülbelül háromnegyedórás játékidő nyilvánvalóan kevés volt belőlük, amit a közönség lelkesedéséből legalább úgy le lehetett szűrni, mint az én fenti kinyilatkoztatásomból. Ezen felül, mostoha módon bántak a csapattal a hangosítók, aminek gyaníthatóan szerződéses oka volt: míg Björn „Speed” Strid és dicső kompániája visszafogottabban, de azért jól kivehetően szólt, addig előre bocsátom, hogy az Arch Enemy, és még inkább az In Flames megszólalása már jóval erőteljesebb, sőt mondhatni kifogástalan volt. (GV)

Ellentétben a Soilwork megszólalás szempontjából döcögösen induló szettjével, az Arch Enemy már rögtön az elején igen meggyőzően szólt, ilyen téren kétségkívül nem érhetette szó a ház elejét. Több évtizede dohog a banda, amolyan precíziós gépezetté csiszolódtak az idő alatt – a zenészi teljesítményekbe sem lemezen, sem élőben nem lehet belekötni, azonban összességében (hasonlóan az utóbbi pár albumhoz) rám mégis egyfajta kiszámíthatóság és ritunszerűség benyomását tette most a produkciójuk. Annak ellenére mondom ezt, hogy mind a dobos Daniel Erlandsson, mind a gitárosfőnök Mike Amott a műfaj krémjéhez tartozó muzikusok. A másik dolog pedig, hogy a banda frontján acsargó Alissa White-Gluz kiállása nekem

nem igazán smakkol, kék hajával és tudományosan megdíjazolt fellépőruhájával szerintem baromira kilóg ebből az amúgy legkevésbé sem poszterarcú társaságból. Mintha csak valami szuperhősös Marvel-filmből keveredett volna ide. Közvetlen elődje, Angela százszor természetesebb jelenés volt, neki valahogy jobban elhittem az egészét. Tudom persze, mindez inkább ízlés dolga, mint ahogy az is tény, hogy hangilag Alissa is hozza, amit kell – sőt, a szórványosan előforduló dallamos témák kifejezetten jól állnak neki, ilyenekből lehetne több is az elkövetkezendőkben. Úgy nagytálban azért elszórakoztatott a műsor (bár kicsit nekem sok

volt a monoton középtempó), Amott igen jókat gitározott, és a Jeff Loomist váltó Joey Conception sem tűnik rossz választásnak. Itt és most engem annyira nem fogtak meg, ugyanakkor a közönség nagy része maximális lelkesedéssel fogadta őket – meg az olyan dalokat, mint a nyitó Deceiver, Deceiver, a War Eternal, a valóban hatásosan rádiórozó No Gods, No Masters, vagy a jövőre érkező új albumot felvezető Liars & Thieves és Dream Stealer. Utóbbiak alapján azért kíváncsi vagyok a lemezre.

A halálprecízen, ám számomra némileg lélektelenül dübörgő Arch Enemy után életem talán legjobb és leginkább lelazult In Flames koncertjét láthattam. Az eltűzöttan túldíjaznolt Alissához képest Anders egyszerű fehér pólóban, bugyos fekete nadrágban és a jó ideje elmaradhatatlan baseballsapkájában nyomta, olyasmi benyomást keltve, mint egy éppen szabadnapját töltő, néhány sört már legurított vidám szakállas benzinkutas. Tekintve, hogy alapjáraton ő inkább befele fordulós, introvertált fickónak tűnik, nem zárom ki, hogy egy kis koncert előtti hangulatjavítás is belejárt az utóbbi időkben, meg a dalok közt rendre eleresztett szarkasztikus(ön) ironikus megnyilvánulásai. Akárhogy is legyen, az tuti, hogy az énekteljesítménye ezt nem sínylette meg – olyannyira nem, hogy dallamos témákat ilyen magabiztossággal elővezetni talán még sosem hallottam őt. Speed mesterhez hasonlóan e téren ő is sokat fejlődött az évek-évtizedek során, ami mindkettőjük esetében örvendetes fejlemény. Mint ahogy az is szimpatikus, hogy a korábban gépről megszólaltatott billentyűs-sampleres témáknak a koncerteken egy ideje végre élő, hús-vér felelős van Niels Nielsen személyében, aki mára teljesen organikus részévé vált a színpadi produkciónak (nem mellelesleg pedig rokonszenves figura is). A dobosból egykoron gitárossá avansált Björn Gelotte mellett pengető újonc Chris Broderick (aki amúgy sokat látott veterán, lásd Megadeth és Jag Panzer, ugebár) játékra és fazonilag is baromi jól illett az összképbe, a dobos Tanner Wayne pedig

figyelemre méltó húzással ütött nagyon finesz dolgot. Remekül egyben van ez a mostani felállás, és ahogy kinéz, nem csak zeneileg, de emberi szempontból is megvan a közös hullámhossz – jó lenne tehát, ha tartósan együtt maradhatna az aktuális összeállítás.

A 16 dalos setlistben amúgy mindössze három nóta (In The Dark, valamint az egymás után játszott Meet Your Maker és State Of Slow Decay) irányította a fókusz a remekül sikerült tavalyi Foregone albumra. Őszintén szólva innen én még legalább két számot simán elbírtam volna, sőt számítottam is legalább ennyire. No de se baj. Cserébe egy amolyan majdnem-karrierösszegző programot kalapáltak össze, amiben az 1997-es Whoracle-ig visszanyúlva szinte minden korongot megidéztek egy-két szerzeménnyel (csupán a Battles maradt még ki a szórásból). A legkorábbi éra nótái így egyelőre árnyékban maradtak, de talán a későbbiekben a Jesterről is elő-előkaphnak majd ezt-azt. Mondjuk így is volt minek örülni, a Food For The Gods, a The Mirror's Truth, a Trigger, az In The Dark, az Only For The Weak vagy a záró My Sweet Shadow ugyanis mind nagyon rendben voltak, keletkezésük eljárától függetlenül.

Nem lehet említés nélkül hagyni a minden túlzás nélkül ünnepinek mondható hangulatot sem, ami lényegében már a Soilwork műsora alatt hamar felforrósodott, itt pedig a tetőfokára hágott. Anders lényegében a tenyeréből etette a nagyérdeműt (mekkora össznépi kórus kísérté már a második Take This Life refrénje alatt is!), és ahogy ő, úgy a többiek szintén becsülettel kitettek magukért – nem csak hangszereiken, hanem hangulatteremtés terén is. A teltház tömeg miatti diszkomfortérzetet mindez jórészt jótékonyan feledtette, hasonlóan a közel tökéletesre belőtt hangzáshoz, amit most tényleg remekül sikerült eltalálni. Vártam ezt a koncertet, nagyon is vártam, de hogy épp az In Flames fogja leszállítani az év egyik legjobb buliját, arra ezzel együtt sem számítottam. Csak ezekről a direktan arcba tolt, retinagyilkosan éles, pupillahasogató fényekről kéne leszokniuk már végre. (SP) ■

MYLES KENNEDY & CO. BLACK RIVER DELTA

BP., AKVÁRIUM KLUB

SZÖVEG: KISS DANIELLA

November 10-én a magyar Myles Kennedy-rajongóknak különleges élményben lehetett részük, hiszen az Alter Bridge és Slash bandájának énekese először lépett fel Magyarországon a szólóanyagával. Immár három önálló album és több ezt követő turné után Myles és a menedzsmentje végre rájött, hogy érdemes a magyar közönséget is megörvendeztetni egy show-val. A koncert az Akvárium nagytermében került megrendezésre, ami ideális helyszínnek bizonyult ehhez a bensőséges fellépéshez. Kapunyitás után egy órával sikerült csak megérkezni, de addigra már teljesen megtelt a terem rajongókkal, akik izgatottan várták az előadást.

Az estét a svéd Black River Delta banda indította, akik az amerikai blues rock hangzásvilágát próbálták megidézni, kisebb-nagyobb sikerrel. Az együttes legkiemelkedőbb tagja egyértelműen a gitáros volt, aki magabiztos játékkal és szólóival tökéletesen átadta a blues hangulatát. A frontemberük is remekül énekelt, bár tekintve, hogy svéd srácokról van szó, a túltöltött amerikai déli akcentus a számokban talán kicsit mesterkéltnak tűnhetett. Összeségében azonban jól szóltak, és a közönség is meglepően élvezte a körülbelül félórás szettet, majd gyors búcsúzkodás és köszönetmondás után már várhattuk a fő előadót.

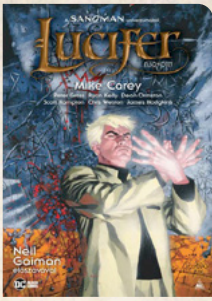
Pár perccel a kiírt kezdés előtt meg is érkezett Myles Kennedy és a bandája a színpadra, amely az énekes mellett Tim Tournier basszusgitárosból – aki mellesleg az Alter Bridge és Creed zenekarok menedzsere – és Zia Uddin dobosból áll. A koncertet az október 11-én megjelent legújabb szólóalbumuk címadó dalával, The Art of Letting Góval indították, ami rögtön lelkes fogadtatásra talált. Ezután váltakozva csendültek fel a korábban kiadott albumok dalai, majd jött a Behind the Veil szám, amit Myles a legfrissebb lemeze kedvenc dalaként konferált fel. A dal misztikus hangulata rögtön lenyűgözte a közönséget, amelyet Myles elnyújtott, improvizált gitárszólója csak tovább fokozott. Bár inkább frontemberként ismert, már egyre köztudottabb tény a rajongók körében, hogy Kennedy gitárosként kezdte pályafutását és a mai napig elsősorban annak tekintti magát, mintsem énekessel. Elképesztő gitártudásáról zenésztársai, Slash és Mark Tremonti mindig elismerően nyilatkoznak, és erről most mi is megbizonyosodhattunk.

Ezután jött a Haunted By Design című akusztikus szám az első albumáról, amit már egy jó ideje nem adott elő élőben, emiatt úgy döntött, hogy a dal gitárszólóját inkább elénekli, mintsem eljátssza. Ez annyira tetszett a

közönségnek, hogy pár percig senki nem tudta abbahagyni a nevetést, beleértve az együttest is. Igazi rajongók talán már tisztában vannak azzal, hogy Myles szeret viccelődni, de ezen a koncerten mindenki megismerhette Kennedy rendkívül közvetlen és komikus oldalát. A koncert csúcspontja a Love Can Only Heal c. dal előadása volt, amely sokak számára az egyik legkedveltebb szám a Year Of The Tiger lemezről. Ez a lassan kibontakozó szám teljesen magával ragadta a közönséget, varázslatos atmoszférát teremtve a hipnotikus gitárakkordokkal, lüktető dobokkal és a jelenlévők bevonásával az éneklésbe.

Ezt követően már csak lendületesebb dalok következtek, amelyeket szinte mindenki végig tapsolt és énekelt. Meglepődve vettem észre, hogy mennyi fiatal és enyhén szólva lelkes rajongója van Mylesnek. Különbőféle feliratokat lehetett látni a közönség soraiban, többek között olyanokat is, hogy „Hot girls listen to Myles (Csinos csajok Mylest hallgatnak)”, amiket Kennedy egytől egyig elolvasott és legalább egy széles mosollyal vagy pengetővel jutalmazott. A koncert az In Stride számmal zárult, majd hangos sikongatás és tapsvihár után jött a ráadás, ami a legújabb lemezt beharangozó és arról az egyik legerősebb dalából, a Say What You Willből állt. Meghajlás és az együttes közös fotója után Myles hűen önmagához időt szánt arra, hogy majdnem minden felé nyújtott papírt dedikáljon, és pengetőket osztogasson a szerencséseknek.

Még ha Myles Kennedy szólóanyag zeneileg nem teljesen fekszik mindenkinek, mindenképpen érdemes volt ellátogatni erre a koncertre, hiszen kiemelkedő zenei produkciót és jól összerakott műsort láthatott a közönség. Kennedy profizmusa ismét megmutatkozott, tulajdonképpen egy félrement hangot nem lehetett hallani tőle egész este, és mellette még azt is megmutatta, hogy nemcsak aranytorkú énekes, hanem bámulatos gitáros is. Ezenfelül hihetetlenül közvetlen, kedves és humoros személyiséggel pedig tényleg mindenkit elvarázsolt, még azokat is, akik eddig talán csak Slash vagy az Alter Bridge révén találkoztak a nevével. A közönség láthatóan nagyon élvezte a sallangoktól mentes és rendkívül magas színvonalú koncertet, gyakorlatilag az első számtól az utolsóig végig tapsolták vagy énekelték az előadást és nevettek Myles bolondos megnyilvánulásain. Kennedy két szám között elmondta, hogy mennyire gyönyörűnek találja Budapestet és a koncert sikerét tekintve reméljük, még sokszor fog hozzánk ellátogatni mind a szólóanyagával, mind a másik két együttesével. ■

Mike Carey Lucifer 1.

KIADÓ: FUMAX
ÍRTA: UZSEKA NORBERT

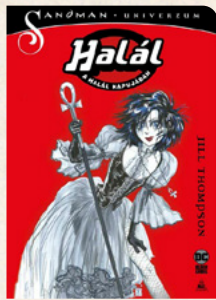
Ha olvastad a Sandman című képregényt, mely a világ egyik legjobbja, akkor tudod, ki az a Lucifer Hajnalszilas. (Ha nem, akkor azonnal állj neki!) Az Álomúr egykori ellenlábasa sokak kedvence volt, nem csoda, hogy lett neki külön sorozata, ahogy az már az amerikai képregénykiadásban lenni szokott. A jó hír az, hogy nem pusztán egy újabb (ördög)bört húznak le itt róla, mert Mike Carey, a képregény írója saját jogán is zseni, és képes volt úgy folytatni a Pokol (egykori) urának történetét, hogy rá lehessen mondani: megérte.

Carey, a Toolban doboló névrokonához, Dannyhez hasonlóan csavaros eszű fazon, akitől arra lehetett számítani, hogy jó megtekert, sűrű sztorit ír majd. Így is lett. Az eredeti Sandman történetet író

Neil Gaimanhoz hasonlóan ügyesen bánik a cselekményszálakkal, a különféle mítikus, irodalmi és popkulturális utalásokkal, meg az emlékezetes és beteg szereplőkkel, úgyhogy nagyon kell figyelni, hogy mi történik. Pláne mivel úgy fest, nemcsak Isten útjai kifürkészhetetlenek, de Luciferé is...

Ebben a káprázatosan szép kiállítású, vastos kötetbe (melynek a limitált verziója még szuperebb) két nagyobb történet került, és a végére érve sem tudjuk biztosan, hogy mi az ördögöt is akar csinálni Lucifer. De az világos, hogy továbbra is b...a a csőrét az isteni fensőbbség uralma, ő bizony igazi szabad akaratot akar, és semmi nem idegesíti fel annyira, mint mikor rájön, hogy már megint úgy táncolt, ahogy Isten füttyül...

Mindezt azonban nem ám bibliai jelleggel ábrázolja Carey és remek rajzoló, a sztori jókora része játszódik a mi világunkban, a mondhatni jelenben. És persze nem csak a zsidó-keresztény hagyományok ilyen-olyan természetfeletti lényei jelennek meg, az egyik legerősebb rész pl. az, amikor Lucifer egy japán istenségnél jár látogatóban. De szóval sűrű cucc ez, és messze még a vége. Várom.

Jill Thompson Halál: A Halál kapujában

KIADÓ: FUMAX
ÍRTA: UZSEKA NORBERT

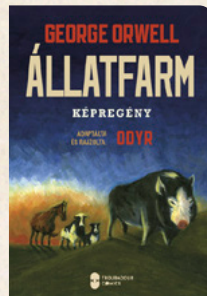
Még egy Sandman spin-off, ha nem lenne elég a Lucifer. De ez egészen más: fekete-fehér, manga stílusú képregény. Az eredeti Sandman képregények egyik emlékezetes jelenetéből indul ki, és azt fűzi tovább, Halálra, az Álomúr nővére koncentrálván. Ezek ketten a hét Végtelen közé tartoznak, azon halhatatlan lények közé, akik már a teremtés előtt itt voltak, s csak annak végső összeomlása után tűnnek majd el...

A görögkamonika külsejű leány sokak kedvence lett a Sandman miatt, itt természetesen cucci, nagyszemű manga karakter lett belőle – és messze nem ez a legmegdöbbentőbb ebben a kötetben. Hanem hogy Kétségbeesésből is képes volt Jill Thompson cucci szereplőt csinálni. Az meg már csak a hab a tortán, hogy a sztori egy pontján maga Edgar Allan Poe is megjelenik.

Szóval, a Sandman Párk évszaka című fejezetében dönti el Álom,

hogy alászáll a Pokolba, hogy kiszabadítsa régi szerelmét. Teszi mindezt egy ritka családi összejövetelen, melyen a hét Végtelen közül csak egy hiányzik (de ő már évszázadok óta). Ez az eset az eredeti sztoriban is központi fontosságú, de arról az eredetit író Neil Gaiman anno nem értekezett, hogy mi történik azzal a töménytelen sok halott lélekkel, aki kiszabadul a Pokolból. Jill Thompson válasza az, hogy szerencsétlenek ugyan hova mehetnének, ha nem egyenest Halál birodalmába, ahol még a kanapét is elfoglalják. És hiába Halál minden igyekezete, Delírium és Kétségbeesés minden segítsége, a káosz csak fokozódik...

Megmondom őszintén, nekem kissé vegyes volt ez a képregény. A Sandman attól is volt olyan zseniális, hogy jószerevel minden és bármi belefért, s mégis komolyan lehetett venni. Sőt. Ám úgy érzem, ennek a mangának a túlzásba vitt cukiskodását képtelenség komolyan venni. Vagyis, magát a sztorit és a szereplőket is. És lehet, nem is kell, mert amúgy módfelett szórakoztató (Poe, baszki...), és ez is épp elég.

George Orwell - Odyr Állatfarm – Képregény

KIADÓ: TROUBADOUR BOOKS
ÍRTA: UZSEKA NORBERT

Orwell nevének hallatán remélhetőleg mindenkinek eszébe jut az 1984, de úgy helyes, ha nyomban utána az Állatfarm is. Ezt a szintén klasszikussá vált kisregényt a II. világháború idején írta, szintén a totalitárius rendszerekről szól. Egyértelmű, hogy Sztálin rémuralma volt a legfőbb ihletője, de az azóta eltelt évtizedek alatt bebizonyosodott, hogy tök mindegy, milyen színű a zászló, amit adott rezsim lobogtat, miféle hangzatos jelszavakkal fedi elnyomó tevékenységét, attól még az elnyomás marad. A nép meg nyilván pont annyira fog fellázadni, mint jelen történetben a többség. (Ahogy egy mém mondja: „Orwell elrettentésnek írta a regényeit, nem azért, hogy receptet adjon a hatalmat birtoklóknak...”)

Aki esetleg nem ismerné a sztorit: egy szép napon az okos disznók vezényletével egy angol farm állatai amúgy tényleg felláznak az emberek ellen, elűzik a simabőrűt a vérbe, és maguk kezdenek gazdálkodni. Idővel aztán csak kialakul a már említett okos disznókból a vezető réteg, előkerülnek a kisregény megjelenése óta szállóigévé vált jelszavak és mondatok (pl. „Négy láb jó, két láb rossz”, „Min-

den állat egyenlő, de egyes állatok egyenlőbbek a többinél.”), és persze Orwell az egyes állatfajok karakterére is nagyban épít.

A Brazíliában született Odyr pedig egészen sajátos képregényt alkotott ebből a sajnos örökérvényű szatírából. Melyet talán helyesebb is lenne illusztrált regénynek nevezni, ugyanis nem az a tipikus paneles, szövegbuborékos képregény ez. Képei, még az egyszerűbbek is, hordoznak valamifajta elvontságot, néha elnagyoltságot, de a színárnyalatokkal, egy-egy tollvonással megrázóan kifejezővé teszi mindet. Még a szépséges angol vidék tájképei is hordoznak valami félelmetes, baljós hangulatot. Illőn persze az eredeti történethez.

Mr Tan – Mato Ningyo

FUMAX KIADÓ
ÍRTA: UZSEKA NORBERT

Mr Tan és Mato második magyarul megjelenő mangája ez, stílusában kívül-belül hasonló az elsőhöz (Jizo), s ez is foglalkozik a halállal. Ám részint még komorabb, részint azonban még fantasztikusabb a története.

Mely zömében a Fuji hegy egyik oldalán található Aokigaharában játszódik. Ez a név a fák tengerét jelenti, de a legtöbben úgy hallottak róla, mint az öngyilkosok erdeje... Ide utazik főszereplő-mesélőnk, Kai, bár nem azért, hogy véget vessen az életének, hanem hogy rájöjjön, a bátyja miért tett így. Kai bátyjának ugyanis gyakorlatilag tökéletes élete volt, semmi okot nem talál senki, miért fogta magát egy nap, és utazott el közel száz kilométerre az otthonától, hogy öngyilkos legyen...

Aztán amit Kai talál, az már a manga címéhez kapcsolódik. Aki jól ismeri a japán folklórt, mítoszokat, legendákat, az találkozott már ezzel a szóval, ennél többet nem is árulnék el róla, bár Mr Tan és Mato ennek kapcsán sem egyszerűen csak beleszóvi azt a valamit, amit a ningyo jelent. Nagyívű, lebilincselő történetet írtak, melynek szinte nincs is elég tere, ideje kibontakozni ebben a kötetben. Ezért is javasolom, amit amúgy a művészi hangnagyként mindenképp érdemes tenni: hogy lassan, ráérősen olvasd. Nézegetsd a képeket, melyek rendkívül sokat tesznek az atmoszférához, és általuk jobban megérted, vagy inkább megérzed, mi zajlik a szereplőkkel ill. a szereplőkben. Bizony, hovatovább költői ez a manga.

MÉDIARADAR

JP Ahonen–KP Alare

PERKEROS – Az ördög zenéje

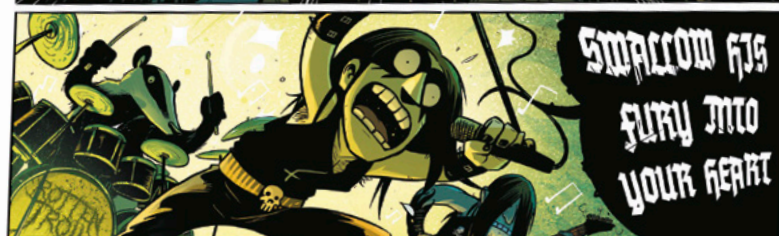
KIADÓ: GABO / ÍRTA: UZSEKA NORBERT

JP Ahonen nevét már ismerheted, hiszen ő a szerzője a magyarul is megjelenő Belzebubs képregénysorozatnak, mely egy elképzelt black metal banda (és családjaik) életéről, kalandjairól mesél igen humorosan. Anno az egyik Fekete Zajon is felbukkant az ördögös finn, és az sem érdektelen, hogy zenét is írt a Belzebubsnak, több albumuk is van már, és ha csipod a szímfóba is át-áthajló black metalt (kb. Dimmu Borgir vonalon), akkor meg fogsz lepődni, milyen frankón tolják.

A korábban íródott Perkeros annak előzményeként is felfogható, hiszen eléggé hasonló az alapja, itt is egy zenekar viszontagságairól olvashatunk. A rajzok stílusa is hasonló, viszont ez a képregény nem netes képregénycsíkok összefűzése, hanem nagy alakú, keményfedeles kiadás, ráadásul színes, szemben a stílszerűen fekete-fehér Belzebubsszal. A humor is hasonló, bőven van sátánista poén is, de azért jelentős különbség, hogy a címbeli Perkeros nem tisztán blacket játszik. Sőt, ahogy a próbatermükben látható poszterek alapján várható, inkább valami kísérletezősebb progresszív/avantgarde rock/metal, épp csak az énekes-gitáros Akseli énekel úgy, mint „egy torokrákos varjú” (ahogy egy demókritikában jellemzik). Szóval, a zenélés szívás, bekerülni a klubokba, elérni valamit mocskos nagy meló, és így tovább. Jószerével paneles, klisés a sztori, a Rocksulitól a Heavy Túráig már megcsinálták vagy hatszázhatvan-hatan. Aztán mégis működik.

Ez részint a már említett humornak köszönhető, meg annak, hogy képregényként is baromi kreatív és ügyes a Perkeros. Metalosként olvasva rengeteg apró utalásnak lehet örülni, de kívülállóként is adja. Elég mókás pl., hogy a Perkeros dobosa egy medve, míg a velük rivalizáló black metal bandában egy megtermett borz üti a bőrt. Hanem a „minden zenész örült” jellegű sztereotípiáknál jóval több van itt, elég arra utalnom, amit a kötet hátlapján a fülszöveg így fogalmaz meg: „Akseli eközben álmaiban egyre közelebb kerül a zene hatalmának titkához, ami szépséget, de ijesztő árnyakat és örületet is magával hozhat”. Bizony, vannak itt remek eszmefuttatások a zene erejéről, de akad némi valóban sátáni, horrorisztikus is a sztoriban, és így tovább.

De azért a legjobban mégiscsak azt szeretem a Perkerosban, hogy olyan jól visszaadja a metalos életérzést, azt, hogy milyen csoda tud lenni ez a zene.

SIMÁN LENYANJUK EZEKET. EKKORA BOHÓCOKON A JÓ ÖREG PATÁS SEM SEGÍTHET.

OLD SCHOOL

Válogatás az Új Metal Hammer H magazin 1994. novemberi számának tartalmából.

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: POSTA JÁNOS

REGI LAPSZÁMAINKAT
ELÖLVASHATOD A LAPTAPÍR.HU-N!

HAVI METAL

„Október a rádió visszafoglalásának hónapja volt. Nemcsak a Petőfi adón indult újra az 1989 óta - talán szerénytelenség nélkül mondhatom - legendássá vált Heavy Metal Híradó másfél éves szünet után, de egy hét különbséggel a Danubius Rádióban is startolt egy metalprogram Metal Hammer Toplista címmel.”

– Cselőtei László

ÚJRA ALULRÓL

„Ez csak egy újabb divat és ez az egész zeneipar divatokra épül. Most mindenütt Pearl Jam- és Soundgarden-másolatokat látni és egy ideig valóban megrogyasztotta a metal a Seattle-hullám, de most visszajön a durva zene, ez tisztán látszik. Elég csak a Panterára, a Machine Headre gondolni, vagy itt van az új Slayer- és az új Megadeth-album is. Nem akartunk meglovagolni semmilyen hullámot. Ha még egy Ritual-szerű lemezt készítettünk volna, akkor tuti, hogy beleálltunk volna a földbe.”

– Chuck Billy, Testament

VISSZATÉRÉS FEKETÉBEN

„Amikor az ember már úgy érzi, hogy rosszabbul nem is mehetne, akkor mindig jön egy még mélyebb periódus. De legalább ezeknek a srácoknak – és hadd tegyem hozzá, hogy az előző zenekaromnak, a Testamentnek is – még megvan a lemez-szerződése. Pár évvel ezelőtt az olyan bandák, mint a White Lion vagy a Winger tonnaszámbaadtak el a lemezeket, több, mint egymilliót mindegyikből, és ezek a srácok meg én a Testamenttel akkor is épp csak elvegetáltunk. Akárcsak most! De legalább mi még mindig itt vagyunk, míg a White Lion vagy a Winger már a múlté.”

– Alex Skolnick, Savatage

ÚJ FELÁLLÁS, RÉGI FEELING

„Mivel Kiske elvesztette a fonalat útközben, velem nem lehetett megvalósítani az elképzeléseket. A jó hangulat, a friss gondolatok kihozták a csapatból a régi feelinget. És persze éreztük, hogy ideje visszatérni ahhoz a vonalhoz, melyet lényegében mi indítottunk el. És azt hiszem, nagyképcség nélkül mondhatom, hogy ez az én igazi stílusom, ezt tudom legjobban csinálni! És a rajongók ezt várják a Helloween-től. Most ismét olyan a hangulat, mint a régi időkben. Zeneileg is visszatértünk önmagunkhoz, úgyhogy elégedettek vagyunk.”

– Michael Weikath, Helloween

A BOSSZÚ MESTEREI

„Csak arról nem tudnék énekelni, amiről fogalmam sincs. A fekete gettók életét jól ismerem, ezt a témát bármikor merem vállalni. Nem akarom túlerősíteni ezt a dolgot, de ezek azok a témák, amikről nap, mint nap értesülök és megbízható információim vannak. Nem írhatok a kib*szott Beverly

Hillsről, ha még életemben nem jártál ott, nem igaz? [Azonban Ice-T járt már a Beverly Hillsen. Sőt, hogy egészen pontosak legyünk, ott is lakik.] Nem számít, hogy jelenleg hol élek, csak az irányítószámom változott meg, én magam egyáltalán nem. Ugyanúgy megvan rólam a rendőrségi nyilvántartás, ugyanúgy szemmel tartanak a zsaruk, mint régen, a szemükben továbbra is egy bűnöző vagyok. Miért kellett volna ott maradnom a gettóban?”

– Ice-T, Body Count

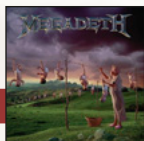

A BRUTALITÁS FŐPAPJAI

„Úgy érezte [Rick Rubin producer], hogy túl brutális lett a kép, ugyanis az eredeti borítón egy Slayer-fanatikus srác két alkarja látszik, amibe az az őrlít belemetszette a Slayer-logót! Ott voltam, mikor készült a fotó, sőt videóra is vettük az egészet. A srác bejött az amerikai irodába és erősködött, hogy mindenképp megcsinálja a dolgot. Kib*szott őrlít volt a fickó! Miközben valami pengével belevágta a karjába a feliratot, a másik kezével vadul villázt, és üvöltve hörgött, hogy »Slayer! Slayer!«...”

– Tom Araya, Slayer

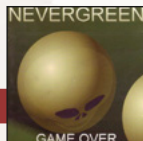
HANGPRÓBA

MEGADETH: Youthanasia 9,67

Lassacsckán a Megadeth lesz az egyetlen csapat, amelynek riffjeiben, dallamaiban, nótáiban még világosan jelen van a nyolcvanas évek elejének brit heavy metal zenéje. Azonban a Megadeth távolról sem játszik poros zenét, nekik úgy sikerült megőrizniük a klasszikus metal értékeit, hogy közben modernebb, maibb módon szólnak, mint a kollégák 95 százaléka.

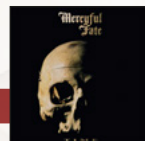
Lénárd László / 10

NEVERGREEN: Game Over 7,63

Sötét emberi érzések kelnek életre ezen az albumon, és tisztítják a hallgatót reménytelen depresszióba. Manapság a Paradise Lost vagy a Type O'Negative, régebben a svéd Candlemass nyomatott ilyen zenét. Egy-két tempósabb nóta nem ártott volna, de talán a következő lemezre abban sem lesz hiány. Számomra az év leghangulatosabb hazai albuma ez.

Cselőtei László / 9

MERCYFUL FATE: Time 7,44

Gyűlöld vagy szeresd King Diamond hangját, ez a lemez élvezetes, szórakoztató, mint egy bűbajos romantikával átitatott regény. Nem ér csalódás a végén, az utolsó fejezet, a Castillo Del Mortes sem töltelek dal, hanem rockopera magasságokba szárnyaló különös tétel. Egész fejet kitöltő muzsika, háttérzenének teljességgel alkalmatlan.

Szarka Joseph / 9

HAMMER

- × DREAM THEATER
- × IN FLAMES / ARCH ENEMY
- × WATCH MY DYING
- × MAJESTY / AT NIGHT I FLY
- × KALANDRA

ROAD THY CATAFALQUE
PHRENIA BROTHERS OF METAL
THE DEAD DAISIES FUNERAL

ANTHRAX

„Az egész album arról szól, hogy honnan indultunk és hová tartunk. Nem tudom, hogy az utazás véget ért-e már...”

CHARLIE BENANTE

HAMMER

W

L

D

„Mindenkinek mást
mond egy dal, és pont
ezért jó is az egész.
Ha neked az életbe
vetett reményről
szól, akkor pontosan
arról szól.”

KÁTAI TAMÁS

ÁLMOK A 12-ES PERONON THY CATAFALQUE

ANTHRAX

FUNERAL

ROAD

BROTHERS OF METAL

PHRENIA

THE DEAD DAISIES

UGLY KID JOE

THE FUNERAL PORTRAIT